ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΙΙ) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, ΙΙΙ) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Α. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Το Πρώτο Μέρος του παρόντος νόμου αντικαθιστά το ν. 3304/2005 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού για λόγους κανονιστικού εκσυγχρονισμού, πληρέστερης εναρμόνισης με την ενωσιακή νομοθεσία, και δη την Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000, την Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 και την Οδηγία 2014/54/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, αλλά και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στην πράξη.

Βασικός στόχος του εθνικού νομοθέτη είναι η δημιουργία ενός ενιαίου, σαφούς και νομικά άρτιου πλαισίου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης λαμβάνοντας υπόψη επί ζητημάτων ίσης μεταχείρισης τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τις συστάσεις διεθνών οργανισμών, αλλά και τις εκθέσεις εθνικών φορέων.

Προς τούτο, η σχετική αρμοδιότητα της παρακολούθησης και της προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου ανατίθεται στο «Συνήγορο του Πολίτη», ενιαία για το δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Συναφώς, με την επέκταση των ορίων της κατά το ν. 3304/2005 αρμοδιότητας του «Συνηγόρου του Πολίτη», καταργείται η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η δε συνεργασία «Συνηγόρου του Πολίτη» και «Σ.ΕΠ.Ε.» επανακαθορίζεται στα πρότυπα του ν. 3896/2010.

Η ως άνω μεταφορά αρμοδιοτήτων προς τον «Συνήγορο του Πολίτη» συνιστά αναντίρρητα νομοθετική παρέμβαση επί τα βελτίω όσον αφορά την προώθηση και την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στη χώρα, καθότι ο «Συνήγορος του Πολίτη», ως ανεξάρτητη αρχή, και μάλιστα η κατεξοχήν αρμόδια για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διαθέτει, ως επιτάσσουν οι «Αρχές των Παρισίων», συνταγματικώς ή νομοθετικώς κατοχυρωμένη ανεξαρτησία, αυτονομία έναντι της εκτελεστικής εξουσίας, ευρεία νομιμοποίηση, εκτενές πεδίο αρμοδιοτήτων, αποτελεσματική ισχύ για τη διεξαγωγή ερευνών και επαρκείς πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ως εκ τούτου, είναι σαφές ότι ο «Συνήγορος του Πολίτη» πληροί τα εχέγγυα και τις προδιαγραφές που τίθενται από τις Οδηγίες 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2014/54/ΕΕ για τη λειτουργία ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού εποπτικού φορέα της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Επιπροσθέτως, υπό το πρίσμα του δικαιικού εκσυγχρονισμού και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του κανονιστικού πλαισίου, η αναδιάταξη του πλέγματος του κοινωνικού διαλόγου, που επιχειρείται με τον παρόντα νόμο, συνιστά αναγκαία προϋπόθεση τόσο για την επανεκκίνηση της συνεργασίας μεταξύ συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών με άξονα την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στη χώρα, όσο και για την επανασύνδεση με την Κοινωνία των Πολιτών. Τελικός στόχος ενός τέτοιου ανοικτού κοινωνικού διαλόγου αποτελεί η αξιακή αναθεμελίωση των δημοκρατικών αρχών της μη διάκρισης και του σεβασμού της διαφορετικότητας στην ελληνική κοινωνία, μεταξύ άλλων και για την επιτάχυνση της οικονομικής και κοινωνικής επανάκαμψης της χώρας.

Τέλος, προς επίρρωση των συνταγματικών αρχών της ισονομίας, ισοπολιτείας και της ισότητας και με γνώμονα την επέκταση του πεδίου προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων προβλέπεται με τον παρόντα νόμο η διεύρυνση των λόγων ίσης μεταχείρισης. Εξάλλου, η προβλεπόμενη εξ αντιδιαστολής ταυτοποίηση κοινωνικών προκαταλήψεων και αρνητικών στερεοτύπων, που συνιστούν μεταξύ άλλων τον συμπεριφορικό τροφοδότη συνθηκών άνισης μεταχείρισης και μισαλλοδοξίας, συμβάλλει στην περαιτέρω αποδόμησή τους και εν τέλει στον κοινωνικό στιγματισμό των διακρίσεων στη χώρα.

Β. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Το Μέρος Α΄ του παρόντος νόμου αποτελείται από έξι Κεφάλαια και 24 άρθρα με συνεχή αρίθμηση. Στο Πρώτο Κεφάλαιο του Μέρους Α' (άρθρα 1-2), προβλέπεται ο σκοπός αυτού και αναλύεται η έννοια των διακρίσεων, ακολούθως στο Δεύτερο Κεφάλαιο (άρθρα 3-7) καθορίζονται το πεδίο εφαρμογής της αρχής ίσης μεταχείρισης, καθώς και οι περιπτώσεις δεδικαιολογημένης διαφορετικής μεταχείρισης, στο Τρίτο Κεφάλαιο (άρθρα 8-

11) ρυθμίζονται οι όροι προστασίας των βλαπτόμενων εκ διακριτικής μεταχείρισης προσώπων, εν συνεχεία στο Τέταρτο Κεφάλαιο (άρθρα 12-17) προβλέπεται η μηχανιστική του κοινωνικού διαλόγου για την προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, στο Πέμπτο Κεφάλαιο (άρθρα 18-20) προβλέπονται οι αναγκαίες λεκτικές τροποποιήσεις στο κανονιστικό πλαίσιο του Συνηγόρου του Πολίτη, ν.3094/2003, ενώ στο Έκτο Κεφάλαιο περιλαμβάνονται οι τελικές και μεταβατικές διατάξεις (άρθρα 21-24).

2. Αναλυτικότερα, στο Πρώτο Κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις» και δη στο άρθρο 1 αναπτύσσεται κατά το πρότυπο του άρθρου 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ για λόγους ορατότητας ένα ευρύτερο πεδίο εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης συγκρίσει με τον ν. 3304/2005. Η διεύρυνση αυτή του πεδίου πραγματώνεται: α) με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 45 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, β) με την ανάλυση του περιεχομένου της έννοιας της εθνοφυλετικής καταγωγής στο πεδίο της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, και γ) με την εισαγωγή και νέων λόγων διάκρισης στο πεδίο της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ.

Συγκεκριμένα, στο πεδίο της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, προστίθεται ως λόγοι διάκρισης οι όροι «χρόνια ασθένεια», «οικογενειακή κατάσταση», «κοινωνική κατάσταση», αντικαθίσταται ο αναχρονιστικός όρος «γενετήσιος προσανατολισμός» με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός» και επιπροσθέτως αναφέρεται ρητώς ως λόγος διάκρισης η «ταυτότητα φύλου» και «τα χαρακτηριστικά φύλου».

Ειδικότερα, η έννοια «αναπηρία» ως λόγος μη διάκρισης συμπληρώνεται με εκείνη της «χρόνιας ασθένειας» με σκοπό τη διεύρυνση του επιχειρούμενο από το ν. 4074/2012 δικαιωματικού μοντέλου προστασίας για την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι των ατόμων με αναπηρία.

Μάλιστα, με τον όρο «χρόνια ασθένεια» εννοούνται οι ασθένειες εκείνες που προκύπτουν είτε από παθήσεις είτε από ατύχημα και παρουσιάζουν τουλάχιστον ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά: διάρκεια επ' άπειρον και μη υφιστάμενη αναγνωρισμένη θεραπεία, υποτροπή ή πιθανότητα υποτροπής, μονιμότητα, μακροχρόνια παρακολούθηση, ιατρικές επισκέψεις και διαγνωστικές εξετάσεις, ενώ ο ασθενής χρειάζεται επανένταξη ή ειδική εκπαίδευση για να μπορέσει να την αντιμετωπίσει.

Υπό το πρίσμα αυτό, η «οροθετικότητα» εντάσσεται αναμφισβήτητα στο προστατευτικό πλέγμα της «αναπηρίας ή χρόνιας ασθένεια». Άλλωστε και σύμφωνα με τη Διεθνή Σύσταση Εργασίας 200 (2010) για το HIV/AIDS και τον κόσμο της εργασίας αναγνωρίζεται ως γενική αρχή ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση ή στιγματισμός εργαζομένων, αιτούντων εργασία, λόγω της πραγματικής ή υποτιθέμενης οροθετικότητάς τους.

Ακολούθως, με τον παρόντα νόμο η προσθήκη του όρου «οικογενειακή κατάσταση» έχει ως στόχο την απόλυτη προστασία στο τομέα της απασχόλησης και της εργασίας των ισχυρών βιοτικών δεσμών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής ανεξαρτήτως του τύπου της ένωσης ενός ζεύγους. Κατά αυτόν τον τρόπο η εξίσωση μεταξύ των προβλεπόμενων στον ΑΚ τύπων γάμου και του συμφώνου συμβίωσης του ν. 4356/2015 είναι καθολική.

Επιπλέον, ως λόγος διάκρισης προβλέπεται η «κοινωνική κατάσταση» ως αποτέλεσμα τυχόν κοινωνικού στιγματισμού ενός προσώπου λόγω της διακριτότητάς του ως μέλους ενός ιδιαίτερου κοινωνικού υποσυνόλου, επί παραδείγματι σε μια τέτοια κατάσταση μπορεί να ευρίσκονται πρώην χρήστες ουσιών ή πρώην φυλακισμένοι. Στο σημείο αυτό, αξίζει να διευκρινιστεί ότι ιδιαίτερο κοινωνικό υποσύνολο συνιστά μια ομάδα προσώπων που συνδέονται με ένα κοινό χαρακτηριστικό, το οποίο είναι συχνά έμφυτο, αναλλοίωτο ή θεμελιώδες για την ταυτότητα, τη συνείδηση ή την άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μελών της.

Τέλος, ο εθνικός νομοθέτης, λαμβάνοντας υπόψη την σύσταση CM/Rec (2010)5 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης αναφορικά με μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, προβλέπει ρητώς στον παρόντα νόμο την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στο τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.

Ας σημειωθεί ότι ο όρος «ταυτότητα φύλου» αναφέρεται σε «διεμφυλικά άτομα» αγγλιστί «transgender», των οποίων η ταυτότητα φύλου είναι διαφορετική από το φύλο της γέννησής τους, ενώ υπό την έννοια «χαρακτηριστικά φύλου» προσδιορίζονται τα «διαφυλικά άτομα» / «intersex», τα οποία εκ γενετής εμφανίζουν σεξουαλικά χαρακτηριστικά, που δεν πληρούν απολύτως την ανατομική τους κατάταξη σε αρσενικό ή θηλυκό φύλο.

3. Στο άρθρο 2 πέραν των εννοιών της άμεσης και έμμεσης διάκρισης, της παρενόχλησης, εντολής, που ορίζονταν στο ν. 3304/2005 σύμφωνα με τις Οδηγίες 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ, προστίθενται στις έννοιες των διακρίσεων οι ορισμοί της «διάκρισης λόγω σχέσης», της «διάκρισης λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών», καθώς και της «πολλαπλής διάκρισης» όπως οι όροι αυτοί είτε διαπλάθονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ είτε τίθενται στη νομοθεσία άλλων κρατών μελών της ΕΕ, όπως της Αγγλίας και της Γαλλίας.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τη την απόφαση σταθμό «Coleman C-303/06» του Δικαστηρίου της ΕΕ προκύπτει ότι η απαγόρευση των άμεσων δυσμενών διακρίσεων δεν περιορίζεται μόνο σε άτομα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αλλά εκτείνεται και σε έτερα εφόσον αποδεικνύεται η αιτιώδη συνάφεια της λιγότερης ευνοϊκής μεταχείρισης των ατόμων αυτών λόγω της στενής σχέσης τους με άτομα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Ως στενή σχέση λογίζεται η σχέση ενός ατόμου ιδίως με πρόσωπα που εμπίπτουν στην έννοια των «οικείων», δηλαδή οι συγγενείς εξ αίματος και εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, οι θετοί γονείς και τα θετά τέκνα, οι σύζυγοι, οι σύντροφοι συμβίωσης, οι μνηστευμένοι, οι αδελφοί και οι σύζυγοι και οι μνηστήρες των αδελφών, καθώς και οι επίτροποι ή επιμελητές, όσοι βρίσκονται υπό την επιτροπεία ή επιμέλεια.

Επιπροσθέτως, ως «διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών» νοείται η λιγότερη ευνοϊκή μεταχείριση ενός προσώπου που εικάζεται ότι διαθέτει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, τα οποία αποτελούν λόγο διάκρισης. Ενώ ως «πολλαπλή διάκριση» νοείται οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός, σε βάρος προσώπου, που βασίζεται σε περισσότερους από έναν λόγους μη διάκρισης κατά τον παρόντα νόμο.

4. Στο Δεύτερο Κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Ίση Μεταχεί-

ριση» (άρθρα 3-7) ρυθμίζεται το πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ενώ προβλέπονται και οι περιπτώσεις δεδικαιολογημένης διαφορετικής μεταχείρισης, μεταξύ αυτών και η λήψη θετικών δράσεων και μέτρων.

Ειδικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με τον παρόντα νόμο αποσαφηνίζεται η ρήτρα εξαίρεσης της ιθαγένειας του ν. 3304/2005 με σκοπό τον εξορθολογισμό των διοικητικών πρακτικών. Πιο συγκεκριμένα, στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 προβλέπεται ότι έναντι των εργαζομένων της ΕΕ διαφορετική μεταχείριση επιφυλάσσεται μόνο στην πρόσβαση στην απασχόληση στη δημόσια διοίκηση σύμφωνα με το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και το άρθρο 4 του ν. 3528/2007. Επιπροσθέτως, είναι απολύτως σαφές ότι για τους επί μακρόν διαμένοντες αλλοδαπούς πολίτες η εξαίρεση της ιθαγένειας δεν αντιτάσσεται στο πλαίσιο των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζονται από το ν. 4251/2014.

Υπογραμμίζεται, δε, ότι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας σχετικής με την υπηρεσία συνιστά θεμιτό σκοπό, ώστε οι ένοπλες δυνάμεις, τα σώματα ασφαλείας και άλλες υπηρεσίες εκτάκτων αναγκών να διατηρούν την επιχειρησιακή ετοιμότητα τους έχοντας τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν ή να διατηρούν σε θέση απασχόλησης πρόσωπα με την απαιτούμενη επάρκεια για την άσκηση όλων των καθηκόντων, στα οποία ενδέχεται να κληθούν.

Τέλος, διευκρινίζεται με την παράγραφο 6 του άρθρου 3 ότι κρίσιμο στοιχείο για την ίση μεταχείριση των φορολογουμένων είναι η φορολογική κατοικία και όχι η ιθαγένεια, όπως εξάλλου προβλέπεται και στο ν. 4172/2013.

Ακολούθως, στο άρθρο 4 προβλέπεται η δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ειδικών επαγγελματικών απαιτήσεων, στο άρθρο 5 ρυθμίζονται οι εύλογες προσαρμογές για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια, επιπλέον στο άρθρο 6 ορίζεται η δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, ενώ στο άρθρο 7 οι θετικές δράσεις και τα ειδικά μέτρα τα οποία λαμβάνονται με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων.

5. Στο Τρίτο Κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Προστασία», άρθρα 8 –12, επαναλαμβάνονται τα άρθρα 13,14, 15, 16 και 17 του ν. 3304/2005 του με την αντίστοιχη τιτλοφόρηση υπό τις λεκτικές βελτιώσεις για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ. Στο άρθρο 8 ρυθμίζονται οι όροι παροχής προστασίας σε βλαπτόμενο πρόσωπό εκ της μη τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και θεσπίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα οργανώσεων να συμμετέχουν και μάλιστα ατελώς σε υποθέσεις θυμάτων διακρίσεων τόσο στα πολιτικά όσο και στα διοικητικά δικαστήρια. Η ρύθμιση αυτή έρχεται να ενδυναμώσει την προστασία ενώ στο άρθρο 10 προβλέπεται προστασία έναντι αντιμέτρων. Στο άρθρο 9 προβλέπεται η αντιστροφή του βάρους απόδειξης από το βλαπτόμενο πρόσωπο προς τον αντίδικό του, πλην, βεβαίως, της ποινικής δίκης. Στο άρθρο 11 παρ. 1 προβλέπονται οι ποινικές κυρώσεις για την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, με τρόπο ώστε να διασφαλιστεί η οριζόμενη στο Προοίμιο των υπό ενσωμάτωση Οδηγιών υποχρέωση των κρατών-μελών να προβλέπουν ουσιαστικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για τις περιπτώσεις παράβασης των υποχρεώσεων των Οδηγιών. Εξάλλου, τα τελευταία χρόνια, ο νομοθέτης προσανατολίζεται στην ρύθμιση και ποινική αντιμετώπιση περιστατικών βίας με ρατσιστικό κίνητρο ή διακρίσεων και το παρόν νομοσχέδιο συμβαδίζει με την τάση αυτή. Στο άρθρο 11 παρ. 2 ορίζεται η δυνατότητα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις κατ' άρθρο. 24 του ν. 3996/2011 για την κατά το Μέρος Α΄ του νόμου παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης από εργοδότες.

6. Στο Τέταρτο Κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Προώθηση της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης», άρθρα 12-18, αποτυπώνεται η διάρθρωση του νέου πλέγματος του κοινωνικού διαλόγου. Σημαντική ρύθμιση αποτελεί η συνεκτίμηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης κατά τη νομοθέτηση, αλλά και την ανάπτυξη δράσεων επί του πεδίου δυνάμει του άρθρου 12. Ακολούθως, στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου προσδιορίζεται κατά το άρθρο 13 ο ρόλος του Κράτους και της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, ενώ το άρθρο 14 προβλέπει την ενιαία αρμοδιότητα του «Συνηγόρου του Πολίτη» ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης τόσο για τον ιδιωτικό, όσο και για το δημόσιο και ευρύτερα δημόσιο τομέα. Στα άρθρα 15 και 16 προσδιορίζονται αντιστοίχως οι βασικές δημόσιες υπηρεσίες και φορείς που εμπλέκονται επί θεμάτων ίσης μεταχείρισης. Μάλιστα στο άρθρο 16 προστέθηκαν οι οργανώσεις των εργοδοτών, ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (εφεξής ΣΕΒ), η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (εφεξής ΓΣΕΒΕΕ), η Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (εφεξής ΕΣΕΕ) και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (εφεξής ΣΕΤΕ), για να συμπεριληφθούν όλοι οι εθνικοί κοινωνικοί εταίροι στη συνεργασία των φορέων για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ενώ προστέθηκε και η Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) για την πληρότητα της ρύθμισης. Τέλος, στο άρθρο 17 προβλέπεται η ενημέρωση και διάδοση πληροφοριών αναφορικά με τις ρυθμίσεις του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου.

7. Στο Πέμπτο Κεφάλαιο υπό το τίτλο «Λοιπές Διατάξεις», άρθρα 18-20, προβλέπονται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στον καταστατικό νόμο του «Συνηγόρου του Πολίτη», ν. 3094/2003, ώστε η ανεξάρτητη αρχή να ανταποκριθεί στη διευρυμένη ενιαία αρμοδιότητά της ως φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, τις γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, την ηλικίας, την οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στο πεδίο εφαρμογής και κατά τους ορισμούς του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα βάσει των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2014/54/ΕΕ.

8. Στο Έκτο Κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Τελικές και Μεταβατικές Διατάξεις» και στο άρθρο 21 ορίζεται ότι με τον παρόντα νόμο δεν θίγονται ευνοϊκότερες διατάξεις για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Με το άρθρο 22 καταργείται στο σύνολό του ο ν. 3304/2005 λόγω του πλήθους των αναγκαίων αλλαγών που επιφέρει το παρόν νομοσχέδιο στη διαμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου κατά των διακρίσεων με την ορθή ενσωμάτωση των σχετικών Οδηγιών, ενώ με το άρθρο 23 καταργείται κάθε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη αντίθετη στην κατά το παρόντα νόμο αρχή της ίσης μεταχείρισης,

ενώ ομοίως ακυρούται και κάθε αντίθετη συμβατική διάταξη. Μάλιστα, στο άρθρο 24 προβλέπεται η παροχή εξουσιοδότηση έκδοσης προεδρικού διατάγματος με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Υπουργού Υγείας και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προς επέκταση της παρεχόμενης προστασία που παρέχεται για διακρίσεις λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και πέραν των τομέων εργασίας και απασχόλησης.

ΙΙ. ΜΕΡΟΣ Β΄

Λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22,23,30,31 παρ. 1,32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57 περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και την ενσωμάτωση της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/57/ΕΕ ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Με το Δεύτερο Μέρος του παρόντος νόμου ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/57 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (ΕΕ L 173/12.6.2014) και οι διατάξεις των άρθρων 22, 23, 30, 31 παρ.1, 32 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2004).

Το παρόν μέρος χωρίζεται σε τρία τμήματα.

Το πρώτο τμήμα αυτού αφορά στην ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (ΕΕ L 173/12.6.2014) και χωρίζεται σε δύο κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 25-27) προσδιορίζει το σκοπό του παρόντος τμήματος, το πεδίο εφαρμογής του και περιλαμβάνει τους ορισμούς.

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 28-33) περιλαμβάνει τις ποινικές διατάξεις, περιγράφοντας τις αξιόποινες συμπεριφορές, τις ποινικής φύσεως κυρώσεις που επιβάλλονται, καθώς και διατάξεις δικονομικού χαρακτήρα.

Το Δεύτερο Τμήμα του παρόντος Μέρους αφορά στην προσαρμογή στην ελληνική νομοθεσία των διατάξεων των άρθρων 22, 23, 30, 31 παρ.1, 32 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2004) και χωρίζεται σε δύο Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α΄(άρθρα 34-36) προσδιορίζει το σκοπό του δεύτερου τμήματος του παρόντος Μέρους, την αρμόδια αρχή και τις αρμοδιότητες που μπορεί αυτή να ασκεί για την εφαρμογή και εποπτεία της τήρησης των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 37-39) περιλαμβάνει τις διατάξεις που αφορούν τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που μπορεί να επιβάλλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε περιπτώσεις παράβασης διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, τη δημοσιοποίηση των αποφάσεων επιβολής τους και την αναφορά παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 στην αρμόδια αρχή.

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 40-42) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις, τις διατάξεις του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου που καταργούνται ή αντικαθίστανται, τις μεταβατικές και τελικές διατάξεις.

Το Τρίτο Τμήμα του παρόντος μέρους (άρθρα 43-47) περιλαμβάνει λοιπές συναφείς διατάξεις με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, που είτε αποτελούν μεταφορά υφιστάμενων ρυθμίσεων του ν. 3340/2005 οι οποίες καταργούνται και επαναφέρονται στο παρόν ώστε να επιτυγχάνεται η συνοχή των ρυθμίσεων και να διευκολύνεται ο εντοπισμός και η εφαρμογή των κανόνων δικαίου είτε συνιστούν ρυθμίσεις στο πλαίσιο παρεχόμενης από τον Κανονισμό διακριτικής ευχέρειας, είτε αποτελούν ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ.

Β. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 25 έως 27) ορίζει το σκοπό του παρόντος Τμήματος, οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του και θέτει τους ορισμούς των νομικών όρων που χρησιμοποιούνται στις επιμέρους διατάξεις του. Ειδικότερα:

Στο άρθρο 25 περιγράφεται το αντικείμενο των ρυθμίσεων που εισάγονται με το παρόντα νόμο και ορίζεται ο σκοπός του που είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (ΕΕ L 173/12.6.2014) περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (Οδηγία για την κατάχρηση αγοράς). Για την ορθή και συνεπή ενσωμάτωση της Οδηγίας, στο ως άνω άρθρο γίνεται επίσης αναφορά στον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2014, σελ. 1), του οποίου οι διατάξεις και τα μέτρα εφαρμογής λαμβάνονται υπόψη για τις ανάγκες εφαρμογής του νόμου.

Στο άρθρο 26 οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής του νόμου με βάση τις προβλέψεις του άρθρου 1 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ. Όπως στην Οδηγία, έτσι και στο παρόντα νόμο, το πεδίο εφαρμογής του καλύπτει ένα ευρύ

φάσμα χρηματοπιστωτικών μέσων, το οποίο καταλαμβάνει χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί σχετική αίτηση εισαγωγής, που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης ή είναι εισηγμένα ή έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης σε μηχανισμό οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ), αλλά και άλλα μη καλυπτόμενα από τα ανωτέρω, των οποίων η τιμή ή η αξία εξαρτάται από ή έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στα ανωτέρω, όπως των συμφωνιών ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης (credit default swaps) και των συμβάσεων επί διαφοράς (contracts for difference) (παρ. 1).

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 26 στο πεδίο εφαρμογής του νόμου περιλαμβάνονται επίσης συμπεριφορές, συναλλαγές και προσφορές σχετικές με πλειστηριασμούς σε πλατφόρμα πλειστηριασμών, αδειοδοτημένη ως ρυθμιζόμενη αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων πλειστηριαζόμενων προϊόντων βασιζόμενων επί των δικαιωμάτων αυτών, περιλαμβανομένης και της περίπτωσης των πλειστηριαζόμενων προϊόντων που δεν είναι χρηματοπιστωτικά μέσα, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010 της Επιτροπής. Η παράγραφος 3 του άρθρου 26, εν συνεχεία, καθορίζει τις περιπτώσεις που δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου και αφορούν τις πράξεις επί ιδίων μετοχών στο πλαίσιο προγράμματος επαναγοράς (buy-back program), τις πράξεις σταθεροποίησης κινητών αξιών (stabilisation), ως και τις εν γένει συναλλακτικές δραστηριότητες (συναλλαγές, εντολές, συμπεριφορές) που αναπτύσσονται κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, της συναλλαγματικής πολιτικής ή της πολιτικής διαχείρισης δημόσιου χρέους της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης, της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ένωσης ή της κοινής αλιευτικής πολιτικής της Ένωσης εφόσον αυτές διενεργούνται σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του ως άνω Κανονισμού.

Επιπλέον, με την παράγραφο 4 του άρθρου 26 καθορίζονται ορισμένες ειδικές περιπτώσεις ως προς τις οποίες τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις περί χειραγώγησης αγοράς, ως ορίζονται στο άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και στον παρόντα νόμο, οι οποίες περιλαμβάνουν: α) τα συμβόλαια άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων που δεν είναι ενεργειακά προϊόντα χονδρικής, όπου οι συναλλακτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται έχουν επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται ανωτέρω, β) είδη χρηματοπιστωτικών μέσων, περιλαμβανομένων των συμβάσεων παραγώγων ή παράγωγων μέσων για τη μετακύλιση πιστωτικού κινδύνου (derivative instruments for the transfer of credit risk), όπου οι συναλλακτικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε σχέση με αυτά έχουν επίπτωση στην τιμή ή την αξία συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων των οποίων η τιμή ή η αξία εξαρτάται από την τιμή ή την αξία των ανωτέρω χρηματοπιστωτικών μέσων και γ) συμπεριφορά που σχετίζεται με δείκτες αναφοράς (benchmarks).

Ακολούθως, με την παράγραφο 5 του ιδίου άρθρου εξειδικεύεται περαιτέρω από πλευράς διαπραγμάτευσης το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Σύμφωνα με αυτή, στο πεδίο του νόμου υπάγεται κάθε συναλλακτική συμπεριφορά που αφορά σε χρηματοπιστωτικό μέσο, όπως ορίζεται στις ως άνω αναφερόμενες παραγράφους 1, 2 και 4 του άρθρου 26 του νόμου, ανεξάρτητα από το αν η σχετική συναλλακτική συμπεριφορά λαμβάνει χώρα σε τόπο διαπραγμάτευσης. Διευκρινίσεις σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής του νόμου παρέχει και η παράγραφος 6 του άρθρου 26, ορίζοντας, για τους σκοπούς εφαρμογής του, ότι όπου αναφέρεται σε αυτόν ορισμένη ενωσιακή πράξη, η σχετική αναφορά νοείται ότι περιλαμβάνει και τους αντίστοιχους κανόνες που εκδίδονται για την εφαρμογή της.

Ακολούθως με το άρθρο 27 τίθενται οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στον παρόντα νόμο σύμφωνα με το άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014. Οι ορισμοί περιλαμβάνουν αναφορές στην Οδηγία 2014/65/ΕΕ (γνωστή ως MiFID II), όπως προβλέπεται από τις ως άνω ενωσιακές ρυθμίσεις. Περιλαμβάνουν επίσης και αναφορές στην κείμενη νομοθεσία, ήτοι στο ν. 3606/2007 και στην Οδηγία 2004/39/ΕΚ (γνωστή ως MiFID) που θα αντικατασταθεί από τη MiFID II την 3/1/2018 (με βάση την παράταση εφαρμογής της, βλ. COM (2016)56), ώστε να διασφαλιστεί το αδιάλειπτο της ρύθμισης και η ασφάλεια δικαίου. Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 ορίζονται τα χρηματοπιστωτικά μέσα, η έννοια των οποίων είναι ευρεία καταλαμβάνοντας τόσο τα πρωτογενή χρηματοπιστωτικά μέσα (π.χ. κινητές αξίες) όσο και τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (π.χ. συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε κινητές αξίες, σε εμπορεύματα, που εκκαθαρίζονται με ρευστά διαθέσιμα ή με φυσική παράδοση της σχετικής υποκείμενης αξίας τους κλπ.). Αυτά εξάλλου, σύμφωνα με τον ορισμό, μπορεί να είναι διαπραγματεύσιμα σε τόπο διαπραγμάτευσης (ρυθμιζόμενη αγορά κλπ.), μπορεί όμως και να συνιστούν χρηματοπιστωτικά μέσα της ευρύτερης εξωχρηματιστηριακής αγοράς (over-the-counter, OTC).

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 ορίζεται η επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών η οποία αναφέρεται στην ανώνυμη εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ) που λειτουργεί μετά από άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και υπό την εποπτεία της σύμφωνα με το ν. 3606/2007 ως και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο σύμφωνα με την Οδηγία 2014/65/ΕΚ των οποίων η συνήθης επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η παροχή μίας ή περισσότερων επενδυτικών υπηρεσιών σε τρίτους ή η άσκηση μίας ή περισσότερων επενδυτικών δραστηριοτήτων σε επαγγελματική βάση.

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 27 ορίζεται το πιστωτικό ίδρυμα, σύμφωνα με το ν. 4261/2014 που ενσωματώνει στο δίκαιό μας την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστής με τον όρο «CRD IV» ως ακρωνύμιο του καθιερωμένου τίτλου της «Capital Requirements Directive IV» και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστού ως «CRR»). Με την παράγραφο 4 του άρθρου 27 ορίζεται και το χρηματοδοτικό ίδρυμα σύμφωνα με το ν. 4261/2014 και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 575/2013 ως άνω, περιλαμβανομένων των χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, των μικτών χρηματοοικονομικών εταιρειών συμμετοχών, των ιδρυμάτων πληρωμών κατά την έννοια της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ (γνωστής με τον όρο «PSD» ως ακρωνύμιο του καθιερωμένου τίτλου της «Payment Services Directive») αλλά αποκλειομένων των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου και των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου μεικτής δραστηριότητας όπως ορίζονται στην Οδηγία 2009/138/ΕΚ (γνωστής ως «Solvency II»).

Με την παράγραφο 5 του άρθρου 27 ορίζονται τα συμβόλαια άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνουν κάθε σύμβαση προμήθειας εμπορεύματος το οποίο τυγχάνει διαπραγμάτευσης σε αγορά άμεσης παράδοσης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο 16 του ως άνω Κανονισμού και παραδίδεται αμέσως μετά το διακανονισμό της συναλλαγής, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σύμβαση για την προμήθεια εμπορεύματος η οποία δεν είναι χρηματοπιστωτικό μέσο ούτε και προθεσμιακή σύμβαση που τυγχάνει εκκαθάρισης με φυσική παράδοση. Διευκρινίζεται επίσης με βάση τον ως άνω Κανονισμό και η έννοια της άμεσης παράδοσης, ως διαφορετική από την παράδοση που λαμβάνει χώρα σε εκτέλεση συναλλαγής επί χρηματοπιστωτικών μέσων, που αφορά σε εμπορεύματα τα οποία πωλούνται τοις μετρητοίς και παραδίδονται αμέσως μετά το διακανονισμό της συναλλαγής, καθώς και σε άλλες μη χρηματοπιστωτικές αγορές, όπως προθεσμιακές αγορές εμπορευμάτων.

Η παράγραφος 6 του άρθρου 27 ορίζει τη συνέχεια το πρόγραμμα επαναγοράς που αναφέρεται σε συναλλαγές σε ίδιες μετοχές, σύμφωνα με τα άρθρα 21 έως 27 της Οδηγίας 2012/30/ΕΕ και η παράγραφος 7 του ιδίου άρθρου τα αρχεία διακίνησης δεδομένων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014.

Ακολούθως με την παράγραφο 8 του άρθρου 27 ορίζονται οι προνομιακές πληροφορίες (inside Information) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και στο ίδιο άρθρο, με την παράγραφο 9, το πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014, και με τις παραγράφους 10 και 11 η σύσταση και πρόταση μίας επενδυτικής στρατηγικής ως και το κριτήριο αξιολόγησης, αντίστοιχα, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014.

Η παράγραφος 12 του ιδίου άρθρου ορίζει το δικαίωμα εκπομπής σύμφωνα με την Οδηγία 2014/65/ΕΕ που αφορά σε δικαιώματα εκπομπής τα οποία περιλαμβάνουν μονάδες οιουδήποτε τύπου που πληρούν τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος για την εμπορία των δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Επίσης, η παράγραφο 13 του ιδίου άρθρου αναφέρεται στις αποδεκτές πρακτικές αγοράς (accepted market practice) και η παράγραφος 14 στη σταθεροποίηση (stabilisation) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 596/2014, ενώ η παράγραφος 15 και 16 ορίζει τη ρυθμιζόμενη αγορά (regulated market) και τους πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης (multilateral trading facility, MTF), αντίστοιχα, με βάση το ν. 3606/2007 και την Οδηγία 2004/39/ΕΚ ως και την Οδηγία 2014/65/ΕΕ. Στην παράγραφο 17 του ιδίου άρθρου προβλέπεται η έννοια του μηχανισμού οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ) (organised trading facility, OTF), ως ταυτόσημη με την έννοια του οργωμένου μηχανισμού διαπραγμάτευσης (ΟΜΔ), που εισάγεται ως νέα επενδυτική υπηρεσία για πρώτη φορά με βάση την Οδηγία 2014/65/ΕΕ και σύμφωνα με τις προβλέψεις της. Συναφείς είναι και ο ακόλουθος ορισμός της παραγράφου 18 του ίδιου άρθρου που αφορά στην έννοια του τόπου διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την Οδηγία 2014/65/ΕΕ.

Ακολουθεί ο ορισμός του ενεργειακού προϊόντος χονδρικής, με την παράγραφο 19 του ίδιου άρθρου, που τίθεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρεμπορική αγορά ενέργειας, ενώ οι ορισμοί του εν λόγω άρθρου ολοκληρώνονται με τις έννοιες του εκδότη, στην παράγραφο 20 αυτού, που ορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 ως και του προσώπου, στην παράγραφο 21, που περιλαμβάνει τόσο φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Στα άρθρα 28 έως 31 περιγράφονται οι ποινικής φύσεως διατάξεις, με τις οποίες προστατεύεται η αγορά από πράξεις κατάχρησης, κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ. Οι ποινικές διατάξεις του παρόντος νομοθετήματος προστατεύουν την ορθή λειτουργία της αγοράς από πράξεις κατάχρησης. Η κατάχρηση της αγοράς θίγει την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και την εμπιστοσύνη του κοινού στις κινητές αξίες, τα παράγωγα μέσα και τα κριτήρια αξιολόγησης. Η σημασία της οργανωμένης αγοράς ως μέσου συγκέντρωσης επιχειρηματικών κεφαλαίων και ως εργαλείου προώθησης της ανάπτυξης των επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών, και κατ' επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, είναι κεφαλαιώδης για την εθνική οικονομία και πρέπει να προστατευθεί. Αυτό έχει αναγνωριστεί από τον Έλληνα και τον ενωσιακό νομοθέτη ήδη στο πλαίσιο του προηγούμενου νομοθετικού καθεστώτος. Με το παρόν νομοθέτημα βελτιώνεται η παρεχόμενη προστασία και συγχρόνως αποφεύγεται η άσκοπη ποινικοποίηση συμπεριφορών που δεν ενέχουν ποινική απαξία.

Όπως και στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς η ατομική περιουσία των επενδυτών, και εν γένει των συμμετεχόντων στην αγορά δεν εμπίπτει στο πεδίο προστασίας των ποινικών διατάξεων ούτε του παρόντος νόμου. Αυτό συνάγεται κατ' αρχάς άμεσα από το ενωσιακό δίκαιο και ειδικότερα τον Κανονισμό 596/2014/ΕΚ, αλλά και την Οδηγία 2014/57/ΕΕ, καθώς και την προγενέστερη αυτής, 2003/6/ΕΕ, που ορίζουν ως σκοπό προστασίας τους την ορθή λειτουργία της αγοράς. Αυτό συνάγεται εξάλλου και από την φύση της αγοράς. Η ορθή λειτουργία της αγοράς δεν εξαλείφει άνευ ετέρου κάθε κίνδυνο για την περιουσία των μετεχόντων σε αυτήν. Σε μια ορθώς λειτουργώσα αγορά το κέρδος και η ζημία είναι αποτέλεσμα ελεύθερης επενδυτικής επιλογής και δεν ποινικοποιούνται. Αντιστοίχως, δεν αποκλείεται πράξεις κατάχρησης της αγοράς να έχουν ως συνέπεια το τυχαίο κέρδος επενδυτών, που μετέχουν στην αγορά, χωρίς αυτό ωστόσο να σημαίνει ότι οι πράξεις αυτές δεν είναι αξιόποινες. Κατά συνέπεια οι ποινικές διατάξεις που αφορούν σε πράξεις κατάχρησης της αγοράς προστατεύουν το υπερατομικό έννομο αγαθό της ορθής λειτουργίας της αγοράς και όχι την ατομική περιουσία των επενδυτών. Καθίσταται έτσι αναγκαία η ποινικοποίηση πράξεων κατάχρησης της αγοράς, οι οποίες διαφορετικά δεν μπορούν αποτελεσματικά να αντιμετωπιστούν με τις ποινικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της ατομικής περιουσίας, ιδίως δε τις ποινικές διατάξεις της απάτης και της απιστίας. Η ανάγκη αυτή είχε τονιστεί και στο πλαίσιο του ν. 3340/2005 και επαναλαμβάνεται και σήμερα εντονότερη.

Τέλος, κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ εκτός από τις αξιόποινες πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, και τις αξιόποινες πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, ποινικοποιείται για πρώτη

φορά και μόνη η σύσταση για διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με χρήση προνομιακών πληροφοριών, καθώς και μόνη η παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών. Πρόκειται για συμπεριφορές οι οποίες επίσης προσβάλλουν την ορθή λειτουργία της κεφαλαιαγοράς, καθώς μεταξύ άλλων συνεπάγονται και την τρώση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού στην ορθή της λειτουργία.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 28

Το άρθρο 28 του παρόντος νομοθετήματος τιμωρεί την κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών, η οποία λαμβάνει χώρα με την απόκτηση ή διάθεση για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό ετέρου, χρηματοπιστωτικών μέσων, στα οποία αφορούν άμεσα ή έμμεσα οι εν λόγω πληροφορίες. Το υποκείμενο του αδικήματος περιγράφεται στην παρ. 2 του άρθρου 28 και περιλαμβάνει τόσο τους πρωτεύοντες όσο και του δευτερεύοντες «μεμυημένους» (insiders). Για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης είναι απαραίτητη η απόκτηση ή διάθεση των χρηματοπιστωτικών μέσων και δεν αρκεί ο σκοπός απόκτησης ή διάθεσης αυτών. Αποφεύγεται έτσι ο συνδυασμός ενός εγκλήματος συμπεριφοράς με ένα υπερχειλές υποκειμενικό στοιχείο, που θα δημιουργούσε ασάφεια στον εφαρμοστή του νόμου, και πλέον η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών καθίσταται αδίκημα αποτελέσματος. Σε περίπτωση που το εγκληματικό αποτέλεσμα δεν επέλθει, δηλαδή δεν διατεθούν ή αποκτηθούν τα χρηματοπιστωτικά μέσα, δεν κωλύεται η εφαρμογή των διατάξεων για την απόπειρα, εφόσον το αποτέλεσμα που δεν επήλθε καλύπτεται από τον δόλο του δράστη.

Ακολουθείται συγχρόνως και η πρόταση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία για τον εντοπισμό των σοβαρών πράξεων κατάχρησης της αγοράς θα μπορεί να λαμβάνεται υπόψιν η συνολική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων που διαπραγματεύονται, το πραγματικό ή δυνητικό κέρδος που αποκομίζεται ή και το επίπεδο των ζημιών που προκαλούνται στην αγορά. Πρόσθετη προϋπόθεση για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης είναι η μέση ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών να υπερβαίνει τις 100.000 Ευρώ, όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 28 παρ. 1 στοιχείο α΄. Με το κριτήριο της μέσης ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών λαμβάνεται υπόψιν η συνολική παράνομη δραστηριότητα, η οποία πολλές φορές δύναται να εκτείνεται σε μεγάλο χρονικό διάστημα. Εφόσον από τον συνολικό εγκληματικό σχεδιασμό του δράστη προκύπτει ότι με τις μερικότερες παράνομες πράξεις του απέβλεπε στο αυτό αποτέλεσμα, μία πράξη κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών λαμβάνει χώρα και για το αξιόποινο αυτής λαμβάνεται υπόψιν η μέση ημερήσια αξία των επιμέρους παρανόμων συναλλαγών.

Παράλληλα εξάλλου με το κριτήριο της μέσης ημερήσιας αξίας συναλλαγών η πράξη καθίσταται αξιόποινη και στην περίπτωση που η αξία των παρανόμων συναλλαγών θα ξεπεράσει σε μία ημέρα τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Η προσθήκη και ενός τέτοιου απολύτου ποσοτικού κριτηρίου κρίθηκε απαραίτητη, για να αποφευχθεί η παράκαμψη του αξιοποίνου, με την εσκεμμένη μείωση της μέσης ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών από τον δράστη. Σε περίπτωση που πληρούται ταυτοχρόνως, τόσο το κριτήριο του στοιχείου α΄ όσο και το κριτήριο του στοιχείου β΄ της παρ. 1 του άρθρου 28 του παρόντος νομοθετήματος, μόνον ένα έγκλημα κατάχρησης λαμβάνει χώρα.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 28 περιγράφεται η βασική κακουργηματική περίπτωση της κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, η οποία επέρχεται όταν πληρούνται διαζευκτικά τα ακόλουθα κριτήρια: α) Αν η συνολική αξία των παρανόμων συναλλαγών υπερβαίνει τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ ή β) αν η μέση ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ ή γ) αν το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η ζημία που πράγματι επήλθε υπερβαίνει το ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) ευρώ ή δ) αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η ζημία που πράγματι επήλθε υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις η πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης του κακουργήματος προϋποθέτει ότι η υπό κρίση παράνομη συμπεριφορά συνιστά τουλάχιστον πλημμέλημα, δηλαδή ότι καλύπτονται τουλάχιστον τα όρια της πλημμεληματικής αξιόποινης κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών του άρθρο 28 παρ. 1 του νομοθετήματος. Ιδίως στις περιπτώσεις των στοιχείων γ΄ και δ΄, εφόσον το περιουσιακό όφελος που επήλθε και η ζημία που αποφεύχθηκε δεν υπερβαίνουν το αναφερόμενο όριο, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων της απόπειρας υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 42 επ. του ΠΚ.

Στην παράγραφο 4 εδάφιο α΄ του άρθρου 28 περιγράφεται διακεκριμένη κακουργηματική περίπτωση της κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, η οποία επέρχεται στην περίπτωση των τριών πρώτων περιπτώσεων της παραγράφου 3, αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια. Στην παρ. 4 εδάφιο β΄ του άρθρου 28 περιγράφεται ιδιαίτερα διακεκριμένη κακουργηματική περίπτωση της κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, όταν ο υπαίτιος των αδικημάτων της παραγράφου 3 είναι μέλος εγκληματικής οργανώσεως κατά την έννοια του άρθρου 187 παρ.1 του Ποινικού Κώδικα και τα αδικήματα τελούνται με σκοπό όπως η εν λόγω εγκληματική οργάνωση ποριστεί υλικά ή άλλα οφέλη.

Τέλος στην παράγραφο 5 του άρθρου 28 διευκρινίζεται ότι η αξιόποινη χρήση προνομιακών πληροφοριών μπορεί να λάβει χώρα και δια της ακύρωσης ή της τροποποίησης μίας υφιστάμενης εντολής σχετικά με ένα χρηματοπιστωτικό μέσο που αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες αν η αρχική εντολή είχε λάβει χώρα πριν την απόκτηση από το πρόσωπο των προνομιακών πληροφοριών. Διευκρινίζεται επίσης ότι στην περίπτωση πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων εκπλειστηριαζομένων προϊόντων που βασίζονται σε αυτά και οι οποίοι λαμβάνουν χώρα κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010, η χρήση προνομιακών πληροφοριών που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, περιλαμβάνει επίσης την υποβολή, τροποποίηση ή απόσυρση μίας προσφοράς για ίδιο λογαριασμό του προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες ή για λογαριασμό τρίτου.

Άρθρο 29

Στο άρθρο 29 του παρόντος νομοσχεδίου εισάγεται για πρώτη φορά το αξιόποινο της σύστασης για την διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με χρήση προνομιακών πληροφοριών. Ειδικότερα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών ο πρωτεύων ή δευτερεύων «μεμυημένος» (insider), ο οποίος ενεργώντας με πρόθεση επί τη βάσει των προνομιακών πληροφοριών που κατέχει, συστήνει ή παροτρύνει ή υποδεικνύει σε άλλον που δεν έχει τις παραπάνω ιδιότητες, να αγοράσει ή να διαθέσει χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες ή να ακυρώσει ή να τροποποιήσει μία εντολή σε σχέση με χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες. Το υποκείμενο του αδικήματος της παρ. 1 του άρθρου 29 ταυτίζεται με αυτό της παρ. 2 του άρθρου 28 του νομοθετήματος και είναι είτε ο πρωτεύων είτε ο δευτερεύων μεμυημένος (insider). Σε αντίθεση με το άρθρο 28 ωστόσο το υποκείμενο του αδικήματος της παρ. 1 του άρθρου 29 δεν αποκτά ούτε διαθέτει χρηματοπιστωτικά μέσα, αλλά απλώς συστήνει τη διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Δικαιολογείται έτσι ο πλημμεληματικός χαρακτήρας του αδικήματος.

Στην παρ. 2 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου διευκρινίζεται ότι η συμμόρφωση προς τις συστάσεις, παροτρύνσεις ή υποδείξεις της παραγράφου 1 ισοδυναμεί με πράξη προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες, αν το πρόσωπο που ακολουθεί τη σύσταση ή την παρότρυνση ή την υπόδειξη γνωρίζει ότι αυτή βασίζεται σε προνομιακές πληροφορίες. Με την παράγραφο αυτή επαναλαμβάνεται το αυτονόητο, τυποποιούμενο ως αυτοτελές έγκλημα, ότι δηλαδή ο αποδέκτης της σύστασης γίνεται και ο ίδιος φορέας της προνομιακής πληροφορίας, ώστε εάν την χρησιμοποιήσει, να δύναται να πληροί την ειδική υπόσταση του άρθρου 28 του παρόντος νομοθετήματος.

Περαιτέρω στην παρ. 3 του άρθρου 29 καθίσταται αξιόποινη και η περαιτέρω γνωστοποίηση ή δημοσιοποίηση των συστάσεων, υποδείξεων ή παροτρύνσεων από τον πρώτο αποδέκτη αυτών σε άλλους, εφόσον ο υπαίτιος γνώριζε ότι πρόκειται για συστάσεις, υποδείξεις ή παροτρύνσεις επί τη βάσει προνομιακών πληροφοριών, κατά το χρόνο της από αυτόν περαιτέρω γνωστοποιήσεως ή δημοσιοποιήσεως. Ο αρχικός αποδέκτης της πληροφορίας, ο οποίος εν συνεχεία μεταβιβάζει κι αυτός την πληροφορία περαιτέρω, αντιμετωπίζεται ωστόσο ευμενέστερα από τον αρχικό κάτοχο της πληροφορίας, τόσο επειδή με την περαιτέρω αυτή γνωστοποίηση αποδυναμώνεται ο προνομιακός χαρακτήρας της πληροφορίας, όσο και επειδή ο περαιτέρω γνωστοποιών δράστης δεν έχει την ίδια σύνδεση με την πληροφορία που είχε ο αρχικός.

Τέλος στην παρ. 4 του άρθρου 29 ξεκαθαρίζεται ότι η εφαρμογή των ποινικών διατάξεων του άρθρου τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί σύννομης συμπεριφοράς στις περιπτώσεις που η ρύθμιση αυτή τυγχάνει εφαρμογής.

Άρθρο 30

Στο άρθρο 30 τιμωρείται για πρώτη φορά η απλή ανακοίνωση ή γνωστοποίηση προνομιακών πληροφοριών από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 28 σε οποιονδήποτε άλλον χωρίς όμως να γίνεται σύσταση ή υπόδειξη ή παρότρυνση προς διενέργεια συναλλαγής επί του χρηματοπιστωτικού μέσου ή ενεργειακού προϊόντος το οποίο αφορά. Η απλή γνωστοποίηση ή ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών διακρίνεται επομένως από την σύσταση διενέργειας συγκεκριμένης πράξης επί τη βάσει προνομιακών πληροφοριών, που τιμωρείται στο ά. 29. Η διάκριση μεταξύ των άρθρων 30 και 29 αποτυπώνεται και στην επαπειλούμενη ποινή, καθώς η απλή γνωστοποίηση δεν έχει την ίδια απαξία με την στοχευόμενη σύσταση. Τέλος, αυτονοήτως προβλέπεται εξαίρεση από την εφαρμογή του άρθρου 30 όταν ο γνωστοποιών την πληροφορία σε τρίτο ενεργεί κατά την άσκηση της εργασίας του ή του επαγγέλματός του ή των καθηκόντων του ή αν η πράξη του εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 11 παράγραφοι 1 έως 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί διερεύνησης (βολιδοσκόπησης) της αγοράς (market soundings) ή αν διενεργείται στο πλαίσιο εκπλήρωσης δημοσιογραφικών σκοπών ή άλλων μορφών έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία του Τύπου και την ελευθερία έκφρασης ως και σύμφωνα με τους κανόνες ή κώδικες που διέπουν το δημοσιογραφικό επάγγελμα.

Συμπερασματικά, στα άρθρα 29 και 30 του παρόντος νομοθετήματος καθίστανται αξιόποινες πράξεις, οι οποίες δεν υπάγονταν στην ειδική υπόσταση του προγενέστερου άρθρου 29 του ν. 3340/2005, ώστε ως προς τα εν λόγω άρθρα το παρόν νομοθέτημα να καθίσταται αυστηρότερο.

Άρθρο 31

Στο άρθρο 31 περιγράφεται η αξιόποινη χειραγώγηση της αγοράς, η οποία, όπως και στο προγενέστερο δίκαιο μπορεί να λάβει χώρα τόσο με τη διενέργεια ή και την εντολή για διενέργεια συναλλαγών (περίπτωση α΄ και β΄ της παραγράφου 1) όσο και με διάδοση πληροφοριών με ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με χρηματοπιστωτικά μέσα (περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1). Ως νέα μορφή χειραγώγησης ορίζεται εξάλλου η απευθείας χειραγώγηση του τρόπου υπολογισμού του «κριτηρίου αξιολόγησης» (benchmark), όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 27 του παρόντος νομοθετήματος (περίπτωση δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 31).

Όπως και η αξιόποινη κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών έτσι και η αξιόποινη χειραγώγηση της αγοράς στρέφεται κατά της ορθής λειτουργίας της αγοράς, χωρίς απαραιτήτως να θίγει άμεσα την περιουσία των επενδυτών. Η ανάγκη αυτοτελούς ποινικοποίησης της χειραγώγησης της αγοράς είχε ορθώς διαπιστωθεί ήδη στο πλαίσιο του ν. 3340/2005. Ειδικότερα ο νομοθέτης είχε ορθώς επιλέξει να ποινικοποιήσει πράξεις χειραγώγησης, που στρέφονταν κατά της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς. Δικαίως είχε τότε σημειωθεί ότι οι διατάξεις του ποινικού κώδικα για την προστασία των ατομικών εννόμων αγαθών, ιδίως της απάτης και της απιστίας, δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση πράξεων που στρέφονται κατά της ορθής λειτουργίας της αγοράς. Ιδίως η έλλειψη αμεσότητας μεταξύ της πλάνης των επενδυτών και της περιουσιακής τους βλάβης, αλλά και η απουσία κάθε υλικής αντιστοιχίας μεταξύ οφέλους του δράστη χειραγώγησης και ζημίας των επενδυτών δυσχεραίνουν την εφαρμογή των ποινικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία ατομικών εννόμων αγαθών και καθι-

στούν αναγκαία την ύπαρξη μίας ειδικής υπόστασης που θα στοχεύει στην προστασία της ορθής λειτουργίας της αγοράς.

Από την άλλη πλευρά ωστόσο δεν είναι δικαιολογημένη η ποινικοποίηση κάθε συναλλαγής ή εντολής για συναλλαγή με χρηματοπιστωτικά μέσα, ή και κάθε διάδοση φήμης, γεγονότος ή πληροφορίας σχετικά με αυτά, με μόνη την αιτιολογία ότι μέσω αυτών μπορεί να επηρεαστεί η τιμή ή η εμπορευσιμότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων και μόνον επειδή ο δράστης σκόπευε σε αυτές, καθώς κατ' αυτόν τον τρόπο το άδικο της πράξης φαίνεται να βασίζεται μόνον στο σκοπό του δράστη και δεν λαμβάνονται υπόψιν αντικειμενικά κριτήρια, που να δικαιολογούν την βλάβη της ορθής λειτουργίας της αγοράς.

Η πρώτη περίπτωση αξιόποινης χειραγώγησης της αγοράς περιγράφεται στην παρ. 1 στοιχείο α΄ του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με την οποία τιμωρείται όποιος, στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών που ρυθμίζονται από τον νόμο αυτό και τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014, με πρόθεση πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα, παρέχει ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή ενός συναφούς με αυτό συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή διαμορφώνει σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων. Εξαίρεση από την τιμώρηση προβλέπεται όταν οι λόγοι για την ενέργεια αυτή του προσώπου που πραγματοποίησε τη συναλλαγή ή έδωσε τις εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι νόμιμοι και οι εν λόγω συναλλαγές ή εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι σύμφωνες με αποδεκτές πρακτικές της χρηματοπιστωτικής αγοράς στον συγκεκριμένο τόπο διαπραγμάτευσης. Σε κάθε περίπτωση για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης χειραγώγησης απαιτείται είτε η μέση ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών να υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ είτε η ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών να υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ. Τα κριτήρια πρέπει να συντρέχουν διαζευκτικά, και εφόσον συντρέχουν σωρευτικά, ένα αδίκημα πραγματώνεται.

Τα κριτήρια της μέσης ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών και της ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών σε μια συγκεκριμένη ημέρα χρησιμοποιούνται σε αντιστοιχία με όσα σημειώνονται και στις πράξεις κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών. Τα όρια που τίθενται ωστόσο στην περίπτωση του αδικήματος του άρθρου 31 είναι υψηλότερα από εκείνα του άρθρου 28 του παρόντος νομοθετήματος λόγω της φύσης κάθε αδικήματος. Ειδικότερα, στην πράξη κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών η τιμή και εμπορευσιμότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων επηρεάζονται άμεσα από την ανακοίνωση ή μη της προνομιακής πληροφορίας. Στην περίπτωση ωστόσο της χειραγώγησης της αγοράς με διενέργεια συναλλαγών, η ίδια η πράξη της χειραγώγησης συνδιαμορφώνει την εσφαλμένη τιμή ή εμπορευσιμότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων. Επιπλέον λόγω της συνήθους συμμετοχής περισσότερων ατόμων σε πράξεις χειραγώγησης είναι ευκολότερη η υπέρβαση του ανωτέρω ορίου.

Η δεύτερη περίπτωση αξιόποινης χειραγώγησης της αγοράς περιγράφεται στην παρ. 1 στοιχείο β΄ του άρθρου 31. Αξιόποινος καθίσταται όποιος πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή συμπεριφορά επηρεάζει την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, δια της χρήσεως εικονικής διατάξεως ή κάθε άλλης μορφής παραπλάνησης ή τεχνάσματος και εφόσον η μέση ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ή η ημερήσια αξία των παρανόμων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ. Πρόκειται για διάταξη με την οποία καλύπτονται πράξεις χειραγώγησης που δεν εμπίπτουν στην παρ. 1 στοιχείο α΄, κατά τη λογική των στοιχείων α΄ και β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 3340/2005. Τα κριτήρια της μέσης ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών και της ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών διατηρούνται ίδια με αυτά του στοιχείου α΄ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου 7.

Η τρίτη περίπτωση αναφέρεται στην πράξη χειραγώγησης η οποία λαμβάνει χώρα μέσω της διάδοσης πληροφοριών, είτε δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου, είτε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, οι οποίες είτε παρέχουν ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, είτε διαμορφώνουν σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων. Καθώς στην περίπτωση αυτή η πράξη χειραγώγησης λαμβάνει χώρα χωρίς διενέργεια συναλλαγών, δεν μπορούν να βρουν εφαρμογή τα κριτήρια της μέσης ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών και της ημερήσιας αξίας των παρανόμων συναλλαγών, όπως έχουν αναπτυχθεί ανωτέρω. Από την άλλη πλευρά ωστόσο είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός ενός αντικειμενικού κριτηρίου, βάσει του οποίου θα διακρίνεται το ποινικό από το διοικητικό άδικο. Το αντικειμενικό κριτήριο που προκρίνεται είναι ο προσπορισμός πλεονεκτήματος ή περιουσιακού οφέλους του δράστη για τον εαυτό του ή για κάποιον τρίτο αξίας άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Με αυτό το κριτήριο το αδίκημα καθίσταται αδίκημα αποτελέσματος, η αντικειμενική του υπόσταση προσδιορίζεται σαφώς και αποφεύγεται η σώρευση ενός υποκειμενικού στοιχείου του αδίκου σε ένα έγκλημα συμπεριφοράς, η οποία θα δυσχέραινε την εφαρμογή του νόμου. Σε περιπτώσεις που το περιουσιακό όφελος δεν επήλθε, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων για την απόπειρα, εφόσον η επίτευξη του περιουσιακού οφέλους καλύπτεται από τον δόλο του δράστη. Σημειώνεται ότι σε αντίθεση με την ειδική υπόσταση της απάτης δεν απαιτείται νοητική επικοινωνία του δράστη με το επενδυτικό κοινό, ούτε αμεσότητα μεταξύ πλάνης και επέλευσης ζημίας στην περιουσία των επενδυτών, ούτε βεβαίως υλική αντιστοιχία μεταξύ οφέλους και ζημίας.

Η τέταρτη περίπτωση καλύπτει ειδικά τις περιπτώσεις χειραγώγησης μέσω διάδοσης ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών ή διενέργειας ψευδών ή παραπλανητικών εισροών ή και μέσω κάθε άλλης συμπεριφοράς, η οποία συνεπάγεται τη χειραγώγηση του τρόπου υπολο-

γισμού του κριτηρίου αξιολόγησης (benchmark) κατά την έννοια του νόμου αυτού. Λόγω της σημασίας του κριτηρίου αξιολόγησης για την ορθή λειτουργία κάθε αγοράς κρίνεται ότι κάθε επηρεασμός αυτού ως αποτέλεσμα πράξης χειραγώγησης είναι αξιόποινος.

Στην παράγραφο 2 περιγράφονται οι βασικές κακουργηματικές μορφές χειραγώγησης, οι οποίες τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Ειδικότερα, επιπροσθέτως με τα κριτήρια της παρ. 1 του άρθρου 31 απαιτείται: α) η αξία των παρανόμων συναλλαγών ή των εντολών για διενέργεια συναλλαγής να υπερβαίνει συνολικά τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ή β) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών ή των εντολών για τη διενέργεια συναλλαγής να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή γ) το περιουσιακό όφελος ή η προξενηθείσα ζημία ή η αποφευχθείσα ζημία που πράγματι επήλθαν να υπερβαίνουν το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή δ) αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια το περιουσιακό όφελος ή η προξενηθείσα ζημία ή η αποφευχθείσα ζημία που πράγματι επήλθαν να υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ. Τα κριτήρια διατυπώνονται διαζευκτικά, και εφόσον συντρέχουν περισσότερα του ενός, ένα αδίκημα λαμβάνει χώρα. Η πρόβλεψη των ανωτέρω ορίων δεν εμποδίζει την εφαρμογή των διατάξεων της απόπειρας, εφόσον ο δράστης απέβλεπε στην υπέρβαση αυτών, και τελικώς απέτυχε.

Σε αντιστοιχία με το άρθρο 28 στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 31 περιγράφονται διακεκριμένες κακουργηματικές περιπτώσεις της χειραγώγησης. Ειδικότερα, στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι στην περίπτωση των τριών πρώτων εδαφίων της παραγράφου 2, αν ο υπαίτιος ενεργεί κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, επιβάλλεται κάθειρξη. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι στην περίπτωση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν ο υπαίτιος είναι μέλος εγκληματικής οργανώσεως κατά την έννοια του άρθρου 187 παρ.1 του Ποινικού Κώδικα και τα παραπάνω αδικήματα τελούνται με σκοπό όπως η εν λόγω εγκληματική οργάνωση ποριστεί υλικά ή άλλα οφέλη, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

Άρθρο 32

Στο άρθρο 32 του νομοσχεδίου προβλέπονται οι σχετικές με την άσκηση της ποινικής δίωξης ρυθμίσεις. Ειδικότερα στην παράγραφο 1 του άρθρου 32 προβλέπεται ότι η ποινική δίωξη για όλες τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου ασκείται αυτεπαγγέλτως από τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ο οποίος έχει δικαίωμα να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή να παραγγείλει κυρία ανάκριση για τη διακρίβωση των παραπάνω αξιοποίνων πράξεων. Η ανάθεση της διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης στον Εισαγγελέα Εφετών, η οποία ίσχυε υπό το καθεστώς του άρθρου 31 του ν. 3340/2005, κρίνεται ανελαστική και περιττή και δημιουργεί ερμηνευτικές δυσχέρειες, αντιπαραβαλλόμενη με τις διατάξεις του ΚΠΔ. Διευκρινίζεται επίσης ότι ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών μπορεί να προβεί στις εν λόγω ενέργειες χωρίς να απαιτείται έγκληση ή αίτηση οποιασδήποτε αρχής. Σημειώνεται εξάλλου ότι η ποινική διαδικασία είναι σε κάθε περίπτωση ανεξάρτητη από την όποια διοικητική διαδικασία, καθώς και από οποιασδήποτε φύσεως ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον Διοικητικών Δικαστηρίων ή άλλων Διοικητικών Αρχών.

Στην παράγραφο 2 περιγράφεται χάριν πληρότητας η αυτονόητη δυνατότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς να υποβάλλει στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών μηνυτήρια αναφορά με την οποία ανακοινώνεται η τέλεση οποιασδήποτε αξιόποινης πράξεως του παρόντος νόμου, καθώς και τυχόν άλλης συναφούς αξιόποινης πράξεως η οποία διώκεται αυτεπαγγέλτως από το νόμο. Επαναλαμβάνεται επίσης ότι στην περίπτωση αυτή ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών ενεργεί κατά τα άρθρα 31 και 43 του ΚΠΔ.

Στην παράγραφο 3 διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για κάποια από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου, η οποία δεν έχει λάβει χώρα κατόπιν μηνυτήριας αναφοράς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καλείται να λάβει γνώση της δικογραφίας και να υποβάλει έκθεση με τις απόψεις της για όλες τις υπό διερεύνηση αξιόποινες πράξεις το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επίδοση της κλήσεως. Αντίστοιχη ρύθμιση προβλέπεται και σε περίπτωση που διενεργείται κυρία ανάκριση, και εφόσον η έκθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς δεν έχει ήδη υποβληθεί στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης ή της προανάκρισης. Σε αυτή την περίπτωση ο Ανακριτής καλεί την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την υποβολή της σχετικής έκθεσης κατά τα παραπάνω οριζόμενα, ενώ σε περίπτωση αμέσου κινδύνου παραγραφής της υποθέσεως ή αν υπάρχει πρόσωπο που τελεί σε προσωρινή κράτηση, εκείνος που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή κυρία ανάκριση έχει δικαίωμα σύντμησης της παραπάνω προθεσμίας σε δέκα (10) ημέρες. Σημειώνεται τέλος ότι η μη υποβολή της παραπάνω έκθεσης δεν κωλύει σε καμία περίπτωση την πρόοδο της διαδικασίας ούτε συνιστά διαδικαστική προϋπόθεση για την άσκηση της ποινικής δίωξης ή την περαίωση της κυρίας ανακρίσεως κατά του υπαιτίου προσώπου.

Στην παράγραφο 4 διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που η προκαταρκτική εξέταση, η προανάκριση ή η κύρια ανάκριση διενεργούνται κατόπιν μηνυτήριας αναφοράς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Διευκρινίζεται ότι η διάταξη αυτή δεν κωλύει την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση με τις απόψεις της, ως φορέας του δικαιώματος της πολιτικής αγωγής, αλλά απαλλάσσει τον διενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση, ή την προανάκριση, ή την κύρια ανάκριση από την υποχρέωσή τους να καλέσουν προς τούτο την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Στην παράγραφο 5 τέλος σημειώνεται ότι η άσκηση της ποινικής δίωξης για αξιόποινες πράξεις του Μέρους Β΄ του νόμου αυτού γνωστοποιείται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Άρθρο 33

Στο άρθρο 33 περιγράφεται η διαδικασία περάτωσης της ανάκρισης και διευκρινίζονται ζητήματα καθ' ύλη και κατά τόπον αρμοδιότητας των δικαστηρίων για την εκδί-

καση των αδικημάτων του παρόντος νόμου. Ειδικότερα στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι αρμόδιο Δικαστήριο για την εκδίκαση των πλημμελημάτων του παρόντος νόμου είναι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο, των δε κακουργημάτων το Τριμελές Εφετείο, του τόπου τελέσεώς τους. Στην περίπτωση που ο τόπος τελέσεως των παραπάνω αδικημάτων είναι η αλλοδαπή, αρμόδια δικαστήρια είναι πάντοτε αυτά των Αθηνών. Η παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες καθ' ύλην αρμοδιότητας, όπως περιγράφονται στον ΚΠΔ, δικαιολογείται εκ της συνήθους νομικής και πραγματικής πολυπλοκότητας των αδικημάτων, η οποία καθιστά δυσχερή την εκδίκασή τους από μονομελή δικαστήρια.

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι στην περίπτωση των κακουργημάτων του παρόντος νόμου για την περαίωση της κυρίας ανακρίσεως και την εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 308Α του ΚΠΔ, περί κατ' εξαίρεση περατώσεως της κυρίας ανακρίσεως, όπως κάθε φορά ισχύει. Η εισαγωγή των ποινικών υποθέσεων του παρόντος νόμου στο Ακροατήριο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Αναβολή της δίκης για σημαντικά αίτια άπαξ μόνον επιτρέπεται προκειμένου να λαμβάνει χώρα γρήγορη περαίωση των υποθέσεων αυτών χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Χάριν συντομίας προκρίνεται έτσι και η διαδικασία του άρθρου 308Α ΚΠΔ, χωρίς ωστόσο αυτή να συνδέεται με την εκδίκαση της υπόθεσης από μονομελές Εφετείο.

Στην παράγραφο 3 επαναλαμβάνεται τέλος η διάταξη με την οποία δίδεται δικαίωμα στην επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγουσα για την υποστήριξη της κατηγορίας σε δίκες για τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως υποβολής ή μη της μηνυτήριας αναφοράς, ή της έκθεσης του άρθρου 32. Τέλος διευκρινίζεται στην παράγραφο 4 ότι σε κάθε περίπτωση μετά την έκδοση οριστικής απόφασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δικαιούται να λάβει αντίγραφα του συνόλου της δικογραφίας, καθώς και της αποφάσεως. Η παράγραφος αυτή είναι απαραίτητη για τις περιπτώσεις που η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δεν έχει καταστεί διάδικος.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΕΝΙΚΑ

Η δημιουργία μίας πραγματικά εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είναι σημαντική για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ένωση. Προϋπόθεση για μία ολοκληρωμένη, αποτελεσματική και διαφανή χρηματοπιστωτική αγορά είναι η ακεραιότητα της αγοράς. Η ομαλή λειτουργία των αγορών κινητών αξιών και η εμπιστοσύνη του κοινού στις αγορές αποτελούν προϋποθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη και ευημερία. Η κατάχρηση της αγοράς βλάπτει την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και την εμπιστοσύνη του κοινού στις κινητές αξίες και τα παράγωγα μέσα. Η Οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συμπλήρωσε και επικαιροποίησε το νομικό πλαίσιο της Ένωσης για την προστασία της ακεραιότητας της αγοράς. Ωστόσο, δεδομένων των εξελίξεων στη νομοθεσία, στην αγορά και στην τεχνολογία μετά την έναρξη ισχύος της εν λόγω Οδηγίας, οι οποίες έφεραν σημαντικές αλλαγές στο χρηματοπιστωτικό τοπίο, αποφασίστηκε η αντικατάσταση της εν λόγω Οδηγίας με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς). Ο εν λόγω κανονισμός έχει στόχο να συνεισφέρει αποφασιστικά στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, την αποφυγή ενδεχόμενου ρυθμιστικού αρμπιτράζ και την ομοιόμορφη ερμηνεία του πλαισίου της Ένωσης σχετικά με την κατάχρηση της αγοράς ώστε να ορίζονται σαφέστερα κανόνες εφαρμοστέοι σε όλα τα κράτη-μέλη. Στο πλαίσιο αυτό ο εν λόγω Κανονισμός επαναδιατυπώνει με τις κατάλληλες προσαρμογές ένα πλαίσιο διοικητικής φύσεως διατάξεων-απαγορεύσεων για την κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών, την ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών και την χειραγώγηση της αγοράς και προβλέπει μια σειρά μέτρων που δρουν προληπτικά υπό την έννοια ότι στοχεύουν στην ενίσχυση της ορθής, έγκαιρης και επαρκούς πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, αντικαθιστώντας τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ και των εκτελεστικών αυτής μέτρων.

Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ είχε ως επίκεντρο τα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει ζητηθεί η εισαγωγή προς διαπραγμάτευση σε μια τέτοια αγορά. Εντούτοις, τα τελευταία χρόνια τα χρηματοπιστωτικά μέσα αποτελούν ολοένα και περισσότερο αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ). Υπάρχουν επίσης χρηματοπιστωτικά μέσα που διαπραγματεύονται μόνο σε άλλα είδη οργανωμένων μηχανισμών διαπραγμάτευσης (ΟΜΔ) ή διαπραγματεύονται μόνο εξωχρηματιστηριακώς (Over the Counter). Κατά συνέπεια, το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού καταλαμβάνει οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό μέσο διαπραγματεύεται σε ρυθμιζόμενη αγορά, ΠΜΔ ή ΟΜΔ, και οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή πράξη που μπορεί να έχει επιπτώσεις σε ένα τέτοιο χρηματοπιστωτικό μέσο ανεξαρτήτως εάν αυτή η συμπεριφορά ή πράξη συντελείται σε τόπο διαπραγμάτευσης ή όχι. Στην περίπτωση ορισμένων τύπων ΠΜΔ που, όπως και οι ρυθμιζόμενες αγορές, βοηθούν τις εταιρείες να αντλήσουν κεφάλαια, η απαγόρευση της κατάχρησης της αγοράς ισχύει και όταν έχει γίνει αίτηση εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε μία τέτοια αγορά. Το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού περιλαμβάνει χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση για εισαγωγή προς διαπραγμάτευση σε έναν ΠΜΔ. Με αυτόν τον τρόπο βελτιώνεται η προστασία των επενδυτών, διατηρείται η ακεραιότητα των αγορών και διασφαλίζεται ότι απαγορεύεται ρητά η κατάχρηση της αγοράς σε αυτά τα μέσα.

Η Οδηγία 2003/6/ΕΚ και μέρος των εκτελεστικών αυτής Οδηγιών έχουν ήδη ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 3340/2005, ο οποίος μάλιστα προέβλεψε ήδη την επέκταση του πεδίου εφαρμογής και σε πράξεις ή παραλείψεις που αφορούν χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ΠΜΔ. Οι ουσιαστικές διατάξεις του ν. 3340/2005 καλύπτονται από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, ενώ με τις διατάξεις του Β΄ Μέρους του παρόντος νομοσχεδίου γίνεται η αναγκαία προσαρμογή στην ελληνική νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κανονισμού 596/214, των διατάξεών του που αφορούν τον ορισμό αρμόδιας αρχής (άρθρο 22) για την εφαρμογή του Κανονισμού, τον καθορισμό των εξουσιών της αρμόδιας

αρχής (άρθρο 23) τις διοικητικές κυρώσεις, όπως και άλλα διοικητικά μέτρα, τα κριτήρια επιβολής κυρώσεων (άρθρο 31 παρ. 1), την αναφορά παραβάσεων (άρθρο 32) και την δημοσιοποίηση των αποφάσεων επιβολής διοικητικών κυρώσεων και μέτρων (άρθρο 34).

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΚΑΤ'ΑΡΘΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 34

Με το άρθρο 34 του νόμου καθορίζεται ως σκοπός του Δευτέρου Τμήματος η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας, των διατάξεων των άρθρων 17 παράγραφοι 4, 19 παράγραφοι 2, 22, 23, 30, 31 παράγραφοι 1, 32 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2004).

Άρθρο 35

Με το άρθρο 35 (άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014) ορίζεται για τους σκοπούς του παρόντος μέρους του νόμου αυτού και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς, ως ενιαία διοικητική αρμόδια αρχή η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η οποία διασφαλίζει την εφαρμογή και εποπτεύει την τήρηση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ)596/2014 στην ημεδαπή και διευκρινίζεται ότι αφορά: (α) Όλες τις πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα στην ημεδαπή και σχετίζονται με χρηματοπιστωτικά ή άλλα μέσα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 τα οποία έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή τα οποία εκπλειστηριάζονται σε χώρο πλειστηριασμών ή τα οποία διαπραγματεύονται σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή σε οργανωμένο μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, εφόσον η ρυθμιζόμενη αγορά, ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο χώρος πλειστηριασμών λειτουργούν είτε στην ημεδαπή είτε σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ (β) σε πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα στην αλλοδαπή και σχετίζονται με χρηματοπιστωτικά ή άλλα μέσα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, τα οποία έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής τους προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή τα οποία εκπλειστηριάζονται σε χώρο πλειστηριασμών ή τα οποία διαπραγματεύονται σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή οργανωμένο μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, εφόσον η ρυθμιζόμενη αγορά, ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο χώρος πλειστηριασμών λειτουργούν στην ημεδαπή.

Άρθρο 36

Με το άρθρο 36 (άρθρο 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014) καθορίζονται οι Αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στο πλαίσιο των οριζόμενων στο άρθρο 23 του Κανονισμού, οι οποίες ασκούνται (Α) άμεσα, (Β) σε συνεργασία με άλλες αρχές ή με τους φορείς της αγοράς, (Γ) με ανάθεση κατ' εξουσιοδότηση και υπό την εποπτεία της προς τους φορείς της αγοράς και (Δ) μετά από αίτησή της προς τις Δικαστικές ή Εισαγγελικές Αρχές. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς διευρύνονται σε σχέση με τις προβλεπόμενες στο υπό αντικατάσταση άρθρο 22 του ν. 3340/2005. Ωστόσο, όπως διευκρινίζεται και στο στοιχείο (66) του προοιμίου του Κανονισμού 596/2014, παρότι ο κανονισμός ορίζει μια ελάχιστη δέσμη εξουσιών που θα πρέπει να διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές, οι εξουσίες αυτές θα πρέπει να ασκούνται στο πλαίσιο ενός πλήρους συστήματος εθνικής νομοθεσίας το οποίο θα εξασφαλίζει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, με τη θέσπιση κατάλληλων και αποτελεσματικών εγγυήσεων αυτών, όπως για παράδειγμα με την πρόβλεψη προηγούμενης άδειας από τις δικαστικές αρχές για την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι μεταξύ των αρμοδιοτήτων που περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 36, προβλέπεται η δυνατότητα πρόσβασης σε εγκαταστάσεις φυσικών και νομικών προσώπων για να κατάσχουν έγγραφα. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αυτές είναι απαραίτητη σε περίπτωση εύλογης υπόνοιας ότι υπάρχουν έγγραφα και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με το αντικείμενο της έρευνας και ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση μίας υπόθεσης κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών ή χειραγώγησης της αγοράς. Επιπλέον, η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις αυτές είναι απαραίτητη όταν: το πρόσωπο από το οποίο έχουν ζητηθεί οι πληροφορίες δεν έχει συμμορφωθεί με την απαίτηση, εν όλω ή εν μέρει, ή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι εάν υποβληθεί αίτηση δεν θα υπάρξει ανταπόκριση ή ότι τα έγγραφα ή οι πληροφορίες που σχετίζονται με την απαίτηση παροχής πληροφοριών θα απομακρυνθούν, θα παραποιηθούν ή θα καταστραφούν. Ειδικά, για την πρόσβαση στην κατοικία φυσικού προσώπου για την κατάσχεση εγγράφων ή άλλων δεδομένων ο νόμος απαιτεί τη συνδρομή των αρμόδιων δικαστικών αρχών στο πλαίσιο της επιταγής του άρθρου 9 του Συντάγματος.

Επιπλέον, ως προς τη δυνατότητα λήψης υπάρχοντων στοιχείων της καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και τα υπάρχοντων αρχείων διακίνησης δεδομένων επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που εκτελούν συναλλαγές και τεκμηριώνουν την εκτέλεση αυτών, καθώς και τα υπάρχοντων στοιχείων για τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και τα υπάρχοντων αρχείων διακίνησης δεδομένων από φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, επισημαίνεται ότι αποτελούν κρίσιμα, και κάποιες φορές τα μοναδικά, αποδεικτικά στοιχεία για τον εντοπισμό και την απόδειξη πράξεων κατάχρησης

προνομιακών πληροφοριών και πράξεων χειραγώγησης της αγοράς. Συνεπώς, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητά υπάρχοντα αρχεία καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, ηλεκτρονικών επικοινωνιών και αρχεία διακίνησης δεδομένων τα οποία τηρούνται από επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα σύμφωνα με την Οδηγία 2014/65/ΕΕ. Επιπλέον, μέσω των στοιχείων για τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και των αρχείων διακίνησης δεδομένων μπορεί να προσδιοριστεί η ταυτότητα ενός προσώπου που είναι υπεύθυνο για τη διάδοση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών ή μπορεί να διαπιστωθεί ότι κάποια πρόσωπα επικοινώνησαν μια ορισμένη στιγμή και ότι υφίσταται μία σχέση μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητά και να της παραδίδονται υπάρχοντα αρχεία τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και υπάρχοντα στοιχεία διακίνησης δεδομένων τα οποία τηρούνται από φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι τέτοια αρχεία, σχετιζόμενα με το αντικείμενο της επιθεώρησης ή έρευνας, αποτελούν ενδεχομένως κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία σε υπόθεση κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών ή χειραγώγησης της αγοράς, κατά παράβαση του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014. Προκειμένου να εξασφαλίζεται ο σεβασμός θεμελιωδών δικαιωμάτων η πρόσβαση στα στοιχεία τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και τα αρχεία διακίνησης δεδομένων που τηρούνται από φορέα εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών γίνεται με τη διαδικασία των άρθρων 4 και 5 του ν. 2225/1994 και δεν περιλαμβάνει την πρόσβαση στο περιεχόμενο φωνητικών τηλεφωνικών επικοινωνιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 37

Με το άρθρο 37 (άρθρα 30 και 31 Κανονισμού 596/2014/ΕΕ) καθορίζονται οι Διοικητικές κυρώσεις και τα μέτρα σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 14,15, 16 παράγραφοι 1 και 2, 17 παράγραφοι 1,2,4,5,7 και 8, 18 παράγραφοι 1 έως 6, 19 παράγραφοι 1,2,3,5,6,7 ,11 και 12 και του άρθρου 20 παράγραφος 1 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ, και των διατάξεων των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων κανονισμών και των κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σε περίπτωση παράβασης από φυσικό πρόσωπο της απαγόρευσης κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών (όπως η κατάχρηση προνομιακής πληροφορίας περιγράφεται στο άρθρο 8 του Κανονισμού), της απαγόρευσης παράνομης ανακοίνωσης προνομιακών πληροφοριών (όπως η παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών περιγράφεται στο άρθρο 10 του Κανονισμού) και της απαγόρευσης χειραγώγησης της αγοράς (όπως η χειραγώγηση αγοράς περιγράφεται στο άρθρο 12 του Κανονισμού), σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του Κανονισμού 596/2014, προβλέπεται πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. για δε την παράβαση των διατάξεων των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ από νομικό πρόσωπο, προβλέπεται πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) μέχρι δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ ή μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 15% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου σύμφωνα με τους τελευταίες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο ή έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Όταν το νομικό πρόσωπο είναι μητρική επιχείρηση ή θυγατρική επιχείρηση, η οποία οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014, ή της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο σχετικός συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών είναι ίσος με το συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών, ή το αντίστοιχο είδος εισοδημάτων σύμφωνα με τις σχετικές λογιστικές Οδηγίες (Οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις τράπεζες και Οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο της τελικής μητρικής επιχείρησης.

Αντίστοιχα, σε περίπτωση παράβασης από φυσικό πρόσωπο των διατάξεων των άρθρων 16 παρ.1 και 2, 17 παρ. 1,2,4,5,7 και 8 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από 3.000 μέχρι 1.000.000 ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί.. Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω διατάξεων του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ από νομικό πρόσωπο, έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από 3.000 μέχρι 2.500.000 ευρώ ή μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 2% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου σύμφωνα με τους τελευταίες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο, ή έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Όταν το νομικό πρόσωπο είναι μητρική επιχείρηση ή θυγατρική επιχείρηση, η οποία οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014 ή της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο σχετικός συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών λογίζεται κατά πλάσμα δικαίου ως ίσος με το συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών, ή το αντίστοιχο είδος εισοδημάτων σύμφωνα με τις σχετικές λογιστικές Οδηγίες (Οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις τράπεζες και Οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο της τελικής μητρικής επιχείρησης, ενώ σε περίπτωση παράβασης από φυσικό πρόσωπο των διατάξεων των άρθρων 18 παράγραφος 1 έως 6, 19 παρ.1,2,3,5,6,7, 11 και 12 , και του άρθρου 20 παρ.1 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρείς χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες

(500.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω διατάξεων από νομικό πρόσωπο, έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί.

Προβλέπονται, επίσης, διοικητικά μέτρα σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 37, μεταξύ των οποίων: (α) εντολή προς το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο για διακοπή της παράνομης συμπεριφοράς και παράλειψής της στο μέλλον, (β) δημόσια προειδοποίηση που καταχωρίζεται στο διαδικτυακό της τόπο, η οποία προσδιορίζει τη φύση της παράβασης και το όνομα του υπεύθυνου γι' αυτήν προσώπου, (γ) αποστέρηση από το υπεύθυνο πρόσωπο των αποκτηθέντων κερδών ή αποφευχθεισών ζημιών λόγω της παράβασης, στο βαθμό που αυτά δύνανται να προσδιοριστούν τα ως άνω ποσά βεβαιώνονται και εισπράττονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων όπως κάθε φορά ισχύει, (δ) ανάκληση ή αναστολή, εν όλω ή εν μέρει, της άδειας λειτουργίας επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ), (ε) προσωρινή απαγόρευση σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ) ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, άσκησης διευθυντικών καθηκόντων σε επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή σε ανώνυμη εταιρία επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ), (στ) σε περίπτωση επανειλημμένης παράβασης των άρθρων 14 ή 15 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ, μόνιμη απαγόρευση σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ) ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ) και (ζ) προσωρινή απαγόρευση διενέργειας συναλλαγών για ίδιο λογαριασμό σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση,

Για την επιμέτρηση λαμβάνονται, κατά περίπτωση, ενδεικτικά υπόψη τα κατωτέρω από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς :

α) η σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης,

β) η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και στη διάχυση ορθής και έγκυρης πληροφόρησης στο επενδυτικό κοινό,

γ) η αξία των παράνομων συναλλαγών,

δ) ο βαθμός ευθύνης του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου·

ε) η χρηματοοικονομική ευρωστία του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου, όπως προκύπτει για παράδειγμα από το συνολικό κύκλο εργασιών προκειμένου περί νομικού προσώπου ή από το ετήσιο δηλωθέν εισόδημα προκειμένου περί φυσικού προσώπου·

στ) η σημαντικότητα των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν από το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο, στον βαθμό που μπορούν να προσδιοριστούν·

ζ) ο βαθμός συνεργασίας του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά το στάδιο διερεύνησης-ελεγχου από την τελευταία με την επιφύλαξη της ανάγκης αποστέρησης των αποκτηθέντων κερδών ή αποφευχθεισών ζημιών από το εν λόγω πρόσωπο·

η) οι ανάγκες της ειδικής και γενικής πρόληψης,

θ) τυχόν προηγούμενες παραβάσεις των διατάξεων του Κανονισμού 596/2014 και άλλων διατάξεων της νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς

ι) τα μέτρα που έχουν ληφθεί από το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο προκειμένου να αποτραπεί τυχόν επανάληψη της παράβασης.

Παράλληλα προβλέπονται κυρώσει σε όποιον αρνείται η παρακωλύει τον έλεγχο την Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Υπάρχει ειδική πρόβλεψη στην παράγραφο 5 για την παροχή δικαιώματος προηγουμένης ακρόασης στον διοικούμενο. Προβλέπεται επίσης, σε αντιστοιχία με το καταργούμενο άρθρο 23 παρ. 6 του ν. 3340/2005, ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κοινοποιεί στην Τράπεζα της Ελλάδος κάθε πρόστιμο που επιβάλλει βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε πιστωτικό ίδρυμα ή και σε απασχολούμενα σε πιστωτικό ίδρυμα πρόσωπα.

Σε αντικατάσταση της ανάλογης καταργούμενης διάταξης 24 παρ. 2 του ν. 3340/2005 και λαμβάνοντας υπόψη τη διατύπωση του άρθρου 23 παράγραφοι 1β και 30 παρ.2 υποπαράγραφος 2 του Κανονισμού προβλέπεται στην παρ. 6α του άρθρου 13 ότι σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 14,15, 16 παράγραφοι 1 και 2, 17 παράγραφοι 1,2,4,5,7 και 8, 18 παράγραφοι 1 έως 6, 19 παρ.1,2,3,5,6,7 ,11και 12 και του άρθρου 20 παρ.1 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ, και των σχετικών διατάξεων των κατ'εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων κανονισμών και των κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων από πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από απασχολούμενα σε αυτά πρόσωπα, η Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή και αυτοτελώς, έχει την εξουσία, ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που επιβάλλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

α) ανάκλησης ή αναστολής, εν όλω ή εν μέρει, της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος

β) σε περίπτωση επανειλημμένης παράβασης των άρθρων 14 ή 15 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ, μόνιμης απαγόρευσης σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός πιστωτικού ιδρύματος.

(γ) προσωρινής απαγόρευσης έως έξι (6) μηνών σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός του πιστωτικού ιδρύματος,

(δ) προσωρινής απαγόρευσης έως έξι (6) μηνών σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός

πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να διενεργεί συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό.

Επίσης, σε αντιστοιχία με το καταργούμενο άρθρο 31Α παρ. 3 του ν.3340/2005 σύμφωνα με την παρ. 6β, η Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει ετησίως στην ΕΑΚΑΑ συγκεντρωτικές πληροφορίες για τα διοικητικά μέτρα που επιβλήθηκαν δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση δημοσιοποίησης επιβολής διοικητικών μέτρων της προηγούμενης παραγράφου, η Τράπεζα της Ελλάδος τα γνωστοποιεί στην ΕΑΚΑΑ.

Το άρθρο 8 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς προβλέπει την «Ευθύνη Νομικών Προσώπων». Στην ελληνική έννομη τάξη δεν νοείται ποινική ευθύνη νομικού προσώπου, λόγω της έλλειψης του στοιχείου του καταλογισμού. Το εν λόγω άρθρο της Οδηγίας ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη με τη παράγραφο 7 του άρθρου 37 σύμφωνα με την οποία: (Α) Αξιόποινες πράξεις κατάχρησης αγοράς κατά την έννοια των άρθρων 28 έως 31 του παρόντος νόμου που διενεργούνται από: α) εντολοδόχο εκπροσώπησης νομικού προσώπου ή β) πληρεξούσιο λήψης αποφάσεων εξ ονόματος νομικού προσώπου ή γ) πληρεξούσιο άσκησης ελέγχου εντός νομικού προσώπου, ένεκα της άσκησης της εργασίας ή του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους στο νομικό πρόσωπο ή επ' ευκαιρία αυτών, ενεργώντας ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχοντας ιθύνουσα θέση εντός αυτού, υπό την ως άνω σχετική ιδιότητα, θεωρούνται ότι έχουν διενεργηθεί επ' ωφελεία του νομικού προσώπου, εκτός εάν το νομικό πρόσωπο, δια των αρμοδίων οργάνων του, ανυπαίτια αγνοούσε την τέλεση της πράξεως προς όφελός του. (Β) Στην περίπτωση δε τέλεσης αξιόποινων πράξεων κατάχρησης αγοράς από πρόσωπο του εδαφίου Α΄ οι σχετικές διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλονται και επί του νομικού προσώπου. Τέλος στην παράγραφο 8 ποβλέπεται ότι οι αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων και μέτρων, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 37, υπόκεινται σε προσφυγή ουσίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίησή τους σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 25 του Ν.3371/2005 ενώ η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.

Άρθρο 38

Με το άρθρο 38 (άρθρο 34 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ) προβλέπεται η δημοσιοποίηση των αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με τις οποίες επιβάλλεται διοικητική κύρωση ή μέτρο για παραβάσεις των διατάξεων του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδομένων κανονισμών και των κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αμέσως μετά την ενημέρωση του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή το μέτρο, σχετικά με την εν λόγω απόφαση. Η δημοσίευση περιλαμβάνει τουλάχιστον πληροφορίες σχετικά με το είδος και τη φύση της παράβασης και την ταυτότητα του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή το μέτρο. Η ανωτέρω υποχρέωση δημοσίευσης δεν ισχύει για αποφάσεις επιβολής μέτρων διερευνητικού χαρακτήρα. Σε περίπτωση που η δημοσίευση της ταυτότητας των νομικών προσώπων ή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων στα οποία αφορά η απόφαση, κρίνεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ότι είναι δυσανάλογη, κατόπιν κατά περίπτωση αξιολόγησης που διενεργείται σχετικά με την αναλογικότητα της δημοσίευσης αυτών των δεδομένων, ή αν η δημοσίευση θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή μία διεξαγόμενη έρευνα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

α) αναβάλει τη δημοσίευση της απόφασης μέχρι να παύσουν να υφίστανται οι λόγοι για την εν λόγω αναβολή ή

β) δημοσιεύει την απόφαση ανωνυμοποιημένη κατά τρόπο σύμφωνο με την εθνική νομοθεσία, εφόσον αυτή η ανωνυμοποιημένη δημοσίευση εξασφαλίζει αποτελεσματική προστασία των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή

γ) δεν δημοσιεύει την απόφαση, αν θεωρεί ότι η δημοσίευση σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α΄ και β΄ δεν διασφαλίζει:

ι) ότι δεν θα τεθεί σε κίνδυνο η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή

ιι) την αναλογικότητα της δημοσίευσης των εν λόγω αποφάσεων στην περίπτωση μέτρων που θεωρούνται ήσσονος σημασίας.

Σε περίπτωση που η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποφασίσει να δημοσιεύσει μία απόφαση ανωνυμοποιημένη κατά τα διαλαμβανόμενα στο στοιχείο β΄ του τρίτου εδαφίου, μπορεί να αναβάλει τη δημοσίευση των οικείων δεδομένων επί εύλογο χρονικό διάστημα, όταν προβλέπεται ότι στο διάστημα αυτό θα εκλείψουν οι λόγοι για την ανωνυμοποιημένη δημοσίευση.

Σε περίπτωση άσκησης ενώπιον των δικαστικών, διοικητικών ή άλλων αρχών προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η τελευταία δημοσιεύει άμεσα στο διαδικτυακό της τόπο τις πληροφορίες αυτές και κάθε μεταγενέστερη πληροφορία σχετική με την έκβαση της προσφυγής. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσιεύει επίσης κάθε απόφαση που ακυρώνει προηγούμενη απόφαση επιβολής κυρώσεων ή μέτρων. Τέλος, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διατηρεί κάθε δημοσίευση προσβάσιμη στον διαδικτυακό της τόπο για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών μετά τη δημοσίευσή της. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στην εν λόγω δημοσίευση διατηρούνται στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για χρονικό διάστημα σύμφωνο με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 39

Με το άρθρο 39 (άρθρο 32 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ) προβλέπεται ότι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθορίζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2015/2392 της Επιτροπής, κατάλληλες διαδικασίες και μηχανισμοί που επιτρέπουν την υποβολή σε αυτήν αναφορών παραβάσεων (whistleblowing) ή ενδεχόμενων παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

α) ειδικές διαδικασίες για τη λήψη αναφορών παραβάσεων και την παρακολούθησή τους, συμπεριλαμβανομέ-

νης της καθιέρωσης ασφαλών διαύλων επικοινωνίας για τις εν λόγω αναφορές·

β) κατάλληλη προστασία για πρόσωπα που εργάζονται δυνάμει σύμβασης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών και τα οποία αναφέρουν παραβάσεις ή κατηγορούνται για παραβάσεις, τουλάχιστον έναντι αντιποίνων, διακρίσεων ή άλλων μορφών άδικης μεταχείρισης, στο πλαίσιο της εργασίας τους και

γ) προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του προσώπου που αναφέρει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου το οποίο φέρεται ότι διέπραξε αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας σε σχέση με τη διατήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα της ταυτότητας των εν λόγω προσώπων, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων δημοσιοποίησης των πληροφοριών δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας στο πλαίσιο ερευνών ή μετέπειτα δικαστικών διαδικασιών.

Παράλληλα, προβλέπεται ότι οι φορείς που συμμετέχουν σε δραστηριότητες οι οποίες υπάγονται στο ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών , θεσπίζουν κατάλληλες εσωτερικές διαδικασίες, ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι σε αυτές να αναφέρουν παραβάσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μέσω ειδικού, ανεξάρτητου, αυτόνομου και ασφαλούς διαύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Με το άρθρο 40 παρέχονται οι κατάλληλες εξουσιοδοτήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς προκειμένου να καταργήσει, να τροποποιήσει ή να αντικαταστήσει προηγούμενες αποφάσεις του που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που καταργούνται με την παρ. 1 του άρθρου 41 του παρόντος νόμου, στο μέτρο που αντίκεινται στον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και τους κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενους εκτελεστικούς ή άλλους κανονισμούς ή των οποίων το περιεχόμενο ρυθμίζεται από αυτούς.

Με το άρθρο 41 εισάγονται μεταβατικές και τελικές διατάξεις προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα διαχρονικού δικαίου.

Ειδικότερα ορίζεται ότι:

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, οι διατάξεις των άρθρων 1-19, 20-28 και 31Α του ν. 3340/2005 (Α΄ 112) εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε παραβάσεις οι οποίες έλαβαν χώρα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με το άρθρο 36 εφαρμόζονται και σε υποθέσεις της παραγράφου 1 στις οποίες δεν έχει ξεκινήσει ακόμη ο έλεγχος.

Εκκρεμείς υποθέσεις συνεχίζονται υπό την ισχύ του ν. 3340/2005 μέχρις αμετακλήτου περαιώσεώς τους.

3. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στις καταργούμενες διατάξεις του ν. 3340/2005, νοούνται οι αντίστοιχες προς το περιεχόμενό τους διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και του παρόντος νόμου.

4. Όπου στις διατάξεις του παρόντος γίνεται αναφορά σε ΜΟΔ, αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ, δικαιώματα εκπομπής ή εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά, οι εν λόγω διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε ΜΟΔ, αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ, δικαιώματα εκπομπής ή εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά, έως τις 3 Ιανουαρίου 2018.

Με το άρθρο 42 καταργούνται οι παλαιές διατάξεις του ν. 3340/2005 για τις οποίες εισάγεται νέα ρύθμιση. Είναι αυτονόητο ότι η κατάργηση των υφισταμένων στο πλαίσιο του ν. 3340/2005 ποινικών διατάξεων δεν συνεπάγεται και το ανέγκλητο των πράξεων αυτών δεδομένου ότι ο παρών νόμος προβλέπει και τυποποιεί και πάλι τις αξιόποινες αυτές συμπεριφορές.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στο τρίτο μέρος περιέχονται ρυθμίσεις που είτε αποτελούν μεταφορά υφιστάμενων ρυθμίσεων του ν. 3340/2005 οι οποίες καταργούνται και επαναφέρονται στο παρόν ώστε να επιτυγχάνεται η συνοχή των ρυθμίσεων και να διευκολύνεται ο εντοπισμός και η εφαρμογή των κανόνων δικαίου, είτε συνιστούν ρυθμίσεις στο πλαίσιο παρεχόμενης από τον Κανονισμό διακριτικής ευχέρειας, είτε αποτελούν ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ. Ειδικότερα κατ'άρθρο:

Άρθρο 43: Οι διατάξεις του καταργούμενου άρθρου 18, του ν. 3340/2005, επαναδιατυπώνονται στο παρόν νομοθέτημα στο άρθρο 43 για λόγους συνοχής συναφών ρυθμίσεων ώστε να διευκολύνεται ο εντοπισμός τους και προβλέπεται ότι τα πρόσωπα που κατ` επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να καταγράφουν και να αρχειοθετούν όλες τις εντολές που δίνουν πελάτες τους για κατάρτιση συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, και ιδίως να ηχογραφούν τις εντολές που δίδονται τηλεφωνικώς, καθώς και να αποθηκεύουν τις εντολές που δίδονται μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού μέσου, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή το διαδίκτυο. Η καταγραφή και αρχειοθέτηση των πιο πάνω εντολών πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζει την αξιοπιστία, την ακρίβεια και την πληρότητά των καταγεγραμμένων στοιχείων, τη δυνατότητα ευχερούς αναπαραγωγής των καταγεγραμμένων στοιχείων εγγράφως ή σε ηλεκτρονικό ή μαγνητικό μέσο, καθώς, επίσης, να επιτρέπει την ευχερή πρόσβαση και έρευνα των καταγεγραμμένων στοιχείων και την ασφαλή αποθήκευσή τους. Τα πρόσωπα που κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να τηρούν για πέντε (5) τουλάχιστον έτη, τουλάχιστον σε ηχητική μορφή, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν σύμφωνα με την παράγραφο 1, προσδιορίζοντας επακριβώς την ταυτότητα του εντολέα.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί με απόφασή της να διατάξει τη διατήρηση των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου για πρόσθετη περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, εφόσον διενεργείται έρευνα για κατάχρηση της αγοράς.

Τα πρόσωπα που κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τις καταγεγραμμένες συνομιλίες, καθώς και να απομαγνητοφωνούν και να θέτουν στη διάθεσή της εγγράφως και σε ηχητική μορφή και

στην έκταση που εκείνη θα προσδιορίζει σε κάθε περίπτωση, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Τα πρόσωπα που ηχογραφούν εντολές για την κατάρτιση συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά μέσα οι οποίες δίνονται τηλεφωνικώς οφείλουν να ενημερώνουν τους καλούντες, κατά την έναρξη της τηλεφωνικής συνομιλίας, ότι η τηλεφωνική συνομιλία καταγράφεται για λόγους προστασίας των συναλλαγών. Επίσης οφείλουν, σε κάθε περίπτωση, να περιλαμβάνουν στη σύμβαση που συνάπτουν με τους πελάτες τους σαφή όρο ότι όλες οι εντολές που διαβιβάζονται τηλεφωνικά καταγράφονται και αρχειοθετούνται για λόγους προστασίας των συναλλαγών, καθώς και ότι τίθενται, εφόσον τούτο ζητηθεί, στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Οι εν λόγω υποχρεώσεις εξακολουθούν να ισχύουν και σε κάθε περίπτωση που τα πρόσωπα τα οποία κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές είτε έχουν αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία τους είτε έχουν παύσει τη λειτουργία τους καθ` οιονδήποτε τρόπο.

Τέλος, σε όποιον παραβαίνει τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρείς χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

Σε αντιστοιχία με το άρθρο 23 παρ. 7 του ν. 3340/2005 στην παρ. 7 του άρθρου 43 προβλέπεται ότι προκειμένου περί παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος άρθρου από πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος ή από πρόσωπα που απασχολούνται σε αυτά, αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων κατά την παράγραφο 6 είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ενεργεί κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή και αυτοτελώς.

Με το άρθρο 44 μεταφέρεται εδώ το καταργούμενο άρθρο 26 παρ. 1 εδάφιο β΄ και παρ. 2 του ν. 3340/2005, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς συνεργάζεται, με την Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και τον παρόντα νόμο, ως προς θέματα που αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, νοουμένου ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν τις εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος επί των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Επίσης, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων εκ της ποινικής νομοθεσίας, όταν η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λαμβάνει πληροφορίες σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο τις χρησιμοποιεί αποκλειστικά για την άσκηση των καθηκόντων της στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού, καθώς και στο πλαίσιο διοικητικών ή δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται ειδικά με την άσκηση αυτών των καθηκόντων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να τις χρησιμοποιεί για άλλους σκοπούς ή να τις διαβιβάσει στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών ύστερα από ρητή συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Σε αντιστοιχία με την καταργούμενη υποχρέωση του άρθρου 13 παρ. 2 του ν. 3340/2005 και την κυρωτική του άρθρου 23 του ίδιου νόμου, το άρθρο 45 παράγραφος 1 προβλέπει ότι ο εκδότης οφείλει να υποβάλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τον προβλεπόμενο στην παράγραφο 5 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 κατάλογο των προσώπων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα και των προσώπων που έχουν στενούς δεσμούς με αυτά. Ο εκδότης ενημερώνει τον κατάλογο σε κάθε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων που περιλαμβάνει και τον υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Με την παράγραφο 2 παρέχεται επίσης εξουσιοδότηση ώστε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς να μπορούν να προβλέπονται τα στοιχεία και οι όροι ενημέρωσης του καταλόγου της προηγούμενης παραγράφου και ο τρόπος υποβολής του, ενώ προβλέπεται με την παράγραφο 3 επιβολή έγγραφης επίπληξης ή πρόστιμου ύψους από 3.000 μέχρι 500.000 ευρώ σε περίπτωση παράβασης της παραγράφου 1.

Σύμφωνα με το άρθρο 46 ο εκδότης ή ένας συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ο οποίος έχει αναβάλλει τη δημοσιοποίηση προνομιακής πληροφορίας δυνάμει της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 παρέχει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τις έγγραφες εξηγήσεις και το σχετικό αρχείο σχετικά με το πώς πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μετά τη δημοσιοποίηση της εν λόγω πληροφορίας, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Όπως προκύπτει ευθέως από την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού, ο εκδότης ή ο συμμετέχων στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ούτως ή άλλως υποχρεούται να ενημερώνει σε κάθε περίπτωση την ΕΚ σχετικά με το γεγονός της αναβολής.

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ, το άρθρο 47 προβλέπει ότι οι αρμόδιοι φορείς για την κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών λειτουργών, δικαστικών υπαλλήλων και αστυνομικών οργάνων που συμμετέχουν σε ποινικές ή άλλες διαδικασίες και έρευνες, μεριμνούν ώστε τα ανωτέρω πρόσωπα να λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση και επιμόρφωση που θα τα βοηθά να εντοπίζουν και να ερευνούν τις δραστηριότητες που συνδέονται με τις παράνομες συμπεριφορές του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/62/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 15ΗΣ ΜΑΪΟΥ 2014 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ 2000/383/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ιδιαίτερη θέση του ευρώ, το οποίο είναι το ενιαίο νόμισμα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, που εισήγαγε η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει εξελιχθεί σε σημαντικό παράγοντα για την οικονομία της Ένωσης και την καθημερινότητα των πολιτών της και ως εκ τούτου συνιστά ένα πραγματικά ευρωπαϊκό έννομο «αγαθό», καθιστώντας αναγκαία τη διασφάλιση της προστασίας του. Η διασφάλιση, συνακόλουθα, της εμπιστοσύνης και της πίστης των πολιτών, των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σε όλα τα κράτη-μέλη, καθώς και σε τρίτες χώρες, στη γνησιότητα των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων είναι θεμελιώδους σημασίας.

Η στατιστική αξιολόγηση της παραχάραξης και κιβδη-

λείας του ευρώ, φανερώνει οικονομικές ζημίες ύψους τουλάχιστον 500 εκατομμυρίων ευρώ από την εισαγωγή του,που καταδεικνύει ότι, αφενός το ευρώ αποτελεί διαρκή στόχο ομάδων οργανωμένου εγκλήματος που δραστηριοποιούνται στην πλαστογραφία χρήματος, αφετέρου οι ισχύουσες ποινικές διατάξεις (ως προς την περιγραφή των αξιόποινων πράξεων και το ύψος των ποινών) είναι ανεπαρκείς να αποτρέψουν την τέλεση των εγκλημάτων αυτών και η εφαρμογή τους σε ενωσιακό επίπεδο ανομοιόμορφη.

Με την ενσωμάτωση της παρούσας Οδηγίας, διατηρούνται επί της ουσίας οι διατάξεις της 2000/383/ΔΕΥ απόφασης-πλαισίου, ενώ επιπλέον: α) εισάγεται η αρχή της «καθολικής δικαιοδοσίας» (αφορά αξιόποινες πράξεις που σχετίζονται με το ευρώ και διαπράττονται εκτός του εδάφους ενός συγκεκριμένου κράτους-μέλους εφόσον είτε ο δράστης βρίσκεται στο έδαφος του ενλόγω κράτους-μέλους και δεν έχει εκδοθεί είτε τα πλαστά τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα ευρώ εντοπίζονται σε αυτό το κράτος-μέλος), β) θεσπίζεται νέα διάταξη που υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να προβλέπουν τη δυνατότητα χρήσης ορισμένων ερευνητικών μέσων σε υποθέσεις παραχάραξης και κιβδηλείας νομισμάτων, και γ) επιβάλλεται υποχρέωση στα κράτη-μέλη να προβλέπουν τη δυνατότητα διαβίβασης στο Εθνικό τους Κέντρο Ανάλυσης ή στο Εθνικό τους Κέντρο Ανάλυσης Κερμάτων των ύποπτων κατασχεθέντων παραχαραγμένων τραπεζογραμματίων και κερμάτων του ευρώ κατά τη διάρκεια ποινικών διαδικασιών.

Με τον παρόντα νόμο που ενσωματώνει την ανωτέρω Οδηγία εξασφαλίζεται ότι το ευρώ και οποιοδήποτε άλλο νόμισμα κυκλοφορεί νομίμως προστατεύονται επαρκώς σε ενωσιακό επίπεδο από την παραχάραξη και κιβδηλεία ενισχύοντας το αποτρεπτικό αποτέλεσμα και μειώνοντας το φαινόμενο του «forum shopping».

Η εναρμόνιση που πραγματοποιείται με τον παρόντα νόμο, λαμβάνει υπόψη τις ήδη υφιστάμενες ρυθμίσεις στον τομέα της παραχάραξης και κιβδηλείας, όπως αυτές εμπεριέχονται στον Ποινικό Κώδικα (άρθρα 207-214Α) και σε λοιπά νομοθετήματα (ν. 2948/2001, ν. 3663/2008).

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 48

Με το άρθρο 48 προσδιορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο, ο οποίος συνίσταται στην προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία με την τυποποίηση των ως άνω πράξεων ως εγκλημάτων του ποινικού δικαίου.

Άρθρο 49

Με το άρθρο 49 τροποποιείται το άρθρο 211 ΠΚ, ώστε να εναρμονίζεται πληρέστερα προς το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ΄ της Οδηγίας 2014/62/ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 211 ΠΚ, που έχει καταστήσει αξιόποινη μια σειρά από προπαρασκευαστικές πράξεις των δύο εγκλημάτων της παραχάραξης και της κιβδηλείας, προστίθενται ως επιπλέον προπαρασκευαστικές πράξεις και η «αποδοχή» εργαλείων κ.λπ. μέσων και στοιχείων του νομίσματος. Παράλληλα, το άρθρο 211 ΠΚ αναφέρεται σε αντικείμενα, που διαιρούνται σε δύο κατηγορίες και έχουν σχέση με τη συγκρότηση ενός μηχανικού και τεχνικού εξοπλισμού (μηχανική υποδομή) η ύπαρξη του οποίου εμφανίζεται ως απαραίτητο – τόσο από τη μορφολογία των προσβολών όσο και από τη φύση του έννομου αγαθού – στοιχείο της τέλεσης των εν λόγω εγκλημάτων. Στη μεν πρώτη κατηγορία αντικειμένων αντικαθίσταται ο όρος «προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών» με τον ευρύτερο «ηλεκτρονικά προγράμματα», καθώς ο τελευταίος αυτός όρος ανταποκρίνεται πληρέστερα στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ ταυτόχρονα προστίθεται στην ενλόγω κατηγορία ο όρος «δεδομένα». Στη δε δεύτερη κατηγορία, χρησιμοποιείται ο ευρύτερος όρος «χαρακτηριστικά ασφαλείας» και προστίθεται, στα ήδη αναφερόμενα ο όρος «υδατογραφήματα», ενώ ο υπάρχων όρος «ολογραφήματα» αντικαθίσταται από τον ορθότερο όρο «ολογράμματα». Ενδεικτικώς, άλλα παραδείγματα χαρακτηριστικών ασφαλείας αποτελούν η «ταινία ασφαλείας», η ιριδίζουσα λωρίδα», ή το «μελάνι μεταβλητού χρωματισμού».

Άρθρο 50

Με την παρούσα ρύθμιση συμπληρώνεται το άρθρο 208Α ΠΚ και στις ήδη προβλεπόμενες μορφές τέλεσης προστίθενται η αποδοχή, εισαγωγή, εξαγωγή και μεταφορά παραχαραγμένων νομισμάτων για την κατασκευή των οποίων είχαν χρησιμοποιηθεί νόμιμες εγκαταστάσεις ή υλικά εξουσιοδοτημένων τυπογραφείων ή νομισματοκοπείων. Η συγκεκριμένη διάταξη καλύπτει τόσο την περίπτωση κατά την οποία μία εθνική κεντρική τράπεζα ή ένα εθνικό νομισματοκοπείο ή άλλη εξουσιοδοτημένη μονάδα παράγει τραπεζογραμμάτια ή κέρματα που υπερβαίνουν την ποσόστωση που έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσο και την περίπτωση εκείνη κατά την οποία υπάλληλος εξουσιοδοτημένου τυπογραφείου ή νομισματοκοπείου κάνει κατάχρηση των εγκαταστάσεων για ίδιους σκοπούς.

Άρθρο 51

Με το παρόν άρθρο ρυθμίζεται το ζήτημα των διοικητικών κυρώσεων κατά νομικών προσώπων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας. Η υιοθέτηση του συστήματος διοικητικών κυρώσεων ακολουθεί το πρότυπο αντίστοιχων ρυθμίσεων κατά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με άλλες Οδηγίες.

Άρθρο 52

Είναι αναγκαίο οι διωκτικές αρχές (ως άτομα, μονάδες ή υπηρεσίες) που έχουν αναλάβει τη διερεύνηση ή τη δίωξη των εγκλημάτων της παραχάραξης και της κιβδηλείας να διαθέτουν και να προβαίνουν στη χρήση πρόσφορων ερευνητικών μέτρων κατ' αναλογία με τα ερευνητικά μέτρα που διατίθενται νομότυπα στις ίδιες αρχές και χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και άλλων σοβαρών εγκλημάτων.

Η διάθεση και δυνατότητα χρήσης στις διωκτικές αρ-

χές, που έχουν αρμοδιότητα για τη διερεύνηση και τη δίωξη των εγκλημάτων της παραχάραξης, ερευνητικών μέτρων ανάλογων εκείνων που χρησιμοποιούνται κατά του οργανωμένου εγκλήματος και της σοβαρής εγκληματικότητας οφείλεται στην αξιολόγηση του νομοθέτη ότι το νόμισμα συνιστά έννομο αγαθό μεγάλης κοινωνικής και οικονομικής αξίας, διότι: το νόμισμα συναρτάται με την οργανωμένη πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή εκφράζοντας ιστορικά και συμπυκνώνοντας πολλές ιδιότητες και χρήσεις, αφού πρόκειται, μεταξύ των άλλων, για αγαθό που: α) συνδέεται με την άσκηση κρατικής εξουσίας στον τομέα της οικονομικής πολιτικής, β) χρησιμεύει ως μέτρο αξίας, μέσο συναλλαγών και μέγεθος στο οποίο παριστώνται η δημόσια και η ιδιωτική περιουσία. Η προστατευτική λειτουργία του ποινικού νόμου υπέρ του έννομου αγαθού του νομίσματος εκδηλώνεται και με το ότι οι προπαρασκευαστικές πράξεις κατ' αυτού έχουν αναχθεί σε έγκλημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοιες πράξεις τυποποιημένες ως πλήρη εγκλήματα ο ποινικός νομοθέτης συνδέει με τη διαφύλαξη ύψιστων έννομων αγαθών. Για τους λόγους αυτούς, για την αποτελεσματικότερη προστασία του νομίσματος θα πρέπει να επιτραπεί και για τα εγκλήματα της παραχάραξης και κιβδηλείας των άρθρων 207, 208 παράγραφοι 1, 208Α, 209, 210, παρ. 1, 211 ΠΚ, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος, η διενέργεια των ειδικών ανακριτικών πράξεων, όπως προβλέπονται στο άρθρο 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ήτοι, α) η ανακριτική διείσδυση, β) οι ελεγχόμενες μεταφορές, γ) η άρση του απορρήτου, δ) η καταγραφή δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα, ε) η συσχέτιση ή ο συνδυασμός δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 53

Για την αποτελεσματικότερη προστασία του ευρώ με την καταπολέμηση των εγκλημάτων παραχάραξης και κιβδηλείας, απαιτείται η ανάλυση και η εξακρίβωση πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ να γίνεται από ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης και ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης κερμάτων αντίστοιχα, που έχουν οριστεί ή συσταθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2001. Το παρόν άρθρο καθιερώνει ότι η ανάλυση, η ανίχνευση και ο εντοπισμός πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων του ευρώ μπορούν να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ποινικής διαδικασίας, με σκοπό την επιτάχυνση του εντοπισμού της πηγής της παραγωγής των πλαστών νομισμάτων σε δεδομένη ποινική έρευνα και σε οποιοδήποτε στάδιο της μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Κατά γενικό κανόνα, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές θα πρέπει να επιτρέπουν τη μεταφορά των προϊόντων παραχάραξης και κιβδηλείας στο εθνικό κέντρο ανάλυσης και στο εθνικό κέντρο ανάλυσης κερμάτων. Κατ' εξαίρεση, όμως, σε ορισμένες περιπτώσεις, ελάχιστου αριθμού μόνον πλαστών τραπεζογραμματίων ή κίβδηλων κερμάτων που συνιστούν αποδεικτικά στοιχεία ποινικών διαδικασιών ή σε κάθε περίπτωση που από τη μεταφορά τους υπάρχει κίνδυνος καταστροφής, βλάβης ή απώλειας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν τη μεταφορά ή μη και την παροχή πρόσβασης στα εν λόγω τραπεζογραμμάτια και κέρματα.

Άρθρο 54

Για δικαιοπολιτικούς λόγους και στο πλαίσιο εφαρμογής της αντεγκληματικής πολιτικής, προκειμένου να υπάρχει μια πλήρης εικόνα της έκτασης και της εξέλιξης του εγκλήματος της παραχάραξης και της κιβδηλείας σε ενωσιακό επίπεδο, προκειμένου να ληφθούν στη συνέχεια τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματικότερη καταπολέμησή του από τα κράτη μέλη είναι απαραίτητη η συλλογή συγκρίσιμων και στατιστικών δεδομένων, ως προς: α) τον αριθμό και το είδος των αξιόποινων πράξεων των άρθρων 207-211 ΠΚ που διαπράττονται στη χώρα, β) τον αριθμό των προσώπων κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για τα ως άνω εγκλήματα, γ) τις ποινές που επιβλήθηκαν, στα πρόσωπα που καταδικάσθηκαν για τα ίδια εγκλήματα. Η αρμόδια υπηρεσία κάθε Εισαγγελίας Πρωτοδικών ανά την Επικράτεια, που τελείται το ως άνω έγκλημα και έχει ασκηθεί εκ μέρους της σχετική ποινική δίωξη πρέπει ετησίως να τηρεί στατιστικά στοιχεία με τα ανωτέρω δεδομένα, τα οποία κατ' έτος πρέπει να διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση των ευρωπαϊκών υποθέσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Η Διεύθυνση αυτή στη συνέχεια τουλάχιστον κάθε δύο έτη πρέπει να τα διαβιβάζει στην Επιτροπή.

Άρθρο 55

Ενόψει της εισαγωγής της διάταξης του άρθρου 51 περί ευθύνης νομικών προσώπων στον παρόντα νόμο, το άρθρο 8 καταργεί την παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2948/2001.

V. ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΑΣ

Με το Δ΄ Μέρος του παρόντος σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 1 του ν. 3938/2011, με το οποίο είχε συσταθεί το «Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας» για την αξιολόγηση καταγγελιών για παράνομες πράξεις των σωμάτων ασφαλείας σε βάρος πολιτών και η σχετική αρμοδιότητα ανατίθεται στον Συνήγορο του Πολίτη.

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί πράξεις βίας από ένστολο προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας και από σωφρονιστικούς υπαλλήλους (δολοφονία Γρηγορόπουλου, κακομεταχείριση αλλοδαπών σε αστυνομικό τμήμα, βασανισμός κρατουμένου σε αστυνομικό τμήμα, η περίφημη υπόθεση της ζαρντινιέρας, βασανισμός μέχρι θανάτου σε σωφρονιστικό ίδρυμα, κ.α.). Για κάποιες από αυτές, η χώρα έχει μάλιστα καταδικασθεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παραβιάσεις των άρθρων 2 (δικαίωμα στη ζωή) και 3 (απαγόρευση βασανιστηρίων και άλλης απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (αποφάσεις Μακαρατζής κατά Ελλάδας, 20.12.2004, Καραγιαννόπουλος κατά Ελλάδας, 21.6.2007, Celiknku κατά Ελλάδας, 5.7.2007, Λεωνίδης κατά Ελλάδας, 8.1.2009, Μπέκος και Κουτρόπουλος κατά Ελλάδας, 13.12.2005, Zelilof κατά Ελλάδας, 24.5.2007, Zontul κατά Ελλάδας, 17.1.2012

κ.α.). Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε και η παραβίαση της διαδικαστικής πλευράς του δικαιώματος, δηλαδή η απουσία αποτελεσματικής διερεύνησης των περιστατικών αυτών από τις ελληνικές αρχές.

Επιπλέον, πολλά εθνικά και διεθνή όργανα προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου όπως η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, καθώς και όργανα παρακολούθησης της εφαρμογής διεθνών συμβάσεων δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, έχουν επισημάνει την ανάγκη λειτουργίας ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας.

Αν και με την προηγούμενη νομοθετική παρέμβαση φάνηκε ότι το πρόβλημα αναγνωρίζεται (όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3938/2011, όπου η διερεύνηση τέτοιων περιστατικών χαρακτηρίζεται ως «αντικειμενικά ελλειμματική»), ωστόσο η Επιτροπή που ήταν επιφορτισμένη με την εξέταση των καταγγελιών δεν συστάθηκε ποτέ. Έτσι, η νομοθετική ρύθμιση παρέμεινε κενό γράμμα και δεν εκπλήρωσε τον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε.

Εκτός όμως από τη μη υλοποίησή της, η προηγούμενη νομοθετική ρύθμιση είχε επικριθεί για τα ελλείμματα ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας του μηχανισμού που θέσπιζε (Βλ. για παράδειγμα, Παρατηρήσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις»). Χαρακτηριστικό είναι ότι το εν λόγω Γραφείο υπαγόταν στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, καθώς και ότι η Επιτροπή διερεύνησης των καταγγελιών ήταν επιφορτισμένη μόνο με τον έλεγχο του παραδεκτού και, σε περίπτωση θετικής κρίσης, με την περαιτέρω προώθησή τους στις αρμόδιες αρχές προς διερεύνηση.

Συνεπώς, η λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της δίκαιης και αποτελεσματικής διερεύνησης καταγγελιών για περιστατικά αυθαιρεσίας καθίσταται απόλυτα επιβεβλημένη σε ένα Κράτος Δικαίου, ώστε να μην υφίσταται οποιαδήποτε υπόνοια συγκάλυψης ή ατιμωρησίας. Αποτελεί πρωτίστως κοινωνική απαίτηση: η κοινωνία δεν επιδεικνύει πλέον ανοχή σε περιστατικά αυθαιρεσίας κρατικών λειτουργών και απαιτεί τη λειτουργία έγκυρων και αξιόπιστων μηχανισμών λογοδοσίας και ελέγχου. Για τους λόγους αυτούς, με το παρόν σχέδιο νόμου, ο Συνήγορος του Πολίτη, συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή, αναλαμβάνει την επί της ουσίας διερεύνηση των καταγγελιών, ώστε να διασφαλίζεται ο ανεξάρτητος, αξιόπιστος και αποτελεσματικός χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού.

Επιπλέον, η αρμοδιότητα του νέου Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας επεκτείνεται σε περιστατικά που αφορούν και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης, πέρα από το ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Πρέπει περαιτέρω να σημειωθεί ότι ο μηχανισμός αυτός δεν υποκαθιστά τον δικαστικό και πειθαρχικό έλεγχο τέτοιων περιστατικών, αλλά λειτουργεί παράλληλα και συμπληρωματικά χωρίς να αποστερεί τους ελεγχόμενους από τον φυσικό, ποινικό και πειθαρχικό, δικαστή τους. Και τούτο διότι η πειθαρχική ευθύνη είναι αυτοτελής. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ο πειθαρχικός έλεγχος σε όλη τη Δημόσια Διοίκηση διενεργείται αποκλειστικά από πειθαρχικά όργανα, αποτελούμενα από υπαλλήλους του εκάστοτε δημοσίου φορέα. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τις επιταγές του Συντάγματος, τυχόν ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται από την ανεξάρτητη λειτουργία της Δικαιοσύνης. Συνεπώς, ο εν λόγω μηχανισμός δεν διερευνά το ποινικό σκέλος της υπόθεσης, αλλά οφείλει να ενημερώσει τις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές σε περίπτωση που η καταγγελία αφορά την τέλεση αξιόποινης πράξης. Άλλωστε, σε σχέση με την εκκίνηση της ποινικής διαδικασίας, όταν δεν απαιτείται έγκληση, η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη (άρθρο 36 ΚΠΔ). Ούτε βεβαίως η θέσπιση του μηχανισμού αποστερεί τους πολίτες από το δικαίωμά τους να υποβάλουν καταγγελία στην (ή και στην) αντίστοιχη Υπηρεσία.

Συνεπώς, εφόσον τίθεται ως προϋπόθεση η ανεξαρτησία, λειτουργική και οργανική, ο εν λόγω μηχανισμός δεν θα μπορούσε παρά να αποτελεί έναν πρόσθετο μέσο, ώστε να διασφαλίζεται ακόμη περισσότερο η πλήρης και αποτελεσματική διερεύνηση των περιστατικών αυτών.

Περαιτέρω, για να είναι συμβατός με το καθεστώς του Συνηγόρου του Πολίτη ως Ανεξάρτητης Αρχής και για να διασφαλίζεται η αξιοπιστία, η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια του μηχανισμού, η διερεύνηση από τον Συνήγορο του Πολίτη μπορεί να εκκινεί και αυτεπαγγέλτως και διενεργείται σε αυστηρό χρονικό πλαίσιο. Η δυνατότητα αυτεπάγγελτης διερεύνησης (η οποία υφίστατο και προηγουμένως) είναι σημαντική, καθώς η διερεύνηση μπορεί να εκκινήσει και με μια απλή επιστολή όπου παρέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες ή στοιχεία για περιστατικά της παραγράφου 1.

Επιπλέον, όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να παρέχουν στον Συνήγορο του Πολίτη όλα τα στοιχεία που σχετίζονται με την εξεταζόμενη υπόθεση, εκτός αν χαρακτηρίζονται απόρρητα επειδή αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η εξαίρεση αυτή διατυπώνεται άλλωστε και στο άρθρο 4 του ν. 3094/2003 για τον Συνήγορο του Πολίτη.

Εφόσον ο Συνήγορος του Πολίτη επιληφθεί μιας υπόθεσης, τα πειθαρχικά όργανα αναστέλλουν την έκδοση απόφασης ως τη σύνταξη και γνωστοποίηση του πορίσματος του Συνηγόρου. Ο ελεγχόμενος έχει δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης και ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη. Μετά την έκδοση του πορίσματος του Συνηγόρου, ο πειθαρχικός έλεγχος διενεργείται με βάση το πειθαρχικό δίκαιο έκαστης υπηρεσίας. Ωστόσο, ενδεχόμενη απόκλιση της απόφασης του πειθαρχικού οργάνου από το πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και

εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Και αυτό διότι ο εν λόγω μηχανισμός δεν θα μπορούσε να επιβάλει πειθαρχικές κυρώσεις, οι οποίες επιβάλλονται αποκλειστικά από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα (διαφορετικά δεν θα ήταν πειθαρχικές), ούτε βεβαίως ποινικές. Αποτελεί ωστόσο μια πρόσθετη διαδικασία ελέγχου για την διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής διερεύνησης αυτών των περιστατικών.

Τέλος, σημαντικό στοιχείο για την άρτια και αποτελεσματική λειτουργία του μηχανισμού είναι η πρόβλεψη για δημοσίευση σχετικών Ειδικών Εκθέσεων του Συνηγόρου του Πολίτη στο πεδίο αυτό. Υπενθυμίζεται ότι η Ετήσια Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, στην οποία εκθέτει το συνολικό έργο της Αρχής, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις, υποβάλλεται κάθε έτος στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου (άρθρο 3 ν. 3094/2003).

Ειδικότερα:

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 56 ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας για καταγγελίες κατά του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος και της Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης. Οι καταγγελίες αφορούν, όπως και προηγουμένως, σε πράξεις αυξημένης ποινικής απαξίας όπως βασανιστήρια, προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή υγείας ή προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας, παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου, καθώς και παράνομη συμπεριφορά που ενδεχομένως τελέστηκε με ρατσιστικό κίνητρο.

Στην παράγραφο 2 περιγράφεται η διαδικασία υποβολής καταγγελίας, καθώς και η δυνατότητα του Συνηγόρου του Πολίτη να επιληφθεί και αυτεπαγγέλτως, μετά από πληροφορίες με συγκεκριμένα στοιχεία κ.λπ..

Στην παράγραφο 3 περιγράφεται η διαδικασία είτε οίκοθεν εξέτασης των υποθέσεων από τον Συνήγορο του Πολίτη, είτε προώθησής τους στις αρμόδιες αρχές για εξέταση, είτε θέσης τους στο αρχείο ως αβάσιμων ή ανεπίδεκτων εκτίμησης, καθώς και οι σχετικές προθεσμίες.

Στην παράγραφο 4 προβλέπεται, όπως και προηγουμένως, η αναστολή της έκδοσης απόφασης από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα έως την έκδοση του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη. Προβλέπεται επίσης ότι διοικητικά μέτρα που προβλέπονται από το πειθαρχικό δίκαιο έκαστης Υπηρεσίας και έχουν ληφθεί σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου δεν θίγονται. Ο ελεγχόμενος έχει δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης και ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη. Εξαιρετικά σημαντική είναι η πρόβλεψη ότι ενδεχόμενη απόκλιση της απόφασης του πειθαρχικού οργάνου από το πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.

Η παράγραφος 5 προβλέπει, όπως και προηγουμένως, την αρμοδιότητα μηχανισμού (πλέον του Συνηγόρου του Πολίτη) να επιλαμβάνεται υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) με την οποία διαπιστώνονται ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης.

Στην παράγραφο 6 ρυθμίζεται η διαδικασία εξέτασης μιας υπόθεσης μετά την έκδοση απόφασης του ΕΔΔΑ. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα του Συνηγόρου του Πολίτη να διενεργήσει οίκοθεν διερεύνηση της υπόθεσης και να εκδώσει σχετικό πόρισμα ή, εναλλακτικά, να αποφασίσει την παραπομπή της υπόθεσης για εκ νέου διερεύνηση από την αντίστοιχη Υπηρεσία, που οφείλει να προβεί στην εκ νέου διερεύνηση, σύμφωνα και με όσα γίνονται δεκτά από το ΕΔΔΑ. Όπως και προηγουμένως, προβλέπεται ότι στο πλαίσιο της επανεξέτασης της πειθαρχικής υπόθεσης είναι δυνατόν να ασκηθεί ή να συμπληρωθεί η πειθαρχική δίωξη και να επιβληθεί η προσήκουσα πειθαρχική ποινή ανεξάρτητα από την αρχική εκδίκαση της υπόθεσης. Ρυθμίζονται επίσης, όπως και προηγουμένως, οι προθεσμίες για την παραγραφή. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από το πειθαρχικό δίκαιο κάθε υπηρεσίας στην οποία ανήκει ελεγχόμενος.

Στην παράγραφο 7 επαναλαμβάνεται η υποχρέωση όλων των δημοσίων υπηρεσιών για παροχή στοιχείων στο Συνήγορο του Πολίτη, εκτός αν προστατεύονται από απόρρητο επειδή αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας, σύμφωνα και με το άρθρο 4 του ν. 3094/2003 για τον Συνήγορο του Πολίτη. Προβλέπεται επίσης ότι σε περίπτωση ήδη σχηματισθείσας πειθαρχικής δικογραφίας από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα εκάστης Υπηρεσίας, ο Συνήγορος του Πολίτη λαμβάνει αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του σχετικού φακέλου.

Στην παράγραφο 8 προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις που ο Συνήγορος του Πολίτη προωθεί μια υπόθεση στα πειθαρχικά όργανα έκαστης Υπηρεσίας, αυτά την εξετάζουν κατά προτεραιότητα και προβαίνουν στην ενημέρωση του Συνηγόρου αναφορικά με το αποτέλεσμα της εξέτασης, διαβιβάζοντας αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του φακέλου και αναστέλλοντας την έκδοση της απόφασης. Στις περιπτώσεις αυτές ο Συνήγορος αποτιμά την πληρότητα της εξέτασης και μπορεί να αναπέμψει προς συμπλήρωση, συντάσσοντας πόρισμα εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών. Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.

Στην παράγραφο 9 προβλέπεται ότι η λειτουργία του Μηχανισμού δεν υποκαθιστά τις υφιστάμενες δομές υποβολής και εξέτασης καταγγελιών σε άλλα όργανα ή αρχές.

Στην παράγραφο 10 προβλέπεται η σύσταση 10 θέσεων στον Συνήγορο του Πολίτη για την επιστημονική υποβοήθησή του, την εξέταση των καταγγελιών και την σύνταξη των σχετικών πορισμάτων στο πλαίσιο της λειτουργίας του ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας.

Στο άρθρο 57 του σχεδίου νόμου προβλέπεται ότι οι δαπάνες που προκαλούνται από τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας και την εκτέλεση του έργου του, αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των κατ' έτος εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πιστώσεων, ύστερα από εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη.

Με το άρθρο 58 καταργείται το π.δ. 78/2011 «Οργάνωση - αρμοδιότητες Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας», καθώς καθίσταται άνευ αντικειμένου.

Τέλος, με το ακροτελεύτιο άρθρο 59 του νομοσχεδίου ορίζεται το χρονικό σημείο έναρξης ισχύος του νόμου.

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Π. Σκουρλέτης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. Παπαδημητρίου

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ. Γαβρόγλου

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ε. Αχτσιόγλου

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Σ. Κοντονής

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ευκλ. Τσακαλώτος

ΥΓΕΙΑΣ

Α. Ξανθός

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Ό. Γεροβασίλη

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γ. Σταθάκης

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ι. Μουζάλας

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Π. Κουρουμπλής

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ – ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το άρθρο 56 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 1 του Ν. 3938/2011 που έχει ως εξής:

Άρθρο 1 του Ν. 3938/2011

1. Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη συνιστάται και λειτουργεί Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, υπαγόμενο απευθείας στον Υπουργό. Το Γραφείο είναι αρμόδιο για τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση και την περαιτέρω προώθηση προς διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες ή Αρχές καταγγελιών για πράξεις του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς του και αφορούν: α. βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα, β. παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας, γ. παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου δ. παράνομη συμπεριφορά που υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση για λόγους εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού ή της ταυτότητα φύλου και ε. κάθε άλλη προσβλητική της προσωπικότητας συμπεριφορά σε βάρος ατόμου που βρίσκεται στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και τις συναφείς πράξεις, εφόσον αυτές εκδηλώθηκαν από το ίδιο πρόσωπο στον ίδιο τόπο και χρόνο.

2. Οι καταγγελίες πρέπει να είναι επώνυμες και γραπτές και να υποβάλλονται στο Γραφείο ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξούσιου δικηγόρου. Το όνομα και τα άλλα στοιχεία ταυτότητας του καταγγέλλοντος μπορεί να μην ανακοινώνονται κατά το στάδιο της διερεύνησης αν το ζητήσει εγγράφως ο ενδιαφερόμενος. Αν κατά την κρίση της Επιτροπής η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται ότι η καταγγελία του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του. Αν ο καταγγέλλων αγνοεί την ελληνική γλώσσα, μπορεί να παραστεί με διερμηνέα. Αν ο καταγγέλλων αδυνατεί να γράψει, η καταγγελία γίνεται προφορικώς, καταγράφεται από υπάλληλο του Γραφείου και συντάσσεται έκθεση στην οποία γίνεται ειδική μνεία της αδυναμίας του καταγγέλλοντος να γράψει. Η έκθεση υπογράφεται από τον καταγγέλλοντα και τον υπάλληλο του Γραφείου που τη συνέταξε. Όταν η καταγγελία είναι ανώνυμη διερευνάται μόνο εφόσον περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία που παρέχουν βάση για τη διερεύνησή της, άλλως τίθεται στο αρχείο με πράξη της Επιτροπής της επόμενης παραγράφου. Το Γραφείο επιλαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως, παραγγέλλοντας σχετική έρευνα, μετά από πληροφορίες με συγκεκριμένα στοιχεία για περιστατικά της παραγράφου 1 και ιδίως όσων προέρχονται από δημοσιεύματα ή εκπομπές Μ.Μ.Ε.. Το Γραφείο επιλαμβάνεται επίσης περιστατικών αρμοδιότητάς του μετά από εντολή του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

3. Στο Γραφείο συνιστάται Τριμελής Επιτροπή, η οποία συγκροτείται από έναν επίτιμο δικαστικό λειτουργό ή συνταξιούχο του Συμβουλίου της Επικρατείας-Νομικού Συμβουλίου του Κράτους-Ελεγκτικού Συνεδρίου ή διατελέσαντα στη θέση του Συνηγόρου ή βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη ή Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης

ή Πρέσβη επί τιμή, ως πρόεδρο, ένα μέλος του Γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και έναν επίτιμο εισαγγελικό λειτουργό, ως μέλη." Η Επιτροπή αξιολογεί κάθε καταγγελία ή περιστατικό για το αν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Γραφείου και αποφασίζει με πράξη της είτε για την υποβολή πρότασης διερεύνησης σύμφωνα με την παράγραφο 4 είτε για την προώθηση προς διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες είτε για τη θέση τους στο αρχείο ως αβάσιμα ή ανεπίδεκτα εκτίμησης. Αν η καταγγελία ή το περιστατικό αφορά και αξιόποινη πράξη αυτεπαγγέλτως διωκόμενη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 37 του Κ.Π.Δ.. Η Επιτροπή υποχρεούται να γνωστοποιεί στις αρμόδιες αρχές κάθε καταγγελία που περιέρχεται σε αυτή και δεν ανάγεται στις αρμοδιότητες του Γραφείου.

4. Σε περιπτώσεις σοβαρών καταγγελιών ή περιστατικών της παραγράφου 1 ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη μπορεί, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, να αναθέτει τη διερεύνηση σε ένα από τα μέλη της Επιτροπής. Η διερεύνηση της πειθαρχικής υπόθεσης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου πειθαρχικού δικαίου. Στην περίπτωση αυτή το Γραφείο ενημερώνει αμέσως τον Αρχηγό του οικείου Σώματος, για την αναστολή της τυχόν ασκηθείσας πειθαρχικής δίωξης και τη διαβίβαση αμέσως στο Γραφείο των συλλεχθέντων στοιχείων για συσχέτιση. Διοικητικά μέτρα που προβλέπονται από το πειθαρχικό δίκαιο του οικείου Σώματος και έχουν ληφθεί σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου δεν θίγονται. Μετά το πέρας της πειθαρχικής έρευνας, το πόρισμα αυτής με το φάκελο της πειθαρχικής δικογραφίας υποβάλλεται στον Αρχηγό του οικείου Σώματος για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου, χωρίς τη διενέργεια άλλης έρευνας.

5. Η Επιτροπή της παραγράφου 3 επιλαμβάνεται επίσης υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε βάρος της Ελλάδας για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ν.δ. 53/1974), με την οποία διαπιστώνονται ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης. Στις περιπτώσεις αυτές η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και οι αντίστοιχες Υπηρεσίες προσωπικού των άλλων Σωμάτων διαβιβάζουν την ως άνω απόφαση και το σχετικό πειθαρχικό φάκελο στην Επιτροπή, η οποία επανεξετάζει την υπόθεση λαμβάνοντας υπόψη της ιδίως όσα έκανε δεκτά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και αποφασίζει την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης.

6. Η Επιτροπή διαβιβάζει την απόφαση για την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης με όλα τα στοιχεία του φακέλου στον Αρχηγό του οικείου Σώματος, ο οποίος δεσμεύεται από την απόφαση και διατάσσει νέα έρευνα, σύμφωνα και με όσα γίνονται δεκτά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στο πλαίσιο της επανάληψης της πειθαρχικής διαδικασίας είναι δυνατόν να ασκηθεί ή να συμπληρωθεί η πειθαρχική δίωξη και να επιβληθεί η προσήκουσα πειθαρχική ποινή ανεξάρτητα από την αρχική εκδίκαση της υπόθεσης. Για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής που προβλέπεται από τις πειθαρχικές διατάξεις κάθε Σώματος δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου, κατά περίπτωση, πειθαρχικού οργάνου, σύμφωνα με το άρθρο 39 του π.δ. 120/2008 (ΦΕΚ 182 Α'), το άρθρο 5 του π.δ. 187/2004 (ΦΕΚ 187 Α'), το άρθρο 25 παρ. 9 του ν.δ. 343/1969 (ΦΕΚ 238 Α') και το άρθρο 18 παράγραφοι 9 και 10 του ν.δ. 935/1971 (ΦΕΚ 149 Α') μέχρι την περιέλευση στην Επιτροπή της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από το

πειθαρχικό δίκαιο του Σώματος στο οποίο ανήκει το προσωπικό. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απαιτείται η εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης διαβιβάζει την απόφασή της στη Διεύθυνση Προσωπικού του οικείου Αρχηγείου προκειμένου να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο.

7. Το Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας μπορεί να ζητεί στοιχεία από οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία ή Υπηρεσία του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίες υποχρεούνται να τα γνωστοποιούν ή να διαβιβάζουν αντίγραφα εγγράφων που αφορούν την υπόθεση, εκτός αν προστατεύονται από απόρρητο. Δεν ισχύει το ιατρικό απόρρητο για τα στοιχεία που ζητούνται με αιτιολογημένο έγγραφο του Γραφείου και είναι αναγκαία για τη διερεύνηση των υποθέσεων της παραγράφου 1. Τα στοιχεία της παρούσας παραγράφου χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας.

8. Τα πειθαρχικά όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος υποχρεούνται να εξετάζουν κατά προτεραιότητα κάθε πειθαρχική υπόθεση που τους ανατίθεται από την Επιτροπή και αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 και να ενημερώνουν το Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας για το αποτέλεσμα της εξέτασης κάθε υπόθεσης που τους ανατέθηκε από την Επιτροπή. Τα ίδια πειθαρχικά όργανα υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς τυχόν παρατηρήσεις της Επιτροπής που αφορούν την πειθαρχική έρευνα. Αυτός που υποβάλλει καταγγελία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δικαιούται να πληροφορείται, ύστερα από αίτησή του, το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, ενώ πρόσβαση επί των στοιχείων του φακέλου μπορεί να αποκτήσει οποιοσδήποτε υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α').

9. Η Επιτροπή υποβάλλει κατ' έτος έκθεση στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη για τις δραστηριότητες του Γραφείου και τα προτεινόμενα μέτρα βελτίωσης της λειτουργίας του. Στην έκθεση επισημαίνονται οι διαπιστώσεις της Επιτροπής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, για τα αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς του ένστολου προσωπικού των Σωμάτων, αξιολογούνται τα πορίσματα των πειθαρχικών οργάνων και προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς του προσωπικού και τη βελτίωση του πειθαρχικού ελέγχου. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή της Βουλής, προς ενημέρωση των μελών της. Στον ιστότοπο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη αναρτώνται κατ' έτος στατιστικά στοιχεία των υποθέσεων που επελήφθη η Επιτροπή.

10. Οι Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος -Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και κάθε άλλη δημόσια αρχή ή Υπηρεσία, υποχρεούνται να παρέχουν άμεση και ουσιαστική συνδρομή στο προσωπικό του Γραφείου για την εκπλήρωση της αποστολής του.

11. Το Γραφείο εδρεύει στο Νομό Αττικής και διαθέτει πρόσβαση σε άτομα με αναπηρία. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και τις δαπάνες λειτουργίας του εγγράφονται στον προϋπολογισμό του ειδικού φορέα «Ελληνική Αστυνομία».

12. Η λειτουργία του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας δεν υποκαθιστά τις υφιστάμενες δομές υποβολής και εξέτασης καταγγελιών αυθαιρεσίας σε

άλλα όργανα ή αρχές.

13. Το Γραφείο στελεχώνεται με το αναγκαίο και κατάλληλο για τη λειτουργία του προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, το οποίο αποσπάται σε αυτό, με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά. Το προσωπικό αυτό πρέπει να διακρίνεται για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του, το ήθος και τη διαγωγή του, την υπευθυνότητα και αποφασιστικότητά του. Το ένστολο προσωπικό των ως άνω Σωμάτων απαιτείται επιπλέον να έχει αξιολογηθεί, κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών, με το γενικό χαρακτηρισμό «εξαίρετος» και να έχει κριθεί ευμενώς από τα αρμόδια συμβούλια κρίσεων.

14. Τα μέλη της τριμελούς Επιτροπής διορίζονται με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη." Το μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ο αναπληρωτής του προτείνονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ύστερα από σχετικό έγγραφο του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Ο πρόεδρος της Επιτροπής ασκεί και τη διοίκηση του Γραφείου. Η θητεία των επίτιμων δικαστικών λειτουργών στις εν λόγω θέσεις ορίζεται διετής και μπορεί να ανανεωθεί μία φορά για δύο ακόμη έτη.

15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται οι οργανικές θέσεις του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας αυτού, καθορισμού των επί μέρους αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των οργάνων και του προσωπικού του, διαδικασιών υποδοχής και ενημέρωσης των πολιτών, συνεργασίας με τα Σώματα, τις Υπηρεσίες και τους φορείς και κάθε άλλο σχετικό με αυτά θέμα.

16. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι αποδοχές των επίτιμων δικαστικών λειτουργών που μετέχουν στην Επιτροπή της παραγράφου 3.

Με το άρθρο 18 παρ. 1 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 1 του ν. 3094/2003 που έχει ως εξής:

«Αρθρο 1
Αποστολή

1. Η ανεξάρτητη αρχή "Συνήγορος του Πολίτη" έχει ως Αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των
πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και
των Ν.Π.Ι.Δ. όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 1 του παρόντος, για την προστασία των
δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας.

«Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επίσης ως Αποστολή του την προάσπιση και προαγωγή των

συμφερόντων του παιδιού, καθώς και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των
προσώπων χωρίς διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων
πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

«Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως «Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης, για την πρόληψη των
βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας»
σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 17 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, στη σύμβαση
κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή
τιμωρίας της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, που υιοθετήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου
2002.»

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Με το άρθρο 13 παρ.5 Ν.3488/2006,ΦΕΚ Α 191/11.9.2006, ορίζεται ότι:
"Οπου στα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 3094/2003 αναφέρονται οι όροι "δημόσιες υπηρεσίες" ή
"υπάλληλος", προστίθεται "και ιδιώτες / ιδιώτης για την παρακολούθηση της εφαρμογής της
Οδηγίας 2002/73/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Με το άρθρο 25 παρ.5 Ν.3896/2010,ΦΕΚ Α 207/8.12.2010,ορίζεται ότι:
"Οπου στα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 3094/2003 αναφέρονται οι όροι "δημόσιες υπηρεσίες" ή
"υπάλληλος", προστίθεται "και ιδιώτες / ιδιώτης, για την παρακολούθηση και προώθηση της
εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει
της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη".

"Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής, στον ιδιωτικό
και δημόσιο τομέα, της αρχής της ίσης μεταχεί ρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην
πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη και στις συνθήκες
εργασίας, κατ` εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 7 της Οδηγίας 2002/73/ΕΚ και του νέου άρθρου 8α
της Οδηγίας 76/207/ΕΟΚ."

«Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής στις δημόσιες

υπηρεσίες και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος
νόμου, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και
υπηρεσίες και την παροχή αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ.».

"Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά: α) την πρόσβαση στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εξέλιξης και στην επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης με σκοπό την απασχόληση, β) τις συνθήκες και τους όρους
εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και γ) τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής
ασφάλισης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ."

"2. Ο Συνήγορος του Πολίτη επικουρείται από έξι Βοηθούς Συνηγόρους. Ο Συνήγορος του Πολίτη
αναθέτει σε Βοηθούς Συνηγόρους την εκτέλεση των καθηκόντων του Συνηγόρου για το Παιδί,
καθώς και την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και
της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά την πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού."

Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι δεν ευθύνονται,δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση,
εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου.

Με το άρθρο 19 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 3 του ν. 3394/2003 που έχει ως εξής:

«Αρθρο 3
Αρμοδιότητες

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος για θέματα που ανάγονται στις υπηρεσίες: α) του Δημοσίου, β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, γ) των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δ) των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Εξαιρούνται οι Τράπεζες και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ο όρος "δημόσια

υπηρεσία" ή "δημόσιες υπηρεσίες" νοούνται οι αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής.

"Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη για την εκπλήρωση της κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 Αποστολής αυτού ως φορέα παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει της Οδηγίας 2002/73/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη."

"Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη για την εκπλήρωση της κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 Αποστολής αυτού ως φορέα για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει της οδηγίας 2006/54/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη."

Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4.

2. Στην αρμοδιότητα του δεν υπάγονται οι υπουργοί και υφυπουργοί ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δικαστικές αρχές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες ως προς τα θέματα, που αφορούν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για δραστηριότητες που ανάγονται στην εξωτερική πολιτική ή στις διεθνείς σχέσεις της Χώρας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και οι ανεξάρτητες αρχές ως προς την κύρια λειτουργία τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν την κρατική ασφάλεια.

"Δεν υπάγονται επίσης στην αρμοδιότητα του θέματα που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, καθώς και τις περιπτώσεις όπου ενεργεί ως φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη."

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ιδίως ερευνά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες όργανο δημόσιας υπηρεσίας ατομικό ή συλλογικό:

i) προσβάλλει, με πράξη ή παράλειψη, δικαίωμα ή συμφέρον προστατευόμενο από το Σύνταγμα και το νόμο, ii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη ή προσωρινά εκτελεστή δικαστική απόφαση, iii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση

που επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, iv) ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας ή κατά κατάχρηση εξουσίας.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής.

"Οταν ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, δικαστικών ή εισαγγελικών αρχών, έως τη διεξαγωγή της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο ή την άσκηση ποινικής δίωξης ή έως ότου το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια δικαστική αρχή αποφανθεί επί αιτήσεως παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας."

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη με απόφαση του αναθέτει Αρμοδιότητες στους Βοηθούς Συνηγόρους, εποπτεύει και συντονίζει το έργο τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει ετήσια έκθεση, στην οποία εκθέτει το έργο της Αρχής, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις.

Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη υποβάλλεται το Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να υποβάλλει στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και να κοινοποιεί στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, ειδικές εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

«Ο Συνήγορος του Πολίτη διενεργεί έρευνες και δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή και την προώθηση της ίσης μεταχείρισης χωρίς διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

«Ο Συνήγορος του Πολίτη, ως Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης, για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, διενεργεί έρευνες και δημοσιεύει εκθέσεις σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του «Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας», όπως αυτό κυρώνεται δια του παρόντος νόμου.»

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Με το άρθρο 13 παρ.5 Ν.3488/2006,ΦΕΚ Α 191/11.9.2006,ορίζεται ότι:
".Οπου στα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 3094/2003 αναφέρονται οι όροι "δημόσιες υπηρεσίες" ή
"υπάλληλος", προστίθεται "και ιδιώτες / ιδιώτης για την παρακολούθηση της εφαρμογής της
Οδηγίας 2002/73/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Με το άρθρο 25 παρ.5 Ν.3896/2010,ΦΕΚ Α 207/8.12.2010,ορίζεται ότι:

" Οπου στα άρθρα 1 έως και 4 του ν. 3094/2003 αναφέρονται οι όροι "δημόσιες υπηρεσίες" ή "υπάλληλος", προστίθεται "και ιδιώτες / ιδιώτης, για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη".

"6. Στο πλαίσιο της κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 Αποστολής του ως φορέα για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και πέραν των λοιπών κατά τον παρόντα νόμο αρμοδιοτήτων του, ο Συνήγορος του Πολίτη,

α) παρέχει συνδρομή προς τα θύματα διακρίσεων λόγω φύλου, διαμεσολαβώντας με κάθε πρόσφορο τρόπο για την αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών. Εφόσον η διαμεσολάβηση αυτή δεν επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει το πόρισμα του στον καθ` ύλην αρμόδιο φορέα για την άσκηση της πειθαρχικής ή και κυρωτικής αρμοδιότητας, ο οποίος οφείλει να ενημερώσει περί αυτού τον Συνήγορο του Πολίτη.

β) διενεργεί έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 4,

γ) δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, οι οποίες περιλαμβάνουν και εισηγήσεις μέτρων για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου. Οι εκθέσεις αυτές κοινοποιούνται, πέραν των οριζομένων στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης,

δ) διατυπώνει γνώμη, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν ερωτήματος άλλης δημόσιας αρχής, ως προς την ερμηνεία διατάξεων του παρόντος νόμου,

ε) ανταλλάσσει πληροφορίες με ομόλογους φορείς των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης και με αρμόδιους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων που έχει συσταθεί με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1922/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 403) και

στ) συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών,
Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής
Ασφάλισης, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις προς ενημέρωση και διάδοση των καλών πρακτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες στην απασχόληση, την εργασία και την εν γένει επαγγελματική δραστηριότητα και για τη διοργάνωση σχετικών επιμορφωτικών εκδηλώσεων."

Με το άρθρο 20 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το άρθρο 4 παρ. 4 ν. 3094/2003 που έχει ως εξής:

«Άρθρο 4

Διαδικασία έρευνας

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, ύστερα από ενυπόγραφη αναφορά κάθε άμεσα ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων. Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχεται επίσης αναφορές από κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο παιδί ή τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή συγγενή κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου έως το δεύτερο βαθμό, τον επίτροπο ή τον προσωρινό επίτροπο, καθώς και από τρίτο πρόσωπο που έχει άμεση αντίληψη παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως παιδί νοείται όποιος δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως.

"Δύναται, επίσης, να μην ανακοινωθεί το όνομα και τα άλλα προσωπικά στοιχεία του προσώπου που κατέθεσε αναφορά, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εφόσον το ζητήσει εγγράφως ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος και εφόσον η διερεύνηση της αναφοράς είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος. Αν εκ των πραγμάτων η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ειδοποιείται ότι η αναφορά του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του."

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεων, κατά τις οποίες η διοικητική ενέργεια έχει γεννήσει δικαιώματα ή έχει δημιουργήσει ευνοϊκές καταστάσεις υπέρ τρίτων, που ανατρέπονται μόνο με δικαστική απόφαση, εκτός εάν προφανώς συντρέχει παρανομία ή έχουν σχέση κατά το κύριο αντικείμενο τους με την προστασία του περιβάλλοντος.

4. Η αναφορά υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων για τις οποίες προσφεύγει στον Συνήγορο του Πολίτη, καταχωρείται δε σε ειδικό μητρώο. Η υποβολή της αναφοράς δεν αναστέλλει τις προβλεπόμενες από το νόμο προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου μέσου ή βοηθήματος και δεν εξαρτάται από την παράλληλη αίτηση θεραπείας, ιεραρχικής προσφυγής ή ενδικοφανούς προσφυγής. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί, προτού επιληφθεί της υποθέσεως, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει διοικητική προσφυγή. Σε περίπτωση που ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται του θέματος πριν αποφασίσει το αρμόδιο όργανο ή παρέλθει άπρακτη προθεσμία τριών (3) μηνών

από την άσκηση της προσφυγής.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή ασκείται κατά τρόπο καταχρηστικό ή κατά παράβαση της αρχής της καλής πίστης.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται κατά την έρευνα των υποθέσεων να ζητεί τη συνδρομή του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ή άλλων ελεγκτικών σωμάτων της

Διοίκησης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί από τις δημόσιες υπηρεσίες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Κατά την εξέταση εγγράφων και άλλων στοιχείων, που βρίσκονται στη διάθεση δημοσίων υπηρεσιών, δεν μπορεί να αντιταχθεί ο χαρακτηρισμός τους ως απορρήτων, εκτός εάν αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας.

Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν με κάθε τρόπο την έρευνα. Η μη σύμπραξη δημόσιας υπηρεσίας στη διεξαγωγή της αποτελεί αντικείμενο ειδικής έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη προς τον καθ` ύλην αρμόδιο Υπουργό.

"Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού και για την παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί, με ειδικά αιτιολογημένο έγγραφο του, από ιδιώτη που κατονομάζεται στην αναφορά, έγγραφα ή άλλα στοιχεία για την υπόθεση. Τα στοιχεία αυτά παρέχονται εφόσον δεν παραβιάζεται η νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο έρευνας για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, δεν μπορεί να αντιταχθεί στον Συνήγορο ο χαρακτηρισμός των αιτούμενων στοιχείων ως απορρήτων. Ο Συνήγορος του Πολίτη υποχρεούται να διασφαλίζει το προσωπικό και επαγγελματικό απόρρητο των ιδιωτών και να μη δημοσιοποιεί στοιχεία που μπορεί να καταστήσουν δυνατό τον προσδιορισμό τους. Αν ο ιδιώτης αρνείται να παράσχει τα παραπάνω στοιχεία, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή δημόσιας υπηρεσίας ή επαγγελματικού συλλόγου κατά περίπτωση, καθώς και της εισαγγελικής αρχής."

6. Μετά το πέρας της έρευνας ο Συνήγορος του Πολίτη, εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ` ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες, διαμεσολαβεί δε με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος του πολίτη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη στις προτάσεις του προς τις υπηρεσίες μπορεί να θέτει προθεσμία, μέσα στην οποία οφείλουν να τον ενημερώσουν για τις ενέργειες τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεων του ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεών του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

7. Ο Συνήγορος του Πολίτη, όταν η αναφορά στρέφεται κατά ιδιώτη, προβαίνει σε όλες τις

ενδεικνυόμενες ενέργειες, προκειμένου να εξαλειφθούν τα προβλήματα που έχουν τεθεί υπόψη του και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ενδιαφερόμενου παιδιού. Ειδικότερα, όταν οι συνθήκες λειτουργίας ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, μπορεί να προτείνει τα αναγκαία οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα. Το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ενημερώσει τον Συνήγορο του Πολίτη για τα μέτρα που έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει, εντός της προθεσμίας που το έχει ταχθεί. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεων του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

8. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνει σε κάθε περίπτωση τον ενδιαφερόμενο για την τύχη της υποθέσεώς του.

9. Το προσωπικό της Αρχής υπέχει καθήκον εχεμύθειας για έγγραφα και στοιχεία των οποίων λαμβάνει γνώση στο πλαίσιο της έρευνας και είναι απόρρητα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή εξαιρούνται από το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και κάθε άλλη συναφή διάταξη.

"10. Λειτουργός ή υπάλληλος ο οποίος αρνείται να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη με σκοπό να παρακωλύσει ή να αποτρέψει τη διεξαγωγή έρευνας, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο εφόσον υποβληθεί σχετική έκθεση από την Ανεξάρτητη Αρχή προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα."

11. Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παράβασης καθήκοντος, για δε τα μέλη διοίκησης λόγο αντικατάστασής τους.

Αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση στο αρμόδιο όργανο και μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαιτίου ή να προτείνει τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να τάσσει εύλογη προθεσμία εν όψει των περιστάσεων, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας παραγγέλλει ο ίδιος τον έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης σε σοβαρές περιπτώσεις να προκαλέσει με έγγραφό του προς το αρμόδιο όργανο την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου λειτουργού ή υπαλλήλου για την ανωτέρω παράλειψη άσκησης του ενδεικνυόμενου ελέγχου. Αν προκύπτει από εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ότι λειτουργός ή υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας παρακωλύει, για δεύτερη φορά εντός τριετίας, το έργο της έρευνας ή αρνείται χωρίς σοβαρό λόγο να συμπράξει στην επίλυση του προβλήματος μπορεί να του επιβληθεί η ποινή οριστικής παύσης.

12. Αν προκύψουν αποχρώσες ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αν κριθεί ότι παρίσταται ανάγκη παρέμβασης της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει σε αυτούς σχετική έκθεση.

Με το άρθρο 22 του σχεδίου νόμου καταργείται ο Ν. 3304/2005, ο οποίος έχει ως εξής:

«Νόμος 3304/2005
Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αρθρο: 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση του γενικού πλαισίου ρυθμίσεως για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής καθώς και για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Αρθρο: 2
Η αρχή της ίσης μεταχείρισης

1. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση διάκριση για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1.
«2. Ως διάκριση νοείται και η παρενόχληση, η οποία εκδηλώνεται με ανεπιθύμητη συμπεριφορά που σχετίζεται με έναν από τους λόγους του άρθρου 1 και έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.».
3. Ως διάκριση νοείται επίσης οποιαδήποτε εντολή για την εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος προσώπου για οποιονδήποτε από τους αναφερόμενους στο άρθρο 1 λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ Ή ΕΘΝΟΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

Αρθρο: 3
Η έννοια των διακρίσεων

Προκειμένου για διακρίσεις ένεκα φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής:
α) Συντρέχει άμεση διάκριση, όταν, για λόγους φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, ένα πρόσωπο υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε άλλο πρόσωπο, σε ανάλογη κατάσταση.
β) Συντρέχει έμμεση διάκριση, όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει πρόσωπα ορισμένης φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα, εκτός εάν η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά από έναν θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Αρθρο: 4
Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος και του άρθρου 5, οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα όσον αφορά:
α) τους όρους πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, καθώς και τους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης,
β) την πρόσβαση σε όλα τα είδη και όλα τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής επαγγελματικής εμπειρίας,
γ) τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν τις απολύσεις και τις αμοιβές,
δ) την ιδιότητα του μέλους και τη συμμετοχή σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από τη συμμετοχή σε αυτές,
ε) την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης,
στ) τις κοινωνικές παροχές,
ζ) την εκπαίδευση,
η) την πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης.
2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπεται διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας και δεν θίγουν τις διατάξεις που ρυθμίζουν την είσοδο και την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ατόμων άνευ υπηκοότητας στην επικράτεια, ούτε τη μεταχείριση που συνδέεται με τη νομική κατάστασή τους ως ιθαγενών τρίτων χωρών ή ατόμων άνευ ιθαγένειας.

Αρθρο: 5
Ουσιαστικές και καθοριστικές επαγγελματικές προϋποθέσεις

Κατά παρέκκλιση των άρθρων 2 παράγραφος 1 και 3, δεν συνιστά ανεπίτρεπτη διάκριση η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό σχετικό με τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, το οποίο, λόγω της φύσης ή του πλαισίου των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση και εφόσον ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη.

Αρθρο: 6
Θετική δράση
Δεν συνιστά διάκριση η λήψη ή η διατήρηση ειδικών μέτρων με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων, λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ, ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ, ΗΛΙΚΙΑΣ Ή ΓΕΝΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Αρθρο: 7
Η έννοια των διακρίσεων

1. Προκειμένου για διακρίσεις λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης:
α) συντρέχει άμεση διάκριση, όταν, για έναν από τους λόγους αυτούς, ένα πρόσωπο υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση.
β) συντρέχει έμμεση διάκριση, όταν μια φαινομενικά ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει πρόσωπα ορισμένων θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, ορισμένης αναπηρίας, μιας ορισμένης ηλικίας ή ενός ορισμένου γενετήσιου προσανατολισμού, σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα. Δεν συνιστά ανεπίτρεπτη έμμεση διάκριση τέτοια διάταξη, κριτήριο ή πρακτική, όταν δικαιολογείται αντικειμενικά από έναν θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του είναι πρόσφορα και αναγκαία ή όταν αφορά άτομα με αναπηρία και μέτρα που λαμβάνονται υπέρ αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος και το άρθρο 21 παράγραφος 6 του Συντάγματος.
2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την τήρηση της δημόσιας ασφάλειας, τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

Αρθρο: 8
Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων του άρθρου τούτου και του άρθρου 9, η κατά τον παρόντα νόμο αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, όσον αφορά:
α) τους όρους πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, καθώς και τους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης,
β) την πρόσβαση σε όλα τα είδη και όλα τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής επαγγελματικής εμπειρίας,
γ) τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν τις απολύσεις και τις αμοιβές,

δ) την ιδιότητα του μέλους και τη συμμετοχή σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από τη συμμετοχή σε αυτές.
2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπεται διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας και δεν θίγουν τις διατάξεις που ρυθμίζουν την είσοδο και την παραμονή ιθαγενών τρίτων χωρών ή ατόμων άνευ ιθαγένειας στην επικράτεια, ούτε τη μεταχείριση που συνδέεται με τη νομική κατάστασή τους ως ιθαγενών τρίτων χωρών ή ατόμων άνευ ιθαγένειας.
3. Η κατά τον παρόντα νόμο αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού δεν εφαρμόζεται στις πάσης φύσεως παροχές που προσφέρουν τα δημόσια συστήματα ή τα εξομοιούμενα προς τα δημόσια, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ή πρόνοιας.
4. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας, καθόσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας ή αναπηρίας σχετικής με την Υπηρεσία.

Αρθρο: 9
Επαγγελματικές απαιτήσεις

1. Κατά παρέκκλιση των άρθρων 2 παράγραφος 1 και 7 παράγραφος 1, δεν συνιστά ανεπίτρεπτη διάκριση η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό σχετικό με τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την ηλικία, αναπηρία ή το γενετήσιο προσανατολισμό, το οποίο, λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου αυτές ασκούνται, αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση και εφόσον ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη.
2. Η διαφορετική μεταχείριση που εδράζεται στις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις ενός προσώπου δεν συνιστά διάκριση, όταν, λόγω της φύσης των εν λόγω δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου ασκούνται, οι πεποιθήσεις αυτές αποτελούν ουσιώδη, θεμιτή και δικαιολογημένη επαγγελματική απαίτηση. Ο παρών νόμος δεν θίγει υφιστάμενες διατάξεις και πρακτικές που αφορούν σε επαγγελματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των εκκλησιών, καθώς και οργανώσεων ή ενώσεων, η δεοντολογία των οποίων εδράζεται σε θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις. Αυτή η διαφορετική μεταχείριση ασκείται τηρουμένων των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου και δεν μπορεί να αιτιολογεί διάκριση η οποία βασίζεται σε άλλους λόγους. Δεν θίγεται επίσης το δικαίωμα των εκκλησιών ή άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών οργανισμών, των οποίων η δεοντολογία εδράζεται σε θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, να απαιτούν από τα πρόσωπα που εργάζονται για λογαριασμό τους συμπεριφορά καλής πίστης και συμμόρφωσης προς τη δεοντολογία τους.

Αρθρο: 10
Εύλογες προσαρμογές για τα άτομα με αναπηρία

Για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης έναντι ατόμων με αναπηρία, ο εργοδότης υποχρεώνεται στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων κατά περίπτωση μέτρων, προκειμένου τα άτομα αυτά να έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε θέση εργασίας, να ασκούν αυτήν και να εξελίσσονται, καθώς και δυνατότητα συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. Δεν θεωρείται δυσανάλογη η επιβάρυνση, όταν

αντισταθμίζεται από μέτρα προστασίας που λαμβάνονται στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής υπέρ των ατόμων με αναπηρία.

Αρθρο: 11
Δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 7 παρ. 1 δεν συνιστά διάκριση η διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, εφόσον η μεταχείριση αυτή προβλέπεται στο νόμο προς εξυπηρέτηση σκοπών της πολιτικής της απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης, τα δε μέσα επίτευξης των σκοπών αυτών είναι πρόσφορα και αναγκαία. Αυτή η διαφορετική μεταχείριση μπορεί ιδίως να περιλαμβάνει:
α) την καθιέρωση ειδικών συνθηκών τόσο για την πρόσβαση στην απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση, όσο για την απασχόληση και εργασία, συμπεριλαμβανομένων των όρων απόλυσης και αμοιβής, για τους νέους, τους ηλικιωμένους και τους εργαζομένους που συντηρούν άλλα πρόσωπα, προκειμένου να ευνοείται η επαγγελματική τους ένταξη ή να εξασφαλίζεται η προστασία τους,
β) τον καθορισμό ελάχιστων ορίων ηλικίας, επαγγελματικής εμπειρίας ή αρχαιότητας στην απασχόληση για την πρόσβαση σε αυτήν ή σε ορισμένα πλεονεκτήματα που συνδέονται με την απασχόληση,
γ) τον καθορισμό ανώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσληψη, με βάση την απαιτούμενη κατάρτιση για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας ή την ανάγκη εύλογης περιόδου απασχόλησης πριν από τη συνταξιοδότηση.
2. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 7, δεν συνιστά διάκριση λόγω ηλικίας, όσον αφορά στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, ο καθορισμός ηλικίας για την ένταξη ή την αποδοχή, σε παροχές συνταξιοδότησης ή αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένου και του καθορισμού για τα καθεστώτα αυτά διαφορετικού ορίου ηλικίας για εργαζόμενους ή για ομάδες ή κατηγορίες εργαζομένων και της χρήσης στο πλαίσιο των συστημάτων αυτών κριτηρίων ηλικίας στους αναλογιστικούς υπολογισμούς, υπό τον όρο ότι αυτό δεν καταλήγει σε διακρίσεις λόγω φύλου.

Αρθρο: 12
Θετική δράση και ειδικά μέτρα

1. Δεν συνιστά διάκριση η λήψη ή η διατήρηση ειδικών μέτρων με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων, λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
2. Δεν συνιστά διάκριση, όσον αφορά στα άτομα με αναπηρία, η θέσπιση ή η διατήρηση διατάξεων που αφορούν στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας ή μέτρων που αποβλέπουν στη δημιουργία ή τη διατήρηση προϋποθέσεων ή διευκολύνσεων για τη διαφύλαξη ή την ενθάρρυνση της ένταξής τους στην απασχόληση και την εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Αρθρο: 13
Παροχή προστασίας

1. Σε περίπτωση μη τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο διοικητικής δράσης, παρέχεται στον βλαπτόμενο, πέραν της δικαστικής προστασίας, προστασία και

κατά τα άρθρα 24 έως και 27 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999 ΦΕΚ 45 Α).
2. Η λήξη της σχέσης, στο πλαίσιο της οποίας συντελέστηκε η προσβολή, δεν αποκλείει την προστασία από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.
3. Νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν σκοπό τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού μπορούν να αντιπροσωπεύουν τον βλαπτόμενο ενώπιον των δικαστηρίων και να τον εκπροσωπούν ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής ή διοικητικού οργάνου, εφόσον προηγουμένως παρασχεθεί η συναίνεσή του με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο θα φέρει θεώρηση του γνησίου της υπογραφής.

Αρθρο: 14
Βάρος αποδείξεως

1. Όταν ο βλαπτόμενος προβάλλει ότι δεν τηρήθηκε η αρχή της ίσης μεταχείρισης και αποδεικνύει ενώπιον δικαστηρίου ή αρμόδιας διοικητικής αρχής πραγματικά γεγονότα από τα οποία μπορεί να συναχθεί άμεση ή έμμεση διάκριση, το αντίδικο μέρος φέρει το βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο, ή η διοικητική αρχή να θεμελιώσει, ότι δεν συνέτρεξαν περιστάσεις που συνιστούν παραβίαση της αρχής αυτής.
2. Η ρύθμιση της ανωτέρω παραγράφου δεν ισχύει στην ποινική δίκη.
3. Η ρύθμιση της παραγράφου 1 ισχύει και στην περίπτωση της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου.

Αρθρο: 15
Προστασία έναντι αντιμέτρων

Η κατά το άρθρο 13 προστασία καταλαμβάνει και απόλυση ή δυσμενή, εν γένει, μεταχείριση προσώπου, η οποία εκδηλώνεται ως αντίμετρο σε καταγγελία ή αίτημα παροχής έννομης προστασίας, για τη διασφάλιση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Αρθρο: 16
Ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος παραβιάζει την κατά τον παρόντα νόμο απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης για λόγους εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, κατά τη συναλλακτική διάθεση αγαθών ή προσφορά υπηρεσιών στο κοινό τιμωρείται με φυλάκιση έξι (6) μηνών μέχρι τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή χιλίων (1.000) έως πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.
2. Το άρθρο 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α) καταργείται.

Αρθρο: 17
Διοικητικές κυρώσεις

Η παραβίαση της κατά τον παρόντα νόμο απαγόρευσης της διακριτικής μεταχείρισης από πρόσωπο που ενεργεί ως εργοδότης, κατά τη σύναψη ή άρνηση σύναψης εργασιακής σχέσης ή στη διάρκεια, λειτουργία, εξέλιξη ή λύση αυτής, συνιστά παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας και κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1

εδάφιο Α του ν. 2639/1998(ΦΕΚ 205 Α), όπως ισχύει, για την οποία επιβάλλεται το προβλεπόμενο από αυτήν τη διάταξη πρόστιμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Αρθρο: 18
Κοινωνικός διάλογος

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του ν. 2232/ 1994 (ΦΕΚ 140 Α), στο πλαίσιο της αποστολής της για τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της Χώρας και για θέματα κοινωνικής πολιτικής:
α. Συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία καταγράφει τις εξελίξεις ως προς την εφαρμογή του παρόντος νόμου, με ιδιαίτερη αναφορά στους χώρους εργασίας.
β. Απευθύνει προτάσεις στην Κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους για την προώθηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, καθώς και τη λήψη μέτρων κατά των διακρίσεων.
γ. Ενθαρρύνει το διάλογο με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και εν γένει με μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων για λόγους φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
δ. Μεριμνά για την ευρύτερη δημοσιότητα της σχετικής νομοθεσίας και των μέτρων, που λαμβάνονται σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, για την προώθηση των σκοπών του παρόντος νόμου.

Αρθρο: 19
Φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης

1. Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Συνήγορος του Πολίτη. Ως δημόσιες υπηρεσίες νοούνται οι αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 3 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α).
2. Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα πέραν εκείνων που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο, και με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, είναι η συνιστώμενη με το άρθρο 21 Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης.
3. Στον τομέα απασχόλησης και εργασίας, φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα πέραν εκείνων που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο είναι το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.). Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Σ.ΕΠ.Ε., ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, εφαρμόζεται συμπληρωματικώς το άρθρο 22 του παρόντος νόμου. Το Σ.ΕΠ.Ε., σε ειδικό κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων που δημοσιεύει, αναφέρεται στην εφαρμογή και προώθηση της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης.
4. Συνιστώνται στο Τμήμα Ισότητας Ευκαιριών της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας πέντε (5) θέσεις μόνιμου προσωπικού του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού για την επιστημονική υποβοήθηση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, την εξέταση καταγγελιών για παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, τη διενέργεια προσπάθειας συμφιλίωσης, τη σύνταξη και υποβολή στο Σ.ΕΠ.Ε. πορίσματος σε περίπτωση αποτυχίας της συμφιλιωτικής δράσης, καθώς και την πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση εν γένει με

στόχο την κοινωνική σύγκλιση. Με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων μπορούν να καθορισθούν ειδικότερα προσόντα διορισμού.

Αρθρο: 20
Ημ/νία: 27.01.2005

Κείμενο Αρθρου
1. Το δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1 του ν. 3094/2003 αντικαθίσταται.
2. Το τελευταίο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 3 του ν. 3094/2003 αντικαθίσταται.
3. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 του ν. 3094/2003 προστίθεται τελευταίο εδάφιο.

Αρθρο: 21
Σύσταση Επιτροπής Ίσης Μεταχείρισης

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Δικαιοσύνης.
2. Η Επιτροπή απαρτίζεται από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης ως πρόεδρο, τέσσερα τακτικά μέλη και δύο αναπληρωματικά. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Ως μέλη της Επιτροπής επιλέγονται πρόσωπα που διαθέτουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση ή επαγγελματική εμπειρία, ιδίως σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή της Επιτροπής. Η θητεία των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται. Η θητεία των μελών παρατείνεται αυτοδικαίως έως το διορισμό νέων, όχι όμως πέραν των τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που έληξε. Σε περίπτωση που, κατά τη διάρκεια της θητείας του, μέλος της Επιτροπής απωλέσει την ιδιότητά του, για το υπόλοιπο της θητείας διορίζεται νέο μέλος. Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της κατά το άρθρο 23 Υπηρεσίας Ίσης Μεταχείρισης.
3. Η Επιτροπή συνέρχεται τακτικά τουλάχιστον μία φορά το μήνα και εκτάκτως όποτε συγκληθεί από τον πρόεδρο ή ζητηθεί η σύγκλησή της από δύο τουλάχιστον μέλη. Η Επιτροπή συνεδριάζει νομίμως εφόσον μετέχουν τουλάχιστον τρία μέλη συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης καθορίζει ο πρόεδρος, η δε εισήγηση γίνεται από τον πρόεδρο ή το μέλος της Επιτροπής που ο πρόεδρος ορίζει.
4. Στον πρόεδρο, τα μέλη και τον γραμματέα της Επιτροπής καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.
5. Τα μέλη της Επιτροπής σε περίπτωση που ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους μπορούν να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων με μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Αρθρο: 22
Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ίσης Μεταχείρισης

1. Η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης έχει ως αρμοδιότητες:
α) να εποπτεύει την προσπάθεια συμφιλίωσης σε περίπτωση καταγγελίας για παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης,
β) να διατυπώνει πόρισμα σε περίπτωση που αποτυγχάνει η συμφιλιωτική δράση. Εάν πιθανολογείται η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πόρισμα διαβιβάζεται στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών,

γ) να διατυπώνει γνώμη, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν ερωτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης ή αρχής στο πλαίσιο αρμοδιότητας της οποίας εμπίπτει παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ως προς την ερμηνεία διατάξεων του παρόντος νόμου,
δ) να συντάσσει εκθέσεις για την εφαρμογή και προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.
2. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί εξέταση και έρευνα, να εξετάζει μάρτυρες και να ζητά από κάθε δημόσια αρχή και ιδιώτη την παροχή πληροφοριών και εγγράφων. Κάθε δημόσια αρχή ή ιδιώτης έχει υποχρέωση να ανταποκρίνεται χωρίς καθυστέρηση στο αίτημα της Επιτροπής. Η Επιτροπή ή ο πρόεδρός της μπορεί να αναθέτει σε μέλος της τη διενέργεια της εν λόγω έρευνας.
3. Ο πρόεδρος της Επιτροπής αναθέτει, για συγκεκριμένη κάθε φορά περίπτωση, σε πρόσωπο που υπηρετεί στην υπηρεσία του επόμενου άρθρου, τη διενέργεια προσπάθειας συμφιλίωσης μεταξύ των μερών σε περίπτωση καταγγελίας για παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και τη σύνταξη του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 στοιχείο β πορίσματος, παρέχει τις αναγκαίες υποδείξεις και ασκεί τον απαραίτητο έλεγχο.

Αρθρο: 23
Υπηρεσία Ίσης Μεταχείρισης

1. Συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης Υπηρεσία Ίσης Μεταχείρισης σε επίπεδο τμήματος, το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού και Ειδικών Διεθνών Νομικών Σχέσεων για την εξέταση των καταγγελιών για παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, τη διενέργεια προσπάθειας συμφιλίωσης, τη σύνταξη και υποβολή στην Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης πορίσματος σε περίπτωση αποτυχίας της συμφιλιωτικής δράσης και τη γραμματειακή και επιστημονική υποβοήθηση της Επιτροπής. Της υπηρεσίας προΐσταται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού.
2. Για την επίτευξη του έργου της η Υπηρεσία Ίσης Μεταχείρισης στελεχώνεται με ειδικό επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Αρθρο: 24
Λοιπές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την οργάνωση, συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής.
2. Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη λειτουργία της Επιτροπής εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αρθρο: 25

Ο παρών νόμος δεν θίγει ευνοϊκότερες διατάξεις σχετικές με την προώθηση και τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και δεν αποτελεί λόγο μείωσης του υφιστάμενου επιπέδου παρεχόμενης προστασίας.

Αρθρο: 26

Με την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται κάθε νομοθετική και κανονιστική διάταξη και καθίσταται άκυρη κάθε διάταξη που περιλαμβάνεται σε ατομική ή συλλογική σύμβαση, γενικούς όρους συναλλαγών, εσωτερικούς κανονισμούς επιχειρήσεων, καταστατικά κερδοσκοπικών ή μη οργανώσεων, ανεξάρτητων επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών, η οποία είναι αντίθετη προς την, κατά τον παρόντα νόμο, αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Αρθρο: 27

Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να επεκταθεί η προστασία που παρέχεται κατά τον παρόντα νόμο για διακρίσεις λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και πέραν των τομέων εργασίας και απασχόλησης.

Αρθρο: 28
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.»

Με το άρθρο 58 του σχεδίου νόμου καταργείται το ΠΔ 78/2011 που έχει ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 78/2011

Οργάνωση – αρμοδιότητες Γραφείου Αντιμετώπισης
Περιστατικών Αυθαιρεσίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:
1. Το άρθρο 1 παρ. 15 του ν. 3938/2011 «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις (Α΄ 61).
2. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α΄ 98).
3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
4. Την υπ΄ αριθμ. 169/2011 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, αποφασίζουμε:

Αρθρο: 1
Διάρθρωση - Αρμοδιότητες

Το Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 διαρθρώνεται βάσει των λειτουργικών και επιχειρησιακών του δραστηριοτήτων στα ακόλουθα Κλιμάκια: α. Υποδοχής και Ενημέρωσης Πολιτών, το οποίο είναι αρμόδιο για: αα. Την υποδοχή των πολιτών οι οποίοι προσέρχονται για την υποβολή καταγγελιών ή παραπόνων σε βάρος ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος για πράξεις που εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του και αφορούν αδικήματα και συμπεριφορές που περιλαμβάνονται στην αποστολή του Γραφείου, καθώς και την ενημέρωσή τους αναφορικά με τα δικαιώματά τους και την προβλεπόμενη διαδικασία εξέτασης των εν λόγω καταγγελιών και παραπόνων. ββ. Την παρακολούθηση των εξελίξεων και του αποτελέσματος σε ό,τι αφορά στη διερεύνηση των καταγγελιών και την παροχή σχετικής ενημέρωσης στους καταγγέλλοντες, κατόπιν εγγράφου αιτήσεώς τους. γγ. Την ενημέρωση των πολιτών επί ερωτημάτων αρμοδιότητας του Γραφείου που υποβάλλονται εγγράφως, τηλεφωνικώς, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεομοιότυπου. δδ. Την καταγραφή ανώνυμων καταγγελιών και πληροφοριών που περιέχουν συγκεκριμένα στοιχεία και αφορούν σε πράξεις και συμπεριφορές που ανάγονται στην αποστολή του Γραφείου και την προώθησή τους στην Τριμελή Επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 για αξιολόγηση και περαιτέρω χειρισμό. εε. Τη μέριμνα για τη λειτουργία ειδικής τηλεφωνικής γραμμής για την υποβολή καταγγελιών και της ηλεκτρονικής διεύθυνσης του Γραφείου. β. Υποβολής και Τεκμηρίωσης Καταγγελιών, το οποίο είναι αρμόδιο για: αα. Την παραλαβή των επώνυμων και γραπτών καταγγελιών που υποβάλλονται στο Γραφείο αυτοπροσώπως από τους πολίτες ή μέσω πληρεξούσιου δικηγόρου ή μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.). ββ. Την καταγραφή προφορικών καταγγελιών σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011. γγ. Την επικοινωνία με τους καταγγέλλοντες για περαιτέρω διευκρινίσεις, σε περιπτώσεις μη αυτοπρόσωπης υποβολής των καταγγελιών και εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για την αντικειμενικότερη εκτίμηση των καταγγελλομένων και την πρόοδο της διαδικασίας. δδ. Την αναζήτηση, καταγραφή και συσχέτιση των εγγράφων και λοιπών στοιχείων που είναι αναγκαία για την εκτίμηση της σοβαρότητας κάθε υπόθεσης, αρμοδιότητας του Γραφείου, προκειμένου να αποφασιστεί από την Επιτροπή ο περαιτέρω χειρισμός της. εε. Την υποβολή στην Επιτροπή, για αξιολόγηση και περαιτέρω χειρισμό, των καταγγελιών των προηγουμένων υποπεριπτώσεων. γ. Διοικητικής Υποστήριξης και Στατιστικής, το οποίο είναι αρμόδιο για: αα. Την εξασφάλιση της γραμματειακής υποστήριξης και τη μέριμνα για τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό του Γραφείου. ββ. Την τήρηση αρχείων των υποθέσεων που χειρίστηκε το Γραφείο και προσωπικών δεδομένων και τη διασφάλιση του απορρήτου τους, εφαρμοζομένων, κατά περίπτωση, των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50). γγ. Την καταγραφή και τήρηση στατιστικών στοιχείων για τις υποθέσεις που επελήφθη η Επιτροπή και την ανάρτηση, κατ' έτος, των στοιχείων αυτών στον ιστότοπο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. δδ. Την καθημερινή ενημέρωση επί δημοσιευμάτων ή εκπομπών των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) που αφορούν σε ποινικά ή πειθαρχικά αδικήματα του ένστολου προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας, συνεργαζόμενο προς τούτο με το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, και τη γνωστοποίησή τους στην Τριμελή Επιτροπή και στις αρμόδιες για τη διερεύνηση και την επιβολή των προβλεπομένων κυρώσεων υπηρεσίες. εε. Την παροχή υποστήριξης στον πρόεδρο και στα μέλη της Επιτροπής, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των καθηκόντων τους.

Αρθρο: 2
Αρμοδιότητες Επιτροπής και Καθήκοντα Οργάνων

1. Η Τριμελής Επιτροπή του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας έχει τις εξής αρμοδιότητες: α. Αξιολογεί τις καταγγελίες που υποβάλλονται στο Γραφείο ή παραλαμβάνονται από αυτό και αποφασίζει με πράξη της για τον περαιτέρω χειρισμό τους σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011. β. Επιλαμβάνεται περιστατικών αρμοδιότητας του Γραφείου, κατόπιν εντολής του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ή και αυτεπαγγέλτως παραγγέλλοντας σχετική έρευνα, ύστερα από πληροφορίες με συγκεκριμένα στοιχεία για πράξεις ή συμπεριφορές που τελέστηκαν ή εκδηλώθηκαν από ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος και ανάγονται στην αποστολή του Γραφείου. γ. Εξετάζει τους πειθαρχικούς φακέλους που διαβιβάζονται σ' αυτήν από τις Διευθύνσεις Προσωπικού των οικείων Αρχηγείων των Σωμάτων του Υπουργείου και αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε βάρος της Ελλάδας για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και διαπιστώνονται σ' αυτήν ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης. Ακολούθως, λαμβάνοντας υπόψη της ιδίως όσα έκανε δεκτά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αποφασίζει: αα. είτε την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011, διαβιβάζοντας προς τούτο την απόφασή της με όλα τα στοιχεία του φακέλου στον Αρχηγό του οικείου Σώματος, ββ. είτε την επιστροφή του φακέλου στη Διεύθυνση Προσωπικού του οικείου Αρχηγείου, προκειμένου να τεθεί στο αρχείο, εφόσον κρίνει ότι δεν απαιτείται η εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης. δ. Προτείνει στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη τη διερεύνηση από μέλος της Επιτροπής σοβαρής καταγγελίας ή περιστατικού αρμοδιότητας του Γραφείου. ε. Ενημερώνει, με σχετική αναφορά, τακτικά κάθε δύο (2) μήνες και έκτακτα σε κάθε σοβαρή περίπτωση, τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη για θέματα συμπεριφοράς του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος προς τους πολίτες, με βάση καταγγελίες ή παράπονα που έχουν υποβληθεί στο Γραφείο και, ειδικότερα, για τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Σωμάτων και για τις ποινές που έχουν επιβληθεί στους παραβάτες. στ. Αποφασίζει λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (Α' 45) και του ν. 2472/1997, επί των αιτημάτων που υποβάλλονται στο Γραφείο και αφορούν στην πρόσβαση επί των στοιχείων φακέλων που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της πειθαρχικής διερεύνησης υποθέσεων από μέλη της Επιτροπής ή κατόπιν αποφάσεώς της από αρμόδιες Υπηρεσίες των Σωμάτων. ζ. Εκτιμά τον τρόπο χειρισμού και παρακολουθεί το χρόνο ολοκλήρωσης της έρευνας των πειθαρχικών υποθέσεων που αναθέτει στις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, διατυπώνοντας, σε συντρέχουσα περίπτωση, σχετικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις στις οποίες τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα υποχρεούνται να συμμορφώνονται. η. Καταρτίζει και υποβάλλει στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, κατά το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, έκθεση για τις δραστηριότητες του Γραφείου κατά το προηγούμενο έτος. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζει, αναλύει και αξιολογεί συνολικά την παραβατική συμπεριφορά του ένστολου προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας προς τους πολίτες και καταγράφει τις διαπιστώσεις της αναφορικά με τα αίτια εκδήλωσης της συμπεριφοράς αυτής. Επίσης, αξιολογεί τα πορίσματα των αρμόδιων πειθαρχικών οργάνων των Σωμάτων και προτείνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, μέτρα αντιμετώπισης της παραβατικής συμπεριφοράς του εν λόγω προσωπικού, βελτίωσης του πειθαρχικού ελέγχου και αναβάθμισης της λειτουργίας του Γραφείου. θ. Μεριμνά για την υλοποίηση

των εντολών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.
2. Ο πρόεδρος της Επιτροπής ασκεί τη διοίκηση του Γραφείου και ευθύνεται για την ομαλή λειτουργία και την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής του. Στο πλαίσιο αυτό: α. Κατανέμει το προσωπικό του Γραφείου στα επιμέρους Κλιμάκια ανάλογα με τις ανάγκες τους. β. Ορίζει τους προϊσταμένους των Κλιμακίων, βάσει των ειδικότερων προσόντων τους και των ισχυουσών διατάξεων. γ. Καθορίζει τις προτεραιότητες του Γραφείου, οργανώνει τον τρόπο εκτέλεσης των εργασιών και παρέχει στο προσωπικό τις αναγκαίες οδηγίες και κατευθύνσεις για την ακριβή εκτέλεση των καθηκόντων του. δ. Προεδρεύει της Επιτροπής και καθορίζει τα προς συζήτηση θέματα. ε. Ενημερώνει άμεσα τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη για κάθε σοβαρό, έκτακτο ή ιδιαίτερο γεγονός αρμοδιότητας του Γραφείου. στ. Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τους Αρχηγούς της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, τον Συνήγορο του Πολίτη, τους εισαγγελικούς λειτουργούς που εποπτεύουν τις Υπηρεσίες Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, καθώς και με τους προϊσταμένους των Υπηρεσιών αυτών και γενικά με οποιαδήποτε Αρχή, Φορέα και δημόσια υπηρεσία ή υπηρεσία του ευρύτερου δημόσιου τομέα κρίνει σκόπιμο για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής του Γραφείου. ζ. Ενημερώνει τον Αρχηγό του οικείου Σώματος για καταγγελίες ή περιστατικά που περιέρχονται στο Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας και αφορούν τις Υπηρεσίες Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.
3. Τα μέλη της Επιτροπής, παρέχουν συνδρομή στον Πρόεδρο αυτής στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του και έχουν τα εξής, ειδικότερα καθήκοντα: α. Διερευνούν περιπτώσεις σοβαρών καταγγελιών ή περιστατικών της παραγράφου 1 του ν. 3938/2011 κατόπιν εντολής του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, μεριμνώντας στην περίπτωση αυτή για την ενημέρωση του Αρχηγού του οικείου Σώματος, ώστε να ανασταλεί η τυχόν ασκηθείσα πειθαρχική δίωξη και να διαβιβαστούν άμεσα στο Γραφείο για συσχέτιση όλα τα συναφή με την υπόθεση, συλλεχθέντα στοιχεία. β. Υποβάλλουν στον Αρχηγό του οικείου Σώματος το πόρισμα της πειθαρχικής έρευνας που ενήργησαν κατόπιν εντολής του Υπουργού μαζί με το φάκελο της σχετικής πειθαρχικής δικογραφίας, για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου. γ. Συμμετέχουν στις εργασίες της Επιτροπής και εκτελούν κάθε πρόσθετο έργο που τους αναθέτει ο Πρόεδρος, στο πλαίσιο εκπλήρωσης της αποστολής του Γραφείου.
4. Οι προϊστάμενοι των Κλιμακίων διευθύνουν, εποπτεύουν, ελέγχουν και συντονίζουν τις εργασίες του Κλιμακίου τους και παρέχουν τις αναγκαίες προς τούτο εντολές και οδηγίες στο προσωπικό. Επίσης, κάθε δύο μήνες υποβάλλουν στην τριμελή Επιτροπή έκθεση αναφορικά με τη δραστηριότητα των Κλιμακίων τους, προτείνουν τρόπους βελτίωσης των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και μεθόδων και μεριμνούν για την ασφαλή καταχώριση και προστασία του πληροφοριακού υλικού και των στοιχείων που διαχειρίζεται το Γραφείο στο πλαίσιο εκπλήρωσης της αποστολής του.
5. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής αναπληρώνονται από τους αναπληρωτές τους και οι προϊστάμενοι των Κλιμακίων από τον κατά βαθμό ανώτερο ή αρχαιότερο παρόντα υφιστάμενό τους.

Αρθρο: 3
Στελέχωση Γραφείου - Προσωπικό

1. Στο Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας αποσπώνται μέχρι είκοσι πέντε ένστολοι και μέχρι δέκα μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου πολιτικοί υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος οι οποίοι

συγκεντρώνουν σε επαρκή βαθμό τα οριζόμενα στην παράγραφο 13 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 ειδικότερα προσόντα. Ο ακριβής κατά Σώμα, βαθμό, κατηγορία και ειδικότητα αριθμός του προσωπικού που αποσπάται καθορίζεται αναλογικά, βάσει της συνολικής οργανικής δύναμης κάθε Σώματος, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης στην ίδια διάταξη απόφασης του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.
2. Ως προϊστάμενοι των Κλιμακίων ορίζονται ανώτεροι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.
3. Οι εκθέσεις αξιολόγησης του αποσπασμένου στο Γραφείο Αντιμετώπισης Αυθαιρεσίας ένστολου προσωπικού συντάσσονται από τον ανώτερο ή αρχαιότερο του αξιολογούμενου αξιωματικό του οικείου Σώματος και υπόκεινται σε γνωματεύσεις από τους αξιωματικούς που είναι αρμόδιοι προς τούτο για τις εκθέσεις αξιολόγησης του λοιπού προσωπικού, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι εκθέσεις αξιολόγησης των προϊσταμένων των κλιμακίων συντάσσονται από τους διευθυντές των Διευθύνσεων Προσωπικού των Αρχηγείων των οικείων Σωμάτων και γνωματεύουν επ' αυτών οι αρμόδιοι, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, αξιωματικοί. Στην τελευταία περίπτωση, οι συντάκτες ζητούν πληροφορίες για τα ουσιαστικά προσόντα των αξιολογούμενων από τον πρόεδρο της τριμελούς Επιτροπής του Γραφείου προς έκφραση γνώμης.
4. Ο πειθαρχικός έλεγχος του ένστολου προσωπικού των κλιμακίων ασκείται από τους προερχόμενους από το ίδιο Σώμα ιεραρχικά προϊσταμένους του, σύμφωνα με το ισχύον στο Σώμα αυτό πειθαρχικό δίκαιο.
5. Για την αξιολόγηση, τον πειθαρχικό έλεγχο και άλλα συναφή με την υπηρεσιακή κατάσταση του πολιτικού προσωπικού ζητήματα εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.3528/2007 (Α' 26), όπως ισχύουν κάθε φορά.
6. Το προσωπικό του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας έχει καθήκον εχεμύθειας για πληροφορίες ή στοιχεία των οποίων λαμβάνει γνώση στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του. Η παράβαση του καθήκοντος αυτού, πέραν των προβλεπομένων από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις κυρώσεων, αποτελεί και λόγο άμεσης απομάκρυνσης των παραβατών από το Γραφείο.

Αρθρο: 4
Τρόπος άσκησης αρμοδιοτήτων – Συνεργασία και υποχρεώσεις Υπηρεσιών

1. Για την εκπλήρωση της αποστολής του το Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας συνεργάζεται με τα Αρχηγεία, τις Υπηρεσίες Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, την Υπηρεσία Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, καθώς και με άλλες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος, με τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, τον Συνήγορο του Πολίτη, καθώς και με άλλες αρμόδιες κρατικές ή ανεξάρτητες Αρχές, Υπηρεσίες Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οργανώσεις, Σωματεία, εκπροσώπους ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων και γενικά με οποιονδήποτε νόμιμο φορέα ή ιδιώτη που εκδηλώνει ενδιαφέρον ή μπορεί να συμβάλλει στη διερεύνηση υποθέσεων αρμοδιότητας του Γραφείου.
2. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος και του Πυροσβεστικού Σώματος οφείλουν να ενημερώνουν άμεσα το Γραφείο σε κάθε περίπτωση που διεξάγουν έρευνα ή ενεργούν διοικητική εξέταση, κατόπιν καταγγελίας που περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία ή σαφείς ενδείξεις τέλεσης των αναφερομένων στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 πράξεων του ένστολου προσωπικού τους και να παρέχουν σ' αυτό, μετά την ολοκλήρωση διερεύνησης της υπόθεσης, τα αιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες. Ομοίως, οι δημόσιες υπηρεσίες και οι υπηρεσίες

του ευρύτερου δημόσιου τομέα υποχρεούνται να ανταποκρίνονται στα αιτήματα του Γραφείου και να παρέχουν σ' αυτό έγγραφα και στοιχεία σχετικά με τις διερευνούμενες υποθέσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του ιδίου άρθρου. Σε κάθε περίπτωση, τόσο οι Υπηρεσίες των υπαγομένων στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη Σωμάτων Ασφαλείας όσο και οι λοιπές δημόσιες Υπηρεσίες και οι Υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα υποχρεούνται να παρέχουν άμεση και ουσιαστική συνδρομή στο προσωπικό του Γραφείου προς το σκοπό εκπλήρωσης της αποστολής του.
3. Οι Αρχηγοί των υπαγόμενων στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη Σωμάτων Ασφαλείας οφείλουν να διαβιβάζουν στο Γραφείο τους φακέλους και τα στοιχεία που αφορούν υποθέσεις σοβαρών καταγγελιών ή περιστατικών των οποίων η διερεύνηση έχει ανατεθεί σε μέλος της Τριμελούς Επιτροπής, να αναστέλλουν στην περίπτωση αυτή, την τυχόν ασκηθείσα πειθαρχική δίωξη και να μεριμνούν για την άσκηση του προβλεπόμενου πειθαρχικού ελέγχου στους παραβάτες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πειθαρχικής διερεύνησης της υπόθεσης και την παραλαβή του σχετικού πορίσματος. Επίσης, οφείλουν να διατάσσουν νέα έρευνα κατόπιν σχετικής απόφασης του Γραφείου που διαβιβάζεται σ' αυτούς, για τις υποθέσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος.
4. Τα αρμόδια για τη διενέργεια πειθαρχικού ελέγχου όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος υποχρεούνται να εξετάζουν κατά προτεραιότητα κάθε πειθαρχική υπόθεση που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 και τους ανατίθεται από την Επιτροπή, να συμμορφώνονται προς τις τυχόν παρατηρήσεις αυτής που αφορούν στη διερεύνηση της υπόθεσης και να γνωστοποιούν στο Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας το αποτέλεσμα της πειθαρχικής έρευνας που τους ανατέθηκε.
5. Η πειθαρχική έρευνα, η οποία διενεργείται είτε από μέλος της Επιτροπής είτε από τα αρμόδια προς τούτο όργανα των Σωμάτων, κατόπιν σχετικής απόφασης της Επιτροπής, διέπεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου, του οικείου Σώματος, με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 που αναφέρεται στον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής των αδικημάτων, τα οποία διερευνήθηκαν εκ νέου κατόπιν σχετικής απόφασης της Επιτροπής και ενόψει προηγούμενης καταδικαστικής απόφασης από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ν.δ. 53/1974, ΦΕΚ Α' 256), με την οποία διαπιστώθηκαν ελλείψεις ή δεν αξιολογήθηκαν στοιχεία στο πλαίσιο της αρχικής πειθαρχικής διαδικασίας και έρευνας.

Αρθρο: 5
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.
Αθήνα, 29 Αυγούστου 2011

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΙΙ) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, ΙΙΙ) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Σκοπός
(άρθρα 1 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 1 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 1 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του Μέρους Α΄ είναι η προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και η καταπολέμηση των διακρίσεων: α) λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών σύμφωνα με την Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000, β) λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας σύμφωνα με την Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000, μεταξύ άλλων και για γ) τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σύμφωνα με την Οδηγία 2014/54/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014.

Άρθρο 2
Έννοια των διακρίσεων
(άρθρα 2 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ και 2 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Απαγορεύεται κάθε μορφή διάκρισης για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1.

2. Για τους σκοπούς των διατάξεων του Μέρους Α΄:

α) ως «άμεση διάκριση» νοείται όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε άλλο πρόσωπο, σε ανάλογη κατάσταση,

β) ως «έμμεση διάκριση» νοείται όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει πρόσωπα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα.

«Έμμεση διάκριση» δεν υφίσταται, εάν η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά από έναν θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του είναι πρόσφορα και αναγκαία, εάν τα μέτρα, που λαμβάνονται, είναι αναγκαία για την τήρηση της δημόσιας ασφάλειας, τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας, των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων ή όταν αφορά άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια και μέτρα που λαμβάνονται υπέρ αυτών, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος και το άρθρο 5 του παρόντος,

γ) η «παρενόχληση» νοείται ως διάκριση κατά την έννοια της παρ. 1, εφόσον σημειώνεται ανεπιθύμητη συμπεριφορά που συνδέεται με ένα από τους λόγους του άρθρου 1 με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος,

δ) ως «διάκριση», νοείται επίσης, οποιαδήποτε εντολή για την εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος προσώπου για οποιονδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1,

ε) ως «διάκριση λόγω σχέσης» νοείται η λιγότερη ευνοϊκή μεταχείριση ενός προσώπου λόγω της στενής του σχέσης με πρόσωπο ή πρόσωπα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου,

στ) ως «διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών» νοείται η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση ενός προσώπου που εικάζεται ότι διαθέτει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου,

ζ) ως «πολλαπλή διάκριση» νοείται οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός, σε βάρος προσώπου, που βασίζεται σε περισσότερους από έναν από τους ανωτέρω λόγους,

η) η «άρνηση εύλογων προσαρμογών» για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια νοείται ως διάκριση,

θ) ως «εύλογες προσαρμογές» νοούνται οι απαραίτητες και κατάλληλες τροποποιήσεις, ρυθμίσεις και ενδεδειγμένα μέτρα, που απαιτούνται σε μια συγκεκριμένη

περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστεί για τα άτομα με αναπηρίες ή χρόνιες ασθένειες η αρχή της ίσης μεταχείρισης, οι οποίες δεν επιβάλλουν δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο βάρος στον εργοδότη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής
(άρθρα 3 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 3 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 2 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη των πααγράφων 3, 4, καθώς και του άρθρου 4, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, όσον αφορά:

α) τους όρους πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, καθώς και τους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης,

β) την πρόσβαση σε όλα τα είδη και επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, μαθητείας, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής επαγγελματικής εμπειρίας,

γ) τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις αποδοχές, την απόλυση, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και σε περίπτωση ανεργίας την επανένταξη και την εκ νέου απασχόληση,

δ) την ιδιότητα του μέλους και τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή σε αυτές, και ιδίως του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3, 4, 6 του παρόντος, καθώς και του άρθρου 4, η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και όσον αφορά:

α) την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης,

β) τις κοινωνικές παροχές και τις φορολογικές διευκολύνσεις ή πλεονεκτήματα,

γ) την εκπαίδευση,

δ) την πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης.

3. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπεται ειδικώς αιτιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας και δεν θίγουν τις διατάξεις και τις προϋποθέσεις του νομικού καθεστώτος των υπηκόων τρίτων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των ατόμων άνευ ιθαγένειας που ζουν στην Επικράτεια.

4. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αναφορικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου δεν εφαρμόζονται στις πάσης φύσεως παροχές που προσφέρουν τα δημόσια συστήματα ή τα εξομοιούμενα προς τα δημόσια, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ή πρόνοιας και δεν θίγουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την τήρηση της δημόσιας ασφάλειας, τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.

5. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις ένοπλες δυνάμεις καθόσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας σχετικής με την Υπηρεσία.

6. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ως προς την παροχή φορολογικών διευκολύνσεων ή πλεονεκτημάτων δεν εφαρμόζονται σε πρόσωπα, των οποίων η φορολογική κατοικία βρίσκεται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 4
Δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ειδικών επαγγελματικών απαιτήσεων
(άρθρα 4 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ και 4 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2, δεν συνιστά ανεπίτρεπτη διάκριση η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό σχετικό με τη φυλή, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την αναπηρία ή την χρόνια ασθένεια, την ηλικία, την οικογενειακή ή την κοινωνική κατάσταση, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου, το οποίο λόγω της φύσης ή του πλαισίου των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση και εφόσον ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη.

2. Η διαφορετική μεταχείριση που εδράζεται στις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις ενός προσώπου δεν συνιστά διάκριση, όταν λόγω της φύσης των εν λόγω δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου ασκούνται οι πεποιθήσεις αυτές αποτελούν ουσιώδη, θεμιτή και δικαιολογημένη επαγγελματική απαίτηση.

Το Μέρος Α΄ του παρόντος νόμου δεν θίγει υφιστάμενες διατάξεις και πρακτικές που αφορούν σε επαγγελματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των εκκλησιών, καθώς και οργανώσεων ή ενώσεων, η δεοντολογία των οποίων εδράζεται σε θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις. Αυτή η διαφορετική μεταχείριση ασκείται τηρουμένων των γενικών αρχών του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν μπορεί να αιτιολογεί διάκριση η οποία βασίζεται σε άλλους λόγους. Δεν θίγεται επίσης το δικαίωμα των εκκλησιών ή άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών οργανισμών, των οποίων η δεοντολογία εδράζεται σε θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, να απαιτούν από τα πρόσωπα που εργάζονται για λογαριασμό τους συμπεριφορά καλής πίστης και συμμόρφωσης προς τη δεοντολογία τους.

Άρθρο 5
Εύλογες προσαρμογές για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια
(άρθρο 5 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

Για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης έναντι ατόμων με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια, ο εργοδότης υποχρεώνεται στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων κατά περίπτωση μέτρων, προκειμένου τα άτομα αυτά να έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε θέση εργασίας, να ασκούν αυτήν και να εξελίσσονται, καθώς και δυνατότητα συμμετοχής στην επαγγελματική κατάρτιση, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. Δεν θεωρείται δυσανάλογη η επιβάρυνση, όταν αντισταθμίζεται επαρκώς από μέτρα προστασίας που λαμβάνονται στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής υπέρ των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια.

Άρθρο 6
Δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας
(άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2, δεν συνιστά διάκριση η ειδικώς αιτιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, εφόσον η μεταχείριση αυτή προβλέπεται στο νόμο προς εξυπηρέτηση σκοπών της πολιτικής της απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης, τα δε μέσα επίτευξης των σκοπών αυτών είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Η ανωτέρω διαφορετική μεταχείριση μπορεί ιδίως να περιλαμβάνει:

α) την καθιέρωση ειδικών συνθηκών τόσο για την πρόσβαση στην απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση όσο για την απασχόληση και εργασία, συμπεριλαμβανομένων των όρων απόλυσης και αμοιβής, για τους νέους, τους ηλικιωμένους και τους εργαζομένους που συντηρούν άλλα πρόσωπα, προκειμένου να ευνοείται η επαγγελματική τους ένταξη ή να εξασφαλίζεται η προστασία τους,

β) τον καθορισμό ελάχιστων ορίων ηλικίας, επαγγελματικής εμπειρίας ή αρχαιότητας στην απασχόληση για την πρόσβαση σε αυτήν ή σε ορισμένα πλεονεκτήματα που συνδέονται με την απασχόληση,

γ) τον καθορισμό ανώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσληψη, με βάση την απαιτούμενη κατάρτιση για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας ή την ανάγκη εύλογης περιόδου απασχόλησης πριν από τη συνταξιοδότηση.

2. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2, δεν συνιστά διάκριση λόγω ηλικίας, όσον αφορά στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, ο καθορισμός ηλικίας για την ένταξη ή την αποδοχή, σε παροχές συνταξιοδότησης ή αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένου και του καθορισμού για τα καθεστώτα αυτά διαφορετικού ορίου ηλικίας για εργαζόμενους ή για ομάδες ή κατηγορίες εργαζομένων και της χρήσης στο πλαίσιο των συστημάτων αυτών κριτηρίων ηλικίας στους αναλογιστικούς υπολογισμούς, υπό τον όρο ότι αυτό δεν καταλήγει σε διακρίσεις λόγω φύλου.

Άρθρο 7
Θετική δράση και ειδικά μέτρα
(άρθρα 5 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 7 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Δεν συνιστά διάκριση η λήψη ή η διατήρηση ειδικών μέτρων με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων, λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

2. Δεν συνιστά διάκριση, όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια η θέσπιση ή η διατήρηση διατάξεων που αφορούν στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας ή μέτρων που αποβλέπουν στη δημιουργία ή τη διατήρηση προϋποθέσεων ή διευκολύνσεων για τη διαφύλαξη ή την ενθάρρυνση της ένταξής τους στην απασχόληση και την εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 8
Παροχή προστασίας
(άρθρα 7 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 9 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 3 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

1. Σε περίπτωση μη τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο διοικητικής δράσης, παρέχεται στον βλαπτόμενο, πέραν της δικαστικής προστασίας, προστασία και υπό τους όρους των άρθρων 24 έως και 27 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999 Α΄ 45).

2. Η λήξη της σχέσης, στο πλαίσιο της οποίας συντελέστηκε η προσβολή, δεν αποκλείει την προστασία από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

3. Νομικά πρόσωπα, ενώσεις ή οργανώσεις συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, που έχουν σκοπό μεταξύ άλλων τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου μπορούν να αντιπροσωπεύουν τον βλαπτόμενο ενώπιον των δικαστηρίων και να τον εκπροσωπούν ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής ή διοικητικού οργάνου, εφόσον προηγουμένως παρασχεθεί η συναίνεσή του με συμβολαιογραφικό έγγραφο όπου απαιτείται ή ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο φέρει θεώρηση του γνησίου της υπογραφής.

4. Τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 3 μπορούν να ασκούν πρόσθετη παρέμβαση σύμφωνα με τα άρθρα 80 και επόμενα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και 113 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Στην περίπτωση αυτή τα ως άνω νομικά πρόσωπα δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου, όπου αυτό προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 9
Βάρος αποδείξεως
(άρθρα 8 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 10 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Όταν ο βλαπτόμενος προβάλλει ότι δεν τηρήθηκε η αρχή της ίσης μεταχείρισης και αποδεικνύει ενώπιον δικαστηρίου ή αρμόδιας διοικητικής αρχής πραγματικά γεγονότα από τα οποία μπορεί να συναχθεί άμεση ή έμμεση διάκριση, το αντίδικο μέρος ή η διοικητική αρχή φέρει το

βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο, ότι δεν συνέτρεξαν περιστάσεις που συνιστούν παραβίαση της αρχής αυτής.

2. Η ρύθμιση της ανωτέρω παραγράφου δεν ισχύει στην ποινική δίκη.

3. Η ρύθμιση της παραγράφου 1 ισχύει και στην περίπτωση της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 10
Προστασία έναντι αντιμέτρων
(άρθρο 9 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, άρθρο 11 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

Η κατά το άρθρο 8 προστασία καταλαμβάνει και απόλυση ή δυσμενή, εν γένει, μεταχείριση προσώπου, η οποία εκδηλώνεται ως αντίμετρο σε καταγγελία ή αίτημα παροχής έννομης προστασίας, για τη διασφάλιση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 11
Κυρώσεις
(άρθρα 15 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 17 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

1. Όποιος, κατά τη συναλλακτική διάθεση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών στο κοινό, παραβιάζει την κατά τον παρόντα νόμο απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης για λόγους φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, τιμωρείται με φυλάκιση έξι (6) μηνών μέχρι τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή χιλίων (1.000) έως πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Οι πράξεις που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο διώκονται αυτεπαγγέλτως.

2. Η κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Μέρους διακριτική μεταχείριση λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, από πρόσωπο που ενεργεί ως εργοδότης καθ' οποιοδήποτε στάδιο πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση, κατά τη σύναψη ή άρνηση σύναψης εργασιακής σχέσης ή στη διάρκεια, λειτουργία, εξέλιξη ή λύση αυτής συνιστά παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας για την οποία επιβάλλονται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 (Α΄170).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Άρθρο 12
Συνεκτίμηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης

Κατά τη σύνταξη και εφαρμογή νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων ή πράξεων, πολιτικών και δράσεων στα πεδία εφαρμογής του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου, λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη η αρχή της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Α΄.

Άρθρο 13
Κοινωνικός διάλογος
(άρθρα 11 και 12 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 13 και 14 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 5 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

1. Το Κράτος ενθαρρύνει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, καθώς και το διάλογο με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο την προαγωγή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου.

2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποστολής της για τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της χώρας και ειδικότερα για θέματα κοινωνικής πολιτικής, ενθαρρύνει το διάλογο με τις οργανώσεις - μέλη της, με σκοπό την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή τους στην προώθηση της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τους σκοπούς και κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ειδικότερα, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του άρθρου 82 παρ. 3 του Συντάγματος και του ν. 2232/1994 (Α΄ 140):

α. Διασφαλίζει το διάλογο με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και με μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

β. Μεριμνά για την ευρύτερη δημοσιότητα της σχετικής νομοθεσίας και των μέτρων, που λαμβάνονται σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, για την προώθηση των σκοπών του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου.

γ. Συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία καταγράφει τις εξελίξεις ως προς την εφαρμογή του παρόντος νόμου, τα αποτελέσματα του κοινωνικού διαλόγου και τις δράσεις δημοσιότητας που αναλήφθηκαν.

δ. Στην έκθεση αυτή, απευθύνει επίσης προτάσεις στην Κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους για την προώθηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και τη λήψη μέτρων κατά των διακρίσεων.

Άρθρο 14
Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης
(άρθρα 13 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ και 4 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

1. Φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στο

πεδίο εφαρμογής και κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου στον ιδιωτικό, στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη.

2. Συνιστώνται στον Συνήγορο του Πολίτη δέκα (10) θέσεις του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής κατά το παρόν άρθρο.

Άρθρο 15
Αρχές και Υπηρεσίες για την εποπτεία και προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης

1. Οι ανεξάρτητες αρχές στο πλαίσιο άσκησης της κύριας λειτουργίας τους μεριμνούν για την εφαρμογή και προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, σύμφωνα με τους σκοπούς και τις διατάξεις του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου.

2. Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων μεριμνά για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τους σκοπούς και κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επί σχετικών, δε, θεμάτων ενθαρρύνει τη συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία και το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών.

2. Η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκ της αρμοδιότητάς της, μεταξύ άλλων, παρακολουθεί την εφαρμογή των πολιτικών καταπολέμησης των διακρίσεων στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, μεριμνά για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και των εργοδοτών για τα ζητήματα των διακρίσεων στον τομέα της εργασίας, υποστηρίζει επιστημονικά το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας και εν γένει συνεργάζεται με συναρμόδια Υπουργεία και φορείς για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οι πέντε (5) θέσεις που συστάθηκαν με το άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 3304/2005 μεταφέρονται αυτοδικαίως από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στην Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Επί θεμάτων αρμοδιότητάς τους οι Διευθύνσεις Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου Υγείας, Φορολογίας Εισοδημάτων φυσικών προσώπων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης συμβάλλουν στην προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 16
Συνεργασία φορέων

Ο, κατά το άρθρο 14 του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου, φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και οι υπηρεσίες του άρθρου 15, συνεργάζονται μεταξύ τους, καθώς και με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, τις τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, την Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ), την Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΕ.Σ.Ε.Ε), καθώς και τις ενώσεις των εργοδοτών, το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), την Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ) και το Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), το Κέντρο Έρευνας Θεμάτων Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι), το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, την Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), καθώς και με φορείς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο τη συνεισφορά τους στην προαγωγή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου.

Άρθρο 17
Ενημέρωση και διάδοση πληροφοριών
(άρθρα 10 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 12 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 6 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

1. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις οφείλουν να ενημερώνουν τα μέλη τους για το περιεχόμενο της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου.

2. Οι εργοδότες, καθώς και οι υπεύθυνοι για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης, οφείλουν να διασφαλίζουν την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και να παρέχουν στοιχεία που ζητούνται στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και των υπηρεσιών εποπτείας του άρθρου 13, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

1. Το άρθρο 1 του ν. 3094/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Αποστολή

1. Η ανεξάρτητη αρχή Συνήγορος του Πολίτη έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών και ιδιωτών για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην

ελληνική έννομη τάξη, καθώς και για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, βάσει των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2014/54/ΕΕ, όπως ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ. όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του παρόντος, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας. Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επίσης ως αποστολή του την προάσπιση και προαγωγή των συμφερόντων του παιδιού και ορίζεται φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των προσώπων ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, του άρθρου 13 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη και στις συνθήκες εργασίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 7 της Οδηγίας 2002/73/ΕΚ και του νέου άρθρου 8α της Οδηγίας 76/207/ΕΟΚ. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής στις δημόσιες υπηρεσίες και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά: α) την πρόσβαση στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εξέλιξης και στην επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης με σκοπό την απασχόληση, β) τις συνθήκες και τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και γ) τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 της Οδηγίας 2006/54/ΕΚ. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3938/2011.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη επικουρείται από έξι (6) Βοηθούς Συνηγόρους. Ο Συνήγορος του Πολίτη αναθέτει σε Βοηθούς Συνηγόρους: α) την εκτέλεση των καθηκόντων του Συνηγόρου για το Παιδί, β) την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, γ) του Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας και δ) της παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά την παρ. 1 του άρθρου αυτού, τα δε ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης για την άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων τα ρυθμίζει ο Συνήγορος του Πολίτη, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002. Ως Βοηθοί Συνήγοροι επιλέγονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους που διαθέτουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση και απολαύουν ευρείας κοινωνικής αποδοχής. Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου.»

Άρθρο 19

1. Το άρθρο 3 του ν. 3094/2003 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 3

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος για θέματα που ανάγονται στις υπηρεσίες: α) του Δημοσίου, β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, γ) των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δ) των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Εξαιρούνται οι Τράπεζες και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται ο όρος «δημόσια υπηρεσία» ή «δημόσιες υπηρεσίες» νοούνται οι αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη για την εκπλήρωση της κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 αποστολής αυτού: α) ως φορέα παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, βάσει των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ, καθώς και 2014/54/ΕΕ, όπως ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη, β) ως φορέα για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει του ν. 3488/2006 που μετέφερε την Οδηγία 2002/73/ΕΚ και γ) ως φορέα για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει του ν. 3896/2010 που μετέφερε την Οδηγία 2006/54/ΕΚ. Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4.

2. Στην αρμοδιότητά του δεν υπάγονται οι υπουργοί και υφυπουργοί ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δικαστικές αρχές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες ως προς τα θέματα, που αφορούν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για δραστηριότητες που ανάγονται στην εξωτερική πολιτική ή στις διεθνείς σχέσεις της Χώρας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και οι ανεξάρτητες αρχές ως προς την κύρια λειτουργία τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που αφορούν την κρατική ασφάλεια. Δεν υπάγονται επίσης στην αρμοδιότητά του θέματα που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου βάσει των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ, καθώς και 2014/54/ΕΕ, όπως ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη, καθώς και τις περιπτώσεις όπου ενεργεί ως φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, βάσει του ν. 3896/2010 που μετέφερε την Οδηγία 2006/54/ΕΚ).

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων. Ιδίως ερευνά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες όργανο δημόσιας υπηρεσίας ατομικό ή συλλογικό:

i) Προσβάλλει, με πράξη ή παράλειψη, δικαίωμα ή συμφέρον προστατευόμενο από το Σύνταγμα και το νόμο, ii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από τελεσίδικη ή προσωρινά εκτελεστή δικαστική απόφαση, iii) αρνείται να εκπληρώσει συγκεκριμένη υποχρέωση που επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή από ατομική διοικητική πράξη, ίν) ενεργεί ή παραλείπει νόμιμη οφειλόμενη ενέργεια, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας ή κατά κατάχρηση εξουσίας.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης δικαστικής αρχής. Όταν ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, καθώς και ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, δικαστικών ή εισαγγελικών αρχών, έως τη διεξαγωγή της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο ή την άσκηση ποινικής δίωξης ή έως ότου το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρμόδια δικαστική αρχή αποφανθεί επί αιτήσεως παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη με απόφασή του αναθέτει αρμοδιότητες στους Βοηθούς Συνηγόρους, εποπτεύει και συντονίζει το έργο τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει ετήσια έκθεση, στην οποία εκθέτει το έργο της Αρχής, παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών και αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις. Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη υποβάλλεται το Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να υποβάλλει στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και να κοινοποιεί στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, ειδικές εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διενεργεί έρευνες και δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή και την προώθηση της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3938/2011 διενεργεί έρευνες, μεριμνά για την πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των πολιτών επί σχετικών θεμάτων και δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν και εισηγήσεις μέτρων για την πρόληψη και την καταπολέμηση των περιστατικών αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης και κοινοποιούνται στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη, στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Στο πλαίσιο της κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 αποστολής του ως φορέα για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, καθώς και της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και πέραν των λοιπών κατά τον παρόντα νόμο αρμοδιοτήτων του, ο Συνήγορος του Πολίτη:

α) παρέχει συνδρομή προς τα θύματα διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, καθώς και λόγω φύλου διαμεσολαβώντας με κάθε πρόσφορο τρόπο για την αποκατάσταση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Εφόσον η διαμεσολάβηση αυτή δεν επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει το πόρισμά του στον καθ' ύλην αρμόδιο φορέα για την άσκηση της πειθαρχικής ή και κυρωτικής αρμοδιότητας, ο οποίος οφείλει να ενημερώσει σχετικά τον Συνήγορο του Πολίτη,

β) διενεργεί έρευνες σχετικά με τις διακρίσεις σύμφωνα με το άρθρο 4,

γ) δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου οι οποίες περιλαμβάνουν και εισηγήσεις μέτρων για την εξάλειψη των διακρίσεων,

δ) διατυπώνει γνώμη, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν ερωτήματος άλλης δημόσιας αρχής, ως προς την ερμηνεία του παρόντος νόμου,

ε) ανταλλάσσει πληροφορίες και συνεργάζεται με ομόλογους φορείς των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με αρμόδιους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως σε θέματα διακρίσεων φύλου με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων που έχει συσταθεί με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1922/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 403), ή σε εργασιακά θέματα με υπηρεσίες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως Your Europe, SOLVIT, EURES και το δίκτυο Enterprise Europe Network,

στ) συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις προς ενημέρωση και διάδοση των καλών πρακτικών της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και για τη διοργάνωση σχετικών επιμορφωτικών εκδηλώσεων.»

Άρθρο 20

1.Το άρθρο 4 του ν. 3094/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, ύστερα από ενυπόγραφη αναφορά κάθε άμεσα ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων. Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχεται επίσης αναφορές από κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο παιδί ή τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή συγγενή κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου έως το δεύτερο βαθμό, τον επίτροπο ή τον προσωρινό επίτροπο, καθώς και από τρίτο πρόσωπο που έχει άμεση αντίληψη παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως παιδί νοείται όποιος δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως. Δύναται, επίσης, να μην ανακοινωθεί το όνομα και τα άλλα προσωπικά στοιχεία του προσώπου που κατέθεσε αναφορά, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εφόσον το ζητήσει εγγράφως ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος και εφόσον η διερεύνηση της αναφοράς είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος. Αν εκ των πραγμάτων η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ειδοποιείται ότι η αναφορά του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεων, κατά τις οποίες η διοικητική ενέργεια έχει γεννήσει δικαιώματα ή έχει δημιουργήσει ευνοϊκές καταστάσεις υπέρ τρίτων, που ανατρέπονται μόνο με δικαστική απόφαση, εκτός εάν προφανώς συντρέχει παρανομία ή έχουν σχέση κατά το κύριο αντικείμενό τους με την προστασία του περιβάλλοντος.

4. Η αναφορά υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων για τις οποίες προσφεύγει στον Συνήγορο του Πολίτη, καταχωρείται δε σε ειδικό μητρώο. Η υποβολή της αναφοράς δεν αναστέλλει τις προβλεπόμενες από το νόμο προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου μέσου ή βοηθήματος και δεν εξαρτάται από την παράλληλη αίτηση θεραπείας, ιεραρχικής προσφυγής ή ενδικοφανούς προσφυγής. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί, προτού επιληφθεί της υποθέσεως, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει διοικητική προσφυγή. Σε περίπτωση που ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται του θέματος πριν αποφασίσει το αρμόδιο όργανο ή παρέλθει άπρακτη προθεσμία τριών (3) μηνών από την άσκηση της προσφυγής. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να θέτει στο αρχείο αναφορά που κρίνεται προδήλως αόριστη, αβάσιμη ή ασκείται κατά τρόπο καταχρηστικό ή κατά παράβαση της αρχής της καλής πίστης. Όταν ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί ως φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1, επιλαμβάνεται υποθέσεων εφόσον η αναφορά υποβάλλεται μέσα σε δώδεκα (12) μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων για τις οποίες προσφεύγει στον Συνήγορο του Πολίτη.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη δύναται κατά την έρευνα των υποθέσεων να ζητεί τη συνδρομή του Σώματος Επιθεωρητών- Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης ή άλλων ελεγκτικών σωμάτων της Διοίκησης. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί από τις δημόσιες υπηρεσίες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να ενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη. Κατά την εξέταση εγγράφων και άλλων στοιχείων, που βρίσκονται στη διάθεση δημοσίων υπηρεσιών, δεν μπορεί να αντιταχθεί ο χαρακτηρισμός τους ως απορρήτων, εκτός εάν αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν με κάθε τρόπο την έρευνα. Η μη σύμπραξη δημόσιας υπηρεσίας στη διεξαγωγή της αποτελεί αντικείμενο ειδικής έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη προς τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό. Για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού και για την παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, καθώς και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί, με ειδικά αιτιολογημένο έγγραφό του, από ιδιώτη που κατονομάζεται στην αναφορά, έγγραφα ή άλλα στοιχεία για την υπόθεση. Τα στοιχεία αυτά παρέχονται εφόσον δεν παραβιάζεται η νομοθεσία περί προ-

στασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο Συνήγορος του Πολίτη υποχρεούται να διασφαλίζει το προσωπικό και επαγγελματικό απόρρητο των ιδιωτών και να μη δημοσιοποιεί στοιχεία που μπορεί να καταστήσουν δυνατό τον προσδιορισμό τους. Αν ιδιώτης αρνείται να παράσχει τα παραπάνω στοιχεία, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή δημόσιας υπηρεσίας ή επαγγελματικού συλλόγου κατά περίπτωση, καθώς και της εισαγγελικής αρχής.

Καταγγελίες ή πληροφορίες που περιέρχονται σε δημόσια αρχή σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου διαβιβάζονται από αυτήν στο Συνήγορο του Πολίτη.

Δημόσιες υπηρεσίες με αρμοδιότητα επιθεώρησης, ελέγχου ή επιβολής κυρώσεων επί ιδιωτών, όπως οι κατά τόπο Επιθεωρήσεις Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας επί εργοδοτών, ή Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και επαγγελματικοί, επιστημονικοί σύλλογοι ή επιμελητήρια στο πλαίσιο άσκησης της πειθαρχικής ή και κυρωτικής αρμοδιότητας επί μελών τους, εφόσον παραλαμβάνουν καταγγελίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, προβαίνουν στην κατά νόμο διερεύνησή τους και ενημερώνουν αμελλητί τον Συνήγορο του Πολίτη τόσο κατά την παραλαβή κάθε καταγγελίας όσο και μετά την ολοκλήρωση των διερευνητικών και τυχόν κυρωτικών τους ενεργειών.

Οι ως άνω φορείς οφείλουν να επιλαμβάνονται σχετικών καταγγελιών και μετά από παραγγελία του Συνηγόρου του Πολίτη, στον οποίο υποβάλλουν τα αποτελέσματα των ενεργειών τους, επιφυλασσόμενης, σε κάθε περίπτωση, της αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη προς ιδίαν έρευνα και διαμόρφωση του τελικού πορίσματος επί της καταγγελίας.

Το διατακτικό του πορίσματος αυτού υποχρεούνται να υλοποιήσουν οι ως άνω φορείς στο πλαίσιο των πειθαρχικών ή κυρωτικών τους αρμοδιοτήτων. Απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος επιτρέπεται μόνο με παράθεση πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας.

6. Μετά το πέρας της έρευνας ο Συνήγορος του Πολίτη, εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες, διαμεσολαβεί δε με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος του πολίτη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη στις προτάσεις του προς τις υπηρεσίες μπορεί να θέτει προθεσμία, μέσα στην οποία οφείλουν να τον ενημερώσουν για τις ενέργειες τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεών του ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεών του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

7. Ο Συνήγορος του Πολίτη, όταν η αναφορά στρέφεται κατά ιδιώτη, προβαίνει σε όλες τις ενδεικνυόμενες ενέργειες, προκειμένου να εξαλειφθούν τα προβλήματα που έχουν τεθεί υπόψη του και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ενδιαφερόμενου παιδιού. Ειδικότερα, όταν οι συνθήκες λειτουργίας ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού, μπορεί να προτείνει τα αναγκαία οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα. Το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ενημερώσει τον Συνήγορο του Πολίτη για τα μέτρα που έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει, εντός της προθεσμίας που του έχει ταχθεί. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεων του, εφόσον κρίνει ότι δεν αιτιολογείται επαρκώς.

8. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνει σε κάθε περίπτωση τον ενδιαφερόμενο για την τύχη της υποθέσεώς του.

9. Το προσωπικό της Αρχής υπέχει καθήκον εχεμύθειας για έγγραφα και στοιχεία των οποίων λαμβάνει γνώση στο πλαίσιο της έρευνας και είναι απόρρητα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή εξαιρούνται από το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και κάθε άλλη συναφή διάταξη.

10. Λειτουργός ή υπάλληλος ο οποίος αρνείται να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη με σκοπό να παρακωλύσει ή να αποτρέψει τη διεξαγωγή έρευνας, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο εφόσον υποβληθεί σχετική έκθεση από την Ανεξάρτητη Αρχή προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα.

11. Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης να συνεργασθεί με τον Συνήγορο του Πολίτη, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παράβασης καθήκοντος, για δε τα μέλη διοίκησης λόγο αντικατάστασής τους.

Αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση στο αρμόδιο όργανο και μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαιτίου ή να προτείνει τη λήψη άλλων μέτρων, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να τάσσει εύλογη προθεσμία εν όψει των περιστάσεων, μετά την άπρακτη παρέλευση της οποίας παραγγέλλει ο ίδιος τον έλεγχο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης σε σοβαρές περιπτώσεις να προκαλέσει με έγγραφό του προς το αρμόδιο όργανο την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου λειτουργού ή υπαλλήλου για την ανωτέρω παράλειψη άσκησης του ενδεικνυόμενου ελέγχου. Αν προκύπτει από εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ότι λειτουργός ή υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας παρακωλύει, για δεύτερη φορά εντός τριετίας, το έργο της έρευνας ή αρνείται χωρίς σοβαρό λόγο να συμπράξει στην επίλυση του προβλήματος μπορεί να του επιβληθεί η ποινή οριστικής παύσης.

12. Αν προκύψουν αποχρώσες ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αν κριθεί ότι παρίσταται ανάγκη παρέμβασης της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει σε αυτούς σχετική έκθεση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21
(άρθρα 6 της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ, 8 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ και 7 της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ)

Οι διατάξεις του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου δε θίγουν ευνοϊκότερες διατάξεις σχετικά με την προώθηση και την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και δεν αποτελούν λόγο μείωσης του υφιστάμενου επιπέδου παρεχόμενης προστασίας.

Άρθρο 22

1. Ο ν. 3304/2005 (Α΄ 16) καταργείται.

2. Οι διατάξεις του Μέρους Α΄ εφαρμόζονται σε εκκρεμείς υποθέσεις που αφορούν παραβάσεις του ν. 3304/2005.

3. Οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ίσης Μεταχείρισης του άρθρου 23 του ν. 3304/2005, οι οποίες μεταξύ άλλων ασκούνται από το Τμήμα Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταργούνται.

Άρθρο 23
(άρθρα 14 της Οδηγίας 2000/43/ ΕΚ και 16 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ)

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου απαγορεύονται, καταργούνται και καθίστανται άκυροι όροι και διατάξεις που περιλαμβάνονται σε ατομική ή συλλογική σύμβαση, γενικούς όρους συναλλαγών, εσωτερικούς κανονισμούς επιχειρήσεων, καταστατικά κερδοσκοπικών ή μη οργανώσεων, ανεξάρτητων επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών και είναι αντίθετοι προς την, κατά το Μέρος Α' του παρόντος νόμου αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 24

Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και κάθε άλλου καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να επεκταθεί η προστασία που παρέχεται για διακρίσεις λόγω θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και πέραν των τομέων εργασίας και απασχόλησης.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΜΗΜΑ Α΄
ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 25
Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του Τμήματος Α΄ του Μέρους Β΄ είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (ΕΕ L 173/12.6.2014 σελ. 179). Για τις ανάγκες εφαρμογής του Τμήματος αυτού λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2014, σελ. 1) ως και τα μέτρα εφαρμογής του.

Άρθρο 26
Πεδίο εφαρμογής
(άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ)

1. Οι διατάξεις του Μέρους Β΄ εφαρμόζονται:

α) σε χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί σχετική αίτηση εισαγωγής,

β) σε χρηματοπιστωτικά μέσα που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης ή είναι εισηγμένα ή έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ),

γ) σε χρηματοπιστωτικά μέσα που τυγχάνουν διαπραγμάτευσης σε μηχανισμό οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ),

δ) σε χρηματοπιστωτικά μέσα που δεν καλύπτονται από τα στοιχεία α΄, β΄ ή γ΄ και των οποίων η τιμή ή η αξία εξαρτάται από ή έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στα ως άνω στοιχεία, όπως των συμφωνιών ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης και των συμβάσεων επί διαφοράς.

2. Οι διατάξεις του Μέρους Β΄ εφαρμόζονται επίσης σε συμπεριφορές, συναλλαγές και προσφορές σχετικές με πλειστηριασμούς σε πλατφόρμα πλειστηριασμών, αδειοδοτημένη ως ρυθμιζόμενη αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων πλειστηριαζόμενων προϊόντων βασιζόμενων επί των δικαιωμάτων αυτών, περιλαμβανομένης και της περίπτωσης των πλειστηριαζόμενων προϊόντων που δεν είναι χρηματοπιστωτικά μέσα, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010 της Επιτροπής. Με την επιφύλαξη των τυχόν ειδικών διατάξεων που αναφέρονται σε προσφορές υποβαλλόμενες στο πλαίσιο πλειστηριασμού, κάθε διάταξη του παρόντος νόμου η οποία αναφέρεται σε εντολές προς διενέργεια συναλλαγής εφαρμόζεται και σε αυτές τις προσφορές.

3. Οι διατάξεις του Μέρους Β΄ δεν εφαρμόζονται:

α) στις πράξεις επί ιδίων μετοχών στο πλαίσιο προγραμμάτων επαναγοράς, εφόσον οι πράξεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014,

β) στις πράξεις επί κινητών αξιών ή συνδεόμενων μέσων για τη σταθεροποίηση των κινητών αξιών, όπως αναφέρονται στα στοιχεία α΄ και β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και περιλαμβάνουν τα αναφερόμενα υπό (α) και (β) παρακάτω, εφόσον οι πράξεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 5 του ανωτέρω Κανονισμού.

(α) Οι κινητές αξίες κατά την παραπάνω έννοια περιλαμβάνουν μετοχές και άλλους τίτλους που ισοδυναμούν με μετοχές, ομολογίες και άλλες μορφές τιτλοποιημένου χρέους ή τιτλοποιημένο χρέος μετατρέψιμο ή ανταλλάξιμο σε μετοχές ή σε άλλους τίτλους που ισοδυναμούν με μετοχές.

(β) Τα συνδεόμενα μέσα κατά την παραπάνω έννοια περιλαμβάνουν τα ακόλουθα χρηματοπιστωτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων τα οποία δεν έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση ή δεν διαπραγματεύονται σε τόπο διαπραγμάτευσης ή για τα οποία δεν έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε τόπο διαπραγμάτευσης:

αα) συμβάσεις ή δικαιώματα προεγγραφής, απόκτησης ή πώλησης κινητών αξιών,

ββ) χρηματοπιστωτικά παράγωγα επί κινητών αξιών,

γγ) εάν οι κινητές αξίες είναι μετατρέψιμοι ή ανταλλάξιμοι χρεωστικοί τίτλοι, οι κινητές αξίες στις οποίες μπορούν να μετατραπούν ή με τις οποίες μπορούν να ανταλλαγούν αυτοί οι μετατρέψιμοι ή ανταλλάξιμοι χρεωστικοί τίτλοι,

δδ) μέσα τα οποία εκδίδονται ή έχουν εγγύηση από τον εκδότη ή τον εγγυητή των κινητών αξιών και των οποίων η αγοραία τιμή είναι πιθανό να επηρεάσει σημαντικά την τιμή των κινητών αξιών, ή αντιστρόφως,

εε) εάν οι κινητές αξίες είναι τίτλοι που ισοδυναμούν με μετοχές, οι μετοχές που αντιπροσωπεύονται από αυτούς τους τίτλους και οποιοιδήποτε άλλοι τίτλοι που ισοδυναμούν με αυτές τις μετοχές,

γ) στις συναλλαγές, εντολές ή συμπεριφορές που διενεργούνται κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, της συναλλαγματικής πολιτικής ή της πολιτικής διαχείρισης δημόσιου χρέους κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, στις συναλλαγές, εντολές ή συμπεριφορές που διεξάγονται κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 6, στις δραστηριότητες στο πλαίσιο άσκησης της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6 και στις δραστηριότητες στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ένωσης ή της κοινής αλιευτικής πολιτικής της Ένωσης κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ανωτέρω Κανονισμού.

4. Οι διατάξεις περί χειραγώγησης αγοράς ως ορίζονται στο άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και τον παρόντα νόμο εφαρμόζονται επίσης:

α) σε συμβόλαια άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων που δεν είναι ενεργειακά προϊόντα χονδρικής, όπου η συναλλαγή, εντολή ή άλλη συμπεριφορά έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2,

β) σε είδη χρηματοπιστωτικών μέσων, περιλαμβανομένων των συμβάσεων παραγώγων ή παράγωγων μέσων για τη μετακύλιση πιστωτικού κινδύνου (derivative instruments for the transfer of credit risk), όπου η συναλλαγή, εντολή, προσφορά ή άλλη συμπεριφορά έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων του οποίου η τιμή ή η αξία εξαρτάται από την τιμή ή την αξία των ως άνω χρηματοπιστωτικών μέσων,

γ) σε συμπεριφορά που σχετίζεται με δείκτες αναφοράς (κριτήρια αξιολόγησης-benchmarks).

5. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε συναλλαγή, εντολή ή συμπεριφορά που αφορά κάθε χρηματοπιστωτικό μέσο, όπως ορίζεται στις παραγράφους 1, 2 και 4, ανεξάρτητα από το αν αυτή η συναλλαγή, εντολή ή συμπεριφορά λαμβάνει χώρα σε τόπο διαπραγμάτευσης.

6. Όπου στο παρόν Μέρος αναφέρεται ορισμένη ενωσιακή πράξη, η σχετική αναφορά νοείται ότι περιλαμβάνει και τους αντίστοιχους κανόνες που εκδίδονται για την εφαρμογή της.

Άρθρο 27
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του νόμου αυτού και μη θιγομένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 νοούνται ως:

1. «Χρηματοπιστωτικά μέσα»: τα χρηματοπιστωτικά μέσα κατά την έννοια του άρθρου 5 του ν. 3606/2007, του Τμήματος Γ΄ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και του στοιχείου 15 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ που αναφέρονται σε:

αα) Κινητές αξίες.

ββ) Μέσα χρηματαγοράς.

γγ) Μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

δδ) Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (forward-rate agreements) και άλλες συμβάσεις παραγώγων σχετιζόμενες με κινητές αξίες, νομίσματα, επιτόκια ή αποδόσεις, δικαιώματα εκπομπής ή άλλα μέσα παραγώγων, χρηματοπιστωτικούς δείκτες ή άλλα χρηματοπιστωτικά μεγέθη δεκτικά εκκαθαρίσεως με φυσική παράδοση ή με ρευστά διαθέσιμα.

εε) Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), προθεσμιακές συμβάσεις (forwards) και κάθε άλλη σύμβαση παράγωγου μέσου σχετιζόμενη με εμπορεύματα κατά την έννοια του στοιχείου 14 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, που πρέπει να εκκαθαρισθούν με ρευστά διαθέσιμα ή μπορούν να εκκαθαρισθούν με ρευστά διαθέσιμα κατ' επιλογή ενός συμβαλλόμενου μέρους, αλλά όχι λόγω αδυναμίας πληρωμής ή άλλου γεγονότος που επιφέρει τη λύση της σύμβασης. Τα εμπορεύματα περιλαμβάνουν κατά την παραπάνω έννοια αγαθά ανταλλάξιμα μεταξύ τους και δυνάμενα να παραδοθούν, περιλαμβανομένων των μετάλλων και των κραμάτων τους, των γεωργικών προϊόντων και της ενέργειας.

στ) Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), και κάθε άλλη σύμβαση παράγωγου μέσου σχετιζόμενη με εμπορεύματα, που μπορούν να εκκαθαριστούν με φυσική παράδοση, εφόσον αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά, πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) ή μηχανισμό οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ), με εξαίρεση τα ενεργειακά προϊόντα χονδρικής τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ΜΟΔ και πρέπει να εκκαθαρίζονται με φυσική παράδοση.

ζζ) Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), προθεσμιακές συμβάσεις (forwards) και κάθε άλλη σύμβαση παράγωγου μέσου σχετιζόμενη με εμπορεύματα, που μπορούν να εκκαθαριστούν με φυσική παράδοση, εφόσον δεν αναφέρονται άλλως στο ως άνω σημείο εε΄ και δεν προορίζονται για εμπορικούς σκοπούς και που έχουν τα χαρακτηριστικά άλλων παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

ηη) Παράγωγα μέσα για τη μετακύλιση του πιστωτικού κινδύνου.

θθ) Χρηματοοικονομικές συμβάσεις επί διαφορών (contracts for differences).

ιι) Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίου και κάθε άλλη σύμβαση παράγωγου μέσου σχετιζόμενη με κλιματικές μεταβλητές, ναύλους ή ποσοστά πληθωρισμού ή άλλες επίσημες οικονομικές στατιστικές, που πρέπει να εκκαθαρισθούν με ρευστά διαθέσιμα ή μπορούν να εκκαθαρισθούν με ρευστά διαθέσιμα κατ' επιλογή ενός συμβαλ-

λόμενου μέρους όχι λόγω αδυναμίας πληρωμής ή άλλου γεγονότος που επιφέρει τη λύση της σύμβασης, καθώς και κάθε άλλη σύμβαση παράγωγου μέσου σχετιζόμενη με περιουσιακά στοιχεία, δικαιώματα, υποχρεώσεις, δείκτες και μέτρα, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν τμήμα, που έχουν τα χαρακτηριστικά άλλων παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, το κατά πόσον είναι αντικείμενα διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά, ΜΟΔ ή ΠΜΔ.

ιαια) Δικαιώματα εκπομπής του στοιχείου 12 του παρόντος άρθρου.

2. «Επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ΕΠΕΥ»: Η ανώνυμη εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ) που λειτουργεί μετά από άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και υπό την εποπτεία της σύμφωνα με το ν. 3606/2007 ως και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο σύμφωνα με την Οδηγία 2014/65/ΕΚ του οποίου η συνήθης επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η παροχή μιας ή περισσότερων επενδυτικών υπηρεσιών σε τρίτους ή η άσκηση μιας ή περισσότερων επενδυτικών δραστηριοτήτων σε επαγγελματική βάση.

3. «Πιστωτικό ίδρυμα»: Η ανώνυμη εταιρεία που λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 ή κάθε άλλη επιχείρηση κατά την έννοια του στοιχείου 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό.

4. «Χρηματοδοτικό ίδρυμα»: Το χρηματοδοτικό ίδρυμα κατά την έννοια της περίπτωσης 22 της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 ή του στοιχείου 26 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 που λειτουργεί ως επιχείρηση πλην ιδρύματος, η κύρια δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην απόκτηση συμμετοχών ή στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που παρατίθενται στα στοιχεία 2 έως 12 και στο στοιχείο 15 του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, περιλαμβανομένων των χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, των μικτών χρηματοοικονομικών εταιρειών συμμετοχών, των ιδρυμάτων πληρωμών κατά την έννοια της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και των εταιρειών διαχείρισης, αλλά αποκλειομένων των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου και των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου μεικτής δραστηριότητας όπως ορίζονται στο στοιχείο ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 212 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ.

5. «Συμβόλαιο άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων»: Το συμβόλαιο άμεσης παράδοσης εμπορευμάτων κατά την έννοια του στοιχείου 15 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνει κάθε σύμβαση, προμήθειας εμπορεύματος το οποίο τυγχάνει διαπραγμάτευσης σε αγορά άμεσης παράδοσης κατά την έννοια του στοιχείου 16 της παρ. 1 του άρθρου 3 του ιδίου Κανονισμού και παραδίδεται αμέσως μετά το διακανονισμό της συναλλαγής, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σύμβαση για την προμήθεια εμπορεύματος η οποία δεν είναι χρηματοπιστωτικό μέσο ούτε και προθεσμιακή σύμβαση που τυγχάνει εκκαθάρισης με φυσική παράδοση. Η αγορά άμεσης παράδοσης περιλαμβάνει κατά την παραπάνω έννοια μια αγορά χρηματιστηριακών εμπορευμάτων στην οποία τα εμπορεύματα πωλούνται τοις μετρητοίς και παραδίδονται αμέσως μετά το διακανονισμό της συναλλαγής, καθώς και άλλες μη χρηματοπιστωτικές αγορές, όπως οι προθεσμιακές αγορές εμπορευμάτων.

6. «Πρόγραμμα επαναγοράς»: οι συναλλαγές σε ίδιες μετοχές κατά τα άρθρα 21 έως 27 της Οδηγίας 2012/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη-μέλη εκ μέρους των εταιριών, κατά την έννοια του άρθρου 54 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες όσον αφορά τη σύσταση ανωνύμων εταιριών και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου τους.»

7. «Αρχεία διακίνησης δεδομένων»: Τα αρχεία δεδομένων κίνησης κατά την έννοια του στοιχείου 27 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

8. «Προνομιακές πληροφορίες (Inside Information)»: Οι προνομιακές πληροφορίες κατά την έννοια του άρθρου 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνουν:

α) Κάθε πληροφορία η οποία είναι συγκεκριμένη (information of precise nature), δεν έχει δημοσιοποιηθεί και αφορά, άμεσα ή έμμεσα, έναν ή περισσότερους εκδότες ή ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα, και η οποία, εάν δημοσιοποιούνταν, θα μπορούσε να επιδράσει σημαντικά στην τιμή των χρηματοπιστωτικών μέσων που αφορά ή στην τιμή των συνδεόμενων με αυτά παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων,

β) όσον αφορά τα παράγωγα μέσα επί εμπορευμάτων, πληροφορία η οποία είναι συγκεκριμένη, δεν έχει δημοσιοποιηθεί και αφορά, άμεσα ή έμμεσα, ένα ή περισσότερα παράγωγα μέσα επί εμπορευμάτων ή αφορά άμεσα το σχετικό συμβόλαιο άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, και η οποία, εάν δημοσιοποιούνταν, θα μπορούσε να επιδράσει σημαντικά στην τιμή των εν λόγω παράγωγων μέσων ή των συνδεόμενων με αυτά συμβολαίων άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, και εφόσον πρόκειται για πληροφορία που αναμένεται ευλόγως να δημοσιοποιηθεί ή απαιτείται να δημοσιοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου ή τις νομοθετικές ή ρυθμιστικές διατάξεις σε επίπεδο Ένωσης, με βάση τους κανόνες της αγοράς, με τις συμβάσεις, τις πρακτικές ή τα συναλλακτικά ήθη, που αφορούν τις σχετικές αγορές παραγώγων επί εμπορευμάτων ή αγορές άμεσης παράδοσης,

γ) όσον αφορά τα δικαιώματα εκπομπής ή τα εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά, πληροφορία η οποία είναι συγκεκριμένη, η οποία δεν έχει δημοσιοποιηθεί και αφορά, άμεσα ή έμμεσα, ένα ή περισσότερα από τα ανωτέρω μέσα, και η οποία εάν δημοσιοποιούνταν, θα μπορούσε να επιδράσει σημαντικά στην τιμή των εν λόγω μέσων ή στην τιμή των συνδεόμενων με αυτά παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων,

δ) για πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην εκτέλεση εντολών σε χρηματοπιστωτικά μέσα, πληροφορία η οποία διαβιβάζεται από πελάτη και σχετίζεται με εκκρεμείς εντολές του πελάτη σε χρηματοπιστωτικά μέσα, έχει συγκεκριμένο χαρακτήρα, αφορά, άμεσα ή έμμεσα, έναν ή περισσότερους εκδότες ή ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα, και η οποία, εάν δημοσιοποιούνταν, θα μπορούσε να επιδράσει σημαντι-

κά στην τιμή των εν λόγω χρηματοπιστωτικών μέσων, στην τιμή των συνδεόμενων με αυτά συμβολαίων άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή στην τιμή των συνδεόμενων με αυτά παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Μια πληροφορία θεωρείται συγκεκριμένη εάν αφορά σε κατάσταση που υφίσταται ή που ευλόγως αναμένεται να υπάρξει ή ένα γεγονός που έχει συμβεί ή ευλόγως αναμένεται να υπάρξει και είναι επαρκώς συγκεκριμένη (specific enough) ώστε να επιτρέπει την εξαγωγή συμπεράσματος σχετικά με την πιθανή επίδραση αυτής της κατάστασης ή αυτού του γεγονότος στις τιμές των χρηματοπιστωτικών μέσων ή των συνδεόμενων με αυτά παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων, στα σχετικά συμβόλαια άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, ή στα εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε δικαιώματα εκπομπής. Εν προκειμένω, στην περίπτωση μιας παρατεταμένης διαδικασίας που αποσκοπεί σε ή έχει ως αποτέλεσμα συγκεκριμένη κατάσταση ή συγκεκριμένο γεγονός, μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά συγκεκριμένη πληροφορία η εν λόγω μελλοντική κατάσταση ή το εν λόγω μελλοντικό γεγονός, καθώς επίσης και τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας αυτής, τα οποία συνδέονται με την πρόκληση ή την πραγματοποίηση της εν λόγω μελλοντικής κατάστασης ή μελλοντικού γεγονότος. Ένα επιμέρους στάδιο μιας παρατεταμένης διαδικασίας θα θεωρείται ότι συνιστά προνομιακή πληροφορία αν πληροί αφ' εαυτού τα κριτήρια προνομιακής πληροφορίας που αναφέρονται παραπάνω.

Ως πληροφορία η οποία, εάν δημοσιοποιούνταν, θα μπορούσε να επιδράσει σημαντικά στην τιμή χρηματοπιστωτικών μέσων, παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων, συνδεόμενων με αυτά συμβολαίων άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή εκπλειστηριαζόμενων προϊόντων που βασίζονται σε δικαιώματα εκπομπής νοείται η πληροφορία που ένας συνετός επενδυτής θα αξιολογούσε, μεταξύ άλλων, κατά τη λήψη των επενδυτικών αποφάσεών του.

Στην περίπτωση των οντοτήτων που συμμετέχουν στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής με συνολικές εκπομπές ή αναλογική θερμική ισχύ στο καθορισμένο όριο ή κάτω από αυτό, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, οι πληροφορίες για τις υλικές τους δραστηριότητες θεωρείται ότι δεν έχουν σημαντική επίδραση στις τιμές των δικαιωμάτων εκπομπής, των εκπλειστηριαζόμενων προϊόντων που βασίζονται στα δικαιώματα αυτά ή των συναφών παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

9. «Πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα»: Το πρόσωπο κατά την έννοια του στοιχείου 25 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνει πρόσωπο εντός εκδότη, συμμετέχοντα σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλη οντότητα της παρ. 10 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που είναι:

α) μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της οντότητας αυτής, ή

β) ανώτερο στέλεχος χωρίς την ιδιότητα του μέλους των οργάνων που αναφέρονται στο στοιχείο α΄, το οποίο έχει τακτική πρόσβαση σε προνομιακές πληροφορίες που σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με την οντότητα αυτή, καθώς και την εξουσία να λαμβάνει διευθυντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τη μελλοντική πορεία και τις επιχειρηματικές προοπτικές της εν λόγω οντότητας.

Οι οντότητες της παρ. 10 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περιλαμβάνουν πρόσωπα που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα σε κάθε χώρο πλειστηριασμών, εκπλειστηριαστή και επιτηρητή πλειστηριασμών σε σχέση με πλειστηριασμούς διενεργούμενους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010, καθώς και πρόσωπα που έχουν στενούς δεσμούς με τα πρόσωπα αυτά κατά την έννοια του στοιχείου 26 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, στο βαθμό που οι συναλλαγές τους αφορούν δικαιώματα εκπομπής, παράγωγα αυτών ή εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά.

10. «Σύσταση» ή «πρόταση μιας επενδυτικής στρατηγικής»: Η σύσταση ή πρόταση κατά την έννοια του στοιχείου 34 της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες που:

i) παράγονται από ανεξάρτητο αναλυτή, ΕΠΕΥ, πιστωτικό ίδρυμα, κάθε άλλο πρόσωπο του οποίου κύρια δραστηριότητα είναι η παραγωγή επενδυτικών συστάσεων, κατά την έννοια του στοιχείου 35 της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, ή από φυσικό πρόσωπο που εργάζεται για λογαριασμό των παραπάνω δυνάμει σύμβασης απασχόλησης ή άλλως, το οποίο, άμεσα ή έμμεσα, εκφράζει συγκεκριμένες επενδυτικές προτάσεις όσον αφορά ένα χρηματοπιστωτικό μέσο ή έναν εκδότη ή

ii) παράγονται από πρόσωπα διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο σημείο i΄ και οι οποίες προτείνουν άμεσα μια συγκεκριμένη επενδυτική απόφαση όσον αφορά ένα χρηματοπιστωτικό μέσο.

Οι επενδυτικές συστάσεις κατά την παραπάνω έννοια περιλαμβάνουν κάθε πληροφορία που συνιστά ή προτείνει μια επενδυτική στρατηγική, ρητά ή έμμεσα, όσον αφορά ένα ή περισσότερα χρηματοπιστωτικά μέσα ή τους εκδότες, συμπεριλαμβανομένης κάθε γνώμης όσον αφορά την παρούσα ή μελλοντική αξία ή τιμή των μέσων αυτών, οι οποίες προορίζονται για διαύλους επικοινωνίας ή για το κοινό.

11. «Κριτήριο αξιολόγησης»: Ο δείκτης αναφοράς κατά την έννοια του σημείου 29 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 ο οποίος περιλαμβάνει κάθε αναλογία, δείκτη ή αριθμητικό στοιχείο, προσβάσιμο από το κοινό ή δημοσιευμένο, το οποίο, κατά περιόδους ή τακτικά, υπολογίζεται με την εφαρμογή ενός τύπου στην αξία ή με βάση την αξία, ενός ή περισσοτέρων υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων ή τιμών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων τιμών, των τρεχόντων ή εκτιμώμενων επιτοκίων ή άλλων μεγεθών ή των ερευνών, και βάσει του οποίου προσδιορίζεται το πληρωτέο ποσό στο πλαίσιο ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή η αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου.

12. «Δικαίωμα εκπομπής»: Το δικαίωμα εκπομπής όπως ορίζεται στο Παράρτημα Ι Τμήμα Γ σημείο 11 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ, που αφορά σε δικαιώματα εκπομπής τα οποία περιλαμβάνουν μονάδες οποιουδήποτε τύπου που πληρούν τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ (Σύστημα Εμπορίας εκπομπών).

13. «Αποδεκτές πρακτικές αγοράς»: Συγκεκριμένες πρακτικές στην αγορά οι οποίες γίνονται αποδεκτές από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που προβλέπονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014. Πρακτική αγοράς που έχει καθιερωθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ως αποδεκτή πρακτική αγοράς σε συγκεκριμένη αγορά δεν θεωρείται εφαρμοστέα σε άλλες αγορές, εκτός εάν η εν λό-

γω πρακτική έχει γίνει αποδεκτή από τις αρμόδιες αρχές των άλλων αγορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

14. «Σταθεροποίηση»: Η πράξη σταθεροποίησης του στοιχείου δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνει αγορά ή προσφορά για την αγορά κινητών αξιών ή συναλλαγή σε συνδεόμενα μέσα όπως αναφέρονται στα στοιχεία α΄ και β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ιδίου Κανονισμού που είναι ισοδύναμη, την οποία διενεργούν πιστωτικά ιδρύματα ή ΕΠΕΥ στο πλαίσιο σημαντικής διάθεσης κατά την έννοια του στοιχείου γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 3 του ιδίου Κανονισμού των σχετικών κινητών αξιών με αποκλειστικό σκοπό τη στήριξη της αγοραίας τιμής των σχετικών κινητών αξιών για προκαθορισμένη χρονική περίοδο, λόγω πίεσης που ασκείται στις τιμές αυτών των κινητών αξιών από εντολές πώλησης. Η σημαντική διάθεση κατά την παραπάνω έννοια περιλαμβάνει μια αρχική ή δευτερογενή προσφορά κινητών αξιών, η οποία διαφέρει από τη συνήθη διαπραγμάτευση τόσο από την άποψη της αξίας των προσφερόμενων κινητών αξιών όσο και από τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο πώλησης.

15. «Ρυθμιζόμενη αγορά»: Η ρυθμιζόμενη αγορά κατά την έννοια της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, της παρ. 1(14) του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και του στοιχείου 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ που περιλαμβάνει το πολυμερές σύστημα, το οποίο διευθύνει ή διαχειρίζεται διαχειριστής αγοράς και το οποίο επιτρέπει ή διευκολύνει την προσέγγιση πλειόνων συμφερόντων τρίτων για την αγορά και την πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων– εντός του συστήματος και σύμφωνα με τους κανόνες του οι οποίοι δεν παρέχουν διακριτική ευχέρεια –κατά τρόπο καταλήγοντα στη σύναψη σύμβασης σχετικής με χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση βάσει των κανόνων ή και των συστημάτων του, και το οποίο έχει λάβει άδεια λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3606/2007, της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ και λειτουργεί κανονικά με βάση τις εν λόγω διατάξεις.

16. «Πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης» ή ΠΜΔ: Ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο ΠΜΔ κατά την έννοια της παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, της παρ. 1(15) του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και του στοιχείου 22 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ που περιλαμβάνει το πολυμερές σύστημα, το οποίο διαχειρίζεται ΕΠΕΥ ή διαχειριστής αγοράς και το οποίο επιτρέπει την προσέγγιση πλειόνων συμφερόντων τρίτων για την αγορά και την πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων– εντός του συστήματος και σύμφωνα με κανόνες που δεν παρέχουν διακριτική ευχέρεια– κατά τρόπο που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης σύμφωνα με το ν. 3606/2007, την Οδηγία 2004/39/ΕΚ και τον τίτλο ΙΙ της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ.

17. «Μηχανισμός Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης» ή «ΜΟΔ»: Ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο ΟΜΔ κατά την έννοια του ημεδαπού δικαίου και του στοιχείου 23 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ που περιλαμβάνει το πολυμερές σύστημα, άλλο από ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), στο οποίο πλείονα συμφέροντα τρίτων για αγορά και πώληση ομολόγων, δομημένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, δικαιωμάτων εκπομπής και παράγωγων μέσων δύνανται να αλληλεπιδρούν στο εσωτερικό του κατά τρόπο που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο και τον τίτλο ΙΙ της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ.

18. «Τόπος διαπραγμάτευσης»: Ο τόπος διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο και το στοιχείο 24 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ που περιλαμβάνει τη ρυθμιζόμενη αγορά, τον πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) ή το μηχανισμό οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ).

19. «Ενεργειακό προϊόν χονδρικής πώλησης»: Ενεργειακό προϊόν χονδρικής πώλησης σύμφωνα με το στοιχείο 4 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1227/2011, που περιλαμβάνει τα ακόλουθα συμβόλαια και χρηματοοικονομικά παράγωγα, ανεξαρτήτως του τόπου και του τρόπου πραγματοποίησης της διαπραγμάτευσης για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας:

α) Συμβόλαια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου όταν η παράδοση διενεργείται εντός της Ένωσης.

β) Χρηματοοικονομικά παράγωγα που αφορούν ηλεκτρική ενέργεια ή φυσικό αέριο που παράγεται, αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης ή παραδίδεται εντός της Ένωσης.

γ) Συμβόλαια που αφορούν τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου εντός της Ένωσης.

δ) Χρηματοοικονομικά παράγωγα που αφορούν τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου εντός της Ένωσης.

Συμβόλαια Προμήθειας και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου προς χρήση από τους τελικούς πελάτες δεν είναι ενεργειακά προϊόντα χονδρικής. Εντούτοις, τα συμβόλαια παροχής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου προς τελικούς πελάτες με δυναμικότητα κατανάλωσης μεγαλύτερη της οριζόμενης στο δεύτερο εδάφιο του σημείου 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1227/2011, θεωρούνται ως ενεργειακά προϊόντα χονδρικής.

20. «Εκδότης»: Ο εκδότης κατά την έννοια του στοιχείου 21 της παρ. 1 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 που περιλαμβάνει τη νομική οντότητα ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου, η οποία εκδίδει ή προτίθεται να εκδώσει χρηματοπιστωτικά μέσα. Σε περίπτωση αποθετηρίου εγγράφου παραστατικού χρηματοπιστωτικών μέσων, εκδότης είναι ο εκδότης του αντιπροσωπευόμενου χρηματοπιστωτικού μέσου.

21. «Πρόσωπο»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

22. Οι αναφορές του παρόντος νόμου στην Οδηγία 2014/65/ΕΕ και στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2014 λογίζονται, πριν τις 3 Ιανουαρίου 2018, ως παραπομπές στην Οδηγία 2004/39/ΕΚ σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ στο βαθμό που ο εν λόγω πίνακας περιλαμβάνει διατάξεις που παραπέμπουν στην Οδηγία 2004/39/ΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28
Αξιόποινες πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, όποιος, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγρα-

φο 2, κατέχοντας προνομιακές πληροφορίες, τις χρησιμοποιεί, με πρόθεση, αποκτώντας ή διαθέτοντας, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά μέσα που αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες και εφόσον:

α) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ή

β) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των εκατό πενήντα (150.000) ευρώ.

2. Για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νόμου, ως πρόσωπο που κατέχει προνομιακές πληροφορίες νοείται:

α) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει στην κατοχή του προνομιακές πληροφορίες λόγω του ότι:

αα) είναι μέλος των διοικητικών, διευθυντικών ή εποπτικών οργάνων του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή

αβ) είναι κάτοχος συμμετοχής στο κεφάλαιο του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή

αγ) έχει πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές κατά την εργασία ή την άσκηση του επαγγέλματος ή των καθηκόντων του ή

αδ) τελεί ή συμμετέχει σε αξιόποινες πράξεις μέσω των οποίων αποκτά προνομιακές πληροφορίες.

β) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει προνομιακές πληροφορίες, υπό περιστάσεις διαφορετικές από εκείνες της περίπτωσης α΄ όταν γνωρίζει ότι πρόκειται για προνομιακές πληροφορίες.

3. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν: α) η συνολική αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ ή β) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ ή γ) το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) ευρώ ή δ) ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

4. Στην περίπτωση των τριών πρώτων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου, αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν ο υπαίτιος των αδικημάτων της προηγούμενης παραγράφου είναι μέλος εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια του άρθρου 187 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα και τα παραπάνω αδικήματα τελούνται με σκοπό να ποριστεί η εγκληματική οργάνωση υλικά ή άλλα οφέλη, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

5. Η χρήση προνομιακών πληροφοριών δια της ακύρωσης ή της τροποποίησης μίας υφιστάμενης εντολής σχετικά με ένα χρηματοπιστωτικό μέσο που αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες, εάν η εντολή εστάλη πριν αποκτήσει το πρόσωπο τις προνομιακές πληροφορίες, είναι πράξη προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες. Στην περίπτωση πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων εκπλειστηριαζομένων προϊόντων που βασίζονται σε αυτά και οι οποίοι λαμβάνουν χώρα κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010, η χρήση προνομιακών πληροφοριών που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, περιλαμβάνει επίσης υποβολή, τροποποίηση ή απόσυρση μίας προσφοράς για ίδιο λογαριασμό του προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες ή για λογαριασμό τρίτου.

Άρθρο 29
Σύσταση για τη διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με χρήση προνομιακών πληροφοριών

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών όποιος από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, ενεργώντας με πρόθεση και με βάση προνομιακές πληροφορίες που κατέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, συστήνει ή παροτρύνει ή υποδεικνύει σε άλλον που δεν έχει τις παραπάνω ιδιότητες να αγοράσει ή να διαθέσει χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία αφορούν οι πληροφορίες αυτές ή να ακυρώσει ή να τροποποιήσει μία εντολή σε σχέση με χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο αφορούν αυτές οι πληροφορίες.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος συμμορφώνεται προς τις συστάσεις, παροτρύνσεις ή υποδείξεις της προηγούμενης παραγράφου προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες, αν το πρόσωπο που ακολούθησε τη σύσταση ή την παρότρυνση ή την υπόδειξη γνώριζε ότι αυτή βασιζόταν σε προνομιακές πληροφορίες.

3. Η περαιτέρω γνωστοποίηση ή δημοσιοποίηση από τον τρίτο των συστάσεων, υποδείξεων ή παροτρύνσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν ο υπαίτιος γνώριζε ότι πρόκειται για συστάσεις, υποδείξεις ή παροτρύνσεις με βάση προνομιακές πληροφορίες, κατά το χρόνο της περαιτέρω γνωστοποίησης ή δημοσιοποίησης από αυτόν.

4. Η εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί σύννομης συμπεριφοράς.

Άρθρο 30
Παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών όποιος από τα πρόσωπα της παράγραφο 2 του άρθρου 28, κατέχει προνομιακές πληροφορίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, και, ενεργώντας με πρόθεση, ανακοινώνει με οποιονδήποτε τρόπο ή γνωστοποιεί τις πληροφορίες αυτές σε άλλον, εκτός αν η ανακοίνωση ή η γνωστοποίηση αυτή γίνεται κατά την άσκηση της εργασίας του ή του επαγγέλματός του ή των καθηκόντων του ή αν εμπίπτει στις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 8 του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί διερεύνησης (βολιδοσκόπησης) της αγοράς ή αν διενεργείται στο πλαίσιο εκπλήρωσης δημοσιογραφικών σκοπών ή άλλων μορφών έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία του Τύπου και την ελευθερία έκφρασης ή σύμφωνα με τους κανόνες ή κώδικες που διέπουν το δημοσιογραφικό επάγγελμα.

Άρθρο 31
Αξιόποινη χειραγώγηση της αγοράς

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους όποιος, στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών που ρυθμίζονται από το νόμο αυτό και τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014, με πρόθεση:

α) Πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα: (αα) παρέχει ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή ενός συναφούς με αυτό συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή (ββ) διαμορφώνει σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, εκτός αν οι λόγοι για την ενέργεια αυτή του προσώπου που πραγματοποίησε τη συναλλαγή ή έδωσε τις εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι νόμιμοι και οι εν λόγω συναλλαγές ή εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι σύμφωνες με αποδεκτές πρακτικές της χρηματοπιστωτικής αγοράς στον συγκεκριμένο τόπο διαπραγμάτευσης και εφόσον: (ααα) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ή (βββ) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

β) Πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή συμπεριφορά επηρεάζει την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, με τη χρήση εικονικής διατάξεως ή κάθε άλλης μορφής παραπλάνησης ή τεχνάσματος και εφόσον: (αα) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ή (ββ) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

γ) Προβαίνει σε διάδοση πληροφοριών, είτε δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, οι οποίες είτε παρέχουν ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων είτε διαμορφώνουν σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσοτέρων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, και εφόσον ο υπαίτιος ή τρίτος, προσπορίζεται, από τη διάδοση των εν λόγω πληροφοριών, πλεονέκτημα ή όφελος αξίας τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

δ) Προβαίνει είτε σε διάδοση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών είτε στην διενέργεια ψευδών ή παραπλανητικών εισροών είτε σε κάθε άλλη συμπεριφορά η οποία συνεπάγεται την χειραγώγηση του τρόπου υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης κατά την έννοια του νόμου αυτού.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών: α) αν η αξία των παράνομων συναλλαγών ή των εντολών για διενέργεια συναλλαγής υπερβαίνει συνολικά τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ή β) αν η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών ή των εντολών για τη διενέργεια συναλλαγής υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή γ) αν το περιουσιακό όφελος ή η αποφευχθείσα ζημία ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή δ) αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το περιουσιακό όφελος ή η αποφευχθείσα ζημία ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

3. Στην περίπτωση των τριών πρώτων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου, αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, επιβάλλεται κάθειρξη.

4. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 αν ο υπαίτιος είναι μέλος εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια του άρθρου 187 παράγραφος1 του Ποινικού Κώδικα και τα παραπάνω αδικήματα τελούνται με σκοπό να ποριστεί η εγκληματική οργάνωση υλικά ή άλλα οφέλη, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

Άρθρο 32
Άσκηση ποινικής δίωξης

1. Η ποινική δίωξη για όλες τις αξιόποινες πράξεις του Κεφαλαίου Β΄ του Τμήματος Α΄ του Μέρους Β΄ του παρόντος νόμου ασκείται αυτεπαγγέλτως από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος έχει δικαίωμα να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή να παραγγείλει κυρία ανάκριση για τη διακρίβωση των παραπάνω αξιοποίνων πράξεων, χωρίς να απαιτείται έγκληση ή αίτηση οποιασδήποτε αρχής. Η ποινική διαδικασία είναι σε κάθε περίπτωση ανεξάρτητη από την όποια διοικητική διαδικασία, καθώς και από οποιασδήποτε φύσεως ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων ή άλλων διοικητικών αρχών.

2. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υποβάλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών μηνυτήρια αναφορά με την οποία ανακοινώνεται η τέλεση οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε άλλης συναφούς αξιόποινης πράξης η οποία διώκεται αυτεπαγγέλτως από το νόμο. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ενεργεί κατά τα άρθρα 31 και 43 του ΚΠΔ.

3. Αν διενεργείται προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση για κάποια από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καλείται να λάβει γνώση της δικογραφίας και να υποβάλει έκθεση με τις απόψεις της για όλες τις υπό διερεύνηση αξιόποινες πράξεις το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επίδοση της κλήσεως. Αν διενεργείται κυρία ανάκριση και δεν έχει ήδη υποβληθεί η έκθεση του προηγουμένου εδαφίου, ο ανακριτής καλεί την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την υποβολή της σχετικής έκθεσης κατά τα παραπάνω οριζόμενα. Σε περίπτωση αμέσου κινδύνου παραγραφής της υποθέσεως ή αν υπάρχει πρόσωπο που τελεί σε προσωρινή κράτηση, εκείνος που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή κυρία ανάκριση έχει δικαίωμα σύντμησης της παραπάνω προθεσμίας σε δέκα (10) ημέρες. Η μη υποβολή της παραπάνω έκθεσης δεν κωλύει σε καμία περίπτωση την πρόοδο της διαδικασίας ούτε συνιστά διαδικαστική προϋπόθεση για την ά-

σκηση της ποινικής δίωξης ή την περαίωση της κύριας ανακρίσεως κατά του υπαιτίου προσώπου.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται αν η προκαταρκτική εξέταση, η προανάκριση ή η κύρια ανάκριση διενεργούνται κατόπιν μηνυτήριας αναφοράς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

5. Η άσκηση ποινικής δίωξης για όλες τις αξιόποινες πράξεις του Μέρους Β΄ του νόμου αυτού γνωστοποιείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Άρθρο 33
Αρμοδιότητα - περάτωση κύριας ανάκρισης

1. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πλημμελημάτων του Κεφαλαίου Β΄ του Τμήματος Α΄ του Μέρους Β΄ του παρόντος νόμου είναι το τριμελές πλημμελειοδικείο, των δε κακουργημάτων το τριμελές εφετείο, του τόπου τελέσεώς τους. Αν ο τόπος τελέσεως των παραπάνω αδικημάτων είναι η αλλοδαπή, αρμόδια δικαστήρια είναι αυτά των Αθηνών.

2. Στην περίπτωση των κακουργημάτων του Κεφαλαίου Β΄ του Τμήματος Α΄ του Μέρους Β΄ του παρόντος νόμου για την περαίωση της κύριας ανακρίσεως και την εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 308Α του ΚΠΔ, περί κατ' εξαίρεση περατώσεως της κύριας ανακρίσεως, όπως κάθε φορά ισχύει. Η εισαγωγή των ποινικών υποθέσεων του παρόντος νόμου στο ακροατήριο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Αναβολή της δίκης για σημαντικά αίτια επιτρέπεται μία μόνο φορά.

3. Στις δίκες για τις αξιόποινες πράξεις των προηγούμενων παραγράφων, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δικαίωμα, σε κάθε περίπτωση, να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγουσα για την υποστήριξη της κατηγορίας. Το παραπάνω δικαίωμα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς δεν κωλύεται ακόμη και αν δεν υπέβαλε την έκθεση που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του προηγουμένου άρθρου.

4. Μετά την έκδοση οριστικής απόφασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δικαίωμα να λάβει αντίγραφα της απόφασης και των εγγράφων της δικογραφίας, ανεξαρτήτως αν είχε δηλώσει ή όχι παράσταση πολιτικής αγωγής.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Άρθρο 34
Σκοπός

Σκοπός του Τμήματος Β΄ του Μέρους Β΄ του νόμου αυτού είναι η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις των άρθρων 22, 23, 30, 31 παράγραφοι 1, 32 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2004).

Άρθρο 35
Αρμόδια Αρχή
(άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014)

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και προκειμένου για τους σκοπούς των Τμημάτων Β΄ και Γ΄ του Μέρους Β΄ του παρόντος νόμου και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς, ορίζεται ως ενιαία διοικητική αρμόδια αρχή η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η οποία διασφαλίζει την εφαρμογή και εποπτεύει την τήρηση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 στην ημεδαπή όσον αφορά:

α) Πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα στην ημεδαπή και σχετίζονται με χρηματοπιστωτικά ή άλλα μέσα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 τα οποία έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή τα οποία εκπλειστηριάζονται σε χώρο πλειστηριασμών ή τα οποία διαπραγματεύονται σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή σε οργανωμένο μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, εφόσον η ρυθμιζόμενη αγορά, ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο χώρος πλειστηριασμών λειτουργούν είτε στην ημεδαπή είτε σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) Πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα στην αλλοδαπή και σχετίζονται με χρηματοπιστωτικά ή άλλα μέσα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, τα οποία έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής τους προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή τα οποία εκπλειστηριάζονται σε χώρο πλειστηριασμών ή τα οποία διαπραγματεύονται σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή οργανωμένο μηχανισμό διαπραγμάτευσης ή για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση εισαγωγής σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, εφόσον η ρυθμιζόμενη αγορά, ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, ο οργανωμένος μηχανισμός διαπραγμάτευσης ή ο χώρος πλειστηριασμών λειτουργούν στην ημεδαπή.

Άρθρο 36
Αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς
(άρθρο 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014)

1. Για την υλοποίηση των σκοπών και την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ασκεί τις αρμοδιότητές της με οποιονδήποτε από τους παρακάτω τρόπους:

α) άμεσα,

β) σε συνεργασία με άλλες αρχές ή με τους φορείς της αγοράς,

γ) με ανάθεση κατ' εξουσιοδότηση και υπό την εποπτεία της προς τους φορείς της αγοράς,

δ) μετά από αίτησή της προς τις δικαστικές ή εισαγγελικές Αρχές.

2. Για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και τα εντεταλμένα όργανά της μπορούν να:

α) Έχουν άμεση και ακώλυτη πρόσβαση σε οποιαδήποτε έγγραφα, βιβλία, στοιχεία ή άλλα δεδομένα οποιασδήποτε μορφής (έγγραφης, ηλεκτρονικής, μαγνητικής ή άλλης) συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης, επεξεργασίας και μεταφοράς δεδομένων και λαμβάνουν αντίγραφα αυτών δίχως να χωρεί έναντι αυτών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η επίκληση επαγγελματικού ή άλλου απορρήτου για τη μη παροχή της πρόσβασης και των αντιγράφων, υπό την επιφύλαξη των ρυθμίσεων του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

β) Ζητούν και λαμβάνουν πληροφορίες από οποιοδήποτε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων όσων συμμετέχουν διαδοχικά στη διαβίβαση εντολών ή στη διεξαγωγή των σχετικών εργασιών, καθώς και από τους εντολείς αυτών.

γ) Όσον αφορά τα παράγωγα επί εμπορευμάτων, ζητούν και λαμβάνουν πληροφορίες από συμμετέχοντες σε σχετικές αγορές άμεσης παράδοσης μέσω των τυποποιημένων μορφοτύπων, λαμβάνουν αναφορές σχετικά με συναλλαγές και έχουν άμεση πρόσβαση στα συστήματα των διαπραγματευτών.

δ) Διεξάγουν επιτόπιες επιθεωρήσεις και έρευνες σε χώρους που δεν αποτελούν ιδιωτικές κατοικίες φυσικών προσώπων.

ε) αα. Μπορούν να εισέρχονται στην επαγγελματική εγκατάσταση φυσικών και νομικών προσώπων και να προβαίνουν σε κατάσχεση εγγράφων, βιβλίων, στοιχείων και δεδομένων, οποιασδήποτε μορφής (έγγραφης, ηλεκτρονικής, μαγνητικής ή άλλης) συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης, επεξεργασίας και μεταφοράς δεδομένων, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι τα έγγραφα, βιβλία, στοιχεία ή δεδομένα αυτά που σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου, ενδέχεται να είναι κρίσιμα για τη στοιχειοθέτηση παράβασης κατάχρησης προνομιακής πληροφορίας ή χειραγώγησης της αγοράς σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014.

ββ. Για την κατάσχεση που πραγματοποιείται κατά τα παραπάνω συντάσσεται έκθεση κατάσχεσης. Η έκθεση υπογράφεται από τον ελεγκτή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που ενεργεί την κατάσχεση και από το ελεγχόμενο πρόσωπο ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή προκειμένου περί νομικών προσώπων, από πρόσωπο που μετέχει στη διοίκηση ή διαχείριση του ελεγχόμενου νομικού προσώπου ή από τον εσωτερικό ελεγκτή του ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο του ελεγχόμενου νομικού προσώπου. Η έκθεση κατάσχεσης συντάσσεται σε τρία αντίγραφα. Τα δύο αντίγραφα κρατούνται από τον ελεγκτή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και το άλλο παραδίδεται στον υπογράφοντα ελεγχόμενο ή σε εκείνο από τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου που υπέγραψε την έκθεση κατάσχεσης για λογαριασμό του ελεγχόμενου προσώπου. Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω να υπογράψουν, γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση κατάσχεσης. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και στην περίπτωση που η έκθεση κατάσχεσης υπογράφεται από τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου για λογαριασμό του ελεγχόμενου προσώπου, αντίγραφο αυτής επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στο ελεγχόμενο πρόσωπο κατά του οποίου επιβλήθηκε η κατάσχεση, εντός δέκα εργασίμων ημερών από την ημέρα ολοκλήρωσης της κατάσχεσης, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Το ελεγχόμενο πρόσωπο δικαιούται να λάβει αντίγραφα των κατασχεθέντων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων με δαπάνες του.

γγ. Η έκθεση κατάσχεσης περιλαμβάνει κατ` ελάχιστο:

-τον τίτλο «Έκθεση Κατάσχεσης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς»,

- το χρόνο διενέργειας της κατάσχεσης,

- τον τόπο της κατάσχεσης, δηλαδή τα στοιχεία της εγκατάστασης, καθώς και τη νομική μορφή, επωνυμία ή πλήρη στοιχεία ταυτότητας του ελεγχόμενου προσώπου,

- το ονοματεπώνυμο και το βαθμό του εντεταλμένου οργάνου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και την ταυτότητα του Προϊσταμένου του,

- τον αριθμό και τη χρονολογία εντολής ελέγχου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,

- την αιτιολογία για τη διενέργεια της κατάσχεσης,

- την υπογραφή των ενεργούντων την κατάσχεση εντεταλμένων οργάνων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και την υπογραφή του ελεγχόμενου προσώπου ή του προσώπου του δεύτερου εδαφίου της παραπάνω υποπερίπτωσης ββ΄ που υπέγραψε για λογαριασμό του ελεγχόμενου προσώπου,

- το αντικείμενο της κατάσχεσης. Στην έκθεση κατάσχεσης πρέπει να γίνεται σαφής, ακριβής και λεπτομερειακή περιγραφή των κατασχεθέντων αντικειμένων, ώστε να μην επιδέχεται παρερμηνεία και να μην δημιουργούνται αμφιβολίες για το είδος και πλήθος των στοιχείων ή αντικειμένων που κατασχέθηκαν.

δδ. Τα εντεταλμένα όργανα που ενεργούν την κατάσχεση εφοδιάζονται, αν είναι δυνατό, με αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν και με φωτογραφίες ή άλλες αναπαραστάσεις των πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μπορούν να αλλοιωθούν ή είναι δύσκολο να φυλαχθούν.

εε. Τα κατασχεθέντα φυλάσσονται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Σε κάθε περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορεί να αποφασίσει την άρση της κατάσχεσης, αν δεν είναι πιθανόν ότι από αυτόν το λόγο θα δημιουργηθούν δυσχέρειες στην διακρίβωση της αλήθειας.

στστ. Η είσοδος στην κατοικία φυσικού προσώπου για την έρευνα και κατάσχεση κατά τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω υποπερίπτωση αα΄ επιτρέπεται μόνον με τη συνδρομή εκπροσώπου της δικαστικής αρχής, εφαρμοζομένων αναλόγως των οικείων διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ζζ. Η κατάσχεση των στοιχείων της ανωτέρω υποπερίπτωσης αα΄ μπορεί να πραγματοποιηθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ζητώντας, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, και την παροχή σχετικής συνδρομής από το ΣΔΟΕ του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τα σχετικώς προβλεπόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004.

ηη. Αν κατά την έρευνα και κατάσχεση παρίσταται εκπρόσωπος της δικαστικής αρχής, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

στ) Αιτούνται και λαμβάνουν νομίμως υφιστάμενα αρχεία καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και άλλα αρχεία διακίνησης δεδομένων που τηρούνται από επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, ανώνυμες εταιρίες επενδυτικής διαμεσολάβησης όπως ορίζονται στο άρθρο 36 του ν. 3606/2007, πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα χρηματοδοτικά

ιδρύματα ή άλλα πρόσωπα που τηρούν νομίμως τα ως άνω αρχεία στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

ζ) αα. Καλούν και λαμβάνουν ένορκες μαρτυρικές καταθέσεις από οποιοδήποτε πρόσωπο, για την απόκτηση πληροφοριών.

ββ. Η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων, πραγματοποιείται στην έδρα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4 του άρθρου 215 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 216 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εξετάζονται στην κατοικία τους.

γγ. Το πρόσωπο που πρόκειται να καταθέσει κλητεύεται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της καθ' ύλην αρμόδιας Διεύθυνσης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

δδ. Η κλήση περιέχει συνοπτική περιγραφή της υπόθεσης για την οποία πρόκειται να εξεταστεί ο μάρτυρας, μνημονεύει την αρχή στην οποία αυτός καλείται και αναγράφει ότι, αν αυτός δεν εμφανιστεί, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 37 του παρόντος.

εε. Η κλήση επιδίδεται στο εξεταζόμενο πρόσωπο, με δικαστικό επιμελητή, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των άρθρων 155 έως 164 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα για την οποία καλείται προς εξέταση. Η προθεσμία κλήσης μπορεί να παρατείνεται σε τρεις εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός του νομού Αττικής. Η προθεσμία κλήσης παρατείνεται σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, εφόσον το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει την κατοικία ή έδρα του εκτός της ελληνικής επικράτειας.

στστ. Η λήψη μαρτυρικών καταθέσεων πραγματοποιείται ενώπιον ενός τουλάχιστον υπαλλήλου του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και ενός δημοσίου υπαλλήλου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ως γραμματέα, οι οποίοι έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από την Εκτελεστική Επιτροπή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

ζζ. Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του.

ηη. Ως προς τον τρόπο λήψης των μαρτυρικών καταθέσεων, τον όρκο των μαρτύρων και ως προς το επαγγελματικό απόρρητο των μαρτύρων εφαρμόζονται αναλόγως και οι διατάξεις των άρθρων 210, 212, 216 παρ. 2, 218, 219 παρ. 1, 221, 223-226 και 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Για τη μαρτυρική κατάθεση συντάσσεται από τον γραμματέα έκθεση. Η έκθεση πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία της κατάθεσης, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η κατάθεση, τα ονοματεπώνυμα και την κατοικία του υπαλλήλου που έλαβε την κατάθεση, του γραμματέα και του μάρτυρα, καθώς και ακριβή περιγραφή όσων κατατέθηκαν από τον μάρτυρα. Η έκθεση διαβάζεται από όλα τα παρευρισκόμενα κατά την εξέταση πρόσωπα και υπογράφεται από αυτά. Αν κάποιο από τα πρόσωπα αυτά αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση και επιβάλλεται σε αυτό διοικητικό πρόστιμο κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 37 του παρόντος νόμου. Η έκθεση είναι άκυρη, αν λείπουν η χρονολογία (εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επαναλαμβάνονται σε αυτήν), η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που παρευρέθηκαν στην κατάθεση. Η έκθεση συντάσσεται σε δύο αντίγραφα από τα οποία ένα αντίγραφο δίδεται στον μάρτυρα και το άλλο τίθεται με ευθύνη του υπαλλήλου που έλαβε την κατάθεση στο φάκελο της υπόθεσης.

θθ. Ψευδείς ή ανακριβείς μαρτυρικές καταθέσεις τιμωρούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 224 του Ποινικού Κώδικα.

ιι. Αν σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας που διεξάγεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς προκύψουν πραγματικά περιστατικά επί τη βάσει των οποίων αποδίδεται σε συγκεκριμένο πρόσωπο η τέλεση παράβασης του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, στο πρόσωπο αυτό χορηγείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Ο φερόμενος ως παραβάτης έχει δικαίωμα να λάβει γνώση της έκθεσης ελέγχου και του υπόλοιπου αποδεικτικού υλικού κατά το μέρος που τον αφορά, καθώς και να εκπροσωπείται από συνήγορο. Τυχόν προηγούμενη ένορκη εξέτασή του δεν λαμβάνεται σε καμία περίπτωση υπόψιν εναντίον του και παραμένει σε ειδικό αρχείο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

3. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προκειμένου να εκπληρώσει τα καθήκοντά της δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μπορεί να:

α) Ζητεί την αναστολή διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων τα οποία σχετίζονται με παραβάσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

β) Ζητεί την προσωρινή διακοπή, κάθε πρακτικής την οποία η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θεωρεί αντίθετη με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

γ) Προβαίνει σε προσωρινή απαγόρευση άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας προσώπων που αδειοδοτούνται ή πιστοποιούνται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, για τα οποία υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ευθύνονται για παραβάσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

δ) Λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ορθή ενημέρωση του επενδυτικού κοινού, συμπεριλαμβανομένης της διόρθωσης ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών που δημοσιοποιήθηκαν. Στην τελευταία περίπτωση μπορεί να αξιώσει από οποιονδήποτε εκδότη ή άλλο πρόσωπο που δημοσίευσε ή διέδωσε ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες τη δημοσίευση διορθωτικής δήλωσης.

ε) αα. Ζητεί από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων των ελεγχόμενων φυσικών και νομικών προσώπων και συγκεκριμένα την απαγόρευση κίνησης κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών μέσων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα θυρίδων θησαυροφυλακίου του ελεγχόμενου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, καθώς και την απαγόρευση εκποίησης ορισμένου ακινήτου του ελεγχόμενου εφόσον υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι αυτά σχετίζονται με ενδεχόμενες παραβάσεις των διατάξεων των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014. Η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του ελεγχόμενου προσώπου πραγματοποιείται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην οποία αναφέρεται, επί ποινή ακυρότητος, η διάρκεια ισχύος της, η οποία δεν υπερβαίνει το ένα έτος. Η ισχύς της παραπάνω διάταξης μπορεί να παραταθεί για χρονικό διάστημα ενός ακόμη έτους με βού-

λευμα του οικείου συμβουλίου πλημμελειοδικών.

ββ) Η δέσμευση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης της διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών στο πιστωτικό ίδρυμα ή τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό στον οποίο απευθύνεται. Η επίδοση κατά τα παραπάνω γίνεται παραχρήμα από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και μπορεί να λαμβάνει χώρα με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο ακόμη και με τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Από της επιδόσεως απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη τυχόν εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Η διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών εκδίδεται και χωρίς προηγούμενη κλήση του ελεγχόμενου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα και επιδίδεται και στον ελεγχόμενο, καθώς και στον τρίτο, σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών μέσων ή κοινής θυρίδας. Η επίδοση της διατάξεως στον ελεγχόμενο γίνεται εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της. Προκειμένου για ακίνητα, η διάταξη περί απαγόρευσης εκποίησης εκδίδεται και χωρίς προηγούμενη κλήση του ελεγχόμενου και επιδίδεται αμελλητί τόσο στον ελεγχόμενο όσο και στον αρμόδιο φύλακα μεταγραφών, ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε. Ο ελεγχόμενος δικαιούται να ζητήσει την άρση της διάταξης με αίτηση προς τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών εντός είκοσι ημερών από την επίδοση σε αυτόν. Κατά των απορριπτικών διατάξεων του εισαγγελέα ο ελεγχόμενος δικαιούται να προσφύγει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών εντός δέκα ημερών από την επίδοση σε αυτόν της απορριπτικής διάταξης, το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως. Σε περίπτωση που ανακύψουν νέα στοιχεία κατά την έρευνα, τόσο ο ελεγχόμενος, όσο και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δικαιούνται να ζητήσουν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών την ανάκληση της διάταξης.

στ) Αναφέρεται στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για την ποινική διερεύνηση υποθέσεων που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πλαίσιο των διατάξεων της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ όπως αυτές ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 28 έως 33 του παρόντος νόμου.

ζ) Ζητεί δια του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2225/1994, για την προστασία της ελευθερίας και ανταπόκρισης και επικοινωνίας, προκειμένου να λάβουν τα υπάρχοντα αρχεία διακίνησης δεδομένων που τηρούνται από φορέα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες παράβασης των διατάξεων των στοιχείων α΄ ή β΄ του άρθρου 14 ή του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και τα εν λόγω αρχεία ενδέχεται να είναι ουσιώδη για τη διακρίβωση της παράβασης αυτής.

4. Τα εντεταλμένα όργανα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ασκούν τις οριζόμενες στην παράγραφο 2 αρμοδιότητές τους μόνον εφόσον δοθεί σχετική έγγραφη εντολή από τον Γενικό Διευθυντή ή από τον Προϊστάμενο της καθ` ύλην αρμόδιας Διεύθυνσης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Η εντολή δίδεται είτε σε ορισμένο ελεγκτή είτε σε ομάδα ελεγκτών. Στην τελευταία περίπτωση, η εντολή πρέπει να ορίζει και τον ελεγκτή που είναι ο επικεφαλής του ελέγχου.

5. Οι έλεγχοι, η λήψη πληροφοριών και στοιχείων, οι έρευνες, καθώς και οι κατασχέσεις των παραπάνω αναφερομένων περιπτώσεων της παράγραφο 2, πραγματοποιούνται σε οποιαδήποτε για το ελεγχόμενο πρόσωπο εργάσιμη ώρα. Κατ' εξαίρεση και σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις οι παραπάνω ενέργειες μπορεί να πραγματοποιηθούν και εκτός εργασίμων ωρών με την παρουσία εκπροσώπων της Δικαστικής Αρχής, επιφυλασσόμενων των ρυθμίσεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί νυκτερινής έρευνας σε κατοικία.

Με την επιφύλαξη των διαλαμβανομένων στην υποπερίπτωση στστ΄ της περίπτωση ε΄ της παραγράφου 2, τα εντεταλμένα όργανα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μεταβαίνουν στην εγκατάσταση του ελεγχόμενου προσώπου. Ο επικεφαλής του ελέγχου αναζητεί κατά προτεραιότητα το ελεγχόμενο πρόσωπο ή οποιονδήποτε υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή προκειμένου περί νομικού προσώπου, πρόσωπο που μετέχει στη διοίκηση ή διαχείριση του ελεγχόμενου νομικού προσώπου, τον εσωτερικό ελεγκτή του ή οποιονδήποτε υπάλληλο του εν λόγω προσώπου, προκειμένου να ανακοινώσει το σκοπό της επίσκεψής του, δείχνει την υπηρεσιακή του ταυτότητα, επιδίδει αντίγραφο της εντολής και αμέσως γίνεται έλεγχος.

6. Στους ελέγχους και τις κατασχέσεις που διεξάγονται σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις στην επαγγελματική εγκατάσταση ή την κατοικία προσώπων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος καλείται να συμμετάσχει και εκπρόσωπός της. Η κλήση προς συμμετοχή γίνεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο. Η τυχόν μη συμμετοχή του δεν επιφέρει καμία ακυρότητα.

7. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του ΣΔΟΕ και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) σύμφωνα με το εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους. Στην περίπτωση αυτή, το ΣΔΟΕ ή η ΓΓΔΕ αναλόγως, κοινοποιούν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σχετική έκθεση ελέγχου με τα τυχόν ευρήματα που αφορούν σε παραβάσεις της νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς.

8. Οι αστυνομικές, λιμενικές και λοιπές δημόσιες αρχές και υπηρεσίες υποχρεούνται, όταν τους ζητηθεί, να συνδράμουν άμεσα και αποτελεσματικά τα εντεταλμένα όργανα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο, καθώς επίσης και να χορηγούν κάθε σχετική πληροφορία και στοιχείο.

9. Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν και ως ΕΠΕΥ και διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών οφείλουν να παρέχουν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στο πλαίσιο των αναφερόμενων στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες που αφορούν κάθε μορφής συμβάσεις, καταθέσεις ή λογαριασμούς που τηρούν στο όνομά τους ή στο όνομα επενδυτών πελατών τους, και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με τα παραπάνω, οι οποίες είναι αναγκαίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μη δικαιούμενα να επικαλεστούν το τραπεζικό ή άλλο απόρρητο.

10. Το τραπεζικό απόρρητο δεν ισχύει έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος προκειμένου περί ασκήσεως εποπτείας στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, καθώς και περί ελέγχου θεμάτων που συνδέο-

νται εν γένει με την εποπτεία της εύρυθμης λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, μπορεί να ζητεί από την Τράπεζα της Ελλάδος να της παρέχει οποιεσδήποτε πληροφορίες ως προς κάθε μορφής συμβάσεις, καταθέσεις ή λογαριασμούς οποιουδήποτε προσώπου σε πιστωτικά ιδρύματα, και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με τα παραπάνω, όταν τούτο απαιτείται για την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στην οποία η Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει τα ζητούμενα στοιχεία, υποχρεούται να τα χρησιμοποιεί αποκλειστικώς για την άσκηση των εποπτικών της αρμοδιοτήτων, τηρουμένων ιδίως των διατάξεων των παραγράφων 12 και 13 του άρθρου 76 του ν. 1969/1991 και του άρθρου 44 του παρόντος νόμου.

11. Τα πρόσωπα από τα οποία ζητούνται έγγραφα, στοιχεία, κάθε μορφής δεδομένα και οιεσδήποτε πληροφορίες στο πλαίσιο της άσκησης των δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και του παρόντος νόμου αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή αυτών, μη δικαιούμενα να επικαλεστούν τραπεζικό, επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο.

12. Η γνωστοποίηση πληροφοριών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς από οποιοδήποτε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και του παρόντος νόμου, δεν θεωρείται ότι παραβιάζει κάποιον περιορισμό στη δημοσιοποίηση πληροφοριών ο οποίος επιβάλλεται δια συμβατικής υποχρεώσεως ή δια νομοθετικής ή κανονιστικής ή άλλης διοικητικής διατάξεως και δεν επισύρει στο πρόσωπο που προβαίνει στη γνωστοποίηση αυτή καμία απολύτως κύρωση διοικητική ή ποινική εκ μόνου του λόγου της γνωστοποιήσεως.

13. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις και όπου θεμελιώνεται αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς έναντι ιδιωτών ή υπαλλήλων τρίτων προσώπων για ενέργεια ή παράλειψη, η τυχόν μη σχετική συνδρομή των τελευταίων στη νόμιμη πρόσκληση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τιμωρείται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 169 ΠΚ, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση επιβολής βαρύτερης ποινής με άλλη ποινική διάταξη. Για την τιμωρία αξιόποινων πράξεων που τελούνται σε βάρος υπαλλήλων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατά την άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων τους ακολουθείται υποχρεωτικά η αυτόφωρη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Άρθρο 37
Διοικητικές κυρώσεις και διοικητικά μέτρα (άρθρα 30 και 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014)

1. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, για παραβάσεις των διατάξεων των άρθρων 14,15, 16 παράγραφοι 1 και 2, 17 παράγραφοι 1, 2, 4, 5, 7 και 8, 18 παράγραφοι 1 έως 6, 19 παράγραφοι 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11 και 12 και του άρθρου 20 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και των διατάξεων των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων Κανονισμών, καθώς και των Κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, επιβάλλει τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις:

α) Για παράβαση από φυσικό πρόσωπο της απαγόρευσης κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, της απαγόρευσης παράνομης ανακοίνωσης προνομιακών πληροφοριών και της απαγόρευσης χειραγώγησης της αγοράς, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Για παράβαση των διατάξεων των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014/ΕΕ από νομικό πρόσωπο, πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) μέχρι δέκα πέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ ή μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 15% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο ή έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Αν το νομικό πρόσωπο είναι μητρική επιχείρηση ή θυγατρική επιχείρηση, η οποία οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014, ή της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο σχετικός συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών λογίζεται ως ίσος με το συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών, ή το αντίστοιχο είδος εισοδημάτων, σύμφωνα με τις σχετικές λογιστικές Οδηγίες (Οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις τράπεζες και Οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο της τελικής μητρικής επιχείρησης.

β) Για παράβαση από φυσικό πρόσωπο των διατάξεων των άρθρων 16 παράγραφοι 1 και 2, 17 παράγραφοι 1, 2, 4, 5, 7 και 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Για παράβαση των ανωτέρω διατάξεων του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ από νομικό πρόσωπο, έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι δύο εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (2.500.000) ευρώ ή μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 2% του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών του νομικού προσώπου σύμφωνα με τους τελευταίες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο, ή έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Αν το νομικό πρόσωπο είναι μητρική επιχείρηση ή θυγατρική επιχείρηση, η οποία οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014 ή της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο σχετικός συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών λογίζεται ως ίσος με το συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών, ή το αντίστοιχο

είδος εισοδημάτων σύμφωνα με τις σχετικές λογιστικές Οδηγίες (Οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις τράπεζες και Οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο της τελικής μητρικής επιχείρησης.

γ) Σε περίπτωση παράβασης από φυσικό πρόσωπο των διατάξεων των άρθρων 18 παράγραφοι 1 έως 6, 19 παράγραφοι 1,2,3,5,6,7, 11 και 12 , και του άρθρου 20 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί. Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω διατάξεων από νομικό πρόσωπο, έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.0000) ευρώ ή πρόστιμο έως και το τριπλάσιο του ποσού των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν λόγω της παράβασης, εάν το ποσό αυτό μπορεί να προσδιοριστεί.

2. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος , η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί, ανεξάρτητα από την επιβολή κυρώσεων της παραγράφου 1, να επιβάλει τα ακόλουθα διοικητικά μέτρα:

α) εντολή προς το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο να διακόψει την παράνομη συμπεριφορά και να την παραλείπει στο μέλλον,

β) δημόσια προειδοποίηση που καταχωρίζεται στον διαδικτυακό της τόπο, η οποία προσδιορίζει τη φύση της παράβασης και το όνομα του υπεύθυνου γι' αυτήν προσώπου,

γ) αποστέρηση από το υπεύθυνο πρόσωπο των αποκτηθέντων κερδών ή αποφευχθεισών ζημιών λόγω της παράβασης, στο βαθμό που αυτά μπορεί να προσδιοριστούν. Τα ποσά αυτά βεβαιώνονται και εισπράττονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων,

δ) ανάκληση ή αναστολή, εν όλω ή εν μέρει, της άδειας λειτουργίας επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ),

ε) προσωρινή απαγόρευση μέχρι έξι (6) μηνών σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ) ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, άσκησης διευθυντικών καθηκόντων σε επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή σε ανώνυμη εταιρία επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ),

στ) σε περίπτωση επανειλημμένης παράβασης των άρθρων 14 ή 15 του Κανονισμού 596/2014/ΕΕ, μόνιμη απαγόρευση σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ) ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή ανώνυμης εταιρίας επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ),

ζ) προσωρινή απαγόρευση διενέργειας συναλλαγών για ίδιο λογαριασμό επί χρηματοπιστωτικών μέσων σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση,

3. Για τον προσδιορισμό του είδους και της, τυχόν, χρονικής έκτασης των διοικητικών κυρώσεων και την επιμέτρηση του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται, λαμβάνονται, κατά περίπτωση, ενδεικτικά υπόψη τα κατωτέρω από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς :

α) η σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης,

β) η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και στη διάχυση ορθής και έγκυρης πληροφόρησης στο επενδυτικό κοινό,

γ) η αξία των παράνομων συναλλαγών,

δ) ο βαθμός ευθύνης του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου,

ε) η χρηματοοικονομική ευρωστία του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου, όπως προκύπτει για παράδειγμα από το συνολικό κύκλο εργασιών προκειμένου περί νομικού προσώπου ή από το ετήσιο δηλωθέν εισόδημα προκειμένου περί φυσικού προσώπου,

στ) το ύψος των κερδών που αποκτήθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν από το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο, στον βαθμό που μπορούν να προσδιοριστούν,

ζ) ο βαθμός συνεργασίας του υπεύθυνου για την παράβαση προσώπου με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά το στάδιο διερεύνησης-ελέγχου από την τελευταία με την επιφύλαξη της ανάγκης αποστέρησης των αποκτηθέντων κερδών ή αποφευχθεισών ζημιών από το εν λόγω πρόσωπο,

η) οι ανάγκες της ειδικής και γενικής πρόληψης,

θ) τυχόν προηγούμενες παραβάσεις των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και της νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς,

ι) τα μέτρα που έχουν ληφθεί από το υπεύθυνο για την παράβαση πρόσωπο προκειμένου να αποτραπεί τυχόν επανάληψη της παράβασης.

4. Σε όποιον:

α) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο που διενεργείται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και του νόμου αυτού, ή

β) αρνείται ή παρακωλύει την παροχή στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των κατά το άρθρο 36 του παρόντος νόμου πληροφοριών ή παρέχει εν γνώσει του ψευδείς πληροφορίες ή αποκρύπτει αληθείς πληροφορίες ή

γ) αρνείται, αν και έχει κληθεί προς το σκοπό αυτόν να παράσχει στοιχεία ή αποκρύπτει στοιχεία ή καταθέτει ψευδή στοιχεία, ή αρνείται να καταθέσει ενώπιον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς,

η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

5. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς πριν προβεί στην επιβολή των κυρώσεων ή στη λήψη των μέτρων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους καλεί τον φερόμενο ως παραβάτη να εκφράσει τις απόψεις του εγγράφως για την αποδιδόμενη σε αυτόν παράβαση. Ο φερόμενος ως παραβάτης έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση της έκθεσης ελέγχου κατά το μέρος που τον αφορά.

6. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κοινοποιεί στην Τράπεζα της Ελλάδος κάθε πρόστιμο που επιβάλλει βάσει των

διατάξεων του παρόντος άρθρου σε πιστωτικό ίδρυμα ή και σε απασχολούμενα σε πιστωτικό ίδρυμα πρόσωπα.

6α. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 14,15, 16 παράγραφοι 1 και 2, 17 παράγραφοι 1, 2, 4, 5, 7 και 8, 18 παράγραφοι 1 έως 6, 19 παράγραφοι 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11 και 12 και του άρθρου 20 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, και των σχετικών διατάξεων των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων Κανονισμών και των Κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων από πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από απασχολούμενα σε αυτά πρόσωπα, η Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή και αυτοτελώς, έχει την εξουσία, ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που επιβάλλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

(α) ανάκλησης ή αναστολής, εν όλω ή εν μέρει, της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος,

(β) σε περίπτωση επανειλημμένης παράβασης των άρθρων 14 ή 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μόνιμης απαγόρευσης σε πρόσωπο που ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός πιστωτικού ιδρύματος,

(γ) προσωρινής απαγόρευσης σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να ασκεί διευθυντικές λειτουργίες εντός του πιστωτικού ιδρύματος,

(δ) προσωρινής απαγόρευσης σε πρόσωπο το οποίο ασκεί διευθυντικά καθήκοντα εντός πιστωτικού ιδρύματος ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο το οποίο φέρει ευθύνη για την παράβαση, να διενεργεί συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων για ίδιο λογαριασμό.

6β. Η Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει ετησίως στην Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) συγκεντρωτικές πληροφορίες για τα διοικητικά μέτρα που επιβλήθηκαν δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση δημοσιοποίησης επιβολής διοικητικών μέτρων της προηγούμενης παραγράφου, η Τράπεζα της Ελλάδος τα γνωστοποιεί στην ΕΑΚΑΑ.

7. Α) Αξιόποινες πράξεις κατάχρησης αγοράς κατά την έννοια των άρθρων 28 έως 31 του παρόντος νόμου που διενεργούνται από:

α) εντολοδόχο εκπροσώπησης νομικού προσώπου ή

β) πληρεξούσιο λήψης αποφάσεων εξ ονόματος νομικού προσώπου ή

γ) πληρεξούσιο άσκησης ελέγχου εντός νομικού προσώπου, ένεκα της άσκησης της εργασίας ή του επαγγέλματος ή των καθηκόντων τους στο νομικό πρόσωπο ή επ' ευκαιρία αυτών, ενεργώντας ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχοντας ιθύνουσα θέση εντός αυτού, υπό την ως άνω σχετική ιδιότητα, θεωρούνται ότι έχουν διενεργηθεί επ' ωφελεία του νομικού προσώπου, εκτός εάν το νομικό πρόσωπο, δια των αρμοδίων οργάνων του, ανυπαίτια αγνοούσε την τέλεση της πράξεως προς όφελός του.

Β) Στην περίπτωση τέλεσης αξιόποινων πράξεων κατάχρησης αγοράς από φυσικό πρόσωπο του εδαφίου Α΄ οι σχετικές διοικητικές κυρώσεις της παράγραφος 1 επιβάλλονται και επί του νομικού προσώπου.

8. Οι αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων και μέτρων, που εκδίδονται με βάση το παρόν άρθρο , προσβάλλονται δικαστικώς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25 του ν. 3371/2005.

Άρθρο 38
Δημοσίευση των αποφάσεων
(άρθρο 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014)

1. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσιεύει στον διαδικτυακό της τόπο τις αποφάσεις με τις οποίες επιβάλλεται διοικητική κύρωση ή μέτρο για παραβάσεις των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδομένων κανονισμών και των κανονισμών για τον καθορισμό εκτελεστικών και ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αμέσως μετά την ενημέρωση του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή το μέτρο, σχετικά με την εν λόγω απόφαση. Η δημοσίευση περιλαμβάνει τουλάχιστον πληροφορίες σχετικά με το είδος και τη φύση της παράβασης και την ταυτότητα του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση ή το μέτρο.

Η ανωτέρω υποχρέωση δημοσίευσης δεν ισχύει για αποφάσεις επιβολής μέτρων διερευνητικού χαρακτήρα.

Αν η δημοσίευση της ταυτότητας των νομικών προσώπων ή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων στα οποία αφορά η απόφαση, κρίνεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ότι είναι δυσανάλογη, κατόπιν κατά περίπτωση αξιολόγησης που διενεργείται σχετικά με την αναλογικότητα της δημοσίευσης αυτών των δεδομένων, ή αν η δημοσίευση θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή μία διεξαγόμενη έρευνα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς :

α) αναβάλει τη δημοσίευση της απόφασης μέχρι να παύσουν να υφίστανται οι λόγοι για την εν λόγω αναβολή ή

β) δημοσιεύει την απόφαση χωρίς τα στοιχεία των προσώπων τα οποία αφορά η απόφαση κατά τρόπο σύμφωνο με την εθνική νομοθεσία, εφόσον η δημοσίευση αυτή εξασφαλίζει αποτελεσματική προστασία των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή

γ) δεν δημοσιεύει την απόφαση, αν θεωρεί ότι η δημοσίευση, σύμφωνα με τις περιπτώσης α΄ και β΄ δεν διασφαλίζει:

i) ότι δεν θα τεθεί σε κίνδυνο η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή

ii) την αναλογικότητα της δημοσίευσης των εν λόγω αποφάσεων στην περίπτωση μέτρων που θεωρούνται ήσσονος σημασίας.

Σε περίπτωση που η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποφασίσει να δημοσιεύσει μία απόφαση χωρίς τα στοιχεία των προσώπων στα οποία αφορά η απόφαση σύμφωνα με την παραπάνω περίπτωση β΄ , μπορεί να αναβάλει τη δημοσίευση των οικείων δεδομένων για εύλογο χρονικό διάστημα, όταν προβλέπεται ότι στο διάστημα αυτό θα εκλείψουν οι λόγοι για τη δημοσίευση με τον τρόπο αυτό.

2. Σε περίπτωση άσκησης ενώπιον των δικαστικών, διοικητικών ή άλλων αρχών προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η τελευταία δημοσιεύει άμεσα στο διαδικτυακό της τόπο τις πληροφορίες αυτές και κάθε μεταγενέστερη πληροφορία σχετική με την έκβαση της προσφυγής.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσιεύει επίσης κάθε απόφαση που ακυρώνει προηγούμενη απόφαση επιβολής διοικητικών κυρώσεων ή διοικητικών μέτρων.

3. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διατηρεί κάθε δημοσί-

ευση κατά το παρόν άρθρο, προσβάσιμη στο διαδικτυακό της τόπο για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών μετά τη δημοσίευσή της. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στην εν λόγω δημοσίευση διατηρούνται στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για χρονικό διάστημα, σύμφωνο με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 39
Αναφορά παραβάσεων
(άρθρο 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014)

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθορίζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2015/2392 της Επιτροπής, κατάλληλες διαδικασίες και μηχανισμοί που επιτρέπουν την υποβολή σε αυτήν αναφορών παραβάσεων ή ενδεχόμενων παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

α) ειδικές διαδικασίες για τη λήψη αναφορών παραβάσεων και την παρακολούθησή τους, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης ασφαλών διαύλων επικοινωνίας για τις εν λόγω αναφορές,

β) κατάλληλη προστασία προσώπων που εργάζονται δυνάμει σύμβασης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών και τα οποία αναφέρουν παραβάσεις ή κατηγορούνται για παραβάσεις, τουλάχιστον έναντι αντιποίνων, διακρίσεων ή άλλων μορφών άδικης μεταχείρισης, στο πλαίσιο της εργασίας τους και

γ) προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του προσώπου που αναφέρει την παράβαση όσο και του φυσικού προσώπου το οποίο φέρεται ότι διέπραξε αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας σε σχέση με τη διατήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα της ταυτότητας των εν λόγω προσώπων, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων δημοσιοποίησης των πληροφοριών δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας στο πλαίσιο ερευνών ή μετέπειτα δικαστικών διαδικασιών.

2. Οι εργοδότες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες οι οποίες υπάγονται στο ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών , θεσπίζουν κατάλληλες εσωτερικές διαδικασίες, ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοί τους να αναφέρουν παραβάσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 40
Εξουσιοδοτήσεις

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορούν να καταργούνται, να τροποποιούνται ή να αντικαθίστανται προηγούμενες αποφάσεις του που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που καταργούνται με το άρθρο 42 του παρόντος νόμου, στο μέτρο που αντίκεινται στον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και τους κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενους εκτελεστικούς ή άλλους Κανονισμούς ή των οποίων το περιεχόμενο ρυθμίζεται από αυτούς.

Άρθρο 41
Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 19, 20 έως 28 και 31Α του ν. 3340/2005 (Α΄ 112) εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε παραβάσεις οι οποίες έλαβαν χώρα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα, με το άρθρο 36 εφαρμόζονται και σε υποθέσεις της παραγράφου 1 στις οποίες δεν έχει ξεκινήσει ακόμη ο έλεγχος.

Εκκρεμείς υποθέσεις συνεχίζονται υπό την ισχύ του ν. 3340/2005 μέχρις αμετακλήτου περαιώσεώς τους.

3. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στις καταργούμενες διατάξεις του ν. 3340/2005, νοούνται οι αντίστοιχες προς το περιεχόμενό τους διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 και του παρόντος νόμου.

4. Όπου στις διατάξεις του παρόντος γίνεται αναφορά σε ΜΟΔ, αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ, δικαιώματα εκπομπής ή εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά, οι εν λόγω διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε ΜΟΔ, αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ, δικαιώματα εκπομπής ή εκπλειστηριαζόμενα προϊόντα που βασίζονται σε αυτά, έως τις 3 Ιανουαρίου 2018.

Άρθρο 42
Κατάργηση διατάξεων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 1 από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 19, 20 έως 31Α του ν. 3340/2005 (Α΄ 112).

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 43
Τήρηση στοιχείων συναλλαγών

1. Τα πρόσωπα που κατ` επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να καταγράφουν και να αρχειοθετούν όλες τις εντολές που δίνουν πελάτες τους για κατάρτιση συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων, και ιδίως να ηχογραφούν τις εντολές που δίδονται τηλεφωνικώς, καθώς και να αποθηκεύουν τις εντολές που δίδονται μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού μέσου, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή το διαδίκτυο.

2. Η καταγραφή και αρχειοθέτηση των πιο πάνω εντολών πρέπει να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζει την αξιοπιστία, την ακρίβεια και την πληρότητα των καταγεγραμμένων στοιχείων, τη δυνατότητα ευχερούς αναπαραγωγής των καταγεγραμμένων στοιχείων εγγράφως ή σε ηλεκτρονικό ή μαγνητικό μέσο, καθώς, επίσης, να επιτρέπει την ευχερή πρόσβαση και έρευνα των καταγεγραμμένων στοιχείων και την ασφαλή αποθήκευσή τους.

3. Τα πρόσωπα που κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να τηρούν για πέντε (5) τουλάχιστον έτη, τουλάχιστον σε ηχητική μορφή, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν σύμφωνα με την παρ. 1, προσδιορίζοντας επακριβώς την ταυτότητα του εντολέα.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί με απόφασή της να διατάξει τη διατήρηση των στοιχείων του προηγούμε-

νου εδαφίου για πρόσθετη περίοδο που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, εφόσον διενεργείται έρευνα για κατάχρηση της αγοράς.

Τα πρόσωπα που κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 στοιχείο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τις καταγεγραμμένες συνομιλίες, καθώς και να απομαγνητοφωνούν και να θέτουν στη διάθεσή της εγγράφως και σε ηχητική μορφή και στην έκταση που εκείνη θα προσδιορίζει σε κάθε περίπτωση, τις τηλεφωνικές συνομιλίες που καταγράφουν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

4. Τα πρόσωπα που ηχογραφούν εντολές για την κατάρτιση συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά μέσα οι οποίες δίνονται τηλεφωνικώς οφείλουν να ενημερώνουν τους καλούντες, κατά την έναρξη της τηλεφωνικής συνομιλίας, ότι η τηλεφωνική συνομιλία καταγράφεται για λόγους προστασίας των συναλλαγών. Επίσης, οφείλουν, σε κάθε περίπτωση, να περιλαμβάνουν στη σύμβαση που συνάπτουν με τους πελάτες τους σαφή όρο ότι όλες οι εντολές που διαβιβάζονται τηλεφωνικά καταγράφονται και αρχειοθετούνται για λόγους προστασίας των συναλλαγών, καθώς και ότι τίθενται, εφόσον τούτο ζητηθεί, στη διάθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

5. Οι υποχρεώσεις των παραγράφων 2 και 3 εξακολουθούν να ισχύουν και σε κάθε περίπτωση που τα πρόσωπα τα οποία κατ' επάγγελμα διαμεσολαβούν στην κατάρτιση συναλλαγών ή εκτελούν συναλλαγές είτε έχουν αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία τους είτε έχουν παύσει τη λειτουργία τους καθ' οιονδήποτε τρόπο.

6. Σε όποιον παραβαίνει τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, λαμβανομένων υπόψη και των κριτηρίων της παραγράφου 3 του άρθρου 37.

7. Προκειμένου περί παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος άρθρου από πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος ή από πρόσωπα που απασχολούνται σε αυτά, αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου 6 είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ενεργεί κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή και αυτοτελώς.

Άρθρο 44
Συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος

1. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς συνεργάζεται, με την Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και τον παρόντα νόμο, ως προς θέματα που αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, νοουμένου ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν τις εποπτικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος επί των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων από την ποινική νομοθεσία, όταν η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λαμβάνει πληροφορίες, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο τις χρησιμοποιεί αποκλειστικά για την άσκηση των καθηκόντων της στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού, καθώς και στο πλαίσιο των διοικητικών ή δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται ειδικά με την άσκηση αυτών των καθηκόντων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να τις χρησιμοποιεί για άλλους σκοπούς ή να τις διαβιβάσει στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών ύστερα από ρητή συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Άρθρο 45
Κατάλογος Διευθυντικών Προσώπων

1. Ο εκδότης οφείλει να υποβάλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τον προβλεπόμενο στην παρ. 5 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 κατάλογο των προσώπων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα και των προσώπων που έχουν στενούς δεσμούς με αυτά. Ο εκδότης ενημερώνει τον κατάλογο σε κάθε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων που περιλαμβάνει και τον υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορούν να προβλέπονται τα στοιχεία και οι όροι ενημέρωσης του καταλόγου της προηγούμενης παραγράφου και ο τρόπος υποβολής του.

3. Σε περίπτωση παράβασης της παραγράφου 1 του παρόντος η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ λαμβανομένων υπόψη και των κριτηρίων της παραγράφου 3 του άρθρου 37.

Άρθρο 46
Παροχή στοιχείων

Αν ένας εκδότης ή ένας συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής έχει αναβάλει τη δημοσιοποίηση προνομιακής πληροφορίας δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, παρέχει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τις έγγραφες εξηγήσεις και το σχετικό αρχείο σχετικά με το πώς πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, μετά τη δημοσιοποίηση της εν λόγω πληροφορίας, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Άρθρο 47
Κατάρτιση και επιμόρφωση
(άρθρο 11 της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ)

Οι αρμόδιοι φορείς για την κατάρτιση και επιμόρφωση των δικαστικών λειτουργών, δικαστικών υπαλλήλων και αστυνομικών οργάνων που συμμετέχουν σε ποινικές ή άλλες διαδικασίες και έρευνες, μεριμνούν ώστε τα ανωτέρω πρόσωπα να λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση και επιμόρφωση που θα τα βοηθά να εντοπίζουν και να ερευνούν τις δραστηριότητες που συνδέονται με τις παράνομες συμπεριφορές του παρόντος νόμου.

Το πρόγραμμα σπουδών της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών προσαρμόζεται κατάλληλα ώστε να πραγματοποιούνται μαθήματα συναφή με τη νομοθεσία περί κεφαλαιαγοράς στους εκπαιδευόμενους δικαστικούς λειτουργούς όλων των κατευθύνσεων, καθώς και για να παρέχεται σχετική σεμιναριακή επιμόρφωση στους ήδη υπηρετούντες δικαστικούς λειτουργούς.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/68/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 15ΗΣ ΜΑΪΟΥ 2014 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ 2000/383/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 48

Αντικείμενο του παρόντος νόμου αποτελεί η προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω των διατάξεων του ουσιαστικού και δικονομικού ποινικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49
Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 3 παράγραφος 1δ της Οδηγίας)

Το άρθρο 211 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 211
Προπαρασκευαστικές πράξεις

Όποιος με σκοπό να διαπράξει κάποιο από τα εγκλήματα των άρθρων 207 και 209 κατασκευάζει, αποδέχεται, προμηθεύεται ή κατέχει εργαλεία, αντικείμενα, ηλεκτρονικά προγράμματα και δεδομένα, ή άλλα μέσα χρήσιμα γι' αυτόν το σκοπό, καθώς και χαρακτηριστικά ασφαλείας, όπως ολογράμματα, υδατογραφήματα ή λοιπά συστατικά στοιχεία του νομίσματος, τα οποία χρησιμεύουν για την προστασία από την παραχάραξη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή.»

Άρθρο 50
Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 3 παράγραφος 2 της Οδηγίας)

Το άρθρο 208Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 208Α

Όποιος με πρόθεση κατασκευάζει, προμηθεύεται, αποδέχεται, εισάγει, εξάγει, μεταφέρει, κατέχει ή θέτει σε κυκλοφορία μεταλλικό νόμισμα ή χαρτονόμισμα είτε κατά είτε πριν από το χρόνο νόμιμης κυκλοφορίας τους είτε κατά το διάστημα κατά το οποίο γίνεται δεκτό προς ανταλλαγή από τους αρμόδιους φορείς και για την κατασκευή του οποίου έχουν χρησιμοποιηθεί νόμιμες εγκαταστάσεις και υλικά, χωρίς όμως την άδεια της αρμόδιας αρχής ή καθ` υπέρβαση του σχετικού δικαιώματος, τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1 του άρθρου 208.»

Άρθρο 51
Ευθύνη νομικών προσώπων (άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας)

1. Αν κάποια από τις πράξεις των άρθρων 207 έως και 211 του Ποινικού Κώδικα τελέστηκε προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή ένωσης προσώπων, από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων και έχει εξουσία εκπροσώπησής τους ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό τους ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτών, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:

α) διοικητικό πρόστιμο μέχρι 100% επί του ποσού της παράβασης ή σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί αυτό, μέχρι το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ,

β) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας,

γ) πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα,

δ) προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των ανωτέρω πράξεων.

Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο και όταν λόγω έλλειψης εποπτείας ή ελέγχου κατέστη δυνατή η τέλεση των αναφερόμενων στο ίδιο εδάφιο ποινικών αδικημάτων προς όφελος του νομικού προσώπου από άλλο φυσικό πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία εκείνου.

2. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων και η τυχόν υποτροπή τους.

3. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερόμενων σε αυτές φυσικών προσώπων. Καμία κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης για κάποια από τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 αξιόποινες πράξεις που τελέστηκε από πρόσωπο αναφερόμενο στην ίδια παράγραφο και προκειμένου να εφαρμοστεί η προβλεπόμενη στο άρθρο αυτό διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμέσως τον Υπουργό Οικονομικών και αποστέλλουν σε αυτόν αντίγραφα της δικογραφίας.

4. Σε περίπτωση αμετάκλητης απαλλαγής εκείνου που παραπέμφθηκε, οι κατά τα ανωτέρω αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων ανακαλούνται.

5. Οι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων δεν εφαρμόζονται στο Κράτος, στους φορείς δημόσιας εξου-

σίας και στους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου, χωρίς αυτό να επηρεάζει την εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά περί αστικής, πειθαρχικής ή ποινικής ευθύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Άρθρο 52
(άρθρο 9 της Οδηγίας)

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ειδικά, για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187, των άρθρων 187Α, 207, 208 παρ. 1, 208Α, 209, 210 παρ. 1, 211, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παρ. 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 339, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια:

α) ανακριτικής διείσδυσης, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η διείσδυση προβλέπεται στο άρθρο 28 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74) και στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2713/1999 (Α΄ 89), εφόσον η ανακριτική διείσδυση περιορίζεται στις πράξεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διακρίβωση εγκλημάτων, την τέλεση των οποίων τα μέλη της οργάνωσης είχαν προαποφασίσει,

β) ελεγχόμενων μεταφορών, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά οι μεταφορές αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88).

γ) άρσης του απορρήτου, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η άρση αυτή προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 2225/1994 (Α΄ 121),

δ) καταγραφής δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η καταγραφή προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 6 του παραπάνω ν. 2713/1999 (Α΄ 89) και

ε) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και υπό τους ουσιαστικούς όρους και προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 (Α΄ 50).

2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται μόνο:

α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινη πράξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187, των άρθρων 187Α, 207, 208 παρ. 1, 208Α, 209, 210 παρ. 1, 211, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παρ. 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παρ. 1 και 4 του άρθρου 339, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα,

β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή η εξιχνίαση των τρομοκρατικών πράξεων του άρθρου 187Α ή των πράξεων των άρθρων 207, 208 παρ. 1, 208Α, 209, 210 παρ. 1, 211, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παρ. 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 339, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα είναι διαφορετικά αδύνατη ή ιδιαιτέρως δυσχερής.»

Άρθρο 53
Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα
(άρθρο 10 της Οδηγίας)

Στο άρθρο 213 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Τα νομίσματα που κατάσχονται ως ύποπτα προϊόντα παραχάραξης ή κιβδηλείας, αποστέλλονται στο αντίστοιχο Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης ή Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης Κερμάτων Ευρώ για ανάλυση, ανίχνευση και εντοπισμό περαιτέρω προϊόντων παραχάραξης, χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση κατά την ποινική διαδικασία.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 54
(άρθρο 11 της Οδηγίας)

Οι αρμόδιες υπηρεσίες κάθε Εισαγγελίας Πρωτοδικών ανά την Επικράτεια τηρούν κατ' έτος στατιστικά στοιχεία και δεδομένα ως προς: α) τον αριθμό και το είδος των αξιόποινων πράξεων των άρθρων 207 έως 211 ΠΚ που διαπράττονται στη χώρα, β) τον αριθμό των προσώπων κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για τα ως άνω εγκλήματα, γ) τις ποινές που επιβλήθηκαν στα πρόσωπα που καταδικάσθηκαν για τα ίδια εγκλήματα. Τα δεδομένα αυτά οι ανωτέρω εισαγγελικές υπηρεσίες διαβιβάζουν κατ' έτος στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία τουλάχιστον κάθε δύο (2) έτη τα διαβιβάζει στην Επιτροπή.

Άρθρο 55
Καταργούμενες διατάξεις

Η παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2948/2001 καταργείται.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΑΣ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Άρθρο 56

Το άρθρο 1 του ν. 3938/2011 (Α΄61) αντικαθίσταται ως εξής:

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας με αρμοδιότητα τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, την οίκοθεν διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των

καθηκόντων του ή κατά κατάχρηση της ιδιότητάς του και αφορούν :

α. βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα,

β. παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας,

γ. παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου και

δ. παράνομη συμπεριφορά για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

2. Οι καταγγελίες πρέπει να είναι επώνυμες και γραπτές και να υποβάλλονται στο Συνήγορο του Πολίτη, αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξούσιου. Το όνομα και τα άλλα στοιχεία ταυτότητας του καταγγέλλοντος μπορεί να μην ανακοινώνονται κατά το στάδιο της διερεύνησης, αν το ζητήσει εγγράφως ο ενδιαφερόμενος. Αν κατά την κρίση του Συνηγόρου του Πολίτη η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται ότι η καταγγελία του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του. Αν ο καταγγέλλων αγνοεί την ελληνική γλώσσα, μπορεί να παραστεί με διερμηνέα. Αν ο καταγγέλλων αδυνατεί να γράψει, η καταγγελία γίνεται προφορικώς, καταγράφεται από υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη και συντάσσεται έκθεση στην οποία γίνεται ειδική μνεία της αδυναμίας του καταγγέλλοντος να γράψει. Η έκθεση υπογράφεται από τον καταγγέλλοντα και τον υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη που τη συνέταξε. Όταν η καταγγελία είναι ανώνυμη τίθεται στο αρχείο με πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη, όμως τυχόν στοιχεία αυτής που παρέχουν βάση για διερεύνηση μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης παρέμβασης. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως, μετά από πληροφορίες με συγκεκριμένα στοιχεία για περιστατικά της παραγράφου 1 και ιδίως όσων προέρχονται από δημοσιεύματα ή εκπομπές Μ.Μ.Ε. ή μετά από παραπομπή της υπόθεσης από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη αξιολογεί κάθε καταγγελία ή περιστατικό για το αν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του κατά τον παρόντα νόμο και αποφασίζει με πράξη του εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, ή για την οίκοθεν διερεύνηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού, περίπτωση κατά την οποία υποχρεούται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών να έχει συντάξει σχετικό πόρισμα, ή για την προώθηση μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού προς διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες, ή για τη θέση τους στο αρχείο ως αβάσιμων ή ανεπίδεκτων εκτίμησης. Οι προθεσμίες του ως άνω εδαφίου μπορούν κατά παρέκκλιση να παρατείνονται με αιτιολογημένη πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη υπό τους όρους της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2690/1999 (Α΄45). Σε αυτή την περίπτωση, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

4. Σε περίπτωση οίκοθεν διερεύνησης μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού από το Συνήγορο του Πολίτη, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα αναστέλλουν την έκδοση της απόφασής τους, έως την έκδοση πορίσματος από το Συνήγορο του Πολίτη. Διοικητικά μέτρα που προβλέπονται από το πειθαρχικό δίκαιο κάθε Υπηρεσίας και λαμβάνονται σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου δεν θίγονται. Ο ελεγχόμενος έχει δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης και ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη. Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Οι πειθαρχικές διαδικασίες μετά την ολοκλήρωση και γνωστοποίηση του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη διέπονται από το αντίστοιχο πειθαρχικό δίκαιο εκάστης υπηρεσίας.

5. Ο Συνήγορος του Πολίτη επιλαμβάνεται επίσης υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε βάρος της Ελλάδας για παράβαση των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ν.δ. 53/1974), με την οποία διαπιστώνονται ελλείψεις της πειθαρχικής διαδικασίας ή νέα στοιχεία που δεν αξιολογήθηκαν στην πειθαρχική έρευνα ή την εκδίκαση της υπόθεσης. Στις περιπτώσεις αυτές οι Διευθύνσεις Προσωπικού των αρμόδιων Υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης υποχρεούται να διαβιβάζουν την ως άνω απόφαση και το σχετικό πειθαρχικό φάκελο στο Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος επανεξετάζει την υπόθεση λαμβάνοντας υπόψη του ιδίως όσα έκανε δεκτά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και αποφασίζει για την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης.

6. Εντός των προθεσμιών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο Συνήγορος του Πολίτη, επιφυλασσόμενος της αρμοδιότητάς του για οίκοθεν διερεύνηση και διαμόρφωση σχετικού πορίσματος, γνωστοποιεί την απόφασή του για την εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης με όλα τα στοιχεία του φακέλου στην αρμόδια Υπηρεσία που δεσμεύεται από την ανωτέρω απόφαση και διατάσσει νέα έρευνα, σύμφωνα και με όσα γίνονται δεκτά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στο πλαίσιο της επανεξέτασης της πειθαρχικής υπόθεσης είναι δυνατόν να ασκηθεί ή να συμπληρωθεί η πειθαρχική δίωξη και να επιβληθεί η προσήκουσα πειθαρχική ποινή ανεξάρτητα από την αρχική εκδίκαση της υπόθεσης. Για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής που προβλέπεται από τις πειθαρχικές διατάξεις για τα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης δεν υπολογίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου, κατά περίπτωση, πειθαρχικού οργάνου, σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39 του π.δ. 120/2008 (Α΄ 18), το άρθρο 5 του π.δ. 187/2004 (Α΄ 187), το άρθρο 25 παρ. 9 του ν.δ. 343/1969 (Α΄ 238), το άρθρο 18 παράγραφοι 9 και 10 του ν.δ. 935/1971 (Α΄ 149) και το άρθρο 122 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., μέχρι την περιέλευση στο Συνήγορο του Πολίτη της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά τα λοιπά ακολουθείται η προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία κάθε Υπηρεσίας στην οποία ανήκει το ελεγχόμενο προσωπικό. Αν ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει ότι δεν απαιτείται η εκ νέου διερεύνηση της υπόθεσης γνωστοποιεί το πόρισμά του στη Διεύθυνση Προσωπικού κάθε αρμόδιας Υπηρεσίας προκειμένου να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο.

7. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητεί στοιχεία από οποιαδήποτε δημόσια Υπηρεσία ή Υπηρεσία του ευ-

ρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίες υποχρεούνται να τα γνωστοποιούν ή να διαβιβάζουν αντίγραφα εγγράφων που αφορούν την υπόθεση εκτός αν χαρακτηρίζονται ως απόρρητα, επειδή αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η υποχρέωση τήρησης ιατρικού απορρήτου δεν αποτελεί λόγο άρνησης χορήγησης των εγγράφων. Τα στοιχεία της παρούσας παραγράφου χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής του Συνηγόρου του Πολίτη. Σε περίπτωση ήδη σχηματισθείσας πειθαρχικής δικογραφίας από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα εκάστης Υπηρεσίας, ο Συνήγορος του Πολίτη λαμβάνει αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του σχετικού φακέλου.

8. Τα πειθαρχικά όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης υποχρεούνται να εξετάζουν κατά προτεραιότητα κάθε πειθαρχική υπόθεση που τους προωθείται από το Συνήγορο του Πολίτη και αφορά πράξεις της παραγράφου 1, προβαίνουν δε σε ενημέρωσή του αναφορικά με το αποτέλεσμα της εξέτασης των ως άνω υποθέσεων, διαβιβάζοντας αντίγραφα του συνόλου των στοιχείων του σχετικού φακέλου και αναστέλλοντας την έκδοση της απόφασης. Ο Συνήγορος αποτιμά την πληρότητα της εξέτασης και μπορεί να την αναπέμψει προς συμπλήρωση, συντάσσοντας πόρισμα εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, η οποία μπορεί να παραταθεί υπό τους όρους του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2690/1999 (Α΄ 45). Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Όποιος υποβάλλει καταγγελία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δικαιούται να πληροφορείται το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, ενώ πρόσβαση επί των στοιχείων του φακέλου μπορεί να αποκτήσει οποιοσδήποτε υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (Α΄ 45), του ν. 2472/1997 (Α΄ 50), καθώς και του ν. 3471/2006 (Α΄ 133).

9. Η αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας δεν υποκαθιστά τις υφιστάμενες δομές υποβολής και εξέτασης καταγγελιών αυθαιρεσίας σε άλλα όργανα ή αρχές.

10. Συνιστώνται στο Συνήγορο του Πολίτη δέκα (10) θέσεις του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής κατά το παρόν άρθρο.

Άρθρο 57

Οι δαπάνες που προκαλούνται από τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας και την εκτέλεση του έργου του, αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των κατ' έτος εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πιστώσεων, ύστερα από εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη.

Άρθρο 58

Το π.δ. 78/2011 (Α΄ 187) καταργείται.

Άρθρο 59
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 35 έως 39 και 46, η έναρξη ισχύος των οποίων ανατρέχει στο χρόνο έναρξης εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, δηλαδή την 3η Ιουλίου 2016.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Π. Σκουρλέτης	Δ. Παπαδημητρίου
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Κ. Γαβρόγλου	Ε. Αχτσιόγλου
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Σ. Κοντονής	Ευκλ. Τσακαλώτος
ΥΓΕΙΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Α. Ξανθός	Ό. Γεροβασίλη
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Γ. Σταθάκης	Ι. Μουζάλας

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Π. Κουρουμπλής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ, 2014/54/ΕΕ, 2014/57/ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 596/2014 ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/62/ΕΕ *ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ – ΠΛΑΙΣΙΟΥ 2000/383/ΔΕΥ*

Άρθρα της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ	**Άρθρα του Σχεδίου Νόμου**
Άρθρο 1 παρ. 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4
Άρθρο 5	Άρθρο 7
Άρθρο 6	Άρθρο 21
Άρθρο 7	Άρθρο 8
Άρθρο 8	Άρθρο 9
Άρθρο 9	Άρθρο 10
Άρθρο 10	Άρθρο 17
Άρθρο 11	Άρθρο 13
Άρθρο 12	Άρθρο 13
Άρθρο 13	Άρθρο 14
Άρθρο 14	Άρθρο 23
Άρθρο 15	Άρθρο 11
Άρθρο 16	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 17	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 18	Άρθρο 57
Άρθρο 19	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρα της Οδηγίας 200078//ΕΚ	**Άρθρα του Σχεδίου Νόμου**
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4

Άρθρο 5	Άρθρο 5
Άρθρο 6	Άρθρο 6
Άρθρο 7	Άρθρο 7
Άρθρο 8	Άρθρο 21
Άρθρο 9	Άρθρο 8
Άρθρο 10	Άρθρο 9
Άρθρο 11	Άρθρο 10
Άρθρο 12	Άρθρο 17
Άρθρο 13	Άρθρο 13
Άρθρο 14	Άρθρο 13
Άρθρο 15	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 16	Άρθρο 23
Άρθρο 17	Άρθρο 11
Άρθρο 18	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 19	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 20	Άρθρο 59
Άρθρο 21	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρα της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ	**Άρθρα του Σχεδίου Νόμου**
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2	Άρθρο 3
Άρθρο 3	Άρθρο 8
Άρθρο 4	Άρθρο 14
Άρθρο 5	Άρθρο 13
Άρθρο 6	Άρθρο 17
Άρθρο 7	Άρθρο 21
Άρθρο 8	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 9	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 10	Άρθρο 59

Άρθρο 11	Δε χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρα της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ	**Άρθρα του Σχεδίου Νόμου**
Άρθρο 1 παρ. 1	
Άρθρο 1 παρ. 2	Άρθρο 26 παρ.1,2
Άρθρο 1 παρ. 3	Άρθρο 26 παρ.3
Άρθρο 1 παρ. 4	Άρθρο 26 παρ.4
Άρθρο 1 παρ. 5	Άρθρο 26 παρ.5
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 26 παρ. 6
Άρθρο 2 στ.1	Άρθρο 27 στ.1
	Άρθρο 27 στ.2
	Άρθρο 27 στ.3
	Άρθρο 27 στ.4
	Άρθρο 27 στ.5
Άρθρο 2 στ.2	Άρθρο 27 στ.5
Άρθρο 2 στ.3	Άρθρο 27 στ.6
	Άρθρο 27 στ.7
Άρθρο 2 στ.4	Άρθρο 27 στ.8
	Άρθρο 27 στ.9
	Άρθρο 27 στ.10
Άρθρο 2 στ.5	Άρθρο 27 στ.12
Άρθρο 2 στ.6	Άρθρο 27 στ.11
Άρθρο 2 στ.7	Άρθρο 27 στ.13
Άρθρο 2 στ.8	Άρθρο 27 στ.14
Άρθρο 2 στ.9	Άρθρο 27 στ.15
Άρθρο 2 στ.10	Άρθρο 27 στ.16
Άρθρο 2 στ.11	Άρθρο 27 στ.17
Άρθρο 2 στ.12	Άρθρο 27 στ.18

Άρθρο 2 στ.13	Άρθρο 27 στ.19
Άρθρο 3 στ.14	Άρθρο 27 στ.20
	Άρθρο 27 στ.21
Άρθρο 3 παρ.1,2	Άρθρο 28 παρ.1
Άρθρο 3 παρ.3	Άρθρο 28 παρ.2
Άρθρο 3 παρ.4	Άρθρο 28 παρ.5 εδ.α
Άρθρο 3 παρ.5	Άρθρο 28 παρ.5 εδ.β
Άρθρο 3 παρ.6 (και1)	Άρθρο 29 παρ.1
Άρθρο 3 παρ.7	Άρθρο 29 παρ.2
Άρθρο 3 παρ.8	Άρθρο 29 παρ.4
Άρθρο 4 παρ.1,2,3,5	Άρθρο 30
Άρθρο 4 παρ.4	Άρθρο 29 παρ.3
Άρθρο 5 παρ.1	Άρθρο 31 παρ.1
Άρθρο 5 παρ.2	Άρθρο 31 παρ.1
Άρθρο 6 παρ.1,2,3	Προβλέπεται στην εσωτερική νομοθεσία (τρίτο κεφάλαιο ΠΚ, άρθρα 42,46,47)
Άρθρο 7 παρ.1,2	Άρθρα 4 παρ.1,3,4, άρθρο 5 παρ.1,2,3 και άρθρο 7 παρ. 1,2,3,4
Άρθρο 7 παρ.3	Άρθρο 30
Άρθρο 8 παρ.1 και 8 παρ.2	Άρθρο 37 παρ.1 και 7
Άρθρο 8 παρ.3	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 9	Άρθρο 37 παρ.7
Άρθρο 10 παρ.1	Ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία (άρθρο 5,6,7 ΠΚ)
Άρθρο 10 παρ.2	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 11	Άρθρο 47
Άρθρο 12	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης, αφορά αρμοδιότητες οργάνων της ΕΕ
Άρθρο 13	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης
Άρθρο 14	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης

Άρθρο 15	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 32
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 33
Άρθρα του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014	Άρθρα του Σχεδίου Νόμου
	Άρθρο 34
Άρθρο 22	Άρθρο 35
Άρθρο 23 παρ.1	Άρθρο 36 παρ.1
Άρθρο 23 παρ.2	Άρθρο 36 παρ.2,3
Άρθρο 23 παρ.3	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης, καλύπτεται από την ενσωμάτωση προηγούμενων διατάξεων
Άρθρο 23 παρ. 4	Άρθρο 36 παρ.12
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 36 παρ. 4-11,13
Άρθρο 30 παρ.1α	Άρθρο 37 παρ.1
Άρθρο 30 παρ.1 β	Άρθρο 37 παρ.4
Άρθρο 30 παρ.2	Άρθρο 37 παρ.1,2
Άρθρο 30 παρ.3	Δεν ενσωματώνεται η διακριτική ευχέρεια
Άρθρο 31 παρ.1	Άρθρο 37 παρ.3
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 37 παρ.5
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 37 παρ.6
Μεταφορά της καταργούμενης διάταξης του άρθρου 24 παρ.2 ν. 3340/2005 σε συνδυασμό με άρθρο 23 παρ.1 και 30 παρ.2 υποπαράγραφος β του Κανονισμού	Άρθρο 37 παρ.6α, 6β
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 37α
Άρθρο 32 παρ.1	Άρθρο 39 παρ.1
Άρθρο 32 παρ.2	Άρθρο 39 παρ.1
Άρθρο 32 παρ.3	Άρθρο 39 παρ.2
Άρθρο 32 παρ.4	Δεν ενσωματώνεται η διακριτική ευχέρεια

Άρθρο 32 παρ.5	Δεν χρήζει ενσωμάτωσης καθώς αφορά αρμοδιότητες οργάνων της ΕΕ
Άρθρο 34 παρ.1	Άρθρο 38 παρ.1
Άρθρο 34 παρ.2	Άρθρο 38 παρ.2
Άρθρο 34 παρ.3	Άρθρο 38 παρ.3
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 40
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 41
Εθνική ρύθμιση	Άρθρο 42
Εθνική ρύθμιση-μεταφορά καταργούμενης διάταξης του άρθρου 18 ν. 3340/2005	Άρθρο 43
Εθνική ρύθμιση-μεταφορά καταργούμενης διάταξης του άρθρου 26 παρ.1 εδ.β και παρ.2 ν. 3340/2005	Άρθρο 44
Εθνική ρύθμιση στο πλαίσιο του άρθρου 19 παρ.2 Κανονισμού	Άρθρο 45
Εθνική ρύθμιση στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της διακριτικής ευχέρειας του άρθρου 17 παρ.4 του Κανονισμού	Άρθρο 46
Άρθρο 11 οδηγίας 2014/57	Άρθρο 47
Έναρξη ισχύος	Άρθρο 59

Άρθρα Οδηγίας 2014/62/ΕΕ	**Άρθρα Σχεδίου Νόμου ή Π.Κ.**
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2 περ. α΄	Άρθρο 207 Π.Κ.
Άρθρο 2 περ. β΄	Άρθρο 51 § 5 Σχ. Ν.
Άρθρο 3 § 1 περ. α΄, β΄, γ΄	Άρθρα 207, 208 Π.Κ.
Άρθρο 3 § 1 περ. δ΄	Άρθρο 50
Άρθρο 3 § 2	Άρθρο 50
Άρθρο 3 § 3	Άρθρο 50 Άρθρα 207 § 1, 208 § 1, 208Α Π.Κ.
Άρθρο 4	Άρθρα 42 § 1, 46, 47 § 1 Π.Κ.

Άρθρο 5	Άρθρα 49,50 Άρθρα 207, 208 § 1 Π.Κ.
Άρθρα 6, 7	Άρθρο 51 Σχ. Ν.
Άρθρο 8	Άρθρο 5, 6, 7, 8 Π.Κ.
Άρθρο 9	Άρθρο 52 Σχ. Ν.
Άρθρο 10	Άρθρο 53 Σχ. Ν.
Άρθρο 11	Άρθρο 59 Σχ. Ν.

Αριθμ.359/17/2016

ΕΚΘΕΣΗ
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΙΙ) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, ΙΙΙ) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου: α) ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο οι προαναφερόμενες Οδηγίες και προσαρμόζονται ανάλογα διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, β) συνιστάται Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης. Ειδικότερα :

ΜΕΡΟΣ Α΄

Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και την καταπολέμηση των διακρίσεων ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου. Συγκεκριμένα:

1.α. Ορίζεται ως σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων, η προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και η καταπολέμηση των διακρίσεων στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας (στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα), πέραν όσων ήδη ισχύουν βάσει του ν. 3304/2005. Μεταξύ άλλων:

- επανακαθορίζεται η έννοια των διακρίσεων (διάκριση λόγω σχέσης, διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών),

- προστίθενται, ως λόγοι απαγορευμένων διακρίσεων, η εθνική καταγωγή, οι γενεαλογικές καταβολές, η χρόνια ασθένεια, η οικογενειακή και κοινωνική κατάσταση, ο σεξουαλικός προσανατολισμός (αντί του όρου γενετήσιος) και η ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά φύλου,

- ορίζεται ρητά ότι η κατά ανωτέρω εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης δεν θίγει τις διατάξεις και τις προϋποθέσεις του νομικού καθεστώτος των υπηκόων τρίτων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή των ατόμων άνευ ιθαγένειας στην επικράτεια.

β. Επανακαθορίζονται οι ειδικές περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση, λόγω επαγγελματικών απαιτήσεων και ηλικίας, οι εύλογες προσαρμογές για άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια, καθώς και η λήψη θετικών μέτρων για την πρόληψη ή αντιστάθμιση μειονεκτημάτων. *(άρθρα 1-7)*

2.α. Επανακαθορίζεται, επίσης, το πλαίσιο της παρεχόμενης προστασίας, σε περίπτωση παραβίασης των προτεινόμενων διατάξεων. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι, τα νομικά πρόσωπα, ενώσεις ή οργανώσεις συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, που αντιπροσωπεύουν τον βλαπτόμενο ενώπιον των δικαστηρίων, μπορούν να ασκούν πρόσθετη παρέμβαση, κατ' εφαρμογή των σχετικών δικονομικών διατάξεων, χωρίς την υποχρέωση καταβολής του προβλεπόμενου παραβόλου.

β. Προσαρμόζονται προς την ισχύουσα νομοθεσία για το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), οι επιβαλλόμενες από αυτό διοικητικές κυρώσεις. *(άρθρα 8-11)*

3. Στο πλαίσιο θέσπισης ρυθμίσεων για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, προβλέπονται επιπρόσθετα τα εξής:

α. Το Κράτος οφείλει να προωθεί τον κοινωνικό διάλογο στον τομέα αυτό, ενισχύεται δε και ο ρόλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.).

β. Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως φορέας παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον ιδιωτικό, το δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Προς τούτο, συνιστώνται στο Συνήγορο του Πολίτη, δέκα (10) θέσεις προσωπικού του άρθρου 5 του ν. 3094/2003.

[Σήμερα, ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος φορέας για τις περιπτώσεις παράβασης της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και φορείς.]

γ. Αντίστοιχα, καταργούνται η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρα 19, 21, 22 του ν. 3304/2005) και η Υπηρεσία (Τμήμα) Ίσης Μεταχείρισης του ιδίου Υπουργείου (άρθρο 23 του ν. 3304/2005).

δ. Οι ανεξάρτητες αρχές, στο πλαίσιο άσκησης της κύριας λειτουργίας τους, μεριμνούν για την εφαρμογή και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

ε. Επανακαθορίζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες των Υπουργείων, ως προς την εποπτεία και προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και τίθεται το πλαίσιο συνεργασίας τους με λοιπούς φορείς (ΑΔΕΔΥ, ΓΕΣΕΕ, κ.λπ.).

στ. Ανακατανέμονται στις Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι πέντε (5) θέσεις μόνιμου προσωπικού, που έχουν συσταθεί με το άρθρο 19 του ν. 3304/2005.

ζ. Προβλέπεται η υποχρέωση των συνδικαλιστικών οργανώσεων και εργοδοτών να ενημερώνουν τα μέλη τους για το πλαίσιο προστασίας που παρέχεται βάσει των προτεινόμενων ρυθμίσεων. *(άρθρα 12 - 17)*

4. α. Προσαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3094/2003 για το Συνήγορο του Πολίτη, στις προβλέψεις του υπό ψήφιση νόμου και ειδικότερα:

- Αναδιατυπώνονται οι αρμοδιότητές του, με βάση τον ορισμό του ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης αρχής της ίσης μεταχείρισης και ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης, και ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα άσκησης των νέων αρμοδιοτήτων.

- Ορίζεται ότι, οι καταγγελίες για μη εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης που περιέχονται σε Δημόσιες Αρχές, διαβιβάζονται στο Συνήγορο του Πολίτη, ενώ Δημόσιες υπηρεσίες με αρμοδιότητα επιθεώρησης, ελέγχου ή επιβολής κυρώσεων επί ιδιωτών, όπως οι κατά τόπο Επιθεωρήσεις Εργασίας του ΣΕΠΕ, προβαίνουν στη διερεύνηση καταγγελιών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Παρέχεται η εξουσιοδότηση για την επέκταση, με π.δ/γμα, της παρεχόμενης προστασίας, για τις περιπτώσεις απαγορευμένων διακρίσεων κατά τα προαναφερόμενα. *(άρθρα 18 - 24)*

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΤΜΗΜΑ Α΄

1. Ορίζεται ότι σκοπός του εν λόγω τμήματος του υπό ψήφιση νόμου είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς. *(άρθρο 25)*

2. Προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου. Συγκεκριμένα, οι ρυθμίσεις του αφορούν σε χρηματοπιστωτικά μέσα που (i) είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ή για τα οποία έχει υποβληθεί σχετική αίτηση εισαγωγής, (ii) τυγχάνουν διαπραγμάτευσης σε Μηχανισμό Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ) κ.λπ..

3. Δίνονται οι ορισμοί των εννοιών που χρησιμοποιούνται στο υπό ψήφιση νόμο, όπως τα «Χρηματοπιστωτικά μέσα», η «Επιχείρηση Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή ΕΠΕΥ», ο «Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης ή ΠΜΔ», ο «Μηχανισμός Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης ή ΜΟΔ» κ.α.. *(άρθρο 28)*

4. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο των ποινικής φύσεως διατάξεων με τις οποίες προστατεύεται η αγορά από πράξεις κατάχρησης. Ειδικότερα, τιμωρούνται, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης, με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως και κάθειρξη δέκα (10) τουλάχιστον ετών η:

- κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών σχετικά με την απόκτηση ή διάθεση για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες,
- σύσταση για τη διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με χρήση προνομιακών πληροφοριών,
- ανακοίνωση ή γνωστοποίηση προνομιακών πληροφοριών υπό τις οριζόμενες εξαιρέσεις,
- χειραγώγηση της αγοράς. *(άρθρα 28-31)*

5. α. Περιγράφεται η διαδικασία:

- άσκησης ποινικής δίωξης για τις αξιόποινες πράξεις του εν λόγω τμήματος (ασκείται αυτεπαγγέλτως εφεξής από τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών αντί Εισαγγελέα Εφετών που ισχύει σήμερα),
- περάτωσης της κύριας ανάκρισης.

β. Ορίζονται τα αρμόδια δικαστήρια για την εκδίκαση των σχετικών αδικημάτων. *(άρθρα 32-33)*

ΤΜΗΜΑ Β΄

Σκοπός του τμήματος αυτού είναι η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς ορισμένες διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ. *(άρθρο 34)*

Στο πλαίσιο αυτό:

1. Επανακαθορίζεται ως ενιαία διοικητική αρμόδια αρχή για την επίτευξη των σκοπών του υπό ψήφιση νόμου, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία διασφαλίζει την εφαρμογή και εποπτεύει την τήρηση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 στην ημεδαπή αναφορικά με τις πράξεις ή παραλείψεις που λαμβάνουν χώρα (είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή) και σχετίζονται με χρηματοπιστωτικά ή άλλα μέσα τα οποία έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, κ.λπ. *(άρθρο 35)*

2. α. Προσδιορίζονται, εκ νέου, οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και οι τρόποι άσκησης αυτών στους οποίους περιλαμβάνεται και η ανάθεση σε φορείς της αγοράς κατ' εξουσιοδότηση και υπό την εποπτεία της.

β. Συμπληρώνονται οι διατάξεις σχετικά με τις μαρτυρικές καταθέσεις που μπορούν να λαμβάνουν τα εντεταλμένα όργανα της Επιτροπής (οι οποίες πλέον είναι ένορκες) και προβλέπεται ότι το υφιστάμενο και σήμερα διοικητικό πρόστιμο (από 3-500 χιλιάδες ευρώ) εφαρμόζεται όχι μόνο στην περίπτωση μη εμφάνισης του μάρτυρα που κλητεύθηκε αλλά και στην περίπτωση που κάποιο από τα παρευρισκόμενα πρόσωπα αρνείται να υπογράψει την σχετική έκθεση που συντάσσεται.

γ. Ορίζεται ότι στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς έναντι ιδιωτών ή υπαλλήλων τρίτων προσώπων για ενέργεια ή παράλειψη, η τυχόν μη σχετική συνδρομή των τελευταίων στη νόμιμη πρόσκληση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τιμωρείται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 169 του ΠΚ (δηλ. με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μήνες), εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση επιβολής βαρύτερης ποινής. *(άρθρο 36)*

3. α. Επαναπροσδιορίζονται οι διοικητικές κυρώσεις (κατά βάση πρόστιμα) και τα διοικητικά μέτρα για την παράβαση των διατάξεων των σχετικών με την απαγόρευση κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, την απαγόρευση παράνομης ανακοίνωσης των ίδιων πληροφοριών, της απαγόρευσης χειραγώγησης της αγοράς κ.λπ..

β. Τίθενται διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις και τον καθορισμό από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατάλληλων διαδικασιών και μηχανισμών που επιτρέπουν την υποβολή σε αυτήν αναφορών παραβάσεων ή ενδεχόμενων παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

γ. Παρέχονται οι σχετικές με τον υπό ψήφιση νόμο εξουσιοδοτήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1-3 ΙΑ του ν. 3340/2005 [με τις οποίες είχαν ενσωματωθεί στην Ελληνική νομοθεσία διατάξεις της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ που καταργήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014] και τίθενται μεταβατικές και τελικές διατάξεις. *(άρθρα 37-42)*

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Επαναδιατυπώνονται διατάξεις του ν. 3340/2005 σχετικά με την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες κ.λπ.. *(άρθρα 43 47)*

ΜΕΡΟΣ Γ΄

1. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω των διατάξεων του ουσιαστικού και δικονομικού ποινικού δικαίου. *(άρθρο 48)*

2. Τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 211 και 208Α του Ποινικού Κώδικα με τη συμπλήρωση των στοιχείων της αντικειμενικής υπόστασης των αδικημάτων σχετικά με το νόμισμα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. *(άρθρα 49, 50)*

3. Προσδιορίζεται η ευθύνη του νομικού προσώπου ή της ένωσης προσώπων για τα ανωτέρω αδικήματα, που τελέστηκαν προς όφελος τους ή για λογαριασμό τους, από φυσικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως νόμιμος εκπρόσωπός τους.

Ειδικότερα, καθορίζονται οι κυρώσεις, οι οποίες επιβάλλονται με υπουργική απόφαση και συνίστανται σε: i) διοικητικό πρόστιμο, που ισούται με το ποσό του παράνομου περιουσιακού οφέλους ή, σε περίπτωση που δεν μπορεί να προσδιοριστεί το ύψος του προστίμου, μέχρι το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, ii) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, iii) πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις, κ.λπ. και iv) η προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των παράνομων πράξεων.

Περιγράφεται η διαδικασία επιβολής των ανωτέρω κυρώσεων και προβλέπεται η μη εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων περί ευθύνης νομικών προσώπων για τους φορείς δημόσιας εξουσίας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. *(άρθρο 51)*

4.α. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας σχετικά με τη διενέργεια ανακριτικών πράξεοίν επί των οριζόμενων αδικημάτων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα αδικήματα των άρθρων 207 έως 211 του Ποινικού Κώδικα σχετικά με το νόμισμα.

β. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 213 του Ποινικού Κώδικα και καθιερώνεται η εξέταση νομισμάτων και τραπεζογραμματίων, που θεωρούνται ύποπτα ως προϊόντα παραχάραξης και κιβδηλείας από το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης ή το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης Κερμάτων Ευρώ, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

γ. Προβλέπεται η τήρηση στατιστικών στοιχείων, από τις αρμόδιες υπηρεσίες της εκάστοτε Εισαγγελίας Πρωτοδικών, σχετικά με τα αδικήματα παραχάραξης νομισμάτων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. *(άρθρα 52 - 55)*

ΜΕΡΟΣ Α΄

α. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 και ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως ο Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης

Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Περαιτέρω, διευκρινίζονται τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν εκδηλώσεις αυθαιρεσίας του ανωτέρω προσωπικού, προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη, καθώς και η ακολουθητέα διαδικασία για την καταγγελία τέτοιων περιστατικών.

[Σήμερα οι εν λόγω αρμοδιότητες ως προς τα περιστατικά αυθαιρεσίας του προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας, ασκούνται από το Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας του πρώην Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, το οποίο έχει συσταθεί με τις προαναφερόμενες διατάξεις και εφεξής καταργείται. Παράλληλα, καταργείται και το π.δ. 78/2011 σχετικά με την οργανωτική δομή και διάρθρωση του εν λόγω Γ ραφείου].

β. Συνιστώνται δέκα (10) θέσεις προσωπικού του άρθρου 5 του ν. 3094/2003, στο Συνήγορο του Πολίτη, για την άσκηση των προαναφερόμενων αρμοδιοτήτων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

γ. Οι δαπάνες λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Αντιμετώπισης

Περιστατικών Αυθαιρεσίας επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. *(άρθρα 56 - 59)*

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση είκοσι (20) θέσεων προσωπικού συνολικά στο Συνήγορο του Πολίτη, η οποία εκτιμάται, από τους επισπεύδοντες, στο ποσό των 435 χιλ ευρώ περίπου κατ' ανώτατο όριο. *(άρθρα 14 παρ. 2 και 56 παρ. 10)*

2. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την αντιμετώπιση των εξόδων λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη, ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον ιδιωτικό, το δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και ως Εθνικού Μηχανισμού Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, *(άρθρα 14 παρ. 1 και 56)*

3. Ενδεχόμενη απώλεια δημοσίων εσόδων, από τη μη καταβολή του προβλεπόμενου παραβόλου, σε περίπτωση άσκηση πρόσθετης παρέμβασης από τους ενδιαφερόμενους φορείς, στο πλαίσιο της παρεχόμενης προστασίας για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, *(άρθρο 8 παρ. 4)*

4. Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων από:
α) τον επανακαθορισμό των προστίμων για την παράβαση των διατάξεων σχετικά με την κατάχρηση της αγοράς, καθώς και την επιβολή προστίμου και σε όποιον από τους παρευρισκόμενους σε ένορκη μαρτυρική κατάθεση ενώπιον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αρνείται να υπογράψει τη σχετική έκθεση, *(άρθρο 36 παρ. 2 περ. θ' και 37)* β) την είσπραξη τυχόν επιβαλλόμενων προστίμων σχετικά με τα αδικήματα περί το νόμισμα, *(άρθρο 51)*

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού τουΤΑΧΑΙΚ και των λοιπών φορέων της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 663/1977, καθώς και επί των προϋπολογισμών των φορέων του άρθρου 20 του ν. 4058/2012 (Μετοχικό Ταμείο Στρατού και Ταμείο Αρωγής Υπάλληλων Αστυνομίας Πόλεων)

Ενδεχόμενη δαπάνη ή αύξηση εσόδων, κατά περίπτωση, από τυχόν επιβολή των προβλεπόμενων ποινών (φυλάκιση ή χρηματικές) σε φυσικά πρόσωπα για την τέλεση συγκεκριμένων αξιόποινων πράξεων, κατ' εφαρμογή των άρθρων 28 έως 31 και 36 παράγραφος 13.

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2016
Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΙΙ) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, ΙΙΙ) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση είκοσι (20) θέσεων προσωπικού συνολικά στο Συνήγορο του Πολίτη, η οποία εκτιμάται, από τους επισπεύδοντες, στο ποσό των 435 χιλ ευρώ περίπου κατ' ανώτατο όριο. *(άρθρα 14 παρ. 2 και 56 παρ. 10)*

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από την αντιμετώπιση των εξόδων λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη, ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον ιδιωτικό, το δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και ως Εθνικού Μηχανισμού Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, *(άρθρα 14 παρ. 1 και 56)*

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπιστούν από τις πιστώσεις του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης / Ε.Φ. ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.

3. Ενδεχόμενη απώλεια δημοσίων εσόδων, από τη μη καταβολή του προβλεπόμενου παραβόλου, σε περίπτωση άσκηση πρόσθετης παρέμβασηςαπό τους ενδιαφερόμενους φορείς, στο πλαίσιο της παρεχόμενης προστασίας για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, *(άρθρο 8 παρ. 4)*

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων ΓΓΑΧΑΙΚ)

Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν επιβολή των προβλεπόμενων ποινών (φυλάκιση) σε φυσικά πρόσωπα για την τέλεση συγκεκριμένων αξιόποινων πράξεων, κατ' εφαρμογή των άρθρων 28 έως 31 και 36 παράγραφος 13.

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του ΤΑΧΔΙΚ.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Σ. Κοντονής

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Ό. Γεροβασίλη

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

(Γενικό Υπόδειγμα – Έκδοση 2009)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:ΥΔΔΑΔ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

.....

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

ΜΕΡΟΣ Α': Με το Μέρος Α' του παρόντος νομοσχεδίου επιδιώκεται η Κωδικοποίηση των ρυθμίσεων τριών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και η καταπολέμηση των διακρίσεων μέσω της ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης και την καταπολέμηση των διακρίσεων, όπως αυτό θεσπίστηκε με το Ν 3304/2005 για την Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, που ενσωμάτωσε τις Οδηγίες 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000. Συγκεκριμένα, στο πεδίο της οδηγίας 2000/78/ΕΚ, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, προστίθεται ως λόγοι διάκρισης οι όροι «χρόνια ασθένεια», «οικογενειακή κατάσταση», «κοινωνική κατάσταση», αντικαθίσταται ο αναχρονιστικός όρος «γενετήσιος προσανατολισμός» με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός» και επιπροσθέτως αναφέρεται ρητώς ως λόγος διάκρισης η «ταυτότητα φύλου» και «τα χαρακτηριστικά φύλου». Συναφώς

προστίθενται στις έννοιες των διακρίσεων οι ορισμοί της «διάκριση λόγω σχέσης», της «διάκρισης λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών» καθώς και της «πολλαπλής διάκρισης».

Επίσης με το παρόν Μέρος του νομοσχεδίου επιχειρείται η ενίσχυση του ρόλου τις αρμοδιότητες και το ρόλο της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, εναποθέτοντας σε αυτόν το κέντρο βάρους της προώθησης και του ελέγχου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της καταπολέμησης των διακρίσεων στην εργασία και την απασχόληση τόσο στο δημόσιο, όσο και τον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ενώ ενσωματώνει και τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

ΜΕΡΟΣ Β': Σκοπός του Πρώτου Τμήματος του Μέρους Β' του νόμου είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (ΕΕ L 173/12.6.2014 σελ. 179. Για τις ανάγκες εφαρμογής του Μέρους αυτού λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2014, σελ. 1) ως και τα μέτρα εφαρμογής του, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Σκοπός του δεύτερου τμήματος του Μέρους Β' του νόμου αυτού είναι η προσαρμογή στην ελληνική νομοθεσία των διατάξεων: παρ.4 του άρθρου 17, παρ.2 του άρθρου 19, τα άρθρα 22, 23, 30, και παρ.1 του άρθρου 31, τα άρθρα 32 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ L 173/12.6.2004)

Με τις νομοθετικές διατάξεις του τρίτου Τμήματος του Μέρους Β' συμπληρώνεται το νομοθετικό πλαίσιο για την κατάχρηση της αγοράς.

ΜΕΡΟΣ Γ': Με τις διατάξεις του προτεινόμενου μέρους του παρόντος σχεδίου νόμου εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2014/62/ΕΕ σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων, με στόχο την προστασία τους από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου.

Ειδικότερα :

α. Με το άρθρο 49 του σχεδίου νόμου (για να εναρμονισθεί το εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 3 § 1δ΄ της Οδηγίας) το άρθρο 211 του ΠΚ αντικαταστάθηκε και έλαβε νέα μορφή. Με την αντικατάσταση αυτή προστέθηκε στις τιμωρούμενες προπαρασκευαστικές πράξεις και η αποδοχή των εκεί αναφερόμενων αντικειμένων και επιπλέον διευρύνθηκε το στοιχείο της μηχανικής υποδομής με την προσθήκη νέων αντικειμένων και την πληρέστερη εξειδίκευση των χαρακτηριστικών ασφαλείας των νομισμάτων.

β. Με το άρθρο 50 του σχεδίου νόμου (για να εναρμονισθεί το εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 3 § 2 της Οδηγίας) αντικαταστάθηκε το άρθρο 208Α του ΠΚ, με σκοπό να καταστεί αξιόποινη πράξη, κατά τους όρους του άρθρου και η αποδοχή, εισαγωγή, εξαγωγή και μεταφορά παραχαραγμένων νομισμάτων για την κατασκευή των οποίων είχαν χρησιμοποιηθεί νόμιμες εγκαταστάσεις ή υλικά εξουσιοδοτημένων τυπογραφείων ή νομισματοκοπείων.

γ. Με το άρθρο 51 του σχεδίου νόμου ρυθμίζεται το ζήτημα των διοικητικών κυρώσεων κατά νομικών προσώπων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας. Η υιοθέτηση του συστήματος διοικητικών κυρώσεων ακολουθεί το πρότυπο αντίστοιχων ρυθμίσεων κατά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με άλλες Οδηγίες.

δ. Με το άρθρο 52 του σχεδίου νόμου (για να εναρμονισθεί το εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 9 της Οδηγίας), παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές χρήσης ερευνητικών μέσων αντίστοιχων των όσων χρησιμοποιούνται κατά του οργανωμένου εγκλήματος ή της σοβαρής εγκληματικότητας.

ε. Με το άρθρο 53 του σχεδίου νόμου (για να εναρμονισθεί το εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 10 της Οδηγίας), προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η

προστασία του ευρώ προβλέπεται όπως η ανάλυση και η εξακρίβωση πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ να γίνεται από ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας.

στ. Με το άρθρο 54 του σχεδίου νόμου (για να εναρμονισθεί το εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 11 της Οδηγίας), εισάγεται η τήρηση στατιστικών δεδομένων σχετικά με τα εγκλήματα που αφορούν το νόμισμα και η περιοδική διαβίβασή τους στην Επιτροπή.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

.

1. Ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα Ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης.

Α: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

ΜΕΡΟΣ Α':

Ο Ν.3304/2005 που ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη τις Οδηγίες **2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ** είχε αντιμετωπίσει κριτική ως προς την ορθή ενσωμάτωση των Οδηγιών αυτών από διάφορους θεσμικούς παράγοντες, (ίδετε π.χ. παρατηρήσεις Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/diakriseis/sepe/Efarmogh_ths_isis_metaxeirishs_2003.pdf), αλλά και στα 11 χρόνια της ισχύος του δεν είχε εφαρμοστεί ακόμα και σε θέματα του πεδίου εφαρμογής του, ενώ και η σχετική νομολογία είναι ελάχιστη. Κρίθηκε αναγκαίο δε να διευρυνθεί το πεδίο προστασίας που κατοχύρωνε ο Νόμος 3304/2005 και με νέους λόγους διάκρισης, διεύρυνση η οποία αποτυπώνει τις σύγχρονες ανάγκες ρύθμισης του δικαίου των διακρίσεων, αλλά συμμορφώνεται και με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τις συστάσεις διεθνών οργανισμών, αλλά και τις εκθέσεις εθνικών φορέων επί θεμάτων ίσης μεταχείρισης. Άλλωστε η μεταφορά της αρμοδιότητας της παρακολούθησης και της προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στο «Συνήγορο του Πολίτη», ενιαία για το δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα αναμφισβήτητα προωθεί την ορθή εφαρμογή των διατάξεων περί ίσης μεταχείρισης και τον έλεγχο αυτής. Επίσης η Τρίτη Οδηγία **2014/54/ΕΕ** που επιχειρεί να ενσωματώσει το παρόν νομοσχέδιο και σκοπεύει στη διευκόλυνση της ενιαίας εφαρμογής και της πραγμάτωσης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζόμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΕΕ) και των μελών των οικογενειών τους της έπρεπε να έχει ενσωματωθεί στο εθνικό μας δίκαιο μέχρι τις 21.05.2016.

ΜΕΡΟΣ Β':

Λόγω της συνεχούς ενοποίησης και παγκοσμιοποίησης των χρηματαγορών και των εξελίξεων στις νέες πλατφόρμες (πχ Μηχανισμός Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης-ΜΟΔ ή Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης-ΠΜΔ) και τεχνολογίες διαπραγμάτευσης (πχ συναλλαγές υψηλής συχνότητας), οι δυνατότητες για πράξεις κατάχρησης αγοράς έχουν αυξηθεί σημαντικά.

Στο υφιστάμενο περιβάλλον διαπραγμάτευσης μετοχών, είναι πολύ δύσκολο, για να μην πούμε αδύνατο, για τις αρμόδιες αρχές να εντοπίσουν περιπτώσεις διασταυρούμενης χειραγώγησης της αγοράς. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν αναφέρει περιπτώσεις κατάχρησης αγοράς στην οποία συμμετείχαν φορείς από μέχρι 7 κράτη μέλη. Καθώς οι αγορές ενοποιούνται όλο και περισσότερο, αυξάνεται συνεχώς η τάση για διασυνοριακές περιπτώσεις κατάχρησης αγοράς. Η διασφάλιση της αποτελεσματικής συνεργασίας και της ανταλλαγής δεδομένων έχει ζωτική σημασία για να παράσχει στις αρμόδιες εθνικές αρχές τη δυνατότητα εκπλήρωσης των εποπτικών τους καθηκόντων. Η αποτυχία καθιέρωσης διασυνοριακών μηχανισμών εποπτείας θα επιδεινώσει ακόμη περισσότερο τα υφιστάμενα χάσματα και τα κενά και θα βοηθήσει αυτούς που επιθυμούν να διαπράξουν διασυνοριακές καταχρήσεις.

Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να υπάρξει αλλαγή των κανόνων για να διασφαλιστεί η ορθή αντιμετώπιση της κατάχρησης αγοράς σε όλες τις πλατφόρμες διαπραγμάτευσης και όλες τις δραστηριότητες στην ΕΕ.

Επίσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρατηρήθηκε ότι τα καθεστώτα κυρώσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ είναι αδύναμα και ανομοιογενή και ότι οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να αποκτήσουν επαρκείς εξουσίες δράσης και ότι θα πρέπει να υπάρξουν ταυτόσημα, ισχυρά και αποτρεπτικά συστήματα κυρώσεων για κάθε οικονομικό έγκλημα, με κυρώσεις αποτελεσματικές που θα διαφυλάξουν την ακεραιότητα της αγοράς. Θα πρέπει επίσης να διαθέτουν τα εργαλεία για να παρακολουθούν, να εντοπίζουν και να διώκουν αποτελεσματικά τις περιπτώσεις χειραγώγησης της αγοράς.

ΜΕΡΟΣ Γ':

1.1 Η προώθηση και ψήφιση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων του Μέρους Γ' του σχεδίου νόμου επιβάλλεται στο πλαίσιο προστασίας του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία για την ασφάλεια και την ομαλή ανάπτυξη των έννομων συναλλαγών που διενεργούνται με το νόμισμα αυτό.

Το ευρώ εν γένει είναι νόμισμα με υψηλή προστασία χάρη στα υπερσύγχρονα χαρακτηριστικά ασφαλείας του, αλλά και στην αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών και εθνικών διωκτικών αρχών. Ωστόσο, η παραχάραξη και κιβδηλεία του ευρώ καθώς και άλλων νομισμάτων εξακολουθούν να εγείρουν ανησυχία και να προκαλούν ιδιαίτερο προβληματισμό λόγω της σημασίας του, καθότι : α) Το ευρώ είναι το ενιαίο νόμισμα 18 κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και χρησιμοποιείται από 330 εκατομμύρια άτομα, β) χρησιμοποιείται, σε μεγάλη κλίμακα, σε διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, γ) αποτελεί σημαντικό αποθεματικό νόμισμα για τρίτες χώρες. Επιπλέον, η αξία των τραπεζογραμματίων ευρώ που κυκλοφορούν παγκοσμίως, η οποία τον Ιανουάριο του 2013 προσέγγιζε τα 913 δισεκατομμύρια ευρώ, είναι περίπου ίση με εκείνη των τραπεζογραμματίων δολαρίων ΗΠΑ, περίπου δε το ένα τέταρτο της αξίας αυτής κυκλοφορεί εκτός της ζώνης του ευρώ, κυρίως σε γειτονικές περιφέρειες. Τέλος, το ευρώ θεωρείται σήμερα το δεύτερο σημαντικότερο διεθνές νόμισμα σε παγκόσμια κλίμακα.

1.2 Η στατιστική αξιολόγηση της παραχάραξης και κιβδηλείας του ευρώ από την εισαγωγή του ως νομίσματος το 2002 αποκαλύπτει οικονομικές ζημίες ύψους τουλάχιστον 500 εκατομμυρίων ευρώ. Καταγράφηκε ραγδαία αύξηση εντοπισμού πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων υψηλής ποιότητας, και σημειώνεται ότι το πρώτο εξάμηνο του έτους 2014 αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία 331.000 πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ. Συνεπώς, το ευρώ αλλά και τα άλλα νομίμως κυκλοφορούντα νομίσματα, εξακολουθούν να αποτελούν στόχο ομάδων οργανωμένου εγκλήματος που δραστηριοποιούνται στην παραχάραξη. Για τη διασφάλιση της επιτυχούς έκβασης των ερευνών και της δίωξης εγκλημάτων παραχάραξης και κιβδηλείας είναι αναγκαίο :

α. Η ανάλυση και η εξακρίβωση πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ να γίνεται από ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης και ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης κερμάτων αντίστοιχα (που έχουν οριστεί ή συσταθεί δυνάμει του

κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2001) στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, προκειμένου να επιτευχθεί η επιτάχυνση του εντοπισμού της πηγής της παραγωγής των πλαστών νομισμάτων.

β. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα, όπως εκείνα που χρησιμοποιούνται νομότυπα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων.

1.4 Ο παρών νόμος στο τρίτο Μέρος του καλύπτει οποιοδήποτε τραπεζογραμμάτιο και κέρμα κυκλοφορεί νομίμως, ανεξάρτητα αν αυτό είναι κατασκευασμένο από χαρτί, μέταλλο ή οποιοδήποτε άλλο υλικό.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

ΜΕΡΟΣ Α':

Στόχος των ρυθμίσεων του Μέρους Α' του νομοσχεδίου είναι η κωδικοποίηση τριών Ευρωπαϊκών Οδηγιών (2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ, 2014/54/ΕΕ) με παράλληλη διεύρυνση του πεδίου των λόγων διάκρισης, η προστασία του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και των εργαζομένων της ΕΕ, η θέσπιση κυρώσεων σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές Οδηγίες για την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, η απόδοση της αρμοδιότητας της παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο Συνήγορο του Πολίτη για την καλύτερη εποπτεία και περιφρούρηση της αρχής της μη διάκρισης, η ρύθμιση των όρων του κοινωνικού διαλόγου για την απαγόρευση των διακρίσεων στην απασχόληση και εργασία, αλλά και στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

ΜΕΡΟΣ Β':

Γενικά οι διατάξεις για την κατάχρηση αγοράς στοχεύουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και της ακεραιότητας της αγοράς, τόσο διασφαλίζοντας ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και ισότιμους όρους ανταγωνισμού όσο και ενισχύοντας την ελκυστικότητα των αγορών κινητών αξιών για τη συγκέντρωση κεφαλαίου για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Ειδικότεροι οι διατάξεις για την κατάχρηση αγοράς στοχεύουν στην αντιμετώπιση:

- της ρύθμισης των νέων χρηματοπιστωτικών μέσων, πλατφορμών και εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών
- της νομοθεσίας των αγορών περί εμπορευμάτων και παραγώγων εμπορευμάτων
- της εξάλειψης των εμποδίων για την αποτελεσματική επιβολή από πλευράς που εποπτικού ρόλου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς
- της έλλειψης ασφάλειας δικαίου, που υπονομεύει την αποτελεσματικότητα της αγοράς
- την έλλειψη αποτελεσματικών ποινικών κυρώσεων και διοικητικών μέτρων.

ΜΕΡΟΣ Γ':

Βλ. ανωτέρω υπό 1.1.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

ΜΕΡΟΣ Α':

Οι ρυθμίσεις αφορούν τον ενεργό πληθυσμό, αφού απαγορεύουν τις διακρίσεις στην εργασία και στην απασχόληση, το γενικό πληθυσμό καθώς ρυθμίζουν την απαγόρευση των διακρίσεων στην κοινωνική προστασία, στις κοινωνικές παροχές και τις φορολογικές διευκολύνσεις ή πλεονεκτήματα, στην εκπαίδευση, στην πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται

(συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης. Αφορά επίσης στους πολίτες χωρών μελών της ΕΕ καθώς ρυθμίζει το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.

ΜΕΡΟΣ Β':

1) Το επενδυτικό κοινό που επενδύει στην κεφαλαιαγορά και γενικότερα το σύνολο του ελληνικού πληθυσμού, δεδομένου ότι όλοι εν δυνάμει μπορούν να επενδύσουν ή να κατέχουν προνομιακές πληροφορίες ή να επιθυμούν να χειραγωγήσουν την αγορά.

2) Τις εισηγμένες εταιρείες και εν γένει τους επαγγελματίες της χρηματιστηριακής αγοράς (π.χ. ΑΕΔΑΚ, ΕΠΕΥ, Πιστωτικά Ιδρύματα, μέλη του Χρηματιστηρίου, ένωση θεσμικών επενδυτών) δεδομένου ότι δραστηριοποιούνται στην ελληνική κεφαλαιαγορά, συμπεριλαμβανομένου του Χρηματιστηρίου Αθηνών ή άλλων τόπων διαπραγμάτευσης.

3) Τις ελληνικές δικαστικές αρχές

4) Άλλες δημόσιες αρχές (πχ. Αστυνομικές, λιμενικές) δεδομένου ότι συνδράμουν τα όργανα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

ΜΕΡΟΣ Α':

Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ είχε επιχειρηθεί και με τον Νόμο 3304/2005 που όμως έγινε αντικείμενο κριτικής για την ορθή ενσωμάτωση των Οδηγιών, ενώ και η εφαρμογή του στα πεδία της κοινωνικής ζωής που αποσκοπούσε να ρυθμίσει δεν ήταν η αναμενόμενη. Η Οδηγία 2014/54/ΕΕ ενσωματώνεται για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη.

ΜΕΡΟΣ Β':

Ο Ν. 3340/2005 (Α 112) «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς», είναι προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2003, για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς), Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 096/16/12.4.2003.

ΜΕΡΟΣ Γ':

Στην Ελλάδα, η προστασία του νομίσματος από την παραχάραξη και την κιβδηλεία καθιερώθηκε για πρώτη φορά με το Ν. 5016/6-13/6/1931 (τότε άρθρα 207 και 210 - 213 ΠΚ), σε εναρμόνιση με τη διεθνή σύμβαση για την καταστολή της παραχάραξης και κιβδηλείας, που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 20 Απριλίου 1929 και το συνοδευτικό πρωτόκολλο (η «σύμβαση της Γενεύης»).

Περαιτέρω, βάσει του Ν. 2948 /19-10-2001, ενσωματώθηκε στο εσωτερικό δίκαιο η απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ της 29ης Μαΐου 2000 του Συμβουλίου για ενίσχυση της προστασίας από την παραχάραξη εν όψει της εισαγωγής του ευρώ με την επιβολή ποινών και άλλων κυρώσεων, με αποτέλεσμα την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων για την προστασία του νομίσματος στα άρθρα των διατάξεων 207, 208, 211 του ΠΚ και την προσθήκη του άρθρου 208Α. Έτσι, για πρώτη φορά ορίζονται συγκεκριμένες και μάλιστα ιδιαίτερα αυστηρές ποινικές κυρώσεις σε εθνικό επίπεδο για τα βασικά αδικήματα του 207, 208, 211 ΠΚ αυτή της (πρόσκαιρης) κάθειρξης τουλάχιστον 10 ετών και με το άρθρο 25 του νόμου 3663/28.5.2008 προστέθηκε το άρθρο 214Α στον ΠΚ «περί Υποτροπής». Με το παρόν σχέδιο νόμου και την ενσωμάτωση της από 15/5/2014 Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εξειδικεύονται πληρέστερα τα εγκλήματα σχετικά με το νόμισμα και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του, συμπληρώνονται οι διοικητικές κυρώσεις που αφορούν τις σχετικά με το νόμισμα παραβάσεις των νομικών προσώπων, καθιερώνεται η διεξαγωγή της ανάλυσης και της εξακρίβωσης πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ από ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης και ένα εθνικό κέντρο ανάλυσης κερμάτων αντίστοιχα,

επιπλέον δε ισχυροποιείται η εξασφάλιση των ερευνητικών μέσων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της παραχάραξης και κιβδηλείας. Τέλος, συστηματοποιείται η διαβίβαση στην Επιτροπή στατιστικών δεδομένων σχετικά με τα παραπάνω αδικήματα.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

ΜΕΡΟΣ Α':

Είκοσι έξι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός από την Ελλάδα) έχουν ενσωματώσει την Οδηγία 2000/43/ΕΚ στο εθνικό τους Δίκαιο (Βέλγιο, Βουλγαρία,Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Ολλανδία, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο), ενώ είκοσι επτά χώρες (εκτός από την Ελλάδα) έχουν ενσωματώσει την Οδηγία 2000/78/ΕΚ. Τέλος την τρίτη Οδηγία που ενσωματώνει το παρόν νομοσχέδιο, την 2014/54/ΕΕ, την έχουν ενσωματώσει δεκαεννέα χώρες της ΕΕ (Βέλγιο, Βουλγαρία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κροατία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Ολλανδία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

Επίσης όλα ανεξαιρέτως τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει τις ακόλουθες συνθήκες των ΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι οποίες απαγορεύουν στο σύνολό τους τις διακρίσεις: το διεθνές σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ICCPR) το διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα (ICESCR), τη διεθνή σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής φυλετικής διάκρισης (ICERD), τη σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεως κατά των γυναικών (CEDAW), τη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και τη (CRC). Τέλος, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

ΜΕΡΗ Β' και Γ':

Οι διατάξεις του νόμου είναι εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με το κοινοτικό δίκαιο. Όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. πρόκειται να προβούν σε αντίστοιχες ρυθμίσεις.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

ΜΕΡΟΣ Α'

Για την επέκταση της προστασίας που παρέχεται με τις διατάξεις του νομοσχεδίου και πέραν των τομέων εργασίας και απασχόλησης απαιτείται προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργού Υγείας, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και κάθε άλλου καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού.

ΜΕΡΟΣ Β'

1) Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15 «Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθορίζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2015/2392 της Επιτροπής, κατάλληλες διαδικασίες και μηχανισμοί που επιτρέπουν την υποβολή σε αυτήν αναφορών παραβάσεων ή ενδεχόμενων παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014.

2) Σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 16 «Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μπορούν να καταργούνται, να τροποποιούνται ή να αντικαθίστανται προηγούμενες αποφάσεις του που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που καταργούνται με την παράγραφο 1 του άρθρου 17 του παρόντος νόμου, στο μέτρο που αντίκεινται στον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και τους κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενους

εκτελεστικούς ή άλλους κανονισμούς ή των οποίων το περιεχόμενο ρυθμίζεται από αυτούς.»

3) Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 21 «Σε περίπτωση παράβασης της παραγράφου 1 του παρόντος η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει έγγραφη επίπληξη ή πρόστιμο ύψους από 3.000 μέχρι 500.000 ευρώ.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α':

Αφορά όλες τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό ή /και που παρέχουν στο κοινό αγαθά ή/και υπηρεσίες, καθώς απαγορεύει τις διακρίσεις στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, αλλά και στην πρόσβαση στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό.

ΜΕΡΟΣ Β':

Τις εισηγμένες εταιρείες και εν γένει τους επαγγελματίες της χρηματιστηριακής αγοράς (π.χ. ΑΕΔΑΚ, ΕΠΕΥ, Πιστωτικά Ιδρύματα, μέλη του Χρηματιστηρίου, ένωση θεσμικών επενδυτών).

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

-

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

-

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

-

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

ΜΕΡΟΣ Α':

Σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, το παρόν νομοσχέδιο, με την επιταγή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της ίσης μεταχείρισης της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στο κοινό επιτρέπει στις επιχειρήσεις να καινοτομούν τόσο όσον αφορά στις συνθήκες εργασίας για όλες τις κατηγορίες εργαζομένων που καλύπτει το νομοσχέδιο (π.χ. σε σχέση με τις εύλογες προσαρμογές), όσο και στη διάθεση αγαθών χωρίς διακρίσεις.

ΜΕΡΟΣ Β'

Καμία επίδραση δεν έχουν οι προτεινόμενες διατάξεις για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

-

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

ΜΕΡΟΣ Α': -

ΜΕΡΗ Β' – Γ'

Κανένα κόστος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ωστόσο θα προκύψουν οφέλη από ην προστασία της αγοράς η οποία θα οδηγήσει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α'

-Με το παρόν νομοσχέδιο αναμένεται αύξηση των δημοσίων εσόδων από την είσπραξη ενδεχόμενων προστίμων που προβλέπονται στο άρθρο 24 του νόμου 3996/2011 για παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας λόγω διακριτικής μεταχείρισης για έναν από τους λόγους του νομοσχεδίου (άρθρο 11 παρ.2 του νομοσχεδίου).

-Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων μπορεί να επέλθει και από την κατάργηση της Επιτροπής ίσης Μεταχείρισης.

-Πρέπει να σημειωθεί ότι με την μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου για την απαγόρευση των διακρίσεων αποφεύγεται η περαιτέρω καταδίκη της χώρας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Συνεπώς, με την συμμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξοικονομούνται δαπάνες στις οποίες θα έπρεπε να προβεί το Ελληνικό Δημόσιο για την καταβολή αντίστοιχων αποζημιώσεων.

-Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν επέκταση της παρεχόμενης κατά τις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου προστασίας και σε άλλους τομείς εργασίας και απασχόλησης. Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από την έκδοση σχετικού π.δ..

- Ενδεχόμενη δαπάνη από τη σύσταση 10 θέσεων του άρθρου 5 του ν.3094/2003 για την επιστημονική υποβοήθηση του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΜΕΡΟΣ Β'

Δεν υπάρχει επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Ωστόσο τα πρόστιμα που επιβάλλονται για θέματα κατάχρησης αγοράς, όπως και τα λοιπά πρόστιμα, εισπράττονται υπέρ του δημοσίου.

ΜΕΡΟΣ Γ'

Ως προς το κόστος, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, δεν συνεπάγονται δαπάνη εις βάρος του Δημοσίου. Τούτο, διότι το κυριότερο τμήμα της δαπάνης αφορά την εξέταση και ανάλυση των πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων

από το Εθνικό Κέντρο Ανάλυσης καθώς και το μηχανολογικό εξοπλισμό του τελευταίου. Οι πράξεις αυτές, ωστόσο, δεν είναι δαπανηρές, η διαδικασία δε αυτή ακολουθείται ήδη και σήμερα με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, με επακόλουθο να μην επέρχεται καμία επιπλέον επιβάρυνση του Δημοσίου από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Καμία άμεση συνέπεια στον πληθωρισμό, στο ΑΕΠ ή σε άλλα μεγέθη της οικονομίας

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

ΜΕΡΟΣ Α':

-Αναγνώριση δικαιωμάτων και απαγόρευση διακρίσεων για περισσότερες ομάδες πληθυσμού από όσες προστατεύονταν μέχρι σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, με το παρόν νομοσχέδιο προωθείται η απαγόρευση διακρίσεων στον τομέα της απασχόλησης και εργασίας για λόγους θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων , αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, και ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και ειδικότερα για θέματα όρων πρόσβασης στην εργασία, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, σε θέματα αποδοχών, απολύσεων, υγείας και ασφάλειας στην εργασία, επανένταξης και εκ νέου απασχόλησης μετά από περιόδους ανεργίας, αλλά και σε θέματα συνδικαλιστικής συμμετοχής των εργαζομένων. (άρθρο 3 του νομοσχεδίου)

- Παράλληλα διασφαλίζεται ότι η εφαρμογή της μη διάκρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα σε θέματα κοινωνικής προστασίας και φορολογικής διευκόλυνσης, εκπαίδευσης, αλλά και στην πρόσβαση σε παροχή αγαθών και υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένης της στέγης.

- Η ως άνω διεύρυνση της απαγόρευσης των διακρίσεων τόσο όσον αφορά στις προστατευόμενες ομάδες, όσο και στους τομείς εφαρμογής αναμένεται να

συμβάλει στην εδραίωση της κοινωνικής συνοχής και την προώθηση της εργασιακής ειρήνης.

ΜΕΡΟΣ Β':

Προστασία του καταναλωτή για πράξεις χειραγώγησης της αγοράς. Η ρύθμιση δεν αφορά σε θέματα εργασίας, απασχόλησης, ισότητας των φύλλων και δικαιώματα καταναλωτών.

ΜΕΡΟΣ Γ':

Τα προϊόντα παραχάραξης και κιβδηλείας έχουν ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στην κοινωνία, καθόσον, α) ζημιώνουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που δεν αποζημιώνονται για τα πλαστά τραπεζογραμμάτια και τα κίβδηλα κέρματα, ακόμη και όταν τα έχουν αποδεχθεί με καλή πίστη, β) δημιουργούν ανησυχία στους καταναλωτές σε σχέση με την επαρκή προστασία των μετρητών και φόβο για παραλαβή πλαστών τραπεζογραμματίων και κίβδηλων κερμάτων.

Η διασφάλιση, ως εκ τούτου, της εμπιστοσύνης και της πίστης των πολιτών, των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σε όλα τα κράτη μέλη καθώς και σε τρίτες χώρες, στην ασφάλεια και αξιοπιστία των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων είναι θεμελιώδους σημασίας.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

-

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α':

Το παρόν σχέδιο νόμου στο πρώτο μέρος του αποσκοπεί συνολικά στην διασφάλιση και προστασία συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των πολιτών, στην άρση διακρίσεων και στην εμπέδωση της αρχής της ισότητας με κοινωνικά δίκαιο τρόπο. Βλ. και ανωτέρω υπό 4.1

ΜΕΡΟΣ Β':

Η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και της ακεραιότητας της αγοράς, διασφαλίζοντας παράλληλα ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και ισότιμους όρους ανταγωνισμού και ενισχύοντας την ελκυστικότητα των αγορών κινητών αξιών για τη συγκέντρωση κεφαλαίου για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

ΜΕΡΟΣ Γ':

Βλ. ανωτέρω υπό 4.1.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

ΜΕΡΟΣ Α':

Το άρθρο 3 του νομοσχεδίου ρητά αναφέρει ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου εφαρμόζεται και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα, με προφανή τη βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους τόσο ως προς τους δημοσίους υπαλλήλους, όσο και προς τους διοικούμενους που συναλλάσσονται με τη Διοίκηση, αφού η τελευταία υποχρεούται να τηρεί την αρχή της μη διάκρισης στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου και αποσαφηνίζονται έτσι οι υποχρεώσεις της προς τους πολίτες.

ΜΕΡΟΣ Β':

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν αφορούν τις υπηρεσίες του κράτους.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

ΜΕΡΟΣ Α':

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 11 του νομοσχεδίου συγκεντρώνεται στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) η αρμοδιότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων για την παραβίαση της αρχής της μη διάκρισης λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής

κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, από πρόσωπο που ενεργεί ως εργοδότης καθ' οποιοδήποτε στάδιο πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση, κατά τη σύναψη ή άρνηση σύναψης εργασιακής σχέσης ή στη διάρκεια, λειτουργία, εξέλιξη ή λύση αυτής. Εξάλλου και στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 8 του νομοσχεδίου προβλέπεται η παράσταση των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου στα διοικητικά δικαστήρια χωρίς την καταβολή παραβόλου.

ΜΕΡΟΣ Β':

Ουδέν σημείο.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Δεν έχει εφαρμογή

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

Δεδομένου ότι το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν έχει άμεση επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον, δεν απαιτείται μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

ΜΕΡΟΣ Α':

Βλ. παραπάνω 4.4. και 4.5.

ΜΕΡΗ Β' και Γ':

Δεν έχει εφαρμογή

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

ΜΕΡΟΣ Α':

-Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 8 του νομοσχεδίου προβλέπεται η παράσταση των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου στα δικαστήρια χωρίς την καταβολή παραβόλου.

- Στο άρθρο 9 προβλέπεται η αντιστροφή του βάρους απόδειξης από το βλαπτόμενο πρόσωπο προς τον αντίδικό του, πλην, βεβαίως, της ποινικής δίκης.

Και οι δύο αυτές ρυθμίσεις δεν επιβαρύνουν τη Δικαιοσύνη.

ΜΕΡΟΣ Β':

Σε σχέση με το προγενέστερο καθεστώς επιταχύνεται η προδικασία, καθώς δεν διενεργείται πλέον προκαταρκτική εξέταση από Εισαγγελέα Εφετών.

Επίσης καθορίζεται με αντικειμενικά κριτήρια η διάκριση μεταξύ διοικητικού και ποινικού αδίκου και εξορθολογίζονται οι ποινικές υποστάσεις, τόσο οι πλημμελληματικές, όσο και οι κακουργηματικές.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α':

Άρθρο 2 παρ. 1 Σ: *Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας.*

Άρθρο 5 παρ. 2 Σ: *Όλοι όσοι βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της τιμής και της ελευθερίας τους χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.*

ΜΕΡΟΣ Β':

Άρθρο 5 του Συντάγματος

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α':

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις παρακάτω αποφάσεις με περιλήψεις από την ιστοσελίδα **lawdb.intrasoftnet.com/nomos**

-ΣτΕ 1898/2015: Πρόσληψη ατόμων προστατευομένων από το ν. 2643/1998, όπως τα τέκνα αναπήρων πολέμου. Το ανώτατο όριο ηλικίας των 45 ετών για την τοποθέτηση ή πρόσληψη των προστατευόμενων ατόμων καταργήθηκε με το άρθρο 10 παρ. 11 του ν. 3051/2002, σε συμμόρφωση προς τις επιταγές της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ, όσον αφορά το Δημόσιο και τα νπδδ. Η διατήρηση του εν λόγω ορίου για την πρόσληψη σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα αντίκειται στην ανωτέρω οδηγία, διότι συνιστά μη επιτρεπτή διάκριση. Απορρίπτεται η αναίρεση (επικυρώνει την αριθμ. 3131/2007 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών).

-ΣτΕ 1706/2013: Διπλωματικοί υπάλληλοι και όριο ηλικίας για την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το άρθρο 83 παρ. 1 του ν. 2594/1998, κατά το μέρος που ορίζει αποχώρηση των διπλωματικών υπαλλήλων με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας τους, αλλά και την κατ' εξαίρεση αποχώρηση στο 65ο έτος όσων φέρουν πρεσβευτικό βαθμό, δεν αντίκειται στην αρχή της ισότητας και στην οδηγία 2000/78/ΕΚ.

-ΣτΕ 3729/2011: Διαγωνισμός συμβολαιογράφων και συμμετοχή ανάπηρων υποψηφίων. Η Διοίκηση οφείλει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο, απευθύνοντας ενδεχομένως ειδικά ερωτήματα στις υγειονομικές επιτροπές και άλλα διοικητικά όργανα, προκειμένου οι υποψήφιοι με αναπηρία να διαγωνίζονται με ίσους όρους με τους λοιπούς. Δεν είναι δυνατή η ανάλογη εφαρμογή της ΥΑ Φ.151/20049/Β6/2007 για την πρόσβαση στα ΑΕΙ. Και μόνη η έλλειψη ειδικής τουαλέτας συνιστά απαγορευόμενη έμμεση δυσμενή διάκριση σε βάρος της αιτούσας, η οποία αντικειμενικά ενδεχομένως συνδέεται αιτιωδώς με την απόδοσή της στις εξετάσεις. Δεκτή η αίτηση ακύρωσης της πράξης του Γενικού Γραμματέα

του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθ'ό μέρος η αιτούσα κατατάχθηκε δεύτερη επιτυχούσα.

-Α.Π. 676/2009: Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου. Καταγγελία της εργασιακής συμβάσεως για απόλυση εργαζομένου που είναι φορέας του Aids.

-Α.Π.599/2008: Αποζημίωση αποχωρήσεως εργαζομένων με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου και των υπαγομένων σε ασφάλιση οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού. Με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων προς συνταξιοδότηση του μισθωτού δεν επέρχεται αυτοδικαίως η λύση της συμβάσεως εργασίας. (απόλυση εργαζομένου λόγω ηλικίας).

ΜΕΡΗ Β' – Γ':

Δεν υφίσταται ως νεοπαγής

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΜΕΡΟΣ Α':

- **Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Αρθρο 2 : Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από το πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

- **Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Άρθρο 21.Απαγόρευση διακρίσεων 1. Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών

φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

- Οδηγία 2000/43/ΕΚ «περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής», στους τομείς της απασχόλησης, εργασίας, συμμετοχής σε σωματεία και επαγγελματικές οργανώσεις, στην εκπαίδευση, σε κοινωνικές παροχές και την πρόσβαση στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη) στο κοινό
- Οδηγία 2000/78/ΕΚ «για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, ειδικών αναγκών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού», μόνο στον τομέα της απασχόλησης και εργασίας.»
- Οδηγία 2014/54/ΕΕ «περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων»
- Διεθνής Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για την Εξάλειψη όλων των μορφών των Φυλετικών Διακρίσεων, (ICERD), (1965/69), Άρθρα 1, 4.
- **Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948) : άρθρα 1, 2**
  Άρθρο 1.- Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσ ύνης.
  Άρθρο 2.- Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπεξουσία, ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.
- **Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (1966)** άρθρα 2, 20, 26.
  Άρθρο 2.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να εγγυώνται σε όλα τα άτομα που βρίσκονται στην επικράτειά τους και υπάγονται στη δικαιοδοσία τους τα

δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, χωρίς καμία διάκριση, ιδίως φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκεύματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή κάθε άλλης κατάστασης.

- Αποφάσεις ΔΕΕ σχετικές με τα υπό ρύθμιση θέματα (ενδεικτικά):

- ΔΕΚ C229/08 Οδηγία 2000/78/ΕΚ – ά.4(1) – απαγόρευση διακρίσεων με βάση την ηλικία
- ΔΕΚ C341/08 Οδηγία 2000/78/ΕΚ ά.2(5) και 6(1) – Απαγόρευση διακρίσεων με βάση την ηλικία – μέτρα για την προστασία της υγείας
- ΔΕΕ C147/08 Ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία – Γενικές Αρχές του Δικαίου της Ένωσης – Άρθρο 157ΣΛΕΕ – Οδηγία 2000/78/ΕΚ- Πεδίο εφαρμογής
- ΔΕΕ C312/11 Επιτροπή κατά Ιταλίας (Τα κράτη μέλη οφείλουν να επιβάλουν σε όλους τους εργοδότες να λαμβάνουν πρακτικά και αποτελεσματικά μέτρα υπέρ όλων των ατόμων με αναπηρία)
- Αριθ. 50/2011, Αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-52/08, C-53/08, C-54/08, C-61/08 Επιτροπή κατά Βελγίου – Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτρέπουν την πρόσβαση στο συμβολαιογραφικό επάγγελμα μόνο στους υπηκόους τους.
- ΔΕΕ C-58/13, C – 59/13 Προδικαστική Παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων – Πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου)
- ΔΕΚ, Απόφαση Mangold C-144/04 Κοινωνική πολιτική, παγίωση της προστασίας των εργαζομένων σχετικά με τις διακρίσεις λόγω ηλικίας.
- ΔΕΚ C- 45/09 – Οδηγία 2000/78/ΕΚ – διάκριση λόγω ηλικίας – καταγγελία σύμβασης εργασίας λόγω ηλικίας.
- ΔΕΚ C13/05 Ερμηνεία της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

(πηγή: Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου)

ΜΕΡΟΣ Β':

Οι ρυθμίσεις του Μέρους Β' του νομοσχεδίου αποτελούν ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και προσαρμογή διατάξεων του Κανονισμού 596/2014

ΜΕΡΟΣ Γ':

- Η από 20.4.1929 Σύμβαση της Γενεύης, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 5026/1931.
- Η απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ της 29ης Μαΐου 2000 του Συμβουλίου, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2948/2001.
- Η απόφαση-πλαίσιο 2001/888/ΔΕΥ της Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 2001, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 3663/2008.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΜΕΡΟΣ Α':

- **Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, άρθρο 14**

Απαγόρευση των διακρίσεων Άρθρον 14.- Η χρήσις των αναγνωριζομένων εν τη παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον να εξασφαλισθή ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρη- σκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις εθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως

- **Πρωτόκολλο Νο 12 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**
- ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (ενδεικτικά)

  -ΕΔΔΑ Ι.Β. κατά Ελλάδας, αριθμός Προσφυγής 522/10 –απόλυση οροθετικού εργαζομένου - παραβίαση ιδιωτικής ζωής σε συνδυασμό με απαγόρευση διακρίσεων.

  - ΕΔΔΑ Fawsie κατά Ελλάδος και Saidoun κατά Ελλάδος – παραβίαση ά.8 – δικ. σεβασμού ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής σε συνδυασμό με ά. 14 – απαγόρευση διακρίσεων)

  - ΕΔΔΑ, Bigaeva κατά Ελλάδας (αριθ. 26713/05), 28 Μαΐου 2009

  ΜΕΡΗ Β' και Γ':

  -

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

ΜΕΡΟΣ Α': Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (επισπεύδον υπουργείο) είχε την νομοθετική πρωτοβουλία για την παρόν νομοσχέδιο. Υπήρξε συνεργασία και συντονισμός με τα εξής Υπουργεία:
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την εναρμόνιση της σχετικής νομοθεσίας με το παρόν νομοσχέδιο.

ΜΕΡΟΣ Β':
Αρμόδιο Υπουργείο είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης λόγω των ποινικών διατάξεων του νομοσχεδίου. Ωστόσο οι προτεινόμενες διατάξεις είναι αρμοδιότητος Υπουργείου Οικονομικών του οποίου η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής έχει την γενική εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς-ΝΠΔΔ, η οποία καλείται να εφαρμόσει τις προτεινόμενες διατάξεις στο πλαίσιο της άσκησης άμεσης εποπτείας και εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της ελληνικής κεφαλαιαγοράς.

ΜΕΡΟΣ Γ':

Αρμόδιο υπουργείο είναι αυτό της Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

ΜΕΡΟΣ Α': Στα πλαίσια του συντονισμού του επισπεύδοντος Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με τα ως άνω αναφερόμενα υπό 8.1 υπουργεία, υπήρξε συνεργασία με τα γραφεία υπουργών και αναπληρωτών υπουργών αυτών καθώς και με τις υπηρεσίες αυτών.

ΜΕΡΟΣ Β':

Με την υπ΄αριθμ. 90656/19.12.2014 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Β' 3578) συστάθηκε η νομοπαρασκευαστική επιτροπή «Α) Για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και Β) Τη λήψη των αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρ. 22, 23,30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ, τη σύνταξη της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης, της έκθεσης αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων και του πίνακα αντιστοίχισης των προτεινόμενων με το σχέδιο νόμου διατάξεων με τις διατάξεις της Οδηγίας». Μέλη της εν λόγω νομοπαρασκευαστικής επιτροπής οποίας υπήρξαν στελέχη του δικαστικού κλάδου, του Υπουργείου Οικονομικών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, και της Πανεπιστημιακής κοινότητας.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α':

- Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) για τις κυρώσεις που θα επιβάλλονται σε περίπτωση διακριτικής μεταχείρισης λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, από πρόσωπο που ενεργεί ως εργοδότης καθ' οποιοδήποτε στάδιο πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση, κατά τη σύναψη ή άρνηση σύναψης εργασιακής σχέσης ή στη διάρκεια, λειτουργία, εξέλιξη ή λύση αυτής. (άρθρο 11 παρ. 2 του νομοσχεδίου).

- Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων μεριμνά για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης,

και ενθαρρύνει τη συνεργασία με συναρμόδια υπουργεία και το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών.

- Η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκ της αρμοδιότητάς της, μεταξύ άλλων παρακολουθεί την εφαρμογή των πολιτικών καταπολέμησης των διακρίσεων στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, μεριμνά για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και των εργοδοτών για τα ζητήματα των διακρίσεων στον τομέα της εργασίας, υποστηρίζει επιστημονικά το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας και εν γένει συνεργάζεται με συναρμόδια Υπουργεία και φορείς για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

- Επί θεμάτων αρμοδιότητάς τους οι Διευθύνσεις Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου Υγείας, Φορολογίας Εισοδημάτων φυσικών προσώπων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού συνεπικουρούν στην προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. (άρθρο 16 του νομοσχεδίου)

ΜΕΡΟΣ Β':

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς-Ν.Π.Δ.Δ. ανάλογα με τις διατάξεις.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Το παρόν νομοσχέδιο δεν προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου ως εκ τούτου δεν

υφίσταται γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ169/13-1-2010 (Β' 19)

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Ακολουθήθηκε η συνήθης διαδικασία ενσωμάτωση των κοινοτικών Οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και λήφθηκε υπόψη το εγχειρίδιο οδηγιών της Κ.Ε.Ν.Ε. Το κείμενο του νομοσχεδίου είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου, ενώ όπου υπάρχουν αρκτικόλεξα, πάντα μια φορά, στην αρχή, αναγράφεται χωρίς σύντμηση η πλήρης ανάλυση του αρκτικόλεξου και μέσα σε παρένθεση το αρκτικόλεξο.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη.

Καταργείται ο Νόμος 3304/2005 (άρθρο 22 του νομοσχεδίου).

Αντικαθίστανται τα άρθρα 1-4 του Νόμου 3094/2003.

ΜΕΡΟΣ Β':

Έχουν αναφερθεί στον «Πίνακα τροποποιημένων και καταργούμενων διατάξεων»

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

ΜΕΡΟΣ Α':

Στο παρόν νομοσχέδιο και δη στο πρώτο του μέρος επιχειρείται η κωδικοποίηση των διατάξεων τριών Οδηγιών με απολύτως συναφείς ρυθμίσεις. Η κωδικοποίηση αυτή οδηγεί σε ευκολότερη πρόσβαση στις εισαγόμενες διατάξεις και άρα σε

περισσότερη ασφάλεια δικαίου για τον πολίτη και ευκολότερη εφαρμογή από τους δικαστές όλων των βαθμίδων, αλλά και από τους υπαλλήλους της Διοίκησης που καλούνται να τον εφαρμόσουν, καθόσον ρητά το νομοσχέδιο αφορά στην καταπολέμηση των διακρίσεων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή.

-

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

ΜΕΡΟΣ Α': Πριν την έναρξη της τυπικής διαβούλευσης επί του νομοσχεδίου στο open.gov, αλλά και μετά και γενικά καθ'όλη τη διάρκεια της επεξεργασίας του νομοσχεδίου, Εθνικά και Διεθνή Όργανα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και κοινωνικές ομάδες, τις οποίες αφορά κατεξοχήν το παρόν νομοσχέδιο, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI), η Colour Youth Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, Δίκτυο Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης και Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, Συνήγορος του Πολίτη, Το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.), καθώς και μεμονωμένοι πολίτες απέστειλαν σχόλια και παρατηρήσεις, τα οποία ελήφθησαν υπόψιν.

Για το πρώτο μέρος η ηλεκτρονική διαβούλευση άρχισε την 30.06.2016 και έληξε την 13.07.2016

ΜΕΡΗ Β' και Γ':

Επελέγη η ηλεκτρονική διαβούλευση, διότι σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4048/2012 (Α΄34), ο θεσμοθετημένος και πλέον διαδεδομένος τρόπος διεξαγωγής της διαβούλευσης είναι η ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση.

Η εν λόγω διαβούλευση άρχισε για το δεύτερο μέρος την 13.09.2016 και έληξε την 21.09.2016 και για το τρίτο μέρος την 23.09.2016 και έληξε την 27.09.2016.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

ΜΕΡΟΣ Α':

Τα ενδιαφερόμενα μέρη απέστειλαν γραπτά τις προτάσεις και επισημάνσεις τους στην επισπεύδουσα Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και ανήρτησαν σχετικά σχόλια στην ηλεκτρονική διαβούλευση.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

ΜΕΡΟΣ Α': Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποδέχτηκαν θετικά την προσπάθεια κωδικοποίησης και βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου για τις διακρίσεις με τροποποιήσεις που ήταν αιτήματα ετών. Ενδεικτικά ανέφεραν ως θετικά σημεία του νομοσχεδίου για πρώτη φορά, απαγόρευση των διακρίσεων στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης με βάση την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου, την αντικατάσταση του όρου «γενετήσιος προσανατολισμός» του ν. 3304/05 με τον ορθότερο όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός» και την πρωτοβουλία για τον διαρκή κοινωνικό διάλογο που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο. Εξαιρετικά σημαντική θεωρήθηκε επίσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) και η αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη και στον Κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει και στα ζητήματα προαγωγής και εφαρμογής της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και στην ανάγκη συνεργασίας, διαλόγου και συντονισμού ανάμεσα σε Φορείς στην Ελλάδα που εξειδικεύονται σε

ζητήματα ίσης μεταχείρισης. Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία χαιρέτισε πολλές από τις διατάξεις του νομοσχεδίου, όπως η συμπερίληψη μεταξύ των προστατευόμενων ομάδων των ατόμων με χρόνια πάθηση, η διεύρυνση της έννοιας της διάκρισης («πολλαπλή διάκριση», «διάκριση λόγω σχέσης», «διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών», διάκριση λόγω «άρνησης εύλογων προσαρμογών»), η διεύρυνση του ρόλου του Συνηγόρου του Πολίτη και επέμεινε στο αίτημα για την διεύρυνση του πεδίου προστασίας κατά των διακρίσεων και πέρα από το πεδίο της εργασίας και της απασχόλησης. Την ανάγκη για επέκταση του πεδίου προστασίας πέρα από την εργασία και την απασχόληση επεσήμαναν και άλλοι φορείς, όπως το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών και η ΕΕΔΑ. Η τελευταία έκανε παρατηρήσεις κατ' άρθρο στο νομοσχέδιο, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά την επεξεργασία του.

Βλ. και αναλυτικά εκθέσεις διαβούλευσης

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

ΜΕΡΟΣ Α': Το νομοσχέδιο και δη το πρώτο του μέρος περιλαμβάνει ειδικό άρθρο που επιγράφεται «Κοινωνικός Διάλογος» και προβλέπει την υποχρέωση του Κράτους να ενθαρρύνει τον κοινωνικό διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, καθώς και με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις οι οποίες έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο την προαγωγή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης. Επίσης στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ο ρόλος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σε σχέση με τον κοινωνικό διάλογο, τόσο με τις οργανώσεις της, όσο και με αντιπροσωπευτικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων στο πλαίσιο προστασίας του νομοσχεδίου.

ΜΕΡΟΣ Β': Η κύρια αρμοδιότητα για την εφαρμογή των ρυθμίσεων ανήκει τόσο στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων όσο και στο Υπ. Οικονομικών, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίοι συνεργάστηκαν κατά την κατάρτιση του σχεδίου νόμου και οι οποίοι θα συνεργαστούν στενά και για την εφαρμογή των διατάξεων.

Β: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

Στο σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται διατάξεις για:

Την αντικατάσταση του άρθρο 1 του Ν. 3938/2011 με το οποίο είχε συσταθεί το «Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας» για την αξιολόγηση καταγγελιών για παράνομες πράξεις των σωμάτων ασφαλείας σε βάρος πολιτών και η σχετική αρμοδιότητα ανατίθεται στον Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος ορίζεται ως «Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας» για πράξεις που αφορούν τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης και το ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Ο ορισμός του Συνηγόρου του Πολίτη ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας έχει στόχο τη διασφάλιση της δίκαιης και αποτελεσματικής διερεύνησης καταγγελιών για περιστατικά αυθαιρεσίας, η οποία καθίσταται απόλυτα επιβεβλημένη σε ένα Κράτος Δικαίου, ώστε να μην υφίσταται οποιαδήποτε υπόνοια συγκάλυψης ή ατιμωρησίας.

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

Σε σχέση με τον Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας:

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί πράξεις βίας από ένστολο προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας και από σωφρονιστικούς υπαλλήλους (δολοφονία Γρηγορόπουλου, κακομεταχείριση αλλοδαπών σε αστυνομικό τμήμα, βασανισμός κρατουμένου σε αστυνομικό τμήμα, η περίφημη υπόθεση της ζαρντινιέρας, βασανισμός μέχρι θανάτου σε σωφρονιστικό ίδρυμα, κ.α.). Για κάποιες από αυτές, η χώρα έχει μάλιστα καταδικασθεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παραβιάσεις των άρθρων 2 (δικαίωμα στη ζωή) και 3 (απαγόρευση βασανιστηρίων και άλλης απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (αποφάσεις Μακαρατζής κατά Ελλάδας, 20.12.2004, Καραγιαννόπουλος κατά Ελλάδας, 21.6.2007, Celiknku κατά Ελλάδας, 5.7.2007, Λεωνίδης κατά Ελλάδας, 8.1.2009, Μπέκος και Κουτρόπουλος κατά Ελλάδας, 13.12.2005, Zelilof κατά Ελλάδας, 24.5.2007, Zontul κατά Ελλάδας, 17.1.2012 κ.α.). Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε και η παραβίαση της διαδικαστικής πλευράς του δικαιώματος, δηλαδή η απουσία αποτελεσματικής διερεύνησης των περιστατικών αυτών από τις ελληνικές αρχές.

Επιπλέον, πολλά εθνικά και διεθνή όργανα προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου όπως η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, καθώς και όργανα παρακολούθησης της εφαρμογής διεθνών συμβάσεων δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, έχουν επισημάνει την ανάγκη λειτουργίας ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας.

Αν και με την προηγούμενη νομοθετική παρέμβαση φάνηκε ότι το πρόβλημα αναγνωρίζεται (όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3938/2011, όπου η διερεύνηση τέτοιων περιστατικών χαρακτηρίζεται ως «αντικειμενικά

ελλειμματική»), ωστόσο η Επιτροπή που ήταν επιφορτισμένη με την εξέταση των καταγγελιών δεν συστάθηκε ποτέ. Έτσι, η νομοθετική ρύθμιση παρέμεινε κενό γράμμα και δεν εκπλήρωσε τον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε.

Εκτός όμως από τη μη υλοποίησή της, η προηγούμενη νομοθετική ρύθμιση είχε επικριθεί για τα ελλείματα ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας του μηχανισμού που θέσπιζε (Βλ. για παράδειγμα, Παρατηρήσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις»). Χαρακτηριστικό είναι ότι το εν λόγω Γραφείο υπαγόταν στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, καθώς και ότι η Επιτροπή διερεύνησης των καταγγελιών ήταν επιφορτισμένη μόνο με τον έλεγχο του παραδεκτού και, σε περίπτωση θετικής κρίσης, με την περαιτέρω προώθησή τους στις αρμόδιες αρχές προς διερεύνηση.

Συνεπώς, η λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της δίκαιης και αποτελεσματικής διερεύνησης καταγγελιών για περιστατικά αυθαιρεσίας καθίσταται απόλυτα επιβεβλημένη σε ένα Κράτος Δικαίου, ώστε να μην υφίσταται οποιαδήποτε υπόνοια συγκάλυψης ή ατιμωρησίας. Αποτελεί πρωτίστως κοινωνική απαίτηση: η κοινωνία δεν επιδεικνύει πλέον ανοχή σε περιστατικά αυθαιρεσίας κρατικών λειτουργών και απαιτεί τη λειτουργία έγκυρων και αξιόπιστων μηχανισμών λογοδοσίας και ελέγχου. Για τους λόγους αυτούς, με το παρόν σχέδιο νόμου, ο Συνήγορος του Πολίτη, συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή, αναλαμβάνει την επί της ουσίας διερεύνηση των καταγγελιών, ώστε να διασφαλίζεται ο ανεξάρτητος, αξιόπιστος και αποτελεσματικός χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού.

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου άπτεται μιας σειράς ζητημάτων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οι διατάξεις για την ίση μεταχείριση και οι εν λόγω μηχανισμοί έχουν ως κοινό στόχο την διασφάλιση και προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων.

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Συνέπειες για τους πολίτες: Διασφάλιση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βελτίωση της συμμόρφωσης στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, θωράκιση του κράτους δικαίου.

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».

Ο Συνήγορος του Πολίτη, καθώς και οι αρμόδιες Υπηρεσίες των Καταστημάτων Κράτησης, της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής.

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

Σε σχέση με τον Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας πραγματοποιήθηκε διαβούλευση στην ιστοσελίδα της Ανοικτής Διακυβέρνησης 12-22 Ιουλίου 2016. Σχόλια υπέβαλε επίσης η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

Βλ. αναλυτικά Έκθεση Διαβούλευσης

Έκθεση διαβούλευσης επί του νομοσχεδίου:

Ι) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΙΙ) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρ. 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, ΙΙΙ) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης».

Τμήμα Πρώτο

Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και άλλες Διατάξεις .

Έναρξη διαβούλευσης: 30 Ιουνίου 2016

Ολοκλήρωση διαβούλευσης: 13 Ιουλίου 2016

Σχόλια επί των άρθρων

ΑΡΘΡΟ 1

3 Ιουλίου 2016, 10:18 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

1. Εισαγωγή

Από το έτος 2011, λειτουργεί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης (σε δήμους άνω των 20.000 κατοίκων) και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης. Με τα άρθρα 77 και 179 του Ν.3852/2010 (Πρόγραμμα "Καλλικράτης") εισάγεται στο στο ελληνικό διοικητικό σύστημα ο θεσμός του δημοτικού / περιφερειακού διαμεσολαβητή (municipal / regional ombudsman), για την λειτουργία του οποίου το Συμβούλιο της Ευρώπης είχε απευθύνει στα κράτη μέλη του σειρά ψηφισμάτων από την δεκαετία του 1980. Με το Ψήφισμα 80/1999 του Κογκρέστου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης ορίστηκαν και οι "Αρχές της λειτουργίας του τοπικού διαμεσολαβητή / συνηγόρου", οι οποίες συνιστούν, μεταξύ άλλων και την δημιουργία ενός Δικτύου διαμεσολαβητών / συνηγόρων και αναγνωρίζεται ότι στους Συμπαραστάτες του Δήμοτη και τους Περιφερειακούς Συμπαραστάτες πρέπει να αναγνωρίζονται αρμοδιότητες επίλυσης διαφορών που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αρχή της ισότητας1.

Το 2012 ιδρύθηκε στην Αθήνα από τους τότε Συμπαραστάτες το πανελλήνιο Δίκτυο Συμπαραστατών, για την προώθηση του θεσμού, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και μεθοδολογιών και για την βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την λειτουργία του θεσμού. Το Διεθνές Ινστιτούτο Ombudsmen (International Ombudsman Institute) έχει αναγνωρίσει ότι ο θεσμός του Συμπαραστάτη συνιστά μορφή δημοτικού/περιφερειακού ombudsman, ενώ και το Συμβούλιο της Ευρώπης σε πρόσφατη έκθεσή του για την "Τοπική και περιφερειακή δημοκρατία στην Ελλάδα2" (2015) αναγνώρισε τον Συμπαραστάτη ως Ombudsman και επισήμανε την ανάγκη καθιέρωσης μιας θεσμοποιημένης διαδικασίας για την συνεργασία του με τον κεντρικό Συνήγορο του Πολίτη. Συγκεκριμένα, η έκθεση αναφέρει:

"38. Οι εισηγητές αξιολογούν θετικά τις διατάξεις για τον θεσμό του Συνηγόρου στην Ελλάδα και τον ρόλο που παίζει τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, επιθυμούν να σημειώσουν ορισμένα ανοικτά ζητήματα, όπως τον περιορισμένο αριθμό δήμων που διόρισαν Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και τις ασαφείς σχέσεις ανάμεσα στα δύο επίπεδα του θεσμού. Ιδίως, ενώ ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εκδώσει διάφορες ειδικές εκθέσεις για θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, απέφυγε να αναφέρει τις παρμεβάσεις των Συμπαραστατών του Δημότη και της Επιχείρησης ή των Περιφερειακών Συμπαραστατών του Πολίτη και της Επιχείρησης στον τομέα αυτόν. Οι εισηγητές εκφράζουν την πεποίθησή τους ότι – υπό το φως και του Ψηφίσματος 80 (1999) – είναι αναγκαίος ένας

θεσμοποιημένος μηχανισμός συνεργασίας ανάμεσα στους διάφορους τύπους του θεσμού που δουλεύουν άμεσα ή εμμεσα με θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης."

Βρισκόμαστε ήδη στον 5ο χρόνο λειτουργίας του θεσμού σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειών και οι σαράντα (40) θητεύοντες Συμπαραστάτες έχουμε συγκεντρώσει ένα σημαντικό όγκο πληροφοριών επί υποθέσεων που χειριστήκαμε κατόπιν καταγγελιών πολιτών. Μέρος των υποθέσεων που έχουμε χειριστεί αφορά ακριβώς εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης, ως προς τις υπηρεσίες που παρέχουν οι δήμοι και οι περιφέρειες, αλλά και ως προς την σχέση των δήμων και περιφερειών ως εργοδοτών απέναντι στους υπαλλήλους τους. Από τις ετήσιες εκθέσεις μας, οι οποίες βρίσκονται αναρτημένες υποχρεωτικά κατά τα άρθρα 77 και 179 του Ν.3852/2010 στις ιστοσελίδες των Δήμων και Περιφερειών στις οποίες υπηρετούμε, προκύπτει ότι ο χειρισμός υποθέσεων που αφορούν την ίση μεταχείριση χωρίς διακρίσεις αφορούν συχνά περιπτώσεις επιβαλλόμενων διακρίσεων λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων (αρνήσεις καταχώρισης γάμων, αρνήσεις καταχώρισης θρησκευμάτων), λόγω αναπηρίας (μη επαρκείς υποδομές πρόσβασης, μη εξειδικευμένη κρίση σε περιπτώσεις επιβολής προστίμων στάθμευσης, κήρυξη ως αυθαιρέτου μπάρας πρόσβασης σε κατοικία), λόγω ηλικίας (επαγγελματικά δικαιώματα υπαλλήλων), λόγω κοινωνικής θέσης (περικοπή προνοιακών επιδομάτων χωρίς προηγούμενη έκθεση κοινωνικού λειτουργού κατά παράβαση σχετικής υπουργικής απόφασης) και πολλά άλλα, στα οποία έχουμε επιδιώξει να δώσουμε εξωδικαστικές λύσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Χαιρετίζουμε την ριζική αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση και συμμετέχουμε στην διαβούλευση επιθυμώντας να συμβάλλουμε και σε επίπεδο αρμοδιότητας για την εφαρμογή της στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως άλλωστε έχει συστήσει το Συμβούλιο της Ευρώπης σε κατ' επανάληψη παρεμβάσεις του προς τα κράτη μέλη. Σημειωτέον επίσης ότι οι υπάρχουσες, βάσει του Καλλικράτη, διαπαραταξιακές Δημοτικές και Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων, εκτός του ότι περιορίζονται θεματικά σε ζητήματα που αφορούν τις διακρίσεις λόγω φύλου, δεν διαθέτουν αρμοδιότητα διαμεσολαβητικής επίλυσης διαφορών. Ωστόσο, θεωρούμε ότι το νομοσχέδιο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τον επιτελικό και προγραμματικό ρόλο αυτών των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων, προκειμένου το εθνικό και τοπικό σύστημα εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, μετά την αντικατάσταση του Ν.3304/2005, να καθιστά κοινωνούς όλους τους υπάρχοντες θεσμικούς φορείς που καταπολεμούν τις διακρίσεις, όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ακολουθούν οι κατ' άρθρον προτάσεις μας.

2. Κατ' άρθρον παρατηρήσεις

Επί του άρθρου 1: Το προτεινόμενο νομοσχέδιο συνιστά ενσωμάτωση τριών κοινοτικών οδηγιών στην εσωτερική έννομη τάξη και αφορά την εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, συμπεριλαμβανομένου, φυσικά και του δημόσιου τομέα. Είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, για λόγους επίγνωσης της εφαρμογής του, παρόλο που στο άρθρο 3 γίνεται αναφορά σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, αυτό να γίνει σαφές και στο άρθρο 1 που καθορίζει τον στόχο του νομοσχεδίου. Περαιτέρω, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να υπάρξει μια ρητή διάταξη κατά την οποία θα ορίζεται η σχέση του νομοθετήματος με τον Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, και τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων, με την έννοια ότι καμία από τις διατάξεις αυτών των Κωδίκων δεν κατισχύει των διατάξεων του νόμου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

6 Ιουλίου 2016, 13:46 | **μόνο ντροπή με εκφράζει**

Η έννοια της διάκρισης στην Ελλάδα δεν συνάγεται από πραγματικά γεγονότα αλλά τεκμαίρετε. Στην Ελλάδα αδύναμος για την Ελληνική πολιτεία θεωρείται πάντα η γυναικά. Αυτό το βλέπουμε και σε δικαστικές αποφάσεις , προσλήψεις για το δημόσιο όπου ασχέτως ικανοτήτων πάντα υπάρχει ποσόστωση για γυναίκες.
Στα ελληνικά δικαστήρια όποιος βρίσκεται σε διάσταση ή σε διαδικασία διαζυγίου, γνωρίζει πάρα πολύ καλά ότι οι αποφάσεις είναι με το μέρος της γυναικάς κατά 99% (λόγια δικηγόρων) Έτσι έχουμε νέους πατεράδες ηλικίας 30-45 ετών λόγω της οικονομικής δυσπραγίας να πετιούνται στον δρόμο από τις συζύγους, να μην βλέπουν τα παιδιά τους γιατί θες απίστευτα λεφτά να το καταφέρεις, αλλά και να το καταφέρεις η πρώην μπορεί να μην στα δίνει , που θέλεις άλλα λεφτά για να την κυνηγήσεις. Άρα εξασθενημένοι πρώην σύζυγοι στον δρόμο με 700-800 ένα μισθό αν τον έχουν και αυτόν , πατεράδες που δεν μπορούν να δουν καν τα παιδιά τους, έχουν απέναντι μια νομοθεσία που έρχεται από την εποχή του μεταξά θεωρώντας τον πατέρα έναν τρισάθλιο τύπο που γυρίζει, αφήνει νηστική γυναίκα μιας και αυτή δεν δούλευε τότε, και η γυναίκα σπίτι μεγαλώνει τα παιδιά σπίτι καταπονημένη και αβοήθητη. Η Ελλάδα του 2016, που ζητάει από άνεργους πατεράδες 250 ευρώ διατροφή το μίνιμουμ μόνο με την έγκληση μιας κυρίας, που σε αναγκάζουν να της πληρώσεις και τα δικαστικά έξοδα. Το ωραίο της υπόθεσης. Και μια προοδευτική κυβέρνηση που συνεχίζει τους νόμους μεταξά και διαλύει ανθρώπινες ζωές. ντροπή ΟΛΩΝ ΜΑΣ που μιλάμε και για διακρίσεις με αυτήν την νομοθεσία

6 Ιουλίου 2016, 12:43 | **Δημητριάδης Παντελεήμων**

Παρακαλούμε να κατατεθεί ως επιπλέον άρθρο ή τροπολογία η καταβολή της υπερβάλλουσας μείωσης (προσωπικής διαφοράς) των πρώην Δημοτικών Αστυνομικών που μετατάχθηκαν υποχρεωτικώς στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του νόμου 4172/2013. Το να υπάρχουν υπάλληλοι 2 ταχυτήτων αντιβαίνει στους γενικότερους κανόνες δημόσιας διοίκησης και αυξάνει το κλίμα διάκρισης και άδικης μεταχείρισης σε κομμάτι του προσωπικού. Δεν δύναται και δεν είναι ορθό και δίκαιο υπάλληλος με τα ίδια έτη υπηρεσίας και για την ίδια εργασία να λαμβάνει έως και 220 ευρώ λιγότερα λόγω της περικοπής της ήδη μικρής προσωπικής διαφοράς που δικαιούται και λαμβάνουν όλοι οι υπόλοιποι αντίστοιχοι δ.υ. έπειτα από μία υποχρεωτική διαδικασία μετάταξης που υπάχθηκε! Για το λόγο αυτό ζητούμε την ακριβώς ίδια πρόταση του κ. Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθ. Δικαιωμάτων με το υπ. αριθμόν 42560/07.06.2016 έγγραφο του ΥΔΔΑΔ, που απέστειλε στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικ. Ανασυγκρότησης για το ίδιο θέμα που αφορά νομοσχέδιο του ΥΠΕΣ όπου υπάρχει η πρόβλεψη καταβολής της προσωπικής διαφοράς σε πρώην Δημοτικούς Αστυνομικούς που ανήκουν σε άλλη υπηρεσία αλλά υπάχθηκαν στην ίδια διαδικασία κινητικότητας του ν. 4172/2013. Ζητούμε επακριβώς:
«Να εξαιρεθούν από την γενική ρύθμιση της παραγράφου 22 του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010, όπως ισχύει και οι πρώην Δημοτικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι μετατάχθηκαν στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του ν. 4172/2013 (Α' 167)»
Δημητριαδης ΠαντελεημωνΦΥΛΑΚΑΣ Κ.Κ. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

5 Ιουλίου 2016, 00:54 | **ΕΠ.Θ.Α. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ / ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Παρακαλείται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, να εφαρμόσει άμεσα και πρώτο αυτό, την εγκύκλιο α.π. ΔΙΠΑΑΔ/ΠΡΟΣ/73/40111 της 4/3/2016 του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης με Θέμα:»Σχετικά με την απασχόληση ΠΕ Κοινωνικών Λειτουργών στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα» η οποία του έχει αρμοδίως αποσταλεί. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στους Οργανισμούς των φορέων στους οποίους προίσταται όπως π.χ. στα Σωφρονιστικά Καταστήματα, δεν ακολουθεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας διατηρώντας ενα απαράδεκτο πεπαλαιωμένο καθεστώς αποκλεισμού των πτυχιούχων ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Κοινωνικής Εργασίας / Κοινωνικών Λειτουργών απο θέσεις εργασίας στις Υπηρεσίες του μέσω των Οργανισμών – ΟΕΥ τους. Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εξετάσει το θέμα και έχει τονίσει την άμεση ανάγκη παρεμβάσεως για τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Παρακαλούμε λοιπόν για την εφαρμογή της

παραπάνω εγκυκλίου έτσι ώστε το Υπουργείο Δικαιοσύνης πρώτο να εφαρμόσει στη πράξη το παρόν νομοθέτημα που αυτό το ίδιο εισάγει, απαλείφοντας απο όλους τους ΟΕΥ αρμοδιότητάς του τη παραπάνω διακριτή μεταχείριση αποκλεισμού απο την εργασία, που υφίστανται λόγω της κοινωνικής τους κατάστασης οι πτυχιούχοι ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Κοινωνικής Εργασίας / Κοινωνικοι Λειτουργοί.

ΑΡΘΡΟ 2

3 Ιουλίου 2016, 11:23 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Επειδή ο όρος «χρόνια ασθένεια» παραπέμπει στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας, παρακαλούμε όπως αντικατασταθεί, όπου αυτός αναφέρεται στο εν λόγω Σχέδιο Νόμου, από τον όρο «χρόνια πάθηση».

13 Ιουλίου 2016, 10:22 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Επί του άρθρου 2: Με το άρθρο αυτό εισάγονται διατάξεις – όπως οι ισχύουσες του Ν.3304/2005 – με τις οποίες εξειδικεύονται οι έννοιες των άμεσων και των έμμεσων διακρίσεων. Πρόκειται για ένα πολύ χρήσιμο νομικό εργαλείο, ώστε να προσδιοριστεί η έννοια της διάκρισης όχι μόνο στον τομέα της εργασίας κ.τ.λ., αλλά και στον τομέα της παροχής των υπηρεσιών από τον δημόσιο τομέα προς τις / τους πολιτες. Η συνταγματική έδραση της αρχής της ισότητας δεν εμποδίζει να αναγνωριστεί ότι, σε επίπεδο ορολογίας τουλάχιστον, οι ορισμοί αναπτύσσουν κανονιστική λειτουργία και πέραν του στενού πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου νόμου, επιλογή στην οποία μπορεί να προχωρήσει ο εθνικός νομοθέτης χωρίς να δεσμεύεται από το θεματικό αντικείμενο των ενσωματωμένων οδηγιών. Προτείνουμε λοιπόν την αναδιατύπωση της παραγράφου 1, ως εξής: "Απαγορεύεται κάθε μορφή διάκρισης για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1, τόσο στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής που καθορίζεται από το άρθρο 3, όσο και στο πλαίσιο της ενάσκησης αρμοδιοτήτων από τις δημόσιες, περιφερειακές και δημοτικές υπηρεσίες προς τις/τους πολίτες."

12 Ιουλίου 2016, 21:37 | **Φίλιππος Παγάνης**

Θεωρούμε θετική την απαραίτητη διεύρυνση και εκσυγχρονισμό του ορισμού της διάκρισης. Πιστεύουμε πως επίσης σημαντικό είναι το σχέδιο νόμου να συμπεριλάβει σαφείς ορισμούς για τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, τα χαρακτηριστικά φύλου αλλά και κάθε αιτίας για

διάκριση που αναφέρεται στο σχέδιο νόμου ώστε να είναι ευκολότερη η εφαρμογή της νομοθεσίας εφόσον αυτή ψηφιστεί.

Εκ μέρους της Colour Youth – Κοινότητας LGBTQ Νέων Αθήνας,Φίλιππος Παγάνης

7 Ιουλίου 2016, 15:56 | **Stefanos**

Στην περίπτωση διάκρισης όμως λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φυλου...θα πρέπει αι αρμόδιες αρχές (αστυνομία κλπ) να μην ασκεί διακρίσεις σε θύματα ομοφοβικου, αμφιφοβικου και τρανσφοβικου περιστατικου...γιατι εχει γινει κατεξακολουθηση.....οποτε και τέτοια άτομα θα πρέπει να περιοριζοινται από τον νομο...ή και να απομακρύνονται απο τα καθηκοντα τους,μιας και αποτελουν δημοσια απειλη!!!!

6 Ιουλίου 2016, 14:41 | **ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

Η έννοια της διάκρισης είναι λίγο πολύπλοκη. Διάκριση είναι η υπάρχουσα νομοθεσία που δεν την ενδιαφέρει το δικαίωμα του παιδιού να έχει επικοινωνία με τον πατέρα σε περίπτωση διαζυγίου, αλλά δημιουργεί και εμπόδια πάντα είς όφελος των γυναικών. Εξωφρενικές διατροφές στον σύζυγο, όταν η γυναίκα εργάζεται κιόλας ή έχει κρυφά εισοδήματα τα οποία δεν δίνεται η δυνατότητα στον άντρα να τα αποδείξει αλλά μόνο στην γυναίκα. Στην πραγματικότητα της φτώχειας που ζούμε ο πατέρας είναι υποχρεωμένος να δίνει διατροφές τις οποίες βέβαια δεν είχε υποχρέωση όταν δεν ήταν να χωρίσει. Έτσι πριν τον χωρισμό έχουμε οικογένειες που ζούνε με 4 μέλη και έσοδα 600 ευρώ τον μήνα, και μετά τον χωρισμό ο ίδιος πατέρας καλείτε να καταβάλει 500 ευρώ σαν διατροφή για τα 2 τέκνα του, μη υπολογίζοντας η νομοθεσία τα έξοδα σίτισης στέγης κα μιας και ο πατέρας ζει αλλού. Τελικά σε αυτήν την χώρα σας ακολουθούσουν άλλες ευρωπαϊκές χώρες. όχι τόσο υπέρ της οικογένειας που τιμωρούν τις γυναίκες όταν δημιουργούν εμπόδια στον πατέρα από το να δει τα παιδιά του. Είμαστε τριτοκοσμική χώρα πάρτε το χαμπάρι.

ΑΡΘΡΟ 3

13 Ιουλίου 2016, 10:43 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. συμμετείχε σε όλες τις διαβουλεύσεις που έλαβαν χώρα για την ενσωμάτωση στην εθνική μας νομοθεσία της Οδηγίας 78/2000. Το βασικότερο αίτημα της Συνομοσπονδίας, το οποίο είχαμε

εκφράσει με όλη τη δύναμή μας προς την τότε Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ήταν η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και πέραν του τομέα της απασχόλησης/εργασίας και αυτό διότι το αναπηρικό κίνημα της χώρας από πολύ νωρίς είχε διαπιστώσει ότι ο αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία από την αγορά εργασίας οφείλεται στη διάκριση που υφίστανται σε όλους τους τομείς της ζωής τους, ήτοι στο δομημένο περιβάλλον, στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση, στην κοινωνία της πληροφορίας, στις μεταφορές κ.λπ.

Η Συνομοσπονδία εξακολουθεί να διεκδικεί την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και πέραν του τομέα της απασχόλησης/εργασίας -και μάλιστα σήμερα ακόμη περισσότερο από ότι στο παρελθόν- εφόσον βάσει της παρ. 2 του άρθρου 5 «Ισότητα και μη διάκριση» της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ, την οποία η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό Πρωτόκολλό της έχει επικυρώσει με τον ν.4074/2012 (ΦΕΚ 88 Α'/11.04.2012) και ως εκ τούτου πρέπει να εφαρμόσει άμεσα, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να «[...] απαγορεύουν όλες τις διακρίσεις βάσει της αναπηρίας και (να) εγγυώνται στα άτομα με αναπηρίες ίση και αποτελεσματική νομική προστασία κατά των διακρίσεων για οποιοδήποτε λόγο [...]».

Ακολουθεί παράθεση των αιτημάτων μας. Α. Σύσταση και συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας στη βάση των απαιτήσεων της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

Είναι γεγονός ότι το λόγω Σχέδιο Νόμου περιλαμβάνει αρκετά θετικά στοιχεία, όπως είναι η συμπερίληψη μεταξύ των προστατευόμενων ομάδων των ατόμων με χρόνια πάθηση, η διεύρυνση της έννοιας της διάκρισης («πολλαπλή διάκριση», «διάκριση λόγω σχέσης», «διάκριση λόγω νομιζόμενων χαρακτηριστικών», διάκριση λόγω «άρνησης εύλογων προσαρμογών»), η διεύρυνση του ρόλου του Συνηγόρου του Πολίτη ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης κ.λπ.- επιτυγχάνοντας με αυτόν τον τρόπο την ικανοποίηση πάγιων αιτημάτων διαφόρων φορέων, συμπεριλαμβανομένης και της Ε.Σ.Α.μεΑ., που αφορούσαν στη βελτίωση των διατάξεων του ν.3304/2005. Αυτό που δεν μπορεί να γίνει κατανοητό νομικά, κοινωνικά και πολιτικά είναι γιατί με το παρόν Σχέδιο Νόμου δεν διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, δεδομένου ότι έρχεται σε πλήρη αντίθεση όχι μόνο με ό,τι η Σύμβαση υπαγορεύει αλλά και με τις συνταγματικές επιταγές, εφόσον σύμφωνα με την παρ. 6 του Άρθρου 21 του Συντάγματος «τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας». Αξίζει να επισημανθεί ότι σε αντίθεση με το έτος 2005 που θεσπίστηκε ο ν.3304, σήμερα μια σειρά διατάξεων σε διάφορους νόμους και Κανονισμούς -πέραν του συνόλου των άρθρων της Σύμβασης για

τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ που αφορούν στο σύνολο της κοινωνικής ζωής- επιβάλλοντας την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας σε διάφορους τομείς, δημιουργούν ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για την επίτευξη του στόχου της επέκτασης της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Μερικές από αυτές τις διατάξεις παρουσιάζονται παρακάτω: -η παρ. 4 του άρθρου 26 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων» του ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (ΦΕΚ 79 Α'/09.04.2012) σύμφωνα με την οποία: «[...]Στα υφιστάμενα πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου κτίρια που στεγάζονται υπηρεσίες του Δημοσίου, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κοινωφελείς οργανισμοί, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας ή έχουν χρήσεις συνάθροισης κοινού... επιβάλλεται να γίνουν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, ώστε οι λειτουργικοί χώροι τους να είναι προσπελάσιμοι από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα. Οι διαμορφώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή γίνονται σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο 1 και θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι το 2020, με την προϋπόθεση ότι δεν θίγεται ο φέρων οργανισμός του κτιρίου, άλλως τα κτίρια θα θεωρούνται αυθαίρετα[...]»,

-οι παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3979/2011 «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 138 Α'/16.06.2011), σύμφωνα με τις οποίες: «[...]Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαμορφώνουν την πληροφόρηση και επικοινωνία και εν γένει τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά τρόπο, ώστε αυτές να είναι φιλικές προς τον χρήστη, να διασφαλίζουν και να ενισχύουν την ισότητα ως προς την πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες πρόσβασης ορισμένων ομάδων ή ατόμων και ιδίως των ατόμων με αναπηρία» και «Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η διαμόρφωση και προμήθεια των αντίστοιχων πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με γνώμονα τη διασφάλιση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρίες και τη δυνατότητα αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών από αυτά[...]»,

-η ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989 «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», όπου στο Παράρτημα Ι (στην ενότητα 7 «Προσβασιμότητα», ΚΥ. 49 -Βλ. επίσης ΚΠ.27) ορίζεται ότι οι δημόσιοι διαδικτυακοί τόποι πρέπει να συμμορφώνονται με το πρότυπο «Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού» (WCAG) έκδοση 2.0, το οποίο αποτελεί το de facto πρότυπο ηλεκτρονικής προσβασιμότητας, -η παρ. 5 του άρθρου 4 του ν.4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο

για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας -Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με την οποία: «5. Κανόνας μη διάκρισης και της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά». -το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006», σύμφωνα με το οποίο: «[...]Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά την εκπόνηση και υλοποίηση των προγραμμάτων. Ειδικότερα, η προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρίες λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των προγραμμάτων[...]» καθώς και Αιρεσιμότητα 3 «Αναπηρία».
Στη βάση των ως άνω επιταγών και απαιτήσεων και δεδομένου ότι το προαναφερθέν αίτημά μας δεν έχει ενσωματωθεί μέχρι τώρα στο παρόν Σχέδιο Νόμου, η Ε.Σ.Α.μεΑ διεκδικεί την έκδοση Υπουργικής Απόφασης για τη σύσταση και συγκρότηση ομάδας εργασίας, με τη συμμετοχή δύο εκπροσώπων της Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία θα έχει την υποχρέωση εντός τριμήνου να επεξεργαστεί και να σας υποβάλλει πόρισμα για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

13 Ιουλίου 2016, 10:06 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Επί του άρθρου 3: Στην παρ. 2 δεν έχει περιληφθεί η ταυτότητα φύλου και ο σεξουαλικός προσανατολισμός, επιτρέποντας, κατ' αποτέλεσμα τις διακρίσεις για αυτούς τους λόγους στην κοινωνική προστασία και την υγειονομική περίθαλψη, τις κοινωνικές παροχές και τις φορολογικές διευκολύνσεις ή πλειονεκτήματα, την εκπαίδευση, την πρόσβαση στη διάθση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης. Θεωρούμε ότι τέτοιες διακρίσεις είναι συνταγματικά ανεπίτρεπτες και, ενώ ο κοινοτικός νομοθέτης μπορεί να

περιορίζει την ρυθμιστική του εμβέλεια στο επίπεδο των ενωσιακών ελευθεριών, ο εθνικός νομοθέτης δεν επιτρέπεται να αποκλίνει από την εφαρμογή της αρχής της ισότητας σε αυτούς τους τομείς με τόσο ρητό τρόπο. Σημειωτέον ότι την ίδια παρατήρηση έχει δημοσιοποιήσει και το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών στις δικές του παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου.

12 Ιουλίου 2016, 21:31 | **Φίλιππος Παγάνης**

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και των φορολογικών διευκολύνσεων ή πλεονεκτημάτων, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης, εφαρμόζεται ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών (άρθρο 3, παρ. β).

Θεωρούμε λάθος τη μη επέκταση της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης στους τομείς αυτούς και με βάση το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου. Γνωρίζουμε ότι η νομοθετική πρωτοβουλία ενσωματώνει σε μεγάλο βαθμό ενωσιακή νομοθεσία, αλλά αυτό σε καμία περίπτωση δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος, όπως η Ελλάδα, να παράσχει ευρύτερη προστασία από την προβλεπόμενη. Παρότι μια τέτοια επέκταση προβλέπεται από το Άρθρο 29 του σχεδίου νόμου -μέσω προεδρικού διατάγματος-, πιστεύουμε πως είναι σημαντικό αυτό να προβλέπεται ρητά στη νομοθεσία.

Εκ μέρους της Colour Youth – Κοινότητας LGBTQ Νέων Αθήνας, Φίλιππος Παγάνης

12 Ιουλίου 2016, 11:22 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Επί του Άρθρου 3, παράγραφος 2:

Στον τομέα της: α) κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, β) των κοινωνικών παροχών και φορολογικών διευκολύνσεων ή πλεονεκτημάτων, γ) της εκπαίδευσης, και, δ) της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται (συναλλακτικά) στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγης, δεν συμπεριλαμβάνεται ούτε ο σεξουαλικός προσανατολισμός, και κυρίως, ούτε η ταυτότητα φύλου και χαρακτηριστικά φύλου. Είναι απαραίτητο να προστεθούν, ώστε οι LGBTI άνθρωποι να προστατεύονται από τις διακρίσεις και σε αυτούς τους τομείς. Ιδιαίτερα οι τρανς άνθρωποι, συχνά έχουν καταγραφεί

περιπτώσεις που βιώνουν αποκλεισμούς ή διακρίσεις τόσο στον τομέα της πρόσβασης στις παροχές και υπηρεσίες, όσο και στην εκπαίδευση (έχουν καταγραφεί πολλά περιστατικά ακραίων διακρίσεων στην εκπαίδευση) και στην υγεία και την στέγαση (στην στέγαση πολύ συχνά υπάρχουν καταγεγραμμένα περιστατικά άρνησης μίσθωσης σε τρανς ανθρώπους).
Εκ μέρους του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ),Μαρίνα Γαλανού (Πρόεδρος)

 6 Ιουλίου 2016, 11:17 | **Μιχάλης Κλειδωνάρης**
Απαιτείται επίσης η ανάλογη τροποποίηση του άρθρου δεύτερου του Ν.4074/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» (Α' 88/11.04.2012).

 5 Ιουλίου 2016, 20:10 | **Μιχάλης Κλειδωνάρης**
Η διάταξη της παρ.5 διαφοροποιείται από την αντίστοιχη του Ν.3304/2005 (άρ.8 παρ.4) στο ότι παραλείπει τα Σώματα Ασφαλείας και προσθέτει την περίπτωση των χρόνιων ασθενειών. Και οι δύο μεταβολές είναι ορθές και σύμφωνες με τη Νομοθεσία της Ε.Ε., όμως η διατύπωση εξακολουθεί να είναι αόριστη και προβληματική ως προς την έννοια «σχετικής με την Υπηρεσία». Ούτε από τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία του Ν.3304/2005 προκύπτει αλλά ούτε και από την Οδηγία 2000/78/ΕΚ και πραγματικά δεν έχει κάποια αξία το αν η αναπηρία είναι σχετική (υπονοείται αιτιώδης συνάφεια;) ή μη σχετική με την υπηρεσία. Νομίζω ότι καλύτερη είναι η ακόλουθη διατύπωση του αντίστοιχου νόμου περί Ατόμων με Αναπηρίες της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 3Α του Ν.127(Ι)/2000, όπως προστέθηκε με Ν.57(Ι)/2004): Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται όσον αφορά την απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις, στο βαθμό που η φύση της εργασίας απαιτεί ειδικές ικανότητες που δεν μπορούν να ασκηθούν από άτομα με αναπηρία.

 5 Ιουλίου 2016, 13:12 | **Γιώργος Καρατζάς**
Δυστυχώς το νομοσχέδιο αποτυγχάνει να αντιμετωπίσει τις διακρίσεις εις βάρος των αντιρρησιών συνείδησης.
Δεν επιτυγχάνει καμία συμμόρφωση με τις συστάσεις («Καταληκτικές παρατηρήσεις επί της δεύτερης περιοδικής έκθεσης της Ελλάδας» (CCPR/C/GRC/2)) της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ: «37.Η Επιτροπή επαναλαμβάνει την προηγούμενη ανησυχία της (CCPR/CO/8 3/GRC, παρ. 15) για (α) τη

διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας που είναι σημαντικά μεγαλύτερη από τη στρατιωτική υπηρεσία, (β) τη σύνθεση της Ειδικής Επιτροπής και την αναφερθείσα έλλειψη ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, ιδίως στις περιπτώσεις όπου λαμβάνουν χώρα ακροαματικές διαδικασίες χωρίς την παρουσία όλων των μελών της,(γ) τις καταγγελίες που υποδεικνύουν ΔΙΑΚΡΙΣΗ στη βάση διαφορετικών λόγων αντίρρησης στην παροχή υπηρεσίας και (δ) την επανειλημμένη τιμωρία αντιρρησιών συνείδησης κατά παραβίαση της αρχής «κανείς δε διώκεται, ούτε τιμωρείται ποινικά δις για το ίδιο αδίκημα» ("ne bis in idem") (άρθρο 14 και 18). 38. Το συμβαλλόμενο Κράτος πρέπει να λάβει μέτρα, ώστε να αναθεωρήσει τη νομοθεσία του με στόχο την αναγνώριση του δικαιώματος αντίρρησης συνείδησης στη στρατιωτική θητεία, περιλαμβάνοντας εναλλακτική δυνατότητα στη στρατιωτική θητεία, η οποία να είναι προσβάσιμη σε όλους τους αντιρρησίες συνείδησης και να μη συνεπάγεται κυρώσεις ή ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ως προς τη φύση, το κόστος ή τη διάρκειά της. Το συμβαλλόμενο Κράτος πρέπει, επίσης, να αποφεύγει την επαναλαμβανόμενη τιμωρία κατά παράβαση της αρχής ne bis in idem και να εξετάσει το ενδεχόμενο να τεθεί η αξιολόγηση των αιτήσεων για καθεστώς αντίρρησης συνείδησης υπό τον πλήρη έλεγχο των πολιτικών αρχών.» (μετάφραση όπως εμφανίζεται στον ιστότοπο της ΕΕΔΑ με τονισμένο με κεφαλαία τον όρο «διάκριση»).

Το νομοσχέδιο αποτυγχάνει να εφαρμόσει τις συστάσεις που έγιναν από Ουρουγουάη και Σλοβενία στο πλαίσιο του 2ου κύκλου του Universal Periodic Review (UPR) του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ:

«7.15.

Review the current legislation with a view to recognizing an alternative to military service, which is accessible to all conscientious objectors and is not punitive or discriminatory (Uruguay)

7.16.

Consider changes in legislation and practice in order to ensure that individuals who express conscientious objection to compulsory military service on the grounds of freedom of thought, conscience, disability, and/or religion do not face harassment or prosecution, and that they have the opportunity to perform civilian service of equal length to the one of military service (Slovenia)»

Το νομοσχέδιο αποτυγχάνει να εφαρμόσει τις συστάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), της οποίας πρόεδρος είχε διατελέσει ο νυν Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αναφορικά με τους αντιρρησίες συνείδησης (βλ. http://www.nchr.gr/index.php/2013-04-03-10-23-48/2013-04-03-10-27-55)

Το νομοσχέδιο αγνοεί τις συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και ιδιαίτερα την ΑΝΙΣΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ μεταξύ όσων επικαλουνται θρησκευτικούς και ιδεολογικούς λόγους: «Εξέταση αιτήσεων αναγνώρισης αντιρρησιών συνείδησης

Σύμφωνα με τα άρθρα 59, παράγρ. 1 και 2 και 62, παράγρ. 1 του Ν. 3421/2005: «Όσοι αρνούνται να εκπληρώσουν στρατιωτικές υποχρεώσεις επικαλούμενοι θρησκευτικές ή ιδεολογικές πεποιθήσεις μπορεί να αναγνωρίζονται ως αντιρρησίες συνείδησης [...], η υπαγωγή γίνεται με απόφαση ΥΠΕΘΑ ύστερα από γνωμοδότηση ειδικής επιτροπής που εξετάζει τη συνδρομή των προϋποθέσεων αναγνώρισης των ενδιαφερομένων ως αντιρρησιών είτε μέσα από τα δικαιολογητικά είτε αυτοπροσώπως [...] και αποτελείται από δύο καθηγητές ΑΕΙ, έναν σύμβουλο ή πάρεδρο ΝΣΚ και δύο ανώτερους αξιωματικούς». Η προσωπική συνέντευξη ως μέσο διαπίστωσης λόγων συνείδησης είναι αυτή καθ' εαυτήν αμφιλεγόμενη, στο μέτρο που υπάγει το ενδιάθετο φρόνημα σε έλεγχο ειλικρίνειας. Καθίσταται όμως ακόμη περισσότερο ανησυχητική τόσο εξαιτίας προβλημάτων στη συγκρότηση και τη λειτουργία της επιτροπής (συχνή απουσία των μη στρατιωτικών, ελλιπής αιτιολόγηση), όπως αυτά προκύπτουν από σειρά σχετικών αναφορών, όσο και εξαιτίας μιας πάγιας πρακτικής άνισης μεταχείρισης: ενώ για τους λεγόμενους «θρησκευτικούς» αντιρρησίες η επιτροπή αρκείται στην προσκόμιση πιστοποιητικού της οικείας θρησκευτικής κοινότητας και δεν τους καλεί καν σε συνέντευξη, οι λεγόμενοι «ιδεολογικοί» αντιρρησίες συχνά καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις που άπτονται ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως η ένταξη σε συγκεκριμένο πολιτικό χώρο (υποθέσεις 165151, 167596, 168243/2013).» (βλ. http://www.synigoros.gr/?i=metaxeirisi.el.imnode2.264999)

Το νομοσχέδιο αποτυγχάνει να εφαρμόσει τις συστάσεις της Διεθνούς Αμνηστίας, πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της οποίας είχε επίσης διατελέσει ο νυν Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (βλ. https://www.amnesty.gr/news/articles/article/3946/antirrisies-syneidisis-i-diethnis-amnistia-zita-ameses-tropopoiiseis)

Ο ΑΝΥΕΘΑ κ. Βίτσας κατά τη συνεδρίαση της 20ης Ιανουαρίου 2016, για το νομοσχέδιο που έγινε τελικά ο Νόμος 4361/2016, είχε πει: «Έχω και άλλη φορά τονίσει και εδώ ότι αυτή η διαδικασία για τους αντιρρησίες συνείδησης αποτελεί μια κεντρική απόφαση σε κυβερνητικό επίπεδο, στο οποίο κύριο λόγο θα πρέπει να έχουν τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Εσωτερικών και έχω πει ότι ήδη έχω έρθει σε επαφή με τον Υπουργό Δικαιοσύνης και θα έρθουμε σε επαφή και με τις υπηρεσίες ώστε να υπάρξει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.»

Δυστυχώς, για μια ακόμα φορά η κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένου του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποτυγχάνει να επιλύσει το ζήτημα των διακρίσεων και γενικότερων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αντιρρησιών συνείδησης.

3 Ιουλίου 2016, 08:06 | **Νάσος Θεοδωρίδης**

Η προσπάθεια αναμόρφωσης του νομοθετικού πλαισίου για τις διακρίσεις είναι αξιέπαινη, αλλά είναι πραγματικά ακατανόητο το γιατί το Υπουργείο δεν προχωράει στην υιοθέτηση του πάγιου αιτήματος πολλών φορέων και οργανώσεων σχετικά με την εξίσωση των προστατευόμενων ομάδων κατά τρόπο ώστε όλα τα θύματα διακρίσεων (ασχέτως λόγου διάκρισης) να απολαμβάνουν προστασίας αναφορικά με όλους τους θεματικούς τομείς. Δυστυχώς το υπουργείο διατηρεί την πλήρη προστασία (αναφορικά με τους θεματικούς τομείς) μόνο για τα θύματα από διάκριση λόγω εθνικής καταγωγής, καθώς και την προστασία όλων των ομάδων θυμάτων μόνο για διακρίσεις στον τομέα της εργασίας και του επαγγελματικού προσανατολισμού. Αυτή όμως θα έπρεπε να είναι η βασική μεταρρύθμιση του νέου νόμου.

30 Ιουνίου 2016, 11:54 | **Λάμπρος Φάκας**

Μια διάκριση που υπάρχει είναι η άνιση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στο θέμα της στράτευσης. Ή κατάργηση της στράτευσης για όλους ή υποχρεωτική στράτευση ανδρών και γυναικών.

ΑΡΘΡΟ 4

6 Ιουλίου 2016, 16:01 | **Λούκος Ευάγγελος**

Να μην θεωρείται διάκριση στον επαγγελματικό προσανατολισμό το όριο ηλικίας, το ύψος και τα σωματικά χαρακτηριστικά (ύψος, δείκτης μάζας σώματος) που αφορούν την πρόσληψη σε επαγγέλματα που από τη φύση τους απαιτούν την άσκηση των καθηκόντων τους από ιδιαίτερης κατηγορίας προσωπικό (σε συνδυασμό πάντα με τις γραμματικές και λοιπές γνώσεις) κλπ. όπως τα σώματα ασφαλείας.

ΑΡΘΡΟ 6

 12 Ιουλίου 2016, 21:10 | **Φίλιππος Παγάνης**

Ως οργάνωση νέων μας απασχολεί ιδιαιτέρως η πρόβλεψη δικαιολογημένης διαφορετικής μεταχείρισης λόγω ηλικίας. Παρότι χαιρετίζουμε την τυπική αυστηροποίηση του λεκτικού του άρθρου μέσω της προσθήκης της φράσης "ειδικώς αιτιολογημένη" σε σχέση με το άρθρο 11 του ν. 3304/2005, κρίνουμε σημαντικό να γίνει ειδική πρόβλεψη ώστε το συγκεκριμένο άρθρο να μην αποτελεί βάση για περαιτέρω εκμετάλλευση του νεανικού εργατικού δυναμικού και την καταστρατήγηση των εργατικών του δικαιωμάτων, αλλά να αποτελέσει όντως μέσο για την καταπολέμηση της νεανικής ανεργίας.

Εκ μέρους της Colour Youth – Κοινότητας LGBTQ Νέων Αθήνας, Φίλιππος Παγάνης

ΑΡΘΡΟ 8

 13 Ιουλίου 2016, 10:36 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Β. Συμπερίληψη της Ε.Σ.Α.μεΑ. μεταξύ των φορέων που θα παρέχουν προστασία στα θύματα διάκρισης λόγω αναπηρίας, θα συμμετέχουν στον διάλογο και θα συνεργάζονται με τους φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης

Δεδομένου ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ.:

• αποτελεί την αντιπροσωπευτικότερη οργάνωση των ατόμων με αναπηρία βάσει της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2430/1996 (Αρ. ΦΕΚ 156' Α/10.07.1996),

• δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των κοινωνικών εταίρων που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας,

• δεν αποτελεί «μη κυβερνητική οργάνωση» και• βάσει της παρ. 8 του άρθρου 2 «Σκοποί» του ισχύοντος Καταστατικού της «[...] δύναται να συμπαρίσταται στα ίδια το άτομα με αναπηρία (φυσικά πρόσωπα) σε οιαδήποτε περίπτωση παραβίασης των ανθρώπινων και συνταγματικών δικαιωμάτων τους, διασφαλίζοντας μεταξύ άλλων και την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω αναπηρίας σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, και να τα αντιπροσωπεύει ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής ή δικαστικής αρχής ή οργάνου σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο [...]»,

αιτούμαστε τη συμπερίληψη ρητών αναφορών στα παρακάτω άρθρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ. θα περιληφθεί μεταξύ των φορέων που θα: α) παρέχουν προστασία στα θύματα διάκρισης λόγω αναπηρίας, β) συμμετέχουν στο διάλογο με στόχο την προαγωγή της αρχής των ίσων ευκαιριών

και της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου, β) συνεργάζονται με τον Συνήγορο του Πολίτη ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Ακολουθεί παράθεση των προτεινόμενων από την Ε.Σ.Α.μεΑ. συμπληρώσεων ανά άρθρο:Άρθρο 8 – Παροχή προστασίας

Η παρ. 3 του άρθρο 8 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «3. Νομικά πρόσωπα, ενώσεις ή οργανώσεις συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ομάδων που υφίστανται διάκριση (π.χ. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία) και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, που έχουν σκοπό μεταξύ άλλων τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου μπορούν να αντιπροσωπεύουν τον βλαπτόμενο ενώπιον των δικαστηρίων και να τον εκπροσωπούν ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής ή διοικητικού οργάνου, εφόσον προηγουμένως παρασχεθεί η συναίνεσή του με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο θα φέρει, όπου απαιτείται, θεώρηση του γνησίου της υπογραφής».

13 Ιουλίου 2016, 10:42 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Επί του άρθρου 8: Καθώς για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης προβλέπεται ειδική διοικητική προσφυγή στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση (ή στον Ελεγκτή της Νομιμότητας), αυτό εξοβελίζει το δικαίωμα ενάσκησης των διοικητικών προσφυγών του άρθρου 24 έως και 27 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, δηλαδή της αίτησης θεραπείας και της ιεραρχικής προσφυγής. Αυτό σημαίνει ότι οι θιγόμενες/θιγόμενοι δεν έχουν πρακτικά ενώπιον των ΟΤΑ το δικαίωμα της αίτησης θεραπείας και ιεραρχικής προσφυγής κατά τον ΚΔΔιαδ, επειδή έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά τα άρθρα 227 επ. του Ν.3852/2010. Συνεπώς, θα ήταν χρήσιμη μια προσθήκη στην παρ. 1 του άρθρου 8, κατά την οποία: "Αίτηση θεραπείας και ιεραρχική προσφυγή ασκείται από τις/τους θιγόμενους για παραβιάσεις από τους Ο.Τ.Α. και κατά παρέκκλιση των άρθρων 24 έως και 27 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας".

12 Ιουλίου 2016, 21:05 | **Φίλιππος Παγάνης**

Θεωρούμε σημαντικό να προβλεφθεί στο άρθρο 8, παρ. 3 η άνευ παραβόλου υπέρ του δημοσίου αντιπροσώπευση του βλαπτόμενου ενώπιον των δικαστηρίων από νομικά πρόσωπα, ενώσεις ή οργανώσεις.

Εκ μέρους της Colour Youth – Κοινότητας LGBTQ Νέων Αθήνας, Φίλιππος Παγάνης

12 Ιουλίου 2016, 11:49 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Επί του Άρθρου 8, παράγραφος 3:

Προτείνουμε στην εκπροσώπηση ενώπιον του δικαστηρίου την μη καταβολή παραβόλου υπέρ του Δημοσίου. Εκ μέρους του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ), Μαρίνα Γαλανού.

6 Ιουλίου 2016, 13:58 | **μόνο ντροπή με εκφράζει**

Η έννοια της διάκρισης στην Ελλάδα δεν συνάγεται από πραγματικά γεγονότα αλλά τεκμαίρετε είναι γενικά αποδεκτό

Στην Ελλάδα αδύναμος για την Ελληνική πολιτεία θεωρείται πάντα η γυναικά.

Αυτό το βλέπουμε σε δικαστικές αποφάσεις , προσλήψεις για το δημόσιο όπου ασχέτως ικανοτήτων πάντα υπάρχει ποσόστωση για γυναίκες.

Στα ελληνικά δικαστήρια όποιος βρίσκεται σε διάσταση ή σε διαδικασία διαζυγίου, γνωρίζει πάρα πολύ καλά οτι οι αποφάσεις ειναι με το μέρος της γυναικάς κατα 99% (λόγια δικηγόρων)

Έτσι έχουμε νέους πατεράδες ηλικίας 30-45 ετών λόγω της οικονομικής δυσπραγίας να πετιούνται στον δρόμο από τις συζύγους, να μην βλέπουν τα παιδιά τους γιατι θες απίστευτα λεφτά να το καταφέρεις, αλλά και να το καταφέρεις η πρώην μπορεί να μην στα δίνει , που θέλεις αλλά λεφτά για να την κυνηγήσεις.

Αρα εξασθενημένοι πρώην συζυγοι στον δρομο με 700-800 ενα μισθο αν τον εχουν και αυτόν , πατεράδες που δεν μπορούν να δούν καν τα παιδιά τους, εχουν απεναντι μια νομοθεσία που ερχεται απο την εποχή του μεταξα θεωρωντας τον πατερα εναν τρισαθλιο τυπο που γυριζει,αφηνει νηστικη γυναικα μιας και αυτη δεν δουλευε τοτε, και η γυναικα σπιτι μεγαλωνει τα παιδιά σπιτι καταπονημενη και αβοηθητη. Η ελλαδα του 2016, που ζητάει απο ανεργους πατεραδες 250 ευρω διατροφη το μινιμουμ μόνο με την εγκληση μιας κυρίας, που σε αναγκάζουν να της πληρώσεις και τα δικαστικα εξοδα. Το ωραίο της υποθεσης.

Και μια προοδευτική κυβέρνηση που συνεχίζει τους νόμους μεταξα και διαλύει ανθρωπινες ζωες.

Ντροπη ΟΛΩΝ ΜΑΣ που μιλάμε και για διακρίσεις με αυτην την νομοθεσία

5 Ιουλίου 2016, 20:06 | **Μιχάλης Κλειδωνάρης**

Θα ήταν χρήσιμο και ουσιαστικό για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών να προβλεφθεί ότι σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας στον Συνήγορο του Πολίτη ή στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, αναστέλλονται οι προθεσμίες προσφυγής στη Δικαιοσύνη μέχρι την κοινοποίηση της οριστικής απάντησης στον ενδιαφερόμενο.

ΑΡΘΡΟ 13

13 Ιουλίου 2016, 10:24 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Άρθρο 13 – Κοινωνικός διάλογος

Η παρ. 1 του άρθρου 13 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «1. Το Κράτος ενθαρρύνει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, καθώς και το διάλογο με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ομάδων που υφίστανται διάκριση (π.χ. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία) και με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ως καταστατικό σκοπό την καταπολέμηση των διακρίσεων για λόγους λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο την προαγωγή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου».

ΑΡΘΡΟ 14

3 Ιουλίου 2016, 10:26 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Επί του άρθρου 14: Μετα την πρώτη παράγραφο, προστίθεται επόμενη παράγραφος κατά την οποία "Φορείς παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ως προς τους Δήμους ορίζονται οι Συμπαραστάτες του Δημότη και της Επιχείρησης και ως προς τις Περιφέρειες οι Περιφερειακοί Συμπαραστάτες του Πολίτη και της Επιχείρησης, στο πλαίσιο των ήδη ισχυουσών αρμοδιοτήτων τους κατά τα άρθρα 77 και 179 αντίστοιχα του Ν.3852/2010. Ως προς την ισότητα των φύλων ειδικότερα, φορείς παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στους Ο.Τ.Α. είναι οι Επιτροπές Ισότητας των Φύλων που λειτουργούν σε Δήμους και Περιφέρειες, στο πλαίσιο των δικών τους αρμοδιοτήτων. Ο Συνήγορος του Πολίτη σε ετήσια βάση

καλεί σε σύσκεψη τους Συμπαραστάτες καθώς και τις/τους επικεφαλής των Επιτροπών Ισότητας των Φύλων των Δήμων και Περιφερειών, προκειμένου να συμβάλλουν με στοιχεία των Γραφείων τους στην σύνταξη της Ειδικής Ετήσιας Έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να καλεί και σε πιο τακτική βάση τους Συμπαραστάτες για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών ως προς τον χειρισμό υποθέσεων, τηρουμένης πάντοτε της ανεξαρτησίας των δύο θεσμών."

12 Ιουλίου 2016, 11:58 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Επί του Άρθρου 14:

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ως φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ο Συνήγορος του Πολίτη. Προτείνουμε όσον αφορά την προώθηση της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο της τοπικής αυτοδιοίκησης, να προστεθεί και ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, καθώς και ο Συμπαραστάτης της Περιφέρειας.

Εκ μέρους του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ), Μαρίνα Γαλανού.

ΑΡΘΡΟ 16

13 Ιουλίου 2016, 11:04 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία** Άρθρο 16 – Συνεργασία φορέων. Το άρθρο 16 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά) :«Ο κατά τον παρόντα νόμο φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και οι υπηρεσίες του άρθρου 15 του νόμου, συνεργάζονται μεταξύ τους, καθώς και με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, τις τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα (ΓΕ.Σ.Ε.Ε Α.Δ.Ε.Δ.Υ), την τριτοβάθμια οργάνωση των ατόμων με αναπηρία (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), το Κέντρο Έρευνας Θεμάτων Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι), το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, καθώς και με φορείς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο τη συνεισφορά τους στην προαγωγή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου».

13 Ιουλίου 2016, 10:25 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Άρθρα 16 επ.: η ανωτέρω τροποποίηση επιβάλλει και στην σχετική νομοτεχνική βελτίωση των άρθρων 16 επ. ώστε να "υποδεχθούν" τους Συμπαραστάτες ως φορείς της προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και την συναρμοδιότητα με τον Συνήγορο του Πολίτη.

ΑΡΘΡΟ 17

13 Ιουλίου 2016, 11:38 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Άρθρο 17 – Ενημέρωση και διάδοση πληροφοριών

Η παρ. 1 του άρθρου 17 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «1. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ομάδων που υφίστανται διάκριση (π.χ. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία) οφείλουν να ενημερώνουν τα μέλη τους για το περιεχόμενο του παρόντος νόμου, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σκοπών του παρόντος νόμου».

ΑΡΘΡΟ 19

13 Ιουλίου 2016, 11:12 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Άρθρο 19Το εδάφιο στ) της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν.3094/2003 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά):

«[...] στ) συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τους κοινωνικούς εταίρους, τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ομάδων που υφίστανται διάκριση (π.χ. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία), τις επιχειρήσεις και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις προς ενημέρωση και διάδοση των καλών πρακτικών της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και για τη διοργάνωση σχετικών επιμορφωτικών εκδηλώσεων [...]».

8 Ιουλίου 2016, 15:26 | **Αγάπιος Τσαμχλής**

Εφ' όσον με το παρόν νομοσχέδιο (άρθρο 19 παρ. 2) τροποποιηθεί μόνο το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 3 παρ. 2 ν. 3094/2003 και όχι ολόκληρη εκείνη η παράγραφος, τότε θα παραμείνουν εκτός ελέγχου, δηλαδή εκτός εφαρμογής των Οδηγιών, οι φορείς που μέχρι στιγμής δεν ελέγχονται από το Συνήγορο («τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και οι ανεξάρτητες αρχές ως προς την κύρια λειτουργία τους»). Κάτι τέτοιο θα αποτελέσει:

Πρώτον, οπισθοδρόμηση σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς, καθώς οι φορείς αυτοί μέχρι τώρα ελέγχονταν, για θέματα διακρίσεων, από την (ήδη καταργούμενη) Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης (άρθρο 19 παρ, 2 ν. 3304/2005).

Δεύτερον, πλημμελή ενσωμάτωση των Οδηγιών, καθώς ένα μέρος του δημοσίου τομέα θα παραμείνει εκτός εφαρμογής τους.

Τρίτον, κραυγαλέα ανισότητα στην περίπτωση των θρησκευτικών κοινοτήτων, καθώς στην εφαρμογή των Οδηγιών θα υπάγονται μόνον αυτές που λειτουργούν ως ΝΠΙΔ και όχι εκείνες που λειτουργούν ως ΝΠΔΔ!

Τέταρτον, μείζον πρακτικό πρόβλημα στην περίπτωση του ΑΣΕΠ (=όλες οι προσλήψεις στο δημόσιο!), το οποίο υπό μεν το παλαιό καθεστώς τελούσε υπό τον έλεγχο της Επιτροπής Ίσης Μεταχείρισης, υπό δε το νομοσχέδιο τίθεται τελείως εκτός εφαρμογής των Οδηγιών.

ΑΡΘΡΟ 27 (άρθρο 11 του παρόντος νομοσχεδίου)

13 Ιουλίου 2016, 10:27 | **Δίκτυο Συμπαραστατών**

Άρθρο 27: Το ισχύον άρθρο 16 του Ν.3304/2005 είναι ο μοναδικός τρόπος επιβολής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομεά της συναλλακτικής παροχής υπηρεσιών, δηλαδή σε σχέση με τα δικαιώματα του καταναλωτή χωρίς διακρίσεις στον ιδιωτικό τομέα (π.χ. "απαγορεύονται οι ***" σε καταστήματα ή επεμβάσεις αποκλεισμού πελατών για έναν από τους λόγους διάκρισης που απαγορεύει το άρθρο 2). Η κατάργησή του θα αποστερήσει στους καταναλωτές το μοναδικό μέσο επιβολής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον ιδιωτικό τομέα της παροχής υπηρεσιών, αφού ούτε ο Συνήγορος του Πολίτη έχει αρμοδιότητα παρέμβασης στον ιδιωτικό τομέα πέραν το πεδίου της απασχόλησης και εργασίας.

Προτείνουμε η διάταξη να παραμείνει στο νομοσχέδιο και να εμπλουτιστεί με τους νέους λόγους απαγορευμένων διακρίσεων.

12 Ιουλίου 2016, 21:27 | **Φίλιππος Παγάνης**

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η κατάργηση του άρθρου 16 του ν. 3304/05 δε θα οδηγήσει στην άρση του ποινικού κολασμού των παραβατών της αρχής της ίσης μεταχείρισης, όπως αυτή προστατεύεται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Εκ μέρους της Colour Youth – Κοινότητας LGBTQ Νέων Αθήνας, Φίλιππος Παγάνης

12 Ιουλίου 2016, 11:54 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Το άρθρο αυτό καταργεί το πρώην Άρθρο 16 του ν. 3304/2005, το οποίο καθόριζε τις Ποινικές Κυρώσεις το οποίο καθόριζε τις ποινές φυλάκισης ή χρηματικές ποινές σε πρόσωπα που παραβιάζουν τον νόμο (φυλάκιση έξι μηνών έως τριών ετών και χρηματική ποινή χιλίων έως πέντε χιλιάδων ευρώ). Η διάταξη αυτή πρέπει οπωσδήποτε -και το επισημαίνουμε εμφατικά- να επαναφερθεί στο Άρθρο 27 του παρόντος σχεδίου νόμου. Μετά τη δημοσίευση του υπό διαβούλευση νομοσχεδίου, οι Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου, δήλωσαν ότι δεν υπάρχει πρόθεση αποποινικοποίησης, επομένως περιμένουμε να το δούμε αυτό στη διάταξη και είτε να επανέλθει, είτε να αναδιατυπωθεί κατάλληλα.

Εκ μέρους του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ), Μαρίνα Γαλανού.

5 Ιουλίου 2016, 20:02 | **Μιχάλης Κλειδωνάρης**

Ίσως θα έπρεπε να δοθεί τίτλος «Καταργούμενες διατάξεις» στο άρθρο αυτό. Σε κάθε περίπτωση θεωρώ λάθος την κατάργηση των ποινικών κυρώσεων του άρθρου 16 του Ν.3304/2005. Πιστεύω μάλιστα ότι θα έπρεπε να επεκταθούν οι ποινικές κυρώσεις και για ανάλογες συμπεριφορές, με πρόθεση, από στελέχη του νομικού προσώπου του Δημοσίου (υπαλλήλους, λειτουργούς και στρατιωτικούς).

ΑΡΘΡΟ 28 (άρθρο 23 του παρόντος νομοσχεδίου)

4 Ιουλίου 2016, 23:11 | **ΚΟΥΛΙΖΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ**

Στο συγκεκριμένο άρθρο ή και σε άλλο παρεμφερές, προτείνουμε τη συμπερίληψη των Οργανισμών (Οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας – ΟΕΥ) των φορέων του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα πλήν των απο τον παρόντα Νόμο εξαιρουμένων ειδικών περιπτώσεων του άρθρου 3.

ΑΡΘΡΟ 29 (άρθρο 24 του παρόντος νομοσχεδίου)

6 Ιουλίου 2016, 07:32 | **Λουκος Ευαγγελος**

καλούμε να κατατεθεί ως επιπλέον άρθρο ή τροπολογία η καταβολή της υπερβάλλουσας μείωσης (προσωπικής διαφοράς) των πρώην Δημοτικών Αστυνομικών που μετατάχθηκαν υποχρεωτικώς στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του νόμου 4172/2013. Το να υπάρχουν υπάλληλοι 2 ταχυτήτων αντιβαίνει στους γενικότερους κανόνες δημόσιας διοίκησης και αυξάνει το κλίμα διάκρισης και άδικης μεταχείρισης σε κομμάτι του προσωπικού. Δεν δύναται και δεν είναι ορθό και δίκαιο υπάλληλος με τα ίδια έτη υπηρεσίας και για την ίδια εργασία να λαμβάνει έως και 220 ευρώ λιγότερα λόγω της περικοπής της ήδη μικρής προσωπικής διαφοράς που δικαιούται και λαμβάνουν όλοι οι υπόλοιποι αντίστοιχοι δ.υ. έπειτα από μία υποχρεωτική διαδικασία μετάταξης που υπάχθηκε! Για το λόγο αυτό ζητούμε την ακριβώς ίδια πρόταση του κ. Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθ. Δικαιωμάτων με το υπ. αριθμόν 42560/07.06.2016 έγγραφο του ΥΔΔΑΔ, που απέστειλε στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικ. Ανασυγκρότησης για το ίδιο θέμα που αφορά νομοσχέδιο του ΥΠΕΣ όπου υπάρχει η πρόβλεψη καταβολής της προσωπικής διαφοράς σε πρώην Δημοτικούς Αστυνομικούς που ανήκουν σε άλλη υπηρεσία αλλά υπάχθηκαν στην ίδια διαδικασία κινητικότητας του ν. 4172/2013.

Ζητούμε επακριβώς:

«Να εξαιρεθούν από την γενική ρύθμιση της παραγράφου 22 του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010, όπως ισχύει και οι πρώην Δημοτικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι μετατάχθηκαν στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του ν. 4172/2013 (Α' 167)»Λούκος Ευάγγελο

Γ.Γ. Σωματείου Υπαλλήλων Δικαστικής Φυλακής Κορυδαλλού ΔΕ Φύλαξης Κ.Κ.Κορυδαλλού

Τμήμα Δεύτερο

Λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρθρα 22,23,30,31 παρ.1 ,32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, την

ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57 περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και την ενσωμάτωση της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392.

Έναρξη διαβούλευσης: 13 Σεπτεμβρίου 2016

Ολοκλήρωση διαβούλευσης: 21 Σεπτεμβρίου 2016

ΣΧΟΛΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1 (άρθρο 25 του παρόντος νομοσχεδίου)

15 Σεπτεμβρίου 2016, 18:14 | **Αδείμαντος**

Δεν βλέπω κάτι σχετικά με τις ληστρικές Δημόσιες Προτάσεις που κάνουν οι μεγαλομέτοχοι αφού πρώτα έχουν πατήσει κάτω τις μετοχές των εταιριών τους. Αυτό δεν αποτελεί χειραγώγηση??????

ΑΡΘΡΟ 2 (άρθρο 26 του παρόντος νομοσχεδίου)

15 Σεπτεμβρίου 2016, 22:45 | **ΟΥΜ ΟΣΜ**

«των οποίων η τιμή ή η αξία εξαρτάται από ή έχει επίπτωση στην τιμή ή την αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που αναφέρεται στα ως άνω στοιχεία» ΟΠΟΙΟΣ ΕΧΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΓΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ, ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΚΕΤΟΥ ΤΣΙΓΑΡΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ, ΑΝ ΣΥΝΟΔΕΥΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ «ΘΑ ΚΑΝΩ ΕΝΑ ΤΣΙΓΑΡΟ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΗΜΕΡΑ», Η', ΑΚΟΜΑ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ,»ΙΣΩΣ ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΝΑ ΤΟ ΚΟΨΩ». ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΤΟ ΟΤΙ ΑΥΤΟ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΑΡΤΗΘΕΝΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΧΕΙΡΑΓΩΓΙΣΗ, ΤΟΤΕ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΚΟ ΝΑ ΕΡΩΤΑΤΑΙ ΕΣΤΩ ΕΝΑΣ ΠΡΩΤΟΕΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΥΠΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.

Τμήμα Τρίτο

Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/62/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την

παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου

Έναρξη διαβούλευσης: 23 Σεπτεμβρίου 2016
Ολοκλήρωση διαβούλευσης: 27 Σεπτεμβρίου 2016

Δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Τμήμα Τέταρτο

Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης

Έναρξη διαβούλευσης: 12 Ιουλίου 2016
Ολοκλήρωση διαβούλευσης: 22 Ιουλίου 2016

Σχόλια επί των άρθρων

Άρθρο 1 (άρθρο 56 του παρόντος νομοσχεδίου)

- 22 Ιουλίου 2016, 12:28 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.), αναγνωρισμένο μη κερδοσκοπικό Σωματείο εθελοντικού χαρακτήρα για την προστασία των δικαιωμάτων της τρανς κοινότητας, με το παρόν δελτίο τύπου, καταθέτει τη θέση του αναφορικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου του Υπ. Δικαιοσύνης για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»[1].
Συγκεκριμένα:
Θεωρούμε ιδιαίτερα θετική τη σύσταση ενός ανεξάρτητου μηχανισμού διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας, καθώς σε πολλές περιπτώσεις το ΣΥΔ έχει φέρει στην επιφάνεια περιστατικά αυθαιρεσίας από τα σώματα ασφαλείας, που ποτέ όμως δεν διερευνήθηκαν και δεν αποδόθηκαν ευθύνες.

Μάλιστα τούτο ήταν κάτι που με έμφαση σε παλιότερα περιστατικά αυθαιρεσίας το είχαμε τονίσει με τον πιο έντονο τρόπο, όχι μόνο ως δική μας θέση, αλλά και με αφορμή την επίσημη θέση του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με την οποία:

«Ένα ανεξάρτητο και αποτελεσματικό σύστημα καταγγελιών κατά της αστυνομίας είναι ουσιώδους σημασίας για τη λειτουργία μιας δημοκρατικής και υπεύθυνης αστυνομικής υπηρεσίας. Η ανεξάρτητη και αποτελεσματική εξακρίβωση των καταγγελιών ενισχύει τη δημόσια εμπιστοσύνη στην αστυνομία και διασφαλίζει ότι δεν υπάρχει ατιμωρησία για την ανάρμοστη συμπεριφορά ή την κακομεταχείριση. Ένα σύστημα καταγγελιών πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει κατάλληλα και ανάλογα ένα ευρύ σύνολο ισχυρισμών κατά της αστυνομίας σύμφωνα με τη σοβαρότητα των παραπόνων του καταγγέλλοντος και τις επιπτώσεις για τον αστυνομικό εναντίον του οποίου γίνεται η καταγγελία. Ένα σύστημα καταγγελιών κατά της αστυνομίας θα πρέπει να είναι κατανοητό, ανοιχτό και προσβάσιμο και να δείχνει θετική στάση και κατανόηση για ζητήματα φύλου, φυλής, εθνικότητας, θρησκείας, πεποίθησης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, αναπηρίας και ηλικίας. Θα πρέπει να είναι αποτελεσματικό και κατάλληλα εφοδιασμένο και να συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας κουλτούρας φροντίδας στην παροχή των υπηρεσιών αστυνόμευσης» [2]

Θεωρούμε, ακόμη, απόλυτα θετική, την ρητή αναφορά της ταυτότητας φύλου, καθώς και των χαρακτηριστικών φύλου, ως έδαφος αναγκαίο διερεύνησης «παράνομης συμπεριφοράς για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση» (Άρθρο 1, παρ. 1, εδάφιο δ του σχεδίου νόμου).

Εκφράζουμε όμως τον σκεπτικισμό μας για το κατά πόσον θα μπορούσε να είναι αποτελεσματική επί του πρακτέου η ανάληψη όλου του βάρους εξέτασης των καταγγελιών αυθαιρεσίας αποκλειστικά από τον Συνήγορο του Πολίτη, καθώς η φύση της αποστολής του είναι η διαμεσολάβηση, ενώ η αποστολή που πρέπει να έχει ο υπό σύσταση Μηχανισμός είναι αυτός των κυρώσεων και της καταστολής της αυθαιρεσίας, ιδιαίτερα όταν, κατά το Άρθρο 1, παρ. 1, εδάφιο δ, έχει ρατσιστικό κίνητρο. Θεωρούμε, πως πέραν του Συνηγόρου του Πολίτη, θα πρέπει να υπάρξει συμμετοχή και άλλων φορέων, εμπλεκόμενων με αποφασιστικό τρόπο στον έλεγχο της δημόσιας διοίκησης με προορισμό την επιβολή των αναγκαίων κυρώσεων που αρμόζουν σε περιπτώσεις αυθαιρεσίας, και αναφορικά με τις περιπτώσεις που έχουν ρατσιστικό κίνητρο, ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμη η συμμετοχή εκπροσώπου του Δικτύου Καταπολέμησης Ρατσιστικής Βίας.

Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε πως θα πρέπει να αναθεωρηθεί το Προεδρικό Διάταγμα 132/2012[3] για τη Σύσταση Τμημάτων και Γραφείων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας με τη προσθήκη του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου και των χαρακτηριστικών φύλου.

Ακόμη αναφορικά με τα καταστήματα κράτησης, αν και η αποτελεσματική λύση θα δοθεί μόνον με την νομοθέτηση της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου, υπενθυμίζουμε τις προτάσεις του ΣΥΔ, σχετικά με την αναθεώρηση του Σωφρονιστικού Κώδικα σε θέματα που αφορούν την ταυτότητα φύλου[4], και προτείνουμε να αξιοποιηθούν.

Εν κατακλείδι, με τον αστερίσκο που αναφέρθη αναφορικά με τον μηχανισμό ώστε να έχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, θεωρούμε αναμφίβολα πολύ θετική την πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης.

.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΙΕΜΦΥΛΙΚΩΝ (Σ.Υ.Δ.)

Συγγρού 29, 1ος όροφος, Αθήνα, ΤΚ 11743

http://www.transgender-association.gr/

transgender.support.association@gmail.com

—

[1] Υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης: http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=6821.

[2] Ανεξάρτητη και αποτελεσματική εξακρίβηση των καταγγελιών κατά της αστυνομίας. Γνωμοδότηση του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης: https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CommDH(2009)4&Language=lanGreek&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true.&direct=true

[3] Προεδρικό Διάταγμα 132/2012, «Σύσταση Τμημάτων και Γραφείων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας – Τροποποίηση διατάξεων π.δ. 14/2001 (Α' 12)»: http://www.e-nomothesia.gr/inner.php/kat-astynomikos-astynomia/idrysi-leitourgia-uperesion/pd-132-2012.html?print=1

[4] Δελτίο Τύπου ΣΥΔ, 21.1.2013, «Οι παρατηρήσεις του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών για τον νέο Σωφρονιστικό Κώδικα»: https://transgendersupportassociation.wordpress.com/2013/01/28/%ce%bf%ce%b9-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%b1%cf%84%ce%b7%cf%81%ce%ae%cf%83%ce%b5%ce%b9%cf%82-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%83%cf%89%ce%bc%ce%b1%cf%84%ce%b5%ce%af%ce%bf%cf%85-%cf%85%cf%80%ce%bf%cf%83%cf%84/

- 21 Ιουλίου 2016, 21:17 | **nomikos**

ορίστε μερικές σκέψεις

α) Στο άρθρο 1, στην 6η σειρά προτείνεται μετά το ρήμα "αφορούν" να προστεθεί ο όρος "αποκλειστικά» προκειμένου να μην καταλείπεται περιθώριο τυχόν διασταλτικής ή αναλογικής διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του. Ειδικά για την περίπτωση (γ) της πργ. 1 του άρθρου 1 προτείνεται να εξειδικευθεί απόλυτα το περιεχόμενο των περιπτώσεων της παράνομης χρήσης πυροβόλου όπλου, ως εξής " γ. Παράνομη κατά τις διατάξεις του Π.Κ. και του Σ.Π.Κ. χρήση πυροβόλου όπλου, ως αυτό ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2168/1993".

β) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 προτείνεται να απαλειφθεί η περίοδος "Όταν η καταγγελία είναι ανώνυμη διερευνάται μόνο εφόσον περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία που παρέχουν βάση για τη διερεύνησή της, άλλως τίθεται στο αρχείο με πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη", καθώς αποτελεί δίδαγμα κοινής πείρας ότι αυτές στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων δεν είναι δυνατόν να τύχουν επαρκούς αξιολόγησης και διερεύνησης καθώς παρέχουν ισχνά αποδεικτικά μέσα, ένεκα του γενικόλογου περιεχομένου τους, Άλλωστε, αφ ης στιγμής παρέχεται η δυνατότητα της εκ των υστέρων ανωνυμοποίησης του καταγγέλλοντος εκ μέρους του Συνηγόρου του Πολίτη κατά το χειρισμό επώνυμης καταγγελίας, φρονούμε ότι οι ανώνυμες καταγγελίες δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις προς διερεύνηση υποθέσεις.

γ)Σε ό,τι αφορά στην πργ 4 του άρθρου 1, προτείνεται να τροποποιηθεί ως εξής: "Σε περίπτωση οίκοθεν διερεύνησης μιας καταγγελίας ή ενός περιστατικού από το Συνήγορο του Πολίτη, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, αναστέλλουν την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου ή εάν έχουν ήδη προβεί στην άσκηση σχετικού πειθαρχικού ελέγχου είτε με έκδοση κλήσης σε απολογία, είτε με έκδοση πράξης παραπομπής σε ανακριτικό-πειθαρχικό συμβούλιο, αναστέλλουν την έκδοση της απόφασής τους έως τη σύνταξη και γνωστοποίηση του σχετικού πορίσματος και των

λοιπών στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης από το Συνήγορο του Πολίτη. Διοικητικά μέτρα αναφορικά με την υπηρεσιακή κατάσταση που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις εκάστης Υπηρεσίας και έχουν ληφθεί σε βάρος του πειθαρχικά ελεγχόμενου δεν θίγονται. Ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.». Η διατύπωση αυτή κρίνεται σκόπιμη και απαραίτητη προκειμένου διευκρινισθεί η έναρξη και η λήξη της αναστολής άσκησης πειθαρχικού ελέγχου. Συναφώς, φρονείται ότι πρέπει να απαλειφθεί η φράση "Ο ελεγχόμενος έχει δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης και ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη" , καθώς η προηγούμενη ακρόαση πρέπει να ασκείται ενώπιον του ασκούντος τον πειθαρχικό έλεγχο. Ο ΣτΠ ενεργεί στο πλαίσιο της διερεύνησης των καταγγελλομένων και όχι στο κομμάτι της κίνησης της πειθαρχικής δίωξης.

δ) Στην πργ 6 πρέπει να απαλειφθεί η παράθεση των διατάξεων διάσπαρτων νομοθεσιών, καθώς δημιουργείται σύγχυση και δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν όλες οι περιπτώσεις υφισταμένων πειθαρχικών οργάνων. Άλλωστε τα συγκεκριμένα παρατιθέμενα νομοθετήματα ενδέχεται κάποια στιγμή να τροποποιηθούν, επομένως θα πρέπει κάθε φορά το άρθρο 1 πργ 6 να τροποποιείται αντίστοιχα.

ε)Σχετικά με την πργ 7 του άρθρου 1, στην 5η γραμμή χρειάζεται να προστεθεί η φράση: "Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 2472/1997.", άλλως θα υφίσταται αντινομία μεταξύ ενός νεώτερου και ειδικότερου νόμου και μία απόλυτης απαγόρευσης ενός προγενέστερου νόμου.

- 21 Ιουλίου 2016, 15:20 | **Μαρίνα Γαλανού (Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών – ΣΥΔ)**

Το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.), αναγνωρισμένο μη κερδοσκοπικό Σωματείο εθελοντικού χαρακτήρα για την προστασία των δικαιωμάτων της τρανς κοινότητας, με το παρόν δελτίο τύπου, καταθέτει τη θέση του αναφορικά με το υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου του Υπ. Δικαιοσύνης για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»[1].

Συγκεκριμένα:

Θεωρούμε ιδιαίτερα θετική τη σύσταση ενός ανεξάρτητου μηχανισμού διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας, καθώς σε πολλές περιπτώσεις το ΣΥΔ έχει φέρει στην επιφάνεια περιστατικά αυθαιρεσίας από τα σώματα ασφαλείας, που ποτέ όμως δεν διερευνήθηκαν και δεν αποδόθηκαν ευθύνες.

Μάλιστα τούτο ήταν κάτι που με έμφαση σε παλιότερα περιστατικά αυθαιρεσίας το είχαμε τονίσει με τον πιο έντονο τρόπο, όχι μόνο ως δική μας θέση, αλλά και με αφορμή την επίσημη θέση του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με την οποία:

«Ένα ανεξάρτητο και αποτελεσματικό σύστημα καταγγελιών κατά της αστυνομίας είναι ουσιώδους σημασίας για τη λειτουργία μιας δημοκρατικής και υπεύθυνης αστυνομικής υπηρεσίας. Η ανεξάρτητη και αποτελεσματική εξακρίβωση των καταγγελιών ενισχύει τη δημόσια εμπιστοσύνη στην αστυνομία και διασφαλίζει ότι δεν υπάρχει ατιμωρησία για την ανάρμοστη συμπεριφορά ή την κακομεταχείριση. Ένα σύστημα καταγγελιών πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει κατάλληλα και ανάλογα ένα ευρύ σύνολο ισχυρισμών κατά της αστυνομίας σύμφωνα με τη σοβαρότητα των παραπόνων του καταγγέλλοντος και τις επιπτώσεις για τον αστυνομικό εναντίον του οποίου γίνεται η καταγγελία. Ένα σύστημα καταγγελιών κατά της αστυνομίας θα πρέπει να είναι κατανοητό, ανοιχτό και προσβάσιμο και να δείχνει θετική στάση και κατανόηση για ζητήματα φύλου, φυλής, εθνικότητας, θρησκείας, πεποίθησης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, αναπηρίας και ηλικίας. Θα πρέπει να είναι αποτελεσματικό και κατάλληλα εφοδιασμένο και να συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας κουλτούρας φροντίδας στην παροχή των υπηρεσιών αστυνόμευσης» [2]

Θεωρούμε, ακόμη, απόλυτα θετική, την ρητή αναφορά της ταυτότητας φύλου, καθώς και των χαρακτηριστικών φύλου, ως έδαφος αναγκαίο διερεύνησης «παράνομης συμπεριφοράς για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση» (Άρθρο 1, παρ. 1, εδάφιο δ του σχεδίου νόμου).

Εκφράζουμε όμως τον σκεπτικισμό μας για το κατά πόσον θα μπορούσε να είναι αποτελεσματική επί του πρακτέου η ανάληψη όλου του βάρους εξέτασης των καταγγελιών αυθαιρεσίας αποκλειστικά από τον Συνήγορο του Πολίτη, καθώς η φύση της αποστολής του είναι η διαμεσολάβηση, ενώ η αποστολή που πρέπει να έχει ο υπό σύσταση Μηχανισμός είναι αυτός των κυρώσεων και της καταστολής της αυθαιρεσίας, ιδιαίτερα όταν, κατά το Άρθρο 1, παρ. 1, εδάφιο δ, έχει ρατσιστικό κίνητρο. Θεωρούμε, πως πέραν του Συνηγόρου του Πολίτη, θα πρέπει να υπάρξει συμμετοχή και άλλων φορέων, εμπλεκόμενων με αποφασιστικό τρόπο στον έλεγχο της δημόσιας διοίκησης με προορισμό την επιβολή των αναγκαίων κυρώσεων που αρμόζουν σε περιπτώσεις αυθαιρεσίας, και αναφορικά με τις περιπτώσεις που έχουν ρατσιστικό κίνητρο, ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμη η συμμετοχή εκπροσώπου του Δικτύου Καταπολέμησης Ρατσιστικής Βίας.

Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε πως θα πρέπει να αναθεωρηθεί το Προεδρικό Διάταγμα 132/2012[3] για τη Σύσταση Τμημάτων και Γραφείων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας με τη προσθήκη του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου και των χαρακτηριστικών φύλου.

Ακόμη αναφορικά με τα καταστήματα κράτησης, αν και η αποτελεσματική λύση θα δοθεί μόνον με την νομοθέτηση της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου, υπενθυμίζουμε τις προτάσεις του ΣΥΔ, σχετικά με την αναθεώρηση του Σωφρονιστικού Κώδικα σε θέματα που αφορούν την ταυτότητα φύλου[4], και προτείνουμε να αξιοποιηθούν.

Εν κατακλείδι, με τον αστερίσκο που αναφέρθη αναφορικά με τον μηχανισμό ώστε να έχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, θεωρούμε αναμφίβολα πολύ θετική την πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης.

.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΙΕΜΦΥΛΙΚΩΝ (Σ.Υ.Δ.)

Συγγρού 29, 1ος όροφος, Αθήνα, ΤΚ 11743

http://www.transgender-association.gr/

transgender.support.association@gmail.com

—

[1] Υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης: http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=6821.

[2] Ανεξάρτητη και αποτελεσματική εξακρίβηση των καταγγελιών κατά της αστυνομίας. Γνωμοδότηση του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης: https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CommDH(2009)4&Language=lanGreek&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true.&direct=true

[3] Προεδρικό Διάταγμα 132/2012, «Σύσταση Τμημάτων και Γραφείων Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας – Τροποποίηση διατάξεων π.δ. 14/2001 (Α' 12)»: http://www.e-nomothesia.gr/inner.php/kat-astynomikos-astynomia/idrysi-leitourgia-uperesion/pd-132-2012.html?print=1

[4] Δελτίο Τύπου ΣΥΔ, 21.1.2013, «Οι παρατηρήσεις του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών για τον νέο Σωφρονιστικό Κώδικα»: https://transgendersupportassociation.wordpress.com/2013/01/28/%ce%bf%ce%b9-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%b1%cf%84%ce%b7%cf%81%ce%ae%cf%83%ce%b5%ce%b9%cf%82-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%83%cf%89%ce%bc%ce%b1%cf%84%ce%b5%ce%af%ce%bf%cf%85-%cf%85%cf%80%ce%bf%cf%83%cf%84/

- 18 Ιουλίου 2016, 08:08 | **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία**

Καταρχάς, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ορθά το εδάφιο δ) της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 τροποποιείται/συμπληρώνεται ως ακολούθως: «δ. παράνομη συμπεριφορά για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου». Λαμβάνοντας υπόψη:
– το εδάφιο ε, της παρ. 2 του άρθρου 9 «Προσβασιμότητα» της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, την οποία η χώρα μας μαζί με το προαιρετικό πρωτόκολλό της επικύρωσε με τον Ν.4074/2012 (Αρ. ΦΕΚ 88 Α'/11.04.2012) και ως εκ τούτου οφείλει να εφαρμόσει, στο οποίο αναφέρεται το εξής: «[...] 2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν επίσης κατάλληλα μέτρα προκειμένου: ε. να παρέχουν μορφές 'ζωντανής' βοήθειας και ενδιαμέσων, συμπεριλαμβανομένων των οδηγών, των αναγνωστών και των επαγγελματιών διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας, προκειμένου να διευκολύνουν την προσβασιμότητα στα κτίρια και σε άλλες εγκαταστάσεις που είναι ανοικτές στο κοινό [...]» και
-το άρθρο 5 «Ισότητα και μη διάκριση» της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στο οποίο αναφέρεται το εξής: «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι όλα τα άτομα είναι ίσα ενώπιον και σύμφωνα με τον νόμο και δικαιούνται, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση, ίση προστασία και ίσα οφέλη από το νόμο. ..3. Προκειμένου να προάγουν την ισότητα και να εξαλείψουν τις διακρίσεις, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα

κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι παρέχεται εύλογη προσαρμογή. 4. Τα συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία είναι απαραίτητα προκειμένου να επιταχυνθεί ή να επιτευχθεί μία πραγματική ισότητα των ατόμων με αναπηρίες, δεν θεωρούνται διακρίσεις, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Σύμβασης [...]»,

η Ε.Σ.Α.μεΑ. προτείνει:

η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3938/2011 να συμπληρωθεί ως ακολούθως: «2. Οι καταγγελίες πρέπει να είναι επώνυμες και γραπτές και να υποβάλλονται στο Συνήγορο του Πολίτη, αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξούσιου. Το όνομα και τα άλλα στοιχεία ταυτότητας του καταγγέλλοντος μπορεί να μην ανακοινώνονται κατά το στάδιο της διερεύνησης αν το ζητήσει εγγράφως ο ενδιαφερόμενος. Αν κατά την κρίση του Συνηγόρου του Πολίτη η διερεύνηση δεν είναι δυνατή χωρίς ανακοίνωση του ονόματος, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται ότι η καταγγελία του θα τεθεί στο αρχείο, εφόσον ο ίδιος δεν συναινέσει εγγράφως στην ανακοίνωση του ονόματός του. Αν ο καταγγέλλων αγνοεί την ελληνική γλώσσα, μπορεί να παραστεί με διερμηνέα. Αν ο καταγγέλλων είναι άτομο με αναπηρία η Αρχή θα του παρέχει υπηρεσία διερμηνείας νοηματικής γλώσσας ή/και συνοδού. Για την επιλογή διερμηνέα νοηματικής γλώσσας θα πραγματοποιείται επικοινωνία με την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος ή το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών. Αν ο καταγγέλλων αδυνατεί να γράψει, η καταγγελία γίνεται προφορικώς, καταγράφεται από υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη και συντάσσεται έκθεση στην οποία γίνεται ειδική μνεία της αδυναμίας του καταγγέλλοντος να γράψει. Η έκθεση υπογράφεται από τον καταγγέλλοντα και τον υπάλληλο του Συνηγόρου του Πολίτη που τη συνέταξε[...]».

Σχόλια

Άρθρο 2 (άρθρο 57 του παρόντος νομοσχεδίου)

21 Ιουλίου 2016, 21:48 | **nomikos**

Στην πργ. 2 του άρθρου 2 θα πρέπει στην 7η σειρά να προστεθεί το είδος των δικαστηρίων (ποινικά, αστικά, διοικητικά, πολιτικά ή στρατιωτικά) στα οποία πραγματοποιείται μνεία. Επιπροσθέτως, στης 8η σειρά χρειάζεται να απαλειφθεί ο όρος "πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο», καθώς δεν είναι κοινός σε όλες τις δικονομίες, μάλιστα, δε, στο πλαίσιο της Πολιτικής Δικονομίας τυγχάνει καταργημένος.

Αντίθετα, χρησιμότερο θα ήταν να αναγραφεί ως εξής: »έως την έναρξη της επ' ακροατηρίω διαδικασίας»

Άρθρο 3 (άρθρο 58 του παρόντος νομοσχεδίου)

13 Ιουλίου 2016, 12:34 | **Μιχάλης Κλειδωνάρης**

Ο ορθός τίτλος του άρθρου είναι «Καταργούμενες διατάξεις».

12 Ιουλίου 2016, 17:06 | **Λούκος Ευάγγελος**

Παρακαλούμε να κατατεθεί ως επιπλέον άρθρο ή τροπολογία η καταβολή της υπερβάλλουσας μείωσης (προσωπικής διαφοράς) των πρώην Δημοτικών Αστυνομικών που μετατάχθηκαν υποχρεωτικώς στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του νόμου 4172/2013. Το να υπάρχουν υπάλληλοι 2 ταχυτήτων αντιβαίνει στους γενικότερους κανόνες δημόσιας διοίκησης και αυξάνει το κλίμα διάκρισης και άδικης μεταχείρισης σε κομμάτι του προσωπικού. Δεν δύναται και δεν είναι ορθό και δίκαιο υπάλληλος με τα ίδια έτη υπηρεσίας και για την ίδια εργασία να λαμβάνει δεκάδες έως εκατοντάδες ευρώ λιγότερα λόγω της περικοπής της ήδη μικρής προσωπικής διαφοράς που δικαιούται και λαμβάνουν όλοι οι υπόλοιποι αντίστοιχοι δ.υ. έπειτα από μία υποχρεωτική διαδικασία μετάταξης που υπάχθηκε! Για το λόγο αυτό ζητούμε την ακριβώς ίδια πρόταση του κ. Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθ. Δικαιωμάτων με το υπ. αριθμόν 42560/07.06.2016 έγγραφο του ΥΔΔΑΔ, που απέστειλε στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικ. Ανασυγκρότησης για το ίδιο θέμα που αφορά νομοσχέδιο του ΥΠΕΣ όπου υπάρχει η πρόβλεψη καταβολής της προσωπικής διαφοράς σε πρώην Δημοτικούς Αστυνομικούς που ανήκουν σε άλλη υπηρεσία αλλά υπάχθηκαν στην ίδια διαδικασία κινητικότητας του ν. 4172/2013. Ζητούμε επακριβώς: «Να εξαιρεθούν από την γενική ρύθμιση της παραγράφου 22 του άρθρου τρίτου του ν. 3845/2010, όπως ισχύει και οι πρώην Δημοτικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι μετατάχθηκαν στα Καταστήματα Κράτησης βάσει του ν. 4172/2013 (Α' 167)»Λούκος Ευάγγελος Γ.Γ. Σωματείου Υπαλλήλων Δικαστικής Φυλακής Κορυδαλλού ΔΕ Φύλαξης Κ.Κ.Κορυδαλλού